

EIROPAS TIESĪBU PAMATTERMINI

GRUNDWORTSCHATZ EUROPARECHT / BASIC VOCABULARY OF EUROPEAN UNION LAW

www.lanet.lv/~tschmit1

"Eiropas tiesību pamattermini" krājumā ir atrodami svarīgākie Eiropas Savienības dibināšanas līgumu un sekundāro tiesību aktu, kā arī tiesību dogmātikas jēdzieni. Šis pamatterminu krājums ir radīts, lai sekmētu vienkāršu, bet precīzu multilingvālu komunikāciju. Tulkojums latviešu valodā galvenokārt vadās pēc kontinentālās Eiropas tiesību terminoloģijas, cenšoties novērst pāpratumus, kas var rasties, tulkojot no angļu valodas. Atsevišķos gadījumos būtiskas atšķirības tulkojumos ir paskaidrotas atsaucēs.

"Eiropas tiesību pamattermini" krājumu izstrādāja Baltijas – Vācijas Augstskolu biroja projekta grupa. Dalībnieki: **Thomas Schmitz** (terminoloģija vācu un angļu valodā, kopējā redakcija), **Ieva Vanaga** (redakcija latviešu valodā) un **Samirs Askerovs, Kaspars Gailītis, Jūlija Kolomijceva, Kristīna Lufta, Laila Niedre, Līga Ziediņa** (terminoloģija latviešu valodā). Beta versija, kas tika prezentēta 2008. gada oktobrī, ir pārskatīta un papildināta. Mēs pateicamies visiem lietotājiem par atsaucību. Priekšlikumus papildinājumiem un uzlabojumiem lūgums arī turpmāk sūtīt uz e-pasta adresi: tschmit1@gwdg.de (Thomas Schmitz) vai ieva.vanaga@yahoo.com (Ieva Vanaga).

Der "Grundwortschatz Europarecht" enthält wichtige Begriffe aus den Gründungsverträgen und Sekundärrechtsakten der Europäischen Union und aus der Rechtsdogmatik. Er soll eine einfache aber präzise multilinguale Kommunikation ermöglichen. Die lettische Übersetzung orientiert sich vornehmlich an der kontinentaleuropäischen Rechtsterminologie, um die Missverständnisse zu vermeiden, die bei Übersetzungen aus dem Englischen entstehen. Gravierende Unterschiede werden in einigen Fällen in Fußnoten erläutert.

Der "Grundwortschatz Europarecht" wurde von einer Projektgruppe des Baltisch-Deutschen Hochschulkontors zusammengestellt. Mitwirkende: Thomas Schmitz (deutsche und englische Terminologie, Gesamtedaktion), Ieva Vanaga (lettische Redaktion) und Samirs Askerovs, Kaspars Gailītis, Jūlija Kolomijceva, Kristīna Lufta, Laila Niedre und Līga Ziediņa (lettische Terminologie). Eine im Oktober 2008 vorgestellte Beta-Version wurde überarbeitet und erweitert. Wir danken allen Nutzern für ihre Anregungen. *Ergänzungs- und Verbesserungsvorschläge sind weiterhin willkommen* (bitte E-Mail an Thomas Schmitz, tschmit1@gwdg.de, oder Ieva Vanaga, ieva.vanaga@yahoo.com).

The "Basic vocabulary of European Union law" comprises basic terms from the founding treaties and legal acts of the European Union and from legal dogmatics. It shall facilitate an easy but precise multilingual communication. The Latvian translation mainly follows the continental European legal terminology, aspiring to avoid the misunderstandings caused by translations from English. In some cases, serious differences are explained in footnotes.

The "Basic vocabulary of European Union law" was compiled by a project group of the Baltisch-Deutsches Hochschulkontor. Participants: Thomas Schmitz (German and English terminology, editor), Ieva Vanaga (Latvian editing) and Samirs Askerovs, Kaspars Gailītis, Jūlija Kolomijceva, Kristīna Lufta, Laila Niedre and Līga Ziediņa (Latvian terminology). A beta version, which was presented in October 2008, was revised and enlarged. We thank all users for their hints and suggestions. Further on, *suggestions for complements and improvements are welcome* (please contact Thomas Schmitz, tschmit1@gwdg.de, or Ieva Vanaga, ieva.vanaga@yahoo.com).

Saturs

Inhaltsverzeichnis / Contents

| | |
|---|------------|
| Terminu apkopojums Nr.1: vācu - angļu - latviešu..... | 3 |
| Verzeichnis 1: deutsch-englisch-lettisch | |
| Table 1: German-English-Latvian | |
| | |
| Terminu apkopojums Nr.2: angļu - vācu - latviešu..... | 41 |
| Verzeichnis 2: englisch-deutsch-lettisch | |
| Table 2: Englisch-German-Latvian | |
| | |
| Terminu apkopojums Nr.3: latviešu - vācu - angļu..... | 79 |
| Verzeichnis 3: lettisch-deutsch-englisch | |
| Table 3: Latvian-German-English | |
| | |
| Pielikums: Eiropas Savienības un tās dalībvalstu kopējās pamatvērtības..... | 116 |
| Anhang: Die gemeinsamen Grundwerte der Europäischen Union und ihrer Mitgliedstaaten | |
| Appendix: The common fundamental values of the European Union and its member states | |

Terminu apkopojums Nr.1: vācu - angļu - latviešu

Verzeichnis 1: deutsch-englisch-lettisch / Table 1: German-English-Latvian

| | | |
|---|--|---|
| A | | |
| Abgaben gleicher Wirkung wie Zölle (Art. 25 EGV) | charges having equivalent effect to customs duties (art. 25 EC Treaty) | maksājumi ar muitas nodevām līdzvērtīgu iedarbību (EKL 25. pants) |
| ABl. (Amtsblatt der Europäischen Union) | OJ (Official Journal of the European Union) | OV (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis) |
| acquis communautaire, gemeinschaftlicher Besitzstand (Gesamtheit des bestehenden EU-Rechts einschließlich Soft Law und EuGH-Rechtsprechung) | acquis communautaire, Community acquis (entirety of existing EU law, including soft law and ECJ jurisprudence) | <i>acquis communautaire</i> (ES tiesību kopums, kas sevī iekļauj <i>soft law</i> un EKT judikatūru) |
| Adressat (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | addressee (obliged subject) (of a fundamental freedom or fundamental right) | (pamatbrīvību un pamattiesību) adresāts (pienākuma nesējs) |
| AEUV (Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union) | FEU Treaty (Treaty on the Functioning of the European Union) | ESDL (Līgums par Eiropas Savienības darbību) |
| Agentur der Europäischen Union für Grundrechte (FRA) | European Union Fundamental Rights Agency (FRA) | Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA) |
| AKP-Staaten (afrikanische, karibische und pazifische Staaten) | ACP States (African, Caribbean and Pacific States) | ĀKK valstis (Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstis) |
| allgemeine Grundsätze des Unionsrechts | general principles of Union law | Eiropas Savienības tiesību vispārējie principi |
| allgemeine Leitlinie der Gemeinsamen Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 12 EUV) | general guideline for the common foreign and security policy (art. 12 EU Treaty) | kopējās ārējās un drošības politikas vadlīnijas (ESL 12. pants) |
| allgemeine Rechtsgrundsätze | general principles of law | vispārējie tiesību principi |
| Allgemeine Staatslehre (befasst sich auch mit nichtstaatlichen Organisationsformen wie der Europäischen Union) | general theory of state (close to political theory, also concerns with non-state organisations such as the European Union) | vispārējā valsts zinātne (ietver sevī arī mācību par tādām nevalstiskām organizācijām kā Eiropas Savienība) |
| Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften (Amt für Veröffentlichungen) | Office for Official Publications of the European Communities (Publications Office) | Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs (Publikāciju birojs) |
| Amt für Veröffentlichungen (Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften) | Publications Office (Office for Official Publications of the European Communities) | Publikāciju birojs (Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs) |
| Amtsblatt der Europäischen Union (ABl.) | Official Journal of the European Union (OJ) | Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis (OV) |

| | | |
|--|--|--|
| Anhörung (des Europäischen Parlamentes) | consultation (of the European Parliament) | konsultēšanās (ar Eiropas Parlamentu) |
| Anwendungsbereich | scope of application, field of application | piemērošanas joma |
| Arbeitnehmer - entsandter ~ | employee, worker (official wording in art. 39 EC Treaty: "worker") - posted ~ | darba ņēmējs, darbinieks - darbā norīkots darba ņēmējs |
| Arbeitnehmerfreizügigkeit (Art. 39 ff. EGV) | freedom of movement for workers, free movement of workers (art. 39 et seq. EC Treaty) | darba ņēmēju pārvietošanās brīvība (EKL 39. un turpm. panti) |
| Audiovisuelle Mediendienste-Richtlinie (Richtlinie 89/552/EWG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 3. Oktober 1989 zur Koordinierung bestimmter Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten über die Bereitstellung audiovisueller Mediendienste (Richtlinie über audiovisuelle Mediendienste)) | Audiovisual Media Services Directive (Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 of the European Parliament and of the Council on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services (Audiovisual Media Services Directive)) | Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 89/552/EEK (1989. gada 3. oktobris) par dažu audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanas noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva)) |
| Aufenthalt - ~skarte (Art. 10 RL 2004/38) - ~recht - Dauer~ | residence - ~ card (art. 10 Directive 2004/38) - right of ~ - permanent ~ | uzturēšanās - ~ atļauja (Direktīvas 2004/38 10. pants) - ~ tiesības - pastāvīgā ~ |
| Aufnahmemitgliedstaat (RL 2004/38) | host member state (Directive 2004/38) | uzņēmējadalībvalsts (Direktīva 2004/38) |
| Auslegung - grundrechtskonforme ~ - richtlinienkonforme ~ des nationalen Rechts - unionsrechtskonforme ~ des nationalen Rechts - verfassungskonforme ~ Auslegung von Gesetzen | interpretation - ~ in the light of the fundamental rights - ~ of national law in the light of a directive - ~ of national law in the light of Union law - ~ of statutes in the light of the constitution | interpretācija, iztulkošana - ~ atbilstoši pamattiesībām - nacionālo tiesību ~ atbilstoši direktīvai - nacionālo tiesību ~ atbilstoši Eiropas Savienības tiesībām - likumu ~ atbilstoši konstitūcijai |
| Ausschluss aus der Europäischen Union (nur als letztes Mittel im Falle erheblicher Vertragsverletzung nach Art. 60 II lit. a Wiener Vertragsrechtskonvention) | expulsion from the European Union (only as a measure of last resort in case of material breach of treaty, according to art. 60(2) lit. a of the Vienna Convention on the Law of Treaties) | izslēgšana no Eiropas Savienības (tikai kā galējais līdzeklis Līguma materiālo tiesību normu pārkāpuma gadījumā saskaņā ar Vīnes konvencijas par starptautiskajām līgumtiesībām 60. panta otro daļu) |
| Ausschuss der Regionen | Committee of the Regions | Reģionu komiteja |
| Ausschuss der Ständigen Vertreter (COREPER) (Art. 207 I EGV) | Committee of Permanent Representatives (COREPER) (art. 207(1) EC Treaty) | Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) (EKL 207. panta pirmā daļa) |
| Austritt (aus der Europäischen Union) - Austrittsrecht (Art. 50 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | secession (from the European Union) - right of secession, right to withdraw (Art. 50 EU Treaty [version of Lisbon]) | izstāšanās (no Eiropas Savienības) - tiesības izstāties (ESL 50. pants [Lisbonas Līguma redakcija]) |

| | | |
|--|--|---|
| B | | |
| Beeinträchtigung (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) (= Eingriff) - Rechtfertigung durch die Grundfreiheits-/Grundrechts-Schranken | interference (with a fundamental freedom/right) (= encroachment) - justification by the fundamental freedom's/right's limits | (pamatbrīvības vai pamattiesības) ierobežojums (= iejaukšanās) - attaisnojums saskaņā ar pamatbrīvību/pamattiesību robežām |
| Befugnis | power | pilnvaras |
| Begründetheit der Klage | substance/merits of the case, merits/well-foundedness of the action | prasības pamatojība |
| Beihilfe (öffentliche Subvention, Art. 87 ff. EGV, VO 659/1999) - bestehende ~ - neue ~ - genehmigte ~ - rechtswidrige ~ - Einzel~ - ~regelung - ~aufsicht, ~kontrolle - Notifizierung - vorläufige Prüfung - förmliches Prüfverfahren - Nachprüfung vor Ort - Rückforderung | state aid (public aid or subsidy, art. 87 et seq. EC Treaty, Regulation 659/1999) - existing aid - new aid - authorised aid - unlawful aid - individual aid - aid scheme - monitoring of ~s, supervision of ~s - notification - preliminary examination - formal investigation procedure - on-site monitoring - recovery | valsts atbalsts (subsīdijas, EKL 87. un turpm. panti, Regula 659/1999) - pastāvošais atbalsts - jauns atbalsts - atļauts atbalsts - nelikumīgs atbalsts - individuāls atbalsts - atbalsta shēma - ~a sniegšanas uzraudzība/pārskatīšana - paziņojums - iepriekšēja izskatīšana - formālā izmeklēšanas procedūra - uzraudzība uz vietas - atgūšana |
| Beihilfeverordnung (Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates vom 22. März 1999 über besondere Vorschriften für die Anwendung von Artikel 93 des EG-Vertrags) | State Aids Regulation (Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty) | Valsts atbalsta regula (Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai) |
| Beistandsklausel (für den Fall eines bewaffneten Angriffs, Art. 42 VII EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | mutual assistance clause (for the case of armed aggression, art. 42(7) EU Treaty [version of Lisbon]) | savstarpējās palīdzības klauzula (bruņotās agresijas gadījumā, ESL 42. panta septītā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| Beitritt (zur Europäischen Union) - ~sakte - ~skriterien - ~svertrag | accession (to the European Union) - Act of ~ - ~ criteria - Treaty of ~ | pievienošanās (Eiropas Savienībai) - ~ akts - ~ kritēriji - Līgums par ~os |
| Beratender Ausschuss (Art. 3 Komitologie-Beschluss) | advisory committee (art. 3 Comitology Decision) | padomdevēja komiteja (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) |
| Beratungsverfahren (Art. 3 Komitologie-Beschluss) | advisory procedure (art. 3 Comitology Decision) | konsultēšanās procedūra (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) |
| Bereichsausnahme (von einer Grundfreiheit nicht geschützter Bereich) | [excluded sector] (sector not protected by a fundamental freedom) | izņēmuma joma (joma, kuru neaizsargā pamatbrīvības) |
| Berufsanerkenntnisrichtlinie (Richtlinie 2005/36/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 7. September 2005 über die Anerkennung von Berufsqualifikationen) | Professional Recognition Directive (Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications) | Profesionālo kvalifikāciju atzīšanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu)) |
| Beschäftigung | employment, occupation | nodarbošanās, nodarbinātība |

| | | |
|---|--|--|
| Beschränkung (einer Grundfreiheit) - ~sbegriff - Grundfreiheiten als ~sverbote | restriction (of a fundamental freedom) - concept of ~ - fundamental freedoms as prohibitions of ~ | (pamatbrīvības) nediskriminējošs ierobežojums - nediskriminējoša ierobežojuma jēdziens - pamatbrīvības kā nediskriminējoša ierobežojuma aizliegums |
| Binnenmarkt - ~anzeiger (der Kommission) ¹ - ~recht | internal market - ~ scoreboard (of the Commission) - ~ law | iekšējais tirgus - iekšējā tirgus ziņotājs - iekšējā tirgus tiesības |
| Biopatentrichtlinie (Richtlinie 98/44/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 6. Juli 1998 über den rechtlichen Schutz biotechnologischer Erfindungen) | Biopatent Directive (Directive 98/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 July 1998 on the legal protection of biotechnological inventions) | Biopataenta direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/44/EK (1998. gada 6. jūlijs) par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā) |
| Bosman-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Bosman (Rs. C-415/93) zur weiten Definition von Eingriffen in die Arbeitnehmerfreizügigkeit) | Bosman formula (formula of the ECJ developed in the case Bosman (case C-415/93) for a large concept of encroachments on the freedom of movement for workers) | <i>Bosman</i> formula ² (EKT sniegts plašs jēdziena „brīvas darbinieku kustības ierobežojumi” skaidrojums lietā <i>Bosman</i> (lieta C-415/93)) |
| Brüssel I-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 44/2001 des Rates vom 22. Dezember 2000 über die gerichtliche Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Zivil- und Handelssachen) | Brussels II Regulation (Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters) | Briseles I Regula (Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās) |
| Brüssel II-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 2201/2003 des Rates vom 27. November 2003 über die Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Ehesachen und in Verfahren betreffend die elterliche Verantwortung und zur Aufhebung der Verordnung (EG) Nr. 1347/2000) | Brussels II Regulation (Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No 1347/2000) | Briseles II Regula (Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu) |
| C | | |
| Charta der Grundrechte der Europäischen Union (Grundrechtecharta) | Charter of Fundamental Rights of the European Union | Eiropas Savienības Pamattiesību harta |

¹ http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_de.htm.

² Wenn Gerichtsentscheidungen nach den Namen von Parteien benannt werden, dürfen diese Namen *nicht* in andere Sprachen übersetzt oder umgeschrieben werden - und zwar auch dann nicht, wenn dies in einer Sprache üblich ist. Gleiches gilt für die Bezeichnung von "Formeln", die nach Gerichtsentscheidungen benannt sind (also: "*Bosman* formula", nicht "*Bosmaņa* formula"). Eine Übersetzung oder veränderte Schreibweise könnte leicht zu Missverständnissen führen und so die sprachenübergreifende juristische Kommunikation auf unprofessionelle Weise erschweren. Außerdem könnte sie als Verletzung der Menschenwürde und damit Negierung der gemeinsamen europäischen Grundwerte verstanden werden. Um kenntlich zu machen, dass es sich um einen fremdsprachlichen Namen handelt, bietet es sich an, ihn in *Kursivdruck* zu formatieren. Notfalls kann auch die angepasste Schreibweise in Klammern hintenangestellt werden (z.B. "EKT, lieta C- 415/93, *Bosman* [Bosmanis]").

Kad tiesu spriedumi tiek nosaukti pēc lietas dalībnieku vārdiem, tie *nav* jātulko vai jātranskribē citās valodās - pat tad, ja tas kādā valodā ir pieņemts. Tas pats attiecas uz t.s. „formulām”, kas ir izveidotas, balstoties uz tiesas spriedumiem (tāpēc: "*Bosman* formula", nevis "*Bosmaņa* formula"). Ikvienu tulkošana vai transkribēšana var novest pie pārpratumiem un tādējādi neprofesionālā veidā apgrūtināt starpvalodu juridisko saziņu. Turklāt tā var tikt saprasta kā cilvēka cieņas pārkāpums un līdz ar to arī kā kopējo Eiropas vērtību noraidīšana. Mēs iesakām ilustrēt vārda citvalodu izcelsmi, iezīmējot to *slīprakstā*. Ja nepieciešams, var pievienot vārda transkripciju kvadrātikavās (piem., "EKT, lieta C-415/93, *Bosman* [Bosmanis]").

| | | |
|--|--|---|
| COREPER (Ausschuss der Ständigen Vertreter) | COREPER (Committee of Permanent Representatives) | COREPER (Pastāvīgo pārstāvju komiteja) |
| D | | |
| Dassonville-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Dassonville (Rs. 8/74) zur Definition der "Maßnahmen mit gleicher Wirkung wie mengenmäßige Einfuhrbeschränkungen von Waren" im Sinne von Art. 28 EGV) | Dassonville formula (formula of the ECJ developed in the case Dassonville (case 8/74) to define the term "measures having equivalent effect to quantitative restrictions on imports of goods" in the sense of art. 28 EC Treaty) | <i>Dassonville</i> formula ² (EKL sniegts EKL 28. pantā minētā jēdziena „pasākumi ar kvantitatīviem importa ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību” skaidrojums lietā <i>Dassonville</i> (lieta 8/74)) |
| demokratisches Defizit (in der Europäischen Union) | democratic deficit (in the European Union) | demokrātijas trūkums (Eiropas Savienībā) |
| Dienstleistung - ~sempfänger - ~serbringer - ~serbringung - ~srichtlinie - Korrespondenz- - ~ von allgemeinem wirtschaftlichem Interesse (Art. 86 II EGV) | service - ~ recipient - ~ provider - ~ provision - Services Directive - cross-border ~ - ~ of general economic interest (art. 86(2) EC Treaty) | pakalpojums - ~a saņēmējs - ~a sniedzējs - ~a sniegšana - Pakalpojumu direktīva - pārrobežu ~ - ~ ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (EKL 86. panta otrā daļa) |
| Dienstleistungsfreiheit (Art. 49 ff. EGV) - aktive ~ - passive ~ - Korrespondenz-~ | freedom to provide services (art. 49 et seq. EC Treaty) - freedom to provide services in another member state - freedom to receive services in another member state - freedom to provide/receive cross-border services | pakalpojumu sniegšanas brīvība (EKL 49. un turpm. pantī) - brīvība sniegt pakalpojumus citā dalībvalstī - brīvība saņemt pakalpojumus citā dalībvalstī - brīvība sniegt/ saņemt pārrobežu pakalpojumus |
| Dienstleistungsrichtlinie (Richtlinie 2006/123/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 12. Dezember 2006 über Dienstleistungen im Binnenmarkt) | Services Directive (Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market) | Pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū) |
| Diskriminierung - ~sbegriff - ~sverbot (Art. 12 EGV) - offene (direkte) ~ - versteckte (indirekte) ~ - Inländer~ | discrimination - concept of ~ - prohibition of ~ (art. 12 EC Treaty) - open (direct) ~ - hidden (indirect) ~ - ~ of one's own nationals | diskriminācija - ~as jēdziens - ~as aizliegums (EKL 12. pants) - atklātā (tiešā) ~ - slēptā (netiešā) ~ - valsts pilsoņu ~ |
| Dokumente - Recht auf Zugang zu ~n (Art. 255 EGV, Art. 42 Grundrechtecharta) | documents - right of access to ~ (art. 255 EC Treaty, art. 42 Charter of Fundamental Rights) | dokumenti - tiesības piekļūt ~iem (EKL 255. pants, Pamattiesību hartas 42. pants) |
| Drittstaat (Nichtmitgliedstaat) - ~sangehöriger, ~enangehöriger | third country (non-member state) - ~ national | trešā valsts (valsts, kas nav dalībvalsts) - trešās valsts pilsonis |
| Drittwirkung (von Grundfreiheiten oder Grundrechten) - mittelbare ~ - unmittelbare ~ | third-party effect, horizontal effect (of fundamental freedoms or rights) - indirect ~ - direct ~ | (pamatbrīvību vai pamattiesību) horizontālā iedarbība - tiešā ~ - netiešā ~ |

| | | |
|---|---|--|
| E | | |
| € (Euro) | €(euro) | €(euro ³ , eiro) |
| EAGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft) | EURATOM Treaty (Treaty establishing the European Atomic Energy Community) | EURATOM līgums (Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums) |
| ECOFIN (Rat der Europäischen Union in der Ratsformation "Rat 'Wirtschaft und Finanzen'") | ECOFIN (Council of the European Union in the configuration "Economic and Financial Affairs Council") | ECOFIN (viens no Eiropas Savienības Padomes sastāviem "Ekonomikas un finanšu [lietu] padome") |
| EEA (Einheitliche Europäische Akte) | SEA (Single European Act) | VEA (Vienotais Eiropas akts) |
| EFF (Europäischer Fischereifonds) | EFF (European Fisheries funds) | EZF (Eiropas Zivsaimniecības fonds) |
| effet utile, nützliche Wirkung, praktische Wirksamkeit (des Gemeinschaftsrechts) (wichtigstes und häufigstes Argument in der Rechtsprechung des EuGH) | effet utile, effectiveness (of Community law) (most important and most common argument in the jurisprudence of the ECJ) | (Kopienas tiesību) <i>effet utile</i> , efektivitāte (svarīgākais un visbiežāk lietotais arguments EKT judikatūrā) |
| EFRE (Europäischer Fonds für regionale Entwicklung) | ERDF (European Regional Development Fund) | ERAF (Eiropas Reģionālās attīstības fonds) |
| EG (Europäische Gemeinschaft) | EC (European Community) | EK (Eiropas Kopiena) |
| EG-Fusionskontrollverordnung (Verordnung (EG) Nr. 139/2004 des Rates vom 20. Januar 2004 über die Kontrolle von Unternehmenszusammenschlüssen) | EC Merger [Control] Regulation (Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings) | EK Apvienošanās [kontroles] regula (Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju) |
| EGKS (Europäische Gemeinschaft für Kohl und Stahl) | ECSC (European Coal and Steel Community) | EOTK (Eiropas Ogļu un tērauda kopiena) |
| EGKSV (Vertrag über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl) | ECSC Treaty (Treaty establishing the European Coal and Steel Community) | EOTKL (Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums) |
| EGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft) | EC Treaty (Treaty establishing the European Community) | EKL (Eiropas Kopienas dibināšanas līgums) |
| EIB (Europäische Investitionsbank) | EIB (European Investment Bank) | EIB (Eiropas Investīciju banka) |
| EIF (Europäischer Investitionfonds) | EIF (European Investment Fund) | EIF (Eiropas Investīciju fonds) |
| Eigentum - geistiges ~ | property - intellectual~ | īpašums - intelektuālais ~ |
| Ein-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) - Maßnahmen gleicher Wirkung wie mengenmäßige ~ | restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty) - measures having equivalent effect to quantitative ~ | importa/eksporta ierobežojumi (EKL 28. un 29. pants) - pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību |

³ Siehe Fußnote 5. / Skat. atsauci Nr. 5.

| | | |
|--|--|---|
| Eingriff (in Grundfreiheit oder Grundrecht) (= Beeinträchtigung) - Rechtfertigung durch die Grundfreiheits-/Grundrechts-Schranken | encroachment (on a fundamental freedom or fundamental right) (= interference) - justification by the fundamental freedom's/right's limits | skat. <i>Beeinträchtigung</i> |
| Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union (EUROJUST) | The European Union's Judicial Cooperation Unit (EUROJUST) | Eiropas Savienības Tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība (EUROJUST, EIROJUSTS) |
| Einheitliche Europäische Akte (EEA) | Single European Act (SEA) | Vienotais Eiropas akts (VEA) |
| einheitlicher Ansprechpartner (für ausländische Dienstleistungserbringer, RL 2006/123) | point of single contacts (for foreign service providers, Directive 2006/123) | vienots kontaktpunkts [vienas pieturas aģentūra] (ārvalsts pakalpojumu sniedzējiem, Direktīva 2006/ 123) |
| Einheitlicher Euro-Zahlungsverkehrsraum (SEPA) | Single Euro Payments Area (SEPA) | vienotā euro maksājumu telpa (SEPA) |
| einstimmig | unanimous(ly) | vienbalsīgi |
| einstweilige Anordnung (des Europäischen Gerichtshofs) | interim measure (of the European Court of Justice) | (Eiropas Kopienu Tiesas) pagaidu noregulējums, pagaidu pasākums |
| Einwanderung - ~spolitik | immigration - ~ policy | imigrācija - ~as politika |
| Empfehlung (Art. 249 UA 5 EGV) | recommendation (art. 249 sub-sect. 5 EC Treaty) | ieteikums (EKL 249. panta piektā rindkopa) |
| EMRK (Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten = Europäische Menschenrechtskonvention) | ECHR (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms = European Convention on Human Rights) | ECTK (Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija = Eiropas Cilvēktiesību konvencija) |
| EMSA (Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs) | EMSA (European Maritime Safety Agency) | EMSA (Eiropas Jūras drošības aģentūra) |
| Entgelt - Grundsatz des gleichen ~s für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) | remuneration, payment - principle of equal pay for male and female workers (art. 141(1) EC Treaty) | atalgojums - princips par vienādu ~u sievietēm un vīriešiem (EKL 141. panta pirmā daļa) |
| Entparlamentarisierung | deparliamentarisation | deparlamentarizācija |
| Entscheidung (Art. 249 UA 4 EGV) | decision (art. 249 sub-sect. 4 EC Treaty) | lēmums (EKL 249. panta ceturrtā rindkopa) |
| Entscheidungsrecht | decision-making power | lēmuma pieņemšanas tiesības |
| Entsenderichtlinie (Richtlinie 96/71/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Dezember 1996 über die Entsendung von Arbeitnehmern im Rahmen der Erbringung von Dienstleistungen) | Posting Directive (Directive 96/71/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1996 concerning the posting of workers in the framework of the provision of services) | Darbā norīkošanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā) |
| Erforderlichkeit (einer Maßnahme) - Maßnahme muss das mildeste Mittel unter allen gleich geeigneten Mitteln sein | necessity (of a measure) - measure must be the least intrusive act of intervention that is equally conducive | (pasākuma/līdzekļa) vajadzība - pasākumam/līdzeklim, salīdzinot ar citiem pasākumiem/līdzekļiem, ir jābūt ar vismazāk ierobežojošo iedarbību |

| | | |
|--|--|---|
| Ermessensmissbrauch | misuse of powers | nepareiza pilnvaru izmantošana |
| Erweiterung (der Europäischen Gemeinschaften/Union) - Süd~ - Nord~ - Ost~ | enlargement (of the European Communities/Union) - Southern ~ - Northern ~ - Eastern ~ | paplašināšanās (Eiropas Kopienu/Savienības) - dienvidu ~ - ziemeļu ~ - austrumu ~ |
| Erwerbstätigkeit - selbständige ~ | gainful employment, gainful occupation - self-employment | algots darbs, nodarbošanās, nodarbinātība - pašnodarbinātība |
| ESF (Europäischer Sozialfonds) | ESF (European Social Funds) | ESF (Eiropas Sociālais fonds) |
| ESVP (Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik) | ESDP (European security and defence policy) | EDAP (Eiropas drošības un aizsardzības politika) |
| ESZB (Europäisches System der Zentralbanken) | ESCB (European System of Central Banks) | ECBS (Eiropas Centrālo banku sistēma) |
| EU (Europäische Union) | EU (European Union) | ES (Eiropas Savienība) |
| EUA (Europäische Umweltagentur) | EEA (European Environment Agency) | EVA (Eiropas Vides aģentūra) |
| EUFA (Europäische Fischereiaufsichtsagentur) | CFCA (Community Fisheries Control Agency) | CFCA (Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra) |
| EuGH (Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften ⁴ = Europäischer Gerichtshof) | ECJ (Court of Justice of the European Communities = European Court of Justice) ⁴ | EKT (Eiropas Kopienu Tiesa) ⁴ |
| EURATOM (Europäische Atomgemeinschaft) | EURATOM (European Atomic Energy Community) | Eiropas Atomenerģijas kopiena (EURATOM) |
| Euro (€) - ~Währungsgebiet - ~Gruppe (Minister der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) - Protokoll betreffend die ~Gruppe - ~system (EZB und Zentralbanken der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) | euro (€) - ~ area - Euro Group (ministers of those member States whose currency is the euro) - Protocol on the Euro Group - Eurosystem (ECB together with the central banks of the member States whose currency is the euro) | euro ⁵ , eiro (€) - euro zona - Eurogrupa (to dalībvalstu, kurās naudas vienība ir euro, ministru kopums) - Protokols par Eurogrupu - Eurosistēma (ECB kopā ar to dalībvalstu centrālajām bankām, kuru naudas vienība ir euro) |

⁴ Zukünftig (falls der Vertrag von Lissabon in Kraft tritt) / nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas Līgums): Gerichtshof der Europäischen Union / Court of Justice of the European Union / Eiropas Savienības Tiesa (EST).

⁵ Die **richtige lettische Bezeichnung der europäischen Währung** ist umstritten. Im allgemeinen Sprachgebrauch wird der Ausdruck "eiro" verwendet. Diesen empfiehlt auch die Terminologiekommission der Lettischen Akademie der Wissenschaften in ihrem Beschluss Nr. 40 vom 19.10.2004 (zuvor hatte sie mit dem Beschluss Nr. 36 versucht, das Wort "eira" einzuführen). Die lettischen Regierungen haben sich in der Vergangenheit ebenfalls für den "eiro" eingesetzt. Hingegen verlangen die europäischen Institutionen, insbesondere die Europäische Zentralbank, dass der einheitliche europäische Begriff für die europäische Währung nicht in einzelne Sprachen übersetzt wird. Danach muss es auch in der lettischen Sprache "euro" heißen.

Der Streit betrifft nicht den allgemeinen, privaten Sprachgebrauch, denn dieser unterliegt in einer freiheitlichen Rechtsordnung keinen rechtlichen Regelungen oder Beschränkungen. Weder der Staat noch die Union haben das Recht, dem Bürger vorzuschreiben, dass er "euro" oder "eiro" sagt. Gleiches gilt für die Wissenschaft, denn zur Freiheit der Wissenschaft gehört das Recht des Forschers, selbst in eigener Verantwortung über den korrekten Gebrauch der Fachbegriffe zu entscheiden. Umstritten ist vielmehr die richtige Bezeichnung der europäischen Währung in der *Rechtssprache*. Sofern Rechtsnormen einen bestimmten *juristischen Sprachgebrauch* vorschreiben, ist dieser für alle Träger öffentlicher Gewalt - einschließlich des Gesetzgebers, der Ministerialverwaltung, der Gerichte und der Notare - in ihren offiziellen Dokumenten verbindlich.

Das Ministerkabinett der Republik Lettlands hat 2005 in der *Verordnung Nr. 564* den Gebrauch des Ausdrucks "eiro" angeordnet. Die Verordnung ist eine Rechtsvorschrift. Es stellt sich jedoch die Frage, ob sie gegen Recht der Europäischen Union verstößt. In diesem Fall darf sie nicht angewendet (und damit auch nicht befolgt) werden, denn das Unionsrecht hat Vorrang vor dem nationalen Recht. Die Regelung der amtlichen Bezeichnung der europäischen Währung liegt für alle Amtssprachen der Union und damit auch für die lettische Sprache ausschließlich bei der Union. Sie fällt nicht in die Kompetenz der Republik Lettland.

Eine Vorschrift des Unionsrechts, welche ausdrücklich die Übersetzung des Begriffs "Euro" in andere Sprachen verbietet, gibt es nicht. Das Verbot könnte sich aber im Rahmen der Interpretation aus der *Verordnung (EG) Nr. 974/98 des Rates vom 3. Mai 1998 über die Einführung des Euro*

| | | |
|--|---|--|
| EUROJUST (Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union) | EUROJUST (The European Union's Judicial Cooperation Unit) | EUROJUST, EIROJUSTS (Eiropas Savienības tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība) |
| Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen (FRONTEX) | European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders (FRONTEX) | Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (FRONTEX) |

ergeben. Diese Verordnung erklärt in ihrer zweiten Präambelerwägung, der europäischen Währung werde der Name "Euro" gegeben. Sie betont, dass nach der Auffassung des Europäischen Rates "die einheitliche Währung in allen Amtssprachen der Europäischen Union ... denselben Namen tragen muss". Zwar handelt es sich bei einer Präambelerwägung nicht um eine Rechtsnorm sondern nur um eine Auslegungshilfe. Eine einschlägige Rechtsnorm findet sich aber in Art. 2 der Verordnung. Danach ist die Währung der teilnehmenden Mitgliedstaaten der "Euro" und die Währungseinheit "ein Euro". Mit Blick auf die Präambelerwägung und auf den Zweck der Vorschrift ist dies so verstehen, dass Art. 2 den Namen der neuen Währung verbindlich festlegt, und zwar dasselbe Wort einheitlich für alle Amtssprachen der Union, unabhängig von den Besonderheiten der jeweiligen Sprache und vom Sprachgebrauch. Da es sich beim Euro um das *zentrale Symbol der europäischen Integration* handelt, das auch im Namen den Willen zur Einheit widerspiegeln muss, ist dieses Ergebnis nicht überraschend. Es bedeutet auch *keinen Verstoß gegen den Grundsatz der Achtung der nationalen Identität der Mitgliedstaaten (Art. 6 III EUV)*, denn dieser verlangt nur die Berücksichtigung der verschiedenen nationalen Identitäten im Rahmen einer Abwägung, nicht aber ihren unbedingten Vorrang. Zwar ist die lettische Sprache in Art. 4 der Lettischen Verfassung besonders geschützt und widerspricht die Einführung des Wortes "euro" ohne Übersetzung ihren Grundregeln. Doch ist diese Ausnahme angesichts der überragenden Bedeutung einer einheitlichen Bezeichnung für die europäische Währung im Interesse einer verantwortungsvollen Beteiligung an der europäischen Integration hinzunehmen.

Vorübergehend stand der oben dargelegten Auslegung entgegen, dass die Europäische Union in ihrer offiziellen Veröffentlichung der Verordnung Nr. 974/98 in lettischer Sprache selbst den Ausdruck "eiro" verwendete. Dieser peinliche Fehler wurde jedoch bald mit einer offiziellen Berichtigung korrigiert (siehe Sonderausgabe des ABL in lettischer Sprache, Kapitel 10, Band 003, S. 427). Danach war der Ausdruck "eiro" überall durch den Ausdruck "euro" zu ersetzen. Seit dieser Klarstellung ergibt sich aus dem lettischen Wortlaut der Verordnung 974/98 eindeutig, dass es auch in Lettisch "euro" heißen muss. Die Verwendung des Ausdrucks "*eiro*" ist daher *im juristischen Sprachgebrauch nicht zulässig*. Das Ministerkabinett hat (unzureichend) reagiert und mit der Verordnung Nr. 933 von 2007 die Verordnung Nr. 564 dahingehend geändert, dass jedenfalls in lettischen Rechtsvorschriften nur noch der korrekte Ausdruck "*euro*" verwendet werden darf.

Zukünftig (falls der Vertrag von Lissabon in Kraft tritt) ergibt sich die Bezeichnung "euro" auch aus dem Primärrecht. Im neuen Art. 3 IV EUV heißt es in der lettischen Fassung: "Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro". Auch der Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union verwendet in seinem lettischen Wortlaut an vielen Stellen diesen Ausdruck. Er enthält ferner dementsprechend zusammengesetzte Begriffe wie z.B. "Eurogrupa" (Art. 237) und "Eurosistēma" (Art. 282). Zwar hat Lettland eine Erklärung zur Schreibweise des Namens der einheitlichen Währung in den Verträgen abgegeben. Dort äußert es seine Auffassung, dass die Schreibweise keine Auswirkungen auf die geltenden Regeln der lettischen Sprache habe. Dies kann jedoch lediglich für den allgemeinen Sprachgebrauch gelten, nicht aber für die Rechtsterminologie, wie sie in den Verträgen festgelegt wird. Die einseitige Erklärung ist zudem nur eine Auslegungshilfe und nicht Bestandteil der Verträge.

Par *pareizu Eiropas vienotās valūtas nosaukumu latviešu valodā* pastāv strīds. Sarunvalodā tiek lietots vārds "eiro". Lietot šo terminu ir ieteikusi Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija 2004. gada 19. oktobra lēmumā nr. 40 (pirms tam lēmumā Nr.36 tā piedāvāja lietot vārdu "eira"). Arī Latvijas valdība vēsturiski ir atbalstījusi termina "eiro" lietošanu. Turpretim Eiropas institūcijas, īpaši Eiropas Centrālā banka uzstāj, ka Eiropas vienotās valūtas vienoto apzīmējumu nedrīkst tulkot atsevišķās valodās. Tādējādi ECB pozīcija ir, ka arī latviešu valodā vienīgais pareizais vārds var būt "euro".

Šis strīds gan neattiecas uz vārda lietojumu sarunvalodā, kas uz brīvību balstītā tiesību sistēmā nevar tikt ierobežota ar noteikumiem vai aizliegumiem. Ne valsts, nedz arī Eiropas Savienība nav tiesīgas piespiest pilsoni lietot terminu "euro" vai "eiro". Tas pats attiecas uz zinātni, ņemot vērā, ka zinātniskā brīvība ietver pētnieka tiesības izlemt par pareizu tehnisko terminu lietojumu, uzņemoties par to atbildību. Strīds drīzāk ir par Eiropas vienotās valūtas nosaukumu *juridiskajā terminoloģijā*. Tiktāl, ciktāl tiesību normas nosaka noteiktu *juridiskās terminoloģijas lietojumu*, tā ir saistoša visām valsts institūcijām – to skaitā likumdevējam, ministriem, tiesām un notāriem, sagatavojot oficiālos dokumentus.

2005. gadā Latvijas Republikas Ministru kabinets izdeva *noteikumu Nr.564*, kas noteica, ka ir jālieto vārds "eiro". Noteikumi kā normatīvs akts ir Latvijas tiesību sastāvdaļa. Taču jānoskaidro, vai tie nav pretrunā ar Eiropas Savienības tiesībām. Šajā gadījumā tos nevar piemērot (un, līdz ar to - ņemt vērā), jo Eiropas Savienības tiesībām ir pārkāpums pār nacionālajām tiesībām. Tiesības noteikt Eiropas vienotās valūtas oficiālo nosaukumu visās valodās, tostarp latviešu, ir Savienības ekskluzīvā kompetence. Tā nav Latvijas Republikas kompetence.

Eiropas Savienības tiesībās nav noteikuma, kas tieši aizliedz vārda "euro" tulkošanu citās valodās. Šādu aizliegumu tomēr varētu izsecināt no *Padomes Regulas (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu (1998. gada 3. maijs)* interpretācijas ceļā. Šīs regulas preambulas otrais apsvērumis noteic, ka Eiropas vienotās valūtas nosaukums būs "euro". Tajā uzsvērts, ka Eiropadome uzskata, ka "vienotās valūtas nosaukumam ir jābūt vienādam visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās". Preambulu apsvērumi ir nevis tiesību normas, bet gan vienīgi palīgs interpretācijai. Tomēr ir atrodama arī atbilstoša tiesību norma - regulas 2. pants. Saskaņā ar to iesaistīto dalībvalstu valūta ir "euro" un valūtas vienība ir "viens euro". Ņemot vērā preambulas apsvērumu un minētās normas mērķi, tā ir jāinterpretē tā, ka 2. pants ir saistošs un autoritatīvi nosaka jaunās valūtas nosaukumu, faktiski ieviešot vienveidīgu jaunās valūtas apzīmējumu visās oficiālajās Savienības valodās, neņemot vērā atsevišķu valodu vai to lietojuma īpatnības. Tā kā euro ir *galvenais Eiropas integrācijas simbols* un tādējādi tā nosaukumam ir jāatspoguļo gribu būt vienotiem, šāds iznākums nav pārsteidzošs. Galu galā tas *nav dalībvalstu nacionālās identitātes respektēšanas principa pārkāpums (ESL 6. panta trešā daļa)*, jo šis princips nozīmē, ka dalībvalstu nacionālā identitāte ir jāņem vērā, līdzsvarojot intereses, bet nenozīmē, ka tai ir absolūta prioritāte. Jāatzīst, ka latviešu valodu sevišķi aizsargā Latvijas Republikas Satversmes 4. pants un vārda "euro" ieviešana, to netulkojot, nonāk pretrunā ar šī panta pamatnoteikumiem. Tomēr, ņemot vērā Eiropas vienotās valūtas vienota nosaukuma sevišķi svarīgo nozīmi, šis izņēmums ir jāpieņem atbildīgas dalības Eiropas integrācijā interesēs.

Jāatzīmē, ka īsu laiku posmā arī pati Eiropas Savienība lietoja vārdu "eiro" oficiālajā regulas Nr. 974/98 publikācijā latviešu valodā un šis fakts bija nopietns šķērslis piedāvātajai interpretācijai. Tomēr šī apkaunojošā kļūda drīz tika izlabota ar oficiālu kļūdu labojumu (skat. Oficiālā Vēstneša Īpašo izdevumu latviešu valodā, 10. nodaļa, 003 sējums, 427. lpp.). Saskaņā ar to, visā regulas tekstā vārds "eiro" bija jāaizstāj ar vārdu "euro". Kopš šī precizējuma tas, ka pareizais apzīmējums latviešu valodā ir "euro", no regulas Nr. 974/98 teksta izriet nepārprotami. Tādējādi *ir nepieļaujami lietot vārdu "eiro" juridiskajā terminoloģijā*. Ministru kabinets ir (nepietiekami) reaģējis, 2007. gadā izdodot noteikumus Nr. 933, ar kuriem groza noteikumus Nr. 564, nosakot, ka Latvijas tiesību aktos tiek lietots vienīgi pareizais apzīmējums "euro".

Nākotnē (ja stāties spēkā Lisabonas Līgums) pareizais vārds "euro" būs tieši iekļauts primārajās tiesībās. Jaunā ESL 3. panta ceturtais daļas redakcija latviešu valodā būs: "Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro." Arī Līgumā par Eiropas Savienības darbību šis vārds ir lietots daudzās vietās. Vēl vairāk, tajā ir ietverti atbilstoši salikteni kā "Eurogrupa" (237. pants) un "Eurosistēma" (282. pants). Līgumiem Latvija ir pievienojusi deklarāciju par vienotās valūtas pareizrakstību, kurā tā dara zināmu savu viedokli, ka šī pareizrakstība neietekmē pastāvošos latviešu valodas lietošanas noteikumus. Taču tā var attiekties vienīgi uz vispārējo valodas lietojumu, nevis juridisko terminoloģiju, jo pēdējā ir noteikta dibināšanas Līgumos. Turklāt vienpusēja deklarācija ir vienīgi palīgs interpretācijā, nevis integrāla dibināšanas Līgumu daļa.

| | | |
|---|--|--|
| Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs (EMSA) | European Maritime Safety Agency (EMSA) | Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA) |
| Europäische Atomgemeinschaft (EURATOM) | European Atomic Energy Community (EURATOM) | Eiropas Atomenerģijas kopiena (EURATOM) |
| Europäische Bürgerinitiative (Art. 11 IV EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | European Citizens' Initiative (art. 11(4) EU Treaty [version of Lisbon]) | Eiropas pilsoņu iniciatīva (ESL 11. panta ceturrtā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| Europäische Fischereiaufsichtsagentur (EUFSA) | Community Fisheries Control Agency (CFCA) | Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (CFCA) |
| Europäische Gemeinschaft (EG) | European Community (EC) | Eiropas Kopiena (EK) |
| Europäische Gemeinschaft für Kohl und Stahl (EGKS) | European Coal and Steel Community (ECSC) | Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK) |
| Europäische Gesellschaft (Societas Europaea = SE) | European Company (Societas Europaea = SE) | Eiropas [uzņēmēj]sabiedrība, Eiropas komercsabiedrība ⁶ (Societas Europaea = SE) |
| Europäische Investitionsbank (EIB) | European Investment Bank (EIB) | Eiropas Investīciju banka (EIB) |
| Europäische Kommission - Generaldirektionen - Generalsekretariat - Juristischer Dienst - Kommissar (Mitglied der ~) - Präsident - Misstrauensantrag (gegen die ~) | European Commission - Directorates-general - Secretariat-General - Legal Service - Commissioner (Member of the ~) - President - motion of censure (against the ~) | Eiropas Komisija - ģenerāldirektorāti - ģenerālsekretariāts - juridiskais dienests - komisārs (~as loceklis) - priekšsēdētājs - priekšlikums izteikt neuzticību (~ai) |
| Europäische Menschenrechtskonvention (Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten = EMRK) | European Convention on Human Rights (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms = ECHR) | Eiropas Cilvēktiesību konvencija (Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija = ECTK) |
| Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik (ESVP) | European security and defence policy (ESDP) | Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) |
| Europäische Umweltagentur (EUA) | European Environment Agency (EEA) | Eiropas Vides aģentūra (EVA) |
| Europäische Union (EU) - einheitlicher institutioneller Rahmen - erste "Säule" (EG), zweite "Säule" (GASP), dritte "Säule" (PJZ) - Rechtspersönlichkeit - Beitritt - Austritt - Ausschluss - Politiken | European Union (EU) - single institutional framework - first "pillar" (EC), second "pillar" (CFSP), third "pillar" (PJZ) - legal personality - Accession - secession, withdrawal - expulsion - policies | Eiropas Savienība (ES) - vienots institucionālais ietvars - pirmais "pīlārs" (EK), otrs "pīlārs" (KĀDP), trešais "pīlārs" (policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās) - tiesībsubjektība, juridiskas personas statuss - pievienošanās - izstāšanās - izslēgšana - politikas |
| Europäische Verteidigungsagentur | European Defence Agency | Eiropas Aizsardzības aģentūra |
| Europäische Wirtschaftsgemeinschaft (EWG) | European Economic Community (EEC) | Eiropas Ekonomikas kopiena (EEK) |

⁶ Diesen Begriff verwendet man in der lettischen Gesetzgebung (z.B. Eiropas komercsabiedrību likums).

| | | |
|--|--|--|
| <p>Europäische Zentralbank (EZB)</p> <ul style="list-style-type: none"> - EZB-Rat - Direktorium (der EZB) - Erweiterter Rat (der EZB) | <p>European Central Bank (ECB)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Governing Council (of the ECB) - Executive Board (of the ECB) - General Council (of the ECB) | <p>Eiropas Centrālā banka (ECB)</p> <ul style="list-style-type: none"> - (ECB) Padome - (ECB) Valde - (ECB) Ģenerālpadome |
| <p>Europäischer Auswärtiger Dienst (Art. 27 III EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon)</p> | <p>European External Action Service (art. 27(3) EU Treaty [version of Lisbon])</p> | <p>Eiropas Ārējās darbības dienests (ESL 27. panta trešā daļa [Lisabonas Līguma redakcija])</p> |
| <p>Europäischer Bürgerbeauftragter</p> | <p>European Ombudsman</p> | <p>Eiropas ombuds</p> |
| <p>Europäischer Datenschutzbeauftragter</p> | <p>European Data Protection Supervisor</p> | <p>Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs</p> |
| <p>Europäischer Finanzraum</p> | <p>European financial area</p> | <p>Eiropas finanšu zona</p> |
| <p>Europäischer Fischereifonds (EFF)</p> | <p>European Fisheries funds (EFF)</p> | <p>Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF)</p> |
| <p>Europäischer Fonds für regionale Entwicklung (EFRE)</p> | <p>European Regional Development Fund (ERDF)</p> | <p>Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF)</p> |
| <p>Europäischer Garantiefonds für die Landwirtschaft (EGFL)</p> | <p>European Agricultural Guarantee Fund (EAGF)</p> | <p>Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)</p> |
| <p>Europäischer Gerichtshof (Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften⁷ = EuGH)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generalanwälte - Große Kammer - Kammern - Präsident - Kanzler - Berichterstatter - Urteil - einstweilige Anordnung - schriftliches Verfahren - mündliches Verfahren - beschleunigtes Verfahren - Sitzung - Verfahrensordnung - Zusätzliche Verfahrensordnung | <p>European Court of Justice (Court of Justice of the European Communities⁷ = ECJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - advocates-general - Grand Chamber - chambers - President - Registrar - judge-rapporteur - judgement - interim measure - written procedure - oral procedure - expedited procedure - Statute - Rules of Procedure - Supplementary Rules | <p>Eiropas Kopienų Tiesa (EKT)⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> - ģenerālvokāti - lielā palāta - palātas - priekšsēdētājs - sekretārs - tiesnesis referents - spriedums - pagaidu noregulējums/pasākums - rakstveida process - mutvārdu process - pātrinātais process - Statūti - Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi, Papildus reglaments |
| <p>Europäischer Haftbefehl</p> | <p>European arrest warrant</p> | <p>Eiropas apcietināšanas orderis</p> |
| <p>Europäischer Investitionfonds (EIF)</p> | <p>European Investment Fund (EIF)</p> | <p>Eiropas Investīciju fonds (EIF)</p> |
| <p>Europäischer Konvent (erarbeitete den Entwurf für den Vertrag über eine Verfassung für Europa)</p> | <p>European Convention (prepared the draft Treaty establishing a Constitution for Europe)</p> | <p>Eiropas Konventa (sagatavoja līguma par Konstitūciju Eiropai projektu)</p> |
| <p>Europäischer Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER)</p> | <p>European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD)</p> | <p>Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)</p> |
| <p>Europäischer Rat (≠ Europarat!)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Präsident (Art. 15 VI EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | <p>European Council (≠ Council of Europe!)</p> <ul style="list-style-type: none"> - President (art. 15(6) EU Treaty [version of Lisbon]) | <p>Eiropadome (≠ Eiropas Padome!)</p> <ul style="list-style-type: none"> - priekšsēdētājs (ESL 15. panta sestā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) |

⁷ Zukünftig (falls der Vertrag von Lissabon in Kraft tritt) / nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): Gerichtshof der Europäischen Union / Court of Justice of the European Union / Eiropas Savienības Tiesa (EST).

| | | |
|--|--|---|
| Europäischer Rechnungshof | European Court of Auditors | Eiropas Revīzijas palāta |
| Europäischer Sozialfonds (ESF) | European Social Funds (ESF) | Eiropas Sociālais fonds (ESF) |
| Europäischer Wirtschaftsraum (EWR) - Abkommen über den Europäischen Wirtschaftsraum (EWRV) | European Economic Area (EEA) - Agreement on the European Economic Area (EEA Agreement) | Eiropas Ekonomikas zona (EEZ) - Eiropas Ekonomikas zonas līgums (EEZL) |
| Europäisches Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF) | European Anti-Fraud Office (OLAF) | Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) |
| Europäisches Amt für Personalauswahl | European Personnel Selection Office | Eiropas Personāla atlases birojs |
| Europäisches Freiwilligenkorps für humanitäre Hilfe (Art. 214 V AEUV) | European Voluntary Humanitarian Aid Corps (art. 214(5) FEU Treaty) | Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpuss (ESDL 214. panta piektā daļa) |
| Europäisches Justizielles Netz - ~ für Strafsachen (Gemeinsame Maßnahme 98/428/JI) - ~ für Zivil- und Handelssachen (Entscheidung des Rates 2001/470/EG) | European Judicial Network - ~ in criminal matters (Joint Action 98/428/JHA) - ~ in civil and commercial matters (Council Decision 2001/470/EC) | Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls - ~ krimināllietās (Vienotā Rīcība 98/428/TI) - ~ civillietās un komercietās (Padomes lēmums 2001/470/EK) |
| Europäisches Markenamt (Harmonisierungsamt für den Binnenmarkt, HABM) | Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM) | Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (ITSB) |
| Europäisches Parlament - Anhörung - Zustimmung - Präsident - Präsidium - Generalsekretariat - Fraktionen - parlamentarische Ausschüsse - Untersuchungsausschüsse - Bürgerbeauftragter (Art. 195 EGV) - Mitglied des Europäischen Parlaments (Abgeordneter) - Abgeordnetenstatut des Europäischen Parlaments | European Parliament - consultation - assent, consent - President - Bureau - Secretariat - political groups - parliamentary committees - committees of inquiry - Ombudsman (Art. 195 EC Treaty) - Member of the ~ - Statute for Members of the ~ | Eiropas Parlaments - konsultēšanās - piekrišana - priekšsēdētājs - prezidijs - ģenerālsekretariāts - frakcijas - parlamentārās komitejas - izmeklēšanas komitejas - ombuds (EKL 195. pants) - ~a deputāts - ~a deputātu nolikums |
| Europäisches Polizeiamt (Europol) | European Police Office (Europol) | Eiropas Policijas birojs (Eiropols) |
| Europäisches System der Zentralbanken (ESZB) | European System of Central Banks (ESCB) | Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) |
| Europäisierung | Europeanisation | eiropeizācija |
| Europarat (außerhalb der EU) - Satzung des ~es | Council of Europe (apart from the EU) - Statute of the ~ | Eiropas Padome - ~es Statūti |
| Europarecht ⁸ | European law ⁸ | Eiropas tiesības ⁸ |
| Europol (Europäisches Polizeiamt) | Europol (European Police Office) | Eiropols (Eiropas Policijas birojs) |
| Eurosystem (EZB und Zentralbanken der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) | eurosystem (ECB together with the central banks of the member States whose currency is the euro) | Eurosistēma (ECB kopā ar to dalībvalstu centrālajām bankām, kuru naudas vienība ir euro) |

⁸ Siehe zur korrekten Terminologie Fußnote 28. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 28.

| | | |
|--|---|---|
| EUV (Vertrag über die Europäische Union) | EU Treaty (Treaty on European Union) | ESL (Līgums par Eiropas Savienību) |
| EWG (Europäische Wirtschaftsgemeinschaft) | EEC (European Economic Community) | EEK (Eiropas Ekonomikas kopiena) |
| EWGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft, heute: EGV) | EEC Treaty (Treaty establishing the European Economic Community, now: EC Treaty) | EEKL (Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums; tagad: EKL) |
| EWR (Europäischer Wirtschaftsraum) - ~V (Akommen über den Europäischen Wirtschaftsraum) | EEA (European Economic Area) - ~ Agreement (Agreement on the European Economic Area) | EEZ (Eiropas Ekonomikas zona) - ~ līgums (Eiropas Ekonomikas zonas līgums) |
| Exekutivagenturen (zur Unterstützung der Kommission bei der Verwaltung von Gemeinschaftsprogrammen, siehe VO 58/2003) | Executive agencies (supporting the Commission in the management of Community programs, see Regulation 58/2003) | izpildaģentūras (lai atbalstītu Komisiju Kopienu programmu pārvaldē; skat. Regulu 58/2003) |
| EZB (Europäische Zentralbank) - EZB-Rat - Direktorium (der EZB) - Erweiterter Rat (der EZB) | ECB (European Central Bank) - Governing Council (of the ECB) - Executive Board (of the ECB) - General Council (of the ECB) | ECB (Eiropas Centrālā banka) - (ECB) Padome - (ECB) Valde - (ECB) Ģenerālpadome |
| F | | |
| Fallbearbeitung - Sachverhalt - Fallfrage - Falllösung (≠ Fallstudie!) - Arbeitsgliederung - Literaturrecherche - Aufbau - Grund~ - Prüfungsschema - Niederschrift - Gutachtenstil - Inhaltsverzeichnis - Sachverzeichnis | case-solving - facts of the case - question of the case, case question - case solution (≠ case study!) - draft outline - literature research - structure, composition - basic structure - examination scheme (often laid down in a diagram) - writing down, writing - [analytical style of writing, as to be found in legal opinions] - table of contents - index | kāzusa risināšana - lietas faktiskie apstākļi - problēmijautājums - kāzusa risinājums (≠ izpēte!) - darba plāns - literatūras izpēte - struktūra - pamat~ - pārbaudes shēma - tīrraksts, rakstīšana - atzinuma stils - satūra rādītājs - terminu rādītājs |
| Familienangehöriger | family member | ģimenes loceklis |
| Fonds - Europäischer ~ für regionale Entwicklung (ERDF) - Europäischer Garantie~ für die Landwirtschaft (EGFL) - Europäischer Landwirtschafts~ für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER) - Europäischer Sozial~ (ESF) - Kohäsions~ - Struktur~ | Fund - European Regional Development ~ (ERDF) - European Agricultural Guarantee ~ (EAGF) - European Agricultural ~ for Rural Development (EAFRD) - European Social ~ (ESF) - Cohesion ~ - Structural ~s | fonds - Eiropas Reģionālās attīstības ~ (ERAF) - Eiropas Lauksaimniecības garantiju ~ (ELGF) - Eiropas Lauksaimniecības ~ lauku attīstībai (ELFLA) - Eiropas Sociālais ~ (ESF) - kohēzijas ~ - struktūrfondi |
| FRA (Agentur der Europäischen Union für Grundrechte) | FRA (European Union Fundamental Rights Agency) | FRA (Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra) |

| | | |
|--|---|--|
| Freizügigkeitsrecht (allgemeines) (Art. 18 EUV) | (general) freedom of movement and residence (art. 18 EC Treaty) | (vispārējās) tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs (EKL 18. pants) |
| Freizügigkeitsrichtlinie (Richtlinie 2004/38/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 29. April 2004 über das Recht der Unionsbürger und ihrer Familienangehörigen, sich im Hoheitsgebiet der Mitgliedstaaten frei zu bewegen und aufzuhalten, zur Änderung der Verordnung (EWG) Nr. 1612/68 und zur Aufhebung der Richtlinien 64/221/ EWG, 68/360/EWG, 72/194/ EWG, 73/ 148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG und 93/96/ EWG) | Free Movement Directive (Directive 2004/38/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States amending Regulation (EEC) No 1612/68 and repealing Directives 64/221/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC and 93/96/EEC) | Brīvas pārvietošanās direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK) |
| FRONTEX (Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen) | FRONTEX (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders) | FRONTEX (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām) |
| Fusionskontrolle - EG-Fusionskontrollverordnung (VO 139/2004) | merger control - EC Merger [Control] Regulation (Regulation 139/2004) | apvienošanās kontrole - EK Apvienošanās [kontroles] regula (Regula 139/2004) |
| G | | |
| GAP (Gemeinsame Agrarpolitik) | CAP (Common Agricultural Policy) | KLP (Kopējā lauksaimniecības politika) |
| GASP (Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik) | CFSP (Common Foreign and Security Policy) | KĀDP (Kopējā ārpolitika un drošības politika) |
| Geeignetheit (einer Maßnahme) | suitability (of a measure) | (pasākuma/līdzekļa) piemērotība |
| gegenseitige Anerkennung - ~ von Diplomen, Prüfungszeugnissen und sonstigen Befähigungsnachweisen - Berufsanerkennungs-Richtlinie (Richtlinie 2005/36) | mutual recognition - ~ of diplomas, certificates and other evidence of formal qualifications - Professional Recognition Directive (Directive 2005/36) | savstarpēja atzīšana - diplomu, sertifikātu un citu pierādījumu par kvalifikāciju ~ - Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (Direktīva 2005/36/EK) |
| Gemeinsame Agrarpolitik (GAP) | Common Agricultural Policy (CAP) | Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) |
| gemeinsame Aktion (Art. 12 EUV) | joint action (art. 12 EU Treaty) | kopīga rīcība (ESL 12. pants) |
| Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (GASP) | Common Foreign and Security Policy (CFSP) | Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) |
| Gemeinsame Fischereipolitik (GFP) | Common Fisheries Policy (CFP) | Kopējā zivsaimniecības politika (KZP) |
| Gemeinsame Handelspolitik | Common Commercial Policy | kopējā tirdzniecības politika |
| gemeinsame Marktordnung, gemeinsame Marktorganisation | common market organization | kopīga tirgus organizācija |
| gemeinsame Strategie (Art. 12 EUV) | common strategy (art. 12 EU Treaty) | kopīga stratēģija (ESL 12. pants) |
| Gemeinsamer Markt | common market | kopējais tirgus |

| | | |
|--|--|--|
| Gemeinsamer Referenzrahmen für das Europäische Vertragsrecht (akademischer Entwurf) | Common Frame of Reference for European contract law (academic draft) | Vienots pamatprincipu kopums attiecībā uz Eiropas līgumtiesībām (zinātnisks projekts), Eiropas līgumtiesību kopējais modelis (zinātnisks projekts) |
| gemeinsamer Standpunkt (Art. 12, 34 EUV) | common position (art. 12, 34 EU Treaty) | kopēja nostāja (ESL 12. un 34. pants) |
| Gemeinschaftsmarke | Community trade mark (CTM) | Kopienas preču zīme |
| Gemeinschaftsrecht ⁹ - siehe auch → Unionsrecht - Primärrecht - Sekundärrecht | Community law ⁹ - see also → Union law - primary law - secondary law | Kopienas tiesības ⁹ - skat. arī → Eiropas Savienības tiesības - primārās tiesības - sekundārās tiesības |
| gemischtes Abkommen | mixed agreement | jauktais līgums |
| Genehmigungsregelung | authorisation scheme | atļauju piešķiršanas sistēma |
| Generalanwalt (am EuGH) - Schlussantrag | advocate-general (at the ECJ) - opinion | ģenerālvokāts (EKT) - viedoklis |
| Generaldirektion (der Kommission) | directorate-general (of the Commission) | (Eiropas Komisijas) ģenerāldirektorāts |
| Gericht erster Instanz (der Europäischen Gemeinschaften) | Court of First Instance (of the European Communities) | (Eiropas Kopien) Pirmās instances tiesa |
| Gericht für den öffentlichen Dienst der Europäischen Union | European Union Civil Service Tribunal | Eiropas Savienības Civildienesta tiesa |
| Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften ¹⁰ (Europäischer Gerichtshof = EuGH) - Generalanwälte - Große Kammer - Kammern - Präsident - Kanzler - Berichterstatter - Urteil - einstweilige Anordnung - schriftliches Verfahren - mündliches Verfahren - beschleunigtes Verfahren - Satzung - Verfahrensordnung - Zusätzliche Verfahrensordnung | Court of Justice of the European Communities ¹⁰ (European Court of Justice = ECJ) - advocates-general - Grand Chamber - chambers - President - Registrar - judge-rapporteur - judgement - interim measure - written procedure - oral procedure - expedited procedure - Statute - Rules of Procedure - Supplementary Rules | Eiropas Kopien Tiesa (EKT) ¹⁰ - ģenerālvokāti - lielā palāta - palātas - priekšsēdētājs - sekretārs - tiesnesis referents - spriedums - pagaidu noregulējums/pasākums - rakstveida process - mutvārdu process - paātrinātais process - Statūti - Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi, Papildus reglaments |
| Gesellschaft - amtlicher Wortlaut in Art. 48 EGV: "Gesellschaften" | company - official wording in art. 48 EC Treaty: "companies or firms..." | sabiedrība - oficiālais formulējums EKL 48. pantā: "sabiedrības" |
| Gesundheit - öffentliche ~ (Art. 39 III, 46 EGV, RL 2004/38) | health - public ~ (art. 39(3), 46 EC Treaty, Directive 2004/38) | veselība - sabiedrības ~ (EKL 39. panta trešā daļa, 46. pants, Direktīva 2004/38) |

⁹ Siehe zur korrekten Terminologie Fußnote 28. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 28.

¹⁰ Zukünftig (falls der Vertrag von Lissabon in Kraft tritt) / nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): Gerichtshof der Europäischen Union / Court of Justice of the European Union / Eiropas Savienības Tiesa (EST).

| | | |
|---|--|--|
| GFP (Gemeinsame Fischereipolitik) | CFP (Common Fisheries Policy) | KZP (Kopējā zivsaimniecības politika) |
| goldene Aktien (Sonderaktien) | golden shares | zelta akcijas |
| Gouvernementalisierung | governmentalisation | [valdību lomas palielināšanās] |
| Graf-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Graf (Rs. C-190/98) zur korrigierenden Einschränkung des weiten Verständnisses von Eingriffen in die Arbeitnehmerfreizügigkeit nach der Bosman-Formel) | Graf formula (formula of the ECJ developed in the case Graf (case C-190/98) for a corrective reduction of the large concept of encroachments on the freedom of movement for workers according to the Bosman formula) | <i>Graf</i> formula ¹¹ (EKT lietā <i>Graf</i> (C-190/98) radīta formula, lai sašaurinātu lietā <i>Bosman</i> radīto plašo jēdziena "brīvas darbinieku kustības ierobežojumi" izpratni) |
| grenzüberschreitend - ~e Mobilität | cross-border - ~ mobility | pārrobežu - ~ mobilitāte |
| Grünbuch (der Kommission) | Green Paper (of the Commission) | (Komisijas) Zaļā grāmata |
| Gründungsverträge (EUV, EGV/AEUV, EAGV, Protokolle) | founding treaties (EU Treaty, EC Treaty/FEU Treaty, EURATOM Treaty, protocols) | dibināšanas līgumi (ESL, EKL/ESDL, EURATOM līgums, protokoli) |
| Grundfreiheiten - Träger (Berechtigter) - Adressat (Verpflichteter) - Schutzbereich - Eingriff/Beeinträchtigung - Beschränkung (Form des Eingriffs) - Schranke - Verletzung - Drittwirkung - Konvergenz - Konkurrenz - ~ als Beschränkungsverbote - ~ als Diskriminierungsverbote | fundamental freedoms - holder (entitled subject) - addressee (obliged subject) - sphere (scope/area) of protection - encroachment/interference - restriction (form of encroachment) - limit - violation - third-party effect, horizontal effect - convergence - concurrence - ~ as prohibitions of restriction - ~ as prohibitions of discrimination | pamatbrīvības - subjekts (nesējs) - adresāts (pienākuma nesējs) - aizsargājamā joma - iejaukšanās/ierobežojums - nediskriminējošs ierobežojums (ierobežojuma forma) - robeža - pārkāpums, prettiesisks aizskārums - horizontālā iedarbība - konverģence - konkurence - ~ kā nediskriminējoša ierobežojuma aizliegumi - ~ kā diskriminācijas aizliegumi |
| Grundfreiheitsadressat | addressee (obliged subject) of a fundamental freedom | pamatbrīvību adresāts (pienākuma nesējs) |
| Grundfreiheitsschranke | limit (of a fundamental freedom) | pamatbrīvību robeža |
| Grundfreiheitsträger | holder (entitled subject) of a fundamental freedom | pamatbrīvību subjekts (nesējs) |
| Grundrechte - Schutzbereich - Eingriff - Schranke - Verletzung - ~skatalog - ~echarta - ~sschutz - "Kooperationsverhältnis" (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der ~e) | fundamental rights - sphere (scope/area) of protection - encroachment - limit - violation - catalogue of ~s - Charter of Fundamental Rights - protection of ~s - "relationship of cooperation" (between the Constitutional Court and the ECJ for the protection of ~s) | pamattiesības - aizsargājamā joma - iejaukšanās - robeža - pārkāpums, prettiesisks aizskārums - ~u katalogs - Pamattiesību harta - ~u aizsardzība - "sadarbības attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt ~) |

¹¹ Siehe Fußnote 2. / Skat. atsauci Nr. 2.

| | | |
|--|---|--|
| Grundrechtecharta (Charta der Grundrechte der Europäischen Union) | Charter of Fundamental Rights (of the European Union) | Pamattiesību harta (Eiropas Savienības Pamattiesību harta) |
| Grundrechtsschranke | limit (of a fundamental right) | pamattiesību robeža |
| Grundsatz - allgemeiner ~ des Unionsrechts - der Achtung der nationalen Identität der Mitgliedstaaten (Art. 6 III EUV) - ~ der begrenzten Einzelmächtigung (Art. 5 EUV, 5 UA 1 EGV) - ~ des gleichen Entgelts für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) - ~ des institutionellen Gleichgewichts - ~ einer offenen Marktwirtschaft mit freiem Wettbewerb (Art. 4 EGV) - ~ der Unionstreue - ~ der Verhältnismäßigkeit - Subsidiaritäts~ (Art. 5 UA 2 EGV) | principle - general ~ of Union law - of respect for the national identities of the member states (art. 6(3) EU Treaty) - ~ of specific attribution of powers (Art. 5 EU Treaty ¹² , 5 sub-sect. 1 EC Treaty) - ~ of equal pay for male and female workers (art. 141(1) EC Treaty) - ~ of institutional balance - ~ of an open market economy with free competition (art. 4 EC Treaty) - ~ of loyalty within the Union - ~ of proportionality - ~ of subsidiarity (art. 5 sub-sect. 2 EC Treaty) | princips - Eiropas Savienības tiesību vispārējais ~ - ~ respektēt dalībvalstu nacionālo identitāti (ESL 6. panta trešā daļa) - noteiktu pilnvaru piešķiršanas ~ (ESL 5. pants ¹² , EKL 5. panta pirmā rindkopa) - ~ par vienādu atalgojumu sievietēm un vīriešiem - institucionālā līdzsvara ~ - ~, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā pastāv brīva konkurence (EKL 4. pants) - lojalitātes Eiropas Savienībā ~ - proporcionalitātes ~, samērīguma ~ - subsidiaritātes ~ (EKL 5. pants otrā rindkopa) |
| Grundwerte - ~klausel (Art. 6 I EUV) | fundamental values - ~ clause, clause on ~ (art. 6(1) EU Treaty) | pamatvērtības - ~u klauzula (ESL 6. panta pirmā daļa) |
| Grundzüge der Wirtschaftspolitik der Mitgliedstaaten und der Gemeinschaft (Art. 99 II EGV) | broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community (art. 99(2) EC Treaty) | dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EKL 99. panta otrā daļa) |
| Gutachten - ~verfahren (Art. 300 VI EGV) | opinion - ~ proceeding (art. 300(6) EC Treaty) | atzinums - ~a sniegšanas procedūra (EKL 300. panta sestā daļa) |
| GZT (Verordnung (EWG) Nr. 2658/87 des Rates vom 23. Juli 1987 über die zolltarifliche und statistische Nomenklatur sowie den Gemeinsamen Zolltarif = Gemeinsamer Zolltarif) | CCT (Council Regulation (EEC) No 2658/87 of 23 July 1987 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff = Common Customs Tariff) | KMT (Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu = Kopējais muitas tarifs) |
| H | | |
| HABM (Harmonisierungsamt für den Binnenmarkt, Europäisches Markenamt) | OHIM (Office for Harmonization in the Internal Market) | ITSB (Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs) |
| Haftbefehl - Europäischer ~ | arrest warrant - European ~ | apcietināšanas orderis - Eiropas ~ |
| Handelshemmnis - tarifāres ~ - nicht-tarifāres ~ | trade barrier - tariff barrier - non-tariff barrier | tirdzniecības šķēršļis - ar tarifiem saistīts ~ - ar tarifiem nesaistīts ~ |

¹² Englischer und lettischer Wortlaut des Art. 5 I EUV in der Fassung des Vertrages von Lissabon: "principle of conferral" / "kompetences piešķiršanas princips". / ESL 5. panta Lisabonas Līguma redakcijā formulējums angļu un latviešu valodā: "principle of conferral" / "kompetences piešķiršanas princips".

| | | |
|---|--|--|
| Harmonisierung - Rechts~ (~ der Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten) - ~smaßnahme | harmonisation - ~ of laws (~ of the laws and regulations [and administrative provisions] of the member states) - ~measure | saskaņošana, harmonizācija - tiesību aktu ~ (dalībvalstu likumu un valsts pārvaldes iekšējo normatīvo aktu ~) - ~as pasākums |
| Harmonisierungsamt für den Binnenmarkt (HABM) (Europäisches Markenamt) | Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM) | Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (ITSB) |
| Haushalt - ~disziplin - ~sjahr - ~sordnung (VO 1605/2002) - ~splan - ~sverfahren (Art. 272 EGV) | budget - ~ary discipline - financial year - Financial Regulation (Regulation 1605/2002) - ~ - ~ary procedure (art. 272 EC Treaty) | budžets - ~a disciplīna - finanšu gads - Finanšu regula (Regula 1605/2002) - ~a plāns - ~a pieņemšanas procedūra (EKL 272. pants) |
| Heimatstaat | home state | mītnes valsts |
| Herkunftsstaat - Herkunftslandsprinzip | country of origin - ~ principle | izcelsmes valsts - ~ princips |
| "Herren der Verträge" (die Mitgliedstaaten) | "masters of the treaties" (the member states) | "līguma noteicējas" (dalībvalstis) |
| Hoheitsgebiet | territory | valsts suverēnā teritorija |
| Hoheitsgewalt, öffentliche Gewalt - supranationale ~ | sovereign power, public power - supranational ~ | suverēnā vara, publiskā vara - supranacionālā ~ |
| Hoheitsrechte | sovereign rights | suverēnās tiesības |
| Hoher Vertreter für die Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 III EUV); zukünftig: Hoher Vertreter der Union für Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | High Representative for the common foreign and security policy (art. 18(3) EU Treaty); in future: High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (art. 18 EU Treaty [version of Lisbon]) | Kopējās ārpolitikas un drošības politikas Augstais pārstāvis (EKL 18. panta trešā daļa); nākotnē: Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (ESL 18. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| Homogenität - ~ der Wertordnungen - ~sklausel (Art. 6 I EUV) | homogeneity - ~ of value systems - ~ clause (art. 6(1) EU Treaty) | homogenitāte, viendabīgums - vērtību sistēmu ~ - ~es, ~a klauzula (ESL 6. panta pirmā daļa) |
| "Hüterin der Verträge" (die Kommission) | "guardian of the Treaties" (the Commission) | "līgumu sargātāja" (Komisija) |
| I | | |
| i.V.m. (in Verbindung mit) | read together with | kopsakarā ar |
| implizierte (stillschweigend mitinbegriffene) Kompetenz, ungeschriebene Kompetenz | implied power | [netieši noteikta pilnvara] |

| | | |
|---|--|--|
| Inländer - ~diskriminierung - ~gleichbehandlung | national - discrimination of one's own ~s - ~ treatment (equal treatment of own and foreign ~s) | valsts pilsoņi - ~u diskriminācija - vienlīdzīga attieksme pret ~iem un ārvalstniekiem |
| innerstaatlich, inländisch | domestic | iekšzemes |
| institutionelles Gleichgewicht | institutional balance | institucionālais līdzsvars |
| Institutionen, Organe - einheitlicher institutioneller Rahmen - institutionelles Gleichgewicht | institutions - single institutional framework - institutional balance | institūcijas - vienots institucionāls ietvars - institucionālais līdzsvars |
| Integration - europäische ~ - supranationale ~ - ~sverband | integration - European ~ - supranational ~ - organisation of ~ | integrācija - Eiropas ~ - supranacionālā ~ - integrēta apvienība |
| intergouvernementale Kooperation | intergovernmental cooperation | starpvaldību sadarbība |
| interinstitutionelle Vereinbarungen (soft law) | interinstitutional agreements (soft law) | starpinstitucionālas vienošanās (<i>soft law</i>) |
| J | | |
| justizielle Zusammenarbeit - ~ in Strafsachen - ~ in Zivilsachen | judicial cooperation - ~ in criminal matters - ~ in civil matters | tiesu iestāžu sadarbība - ~ krimināllietās - ~ civillietās |
| K | | |
| Kapitalverkehr | capital transactions, capital movement, circulation of capital | kapitāla aprīte |
| Kapitalverkehrsfreiheit (Art. 56 ff. EGV) | free movement of capital (art. 56 et seq. EC Treaty) | kapitāla aprītes brīvība (EKL 56. un turpm. pantī) |
| Kapitalverkehrsrichtlinie (Richtlinie 88/361/EWG des Rates vom 24. Juni 1988 zur Durchführung von Artikel 67 des Vertrages) | Capital Movement Directive (Council Directive 88/ 361/EEC of 24 June 1988 for the implementation of Article 67 of the Treaty) | Kapitāla aprītes direktīva (Padomes Direktīva 88/361/EEK (1988. gada 24. jūnijs) par Līguma 67. panta īstenošanu) |
| Kartellrechtsverordnung (Verordnung (EG) Nr. 1/2003 des Rates vom 16. Dezember 2002 zur Durchführung der in den Artikeln 81 und 82 des Vertrags niedergelegten Wettbewerbsregeln) | Antitrust Enforcement Regulation (Council Regulation (EC) No 1/2003 of 16 December 2002 on the implementation of the rules on competition laid down in Articles 81 and 82 of the Treaty) | Konkurences noteikumu īstenošanas regula (Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā) |

| | | |
|--|---|--|
| Kartellverbot (Art. 81 EGV) | prohibition of cartels (art. 81 EC Treaty) | karšu aizliegums (EKL 81. pants) |
| Keck-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Keck (Verb. Rs. C-267, C-268/91) zur korrigierenden Einschränkung der Dassonville-Formel) | Keck formula (formula of the ECJ developed in the decision Keck (joint cases C-267, C-268/91) for a corrective reduction of the Dassonville formula) | Keck formula ¹³ (EKT lietā Keck (apv. lietas C-267 un C-268/91) radīta formula, lai sašaurinātu lietā Dassonville radīto plašo jēdziena ("pasākumi ar kvantitatīviem importa ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību") izpratni) |
| Klage - ~erheben - begründete/unbegründete ~ - Zulässigkeit der ~ | action - to bring/file an ~ - well-founded/unfounded ~ - admissibility of the ~ | prasība - celt ~u - pamatota/nepamatota ~ - ~as pieļaujamība |
| Klagearten - Nichtigkeitsklage (gegen Sekundärrechtsakte, Art. 230 EGV) - Schadensersatzklage (gegen Gemeinschaft, Art. 235 EGV) - Untätigkeitsklage (gegen Gemeinschaftsorgane, Art. 232 EGV) - Vertragsverletzungsklage (gegen Mitgliedstaat, Art. 226 f. EGV) - Vorabentscheidungsverfahren (auf Vorlage eines mitgliedstaatlichen Gerichts, Art. 234 EGV) - Gutachtenverfahren (Art. 300 VI EGV) | forms of action - action for annulment (of legal acts of the Community, art. 230 EC Treaty) - action for damages (against the Community, art. 235 EC Treaty) - action for failure to act (against Community institutions, art. 232 EC Treaty) - action for failure to fulfil obligations (against member state, art. 226 et seq. EC Treaty) - preliminary ruling proceedings (on reference for a preliminary ruling by a national Court (art. 234 EC Treaty) - opinion proceeding (art. 300(6) EC Treaty) | prasību veidi - prasība par atzīšanu par spēkā neesošu (par sekundāriem tiesību aktiem, EKL 230. pants) - zaudējumu atlīdzības prasība (pret Eiropas Kopienas, EKL 235. pants) - prasība bezdarbības dēļ (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 232. pants) - prasība par līguma noteikumu pārkāpumu (pret dalībvalstīm, EKL 226. un 227. pants) - prejudiciāla nolēmuma sniegšanas procedūra (pēc dalībvalsts tiesas lūguma, EKL 234. pants) - atzinuma sniegšanas procedūra (EKL 300. pants) |
| Klagegründe (nach Art. 230 UA 2 EGV) ¹⁴ - Unzuständigkeit - Verletzung wesentlicher Form- [oder Verfahrens-] Vorschriften ¹⁵ - Verletzung materiellen Rechts ¹⁶ - Ermessensmissbrauch | grounds of review/action (according to art. 230 sub-sect. 2 EC Treaty) ¹⁴ - lack of competence - infringement of essential [formal or] procedural requirements ¹⁵ - infringement of substantive law ¹⁶ - misuse of powers | prasības pamati (EKL 230. panta otrā rindkopā) ¹⁴ - kompetences trūkums - būtiski [formas noteikumu vai] procedūras noteikumu pārkāpumi ¹⁵ - materiālo tiesību normu pārkāpumi ¹⁶ - nepareiza pilnvaru izmantošana |

¹³ Wenn Gerichtsentscheidungen nach den Namen von Parteien benannt werden, dürfen diese Namen *nicht* in andere Sprachen übersetzt oder umgeschrieben werden - und zwar auch dann nicht, wenn dies in einer Sprache üblich ist. Gleiches gilt für die Bezeichnung von "Formeln", die nach Gerichtsentscheidungen benannt sind (also: "Keck formula", nicht "Keka formula"). Eine Übersetzung oder veränderte Schreibweise könnte leicht zu Missverständnissen führen und so die sprachenübergreifende juristische Kommunikation auf unprofessionelle Weise erschweren. Außerdem könnte sie als Verletzung der Menschenwürde und damit Negierung der gemeinsamen europäischen Grundwerte verstanden werden. Um kenntlich zu machen, dass es sich um einen fremdsprachlichen Namen handelt, bietet es sich an, ihn in *Kursivdruck* zu formatieren. Notfalls kann auch die angepasste Schreibweise in Klammern hintenangestellt werden (z.B. "EKT, apv. lietas C-267, C-268/91, Keck [Keks]").

Kad tiesu spriedumi tiek nosaukti pēc lietas dalībnieku vārdiem, tie *nav* jātulko vai jātranskrībē citās valodās - pat tad, ja tas kādā valodā ir pieņemts. Tas pats attiecas uz t.s. „formulām”, kas ir izveidotas, balstoties uz tiesas spriedumiem (tāpēc: "Keck formula", nevis "Keka formula"). Ikviena tulkošana vai transkrībēšana var novest pie pārpratumiem un tādējādi neprofesionālā veidā apgrūtināt starpvalodu juridisko saziņu. Turklāt tā var tikt saprasta kā cilvēka cieņas pārkāpums un līdz ar to arī kā kopējo Eiropas vērtību noraidīšana. Mēs iesakām ilustrēt vārda citvalodu izcelsmi, iezīmējot to *slīprakstā*. Ja nepieciešams, var pievienot vārda transkripciju kvadrātiņkāvēs (piem., "EKT, apv. lietas C-267, C-268/91, Keck [Keks]").

¹⁴ Die Aufzählung der Klagegründe für die Nichtigkeitsklage in Art. 230 UA 2 EGV bestimmt zugleich die *Struktur der Prüfung der Rechtmäßigkeit eines Rechtsaktes* der Europäischen Gemeinschaft. / EKL 230. panta otrajā rindkopā minētās prasības par atzīšanu par spēkā neesošu pamatu uzskaitījums vienlaicīgi nosaka arī Eiropas Kopienas *tiesību akta tiesiskuma pārbaudes struktūru*.

¹⁵ Die abweichende Formulierung in den verschiedenen Sprachen ist ein prägnantes Beispiel für die Heterogenität der Rechtsterminologie in Europa. Während die Originalversion in Französisch, Italienisch, Deutsch und Niederländisch in Anlehnung an die französische Rechtstradition nur von den *Formerfordernissen* spricht ("...formes substantielles", "...forme sostanziali", "...wesentlicher Formvorschriften", "...wezenlijke vormvoorschriften"), erwähnt die nachträgliche englische Übersetzung nur die *Verfahrenserfordernisse* ("...essential procedural requirements"). Die amtliche lettische Übersetzung orientiert sich an der englischen Fassung ("būtiski procedūras noteikumu pārkāpumi"). Nach der Auslegung ist das Ergebnis jedoch gleich: Nach kontinentalem Verständnis bilden die Verfahrenserfordernisse einen Unterfall der Formerfordernisse, nach britischem Verständnis ist es umgekehrt.

Atšķirīgais jēdziena formulējums dažādās valodās ir acīmredzams piemērs tiesību terminu dažādībai Eiropā. Kamēr oriģinālversijā franču, itāļu, vācu un holandiešu valodā, sekojot franču tiesību tradīcijām, tiek runāts par *formai izvērāmo prasību ievērošanu* ("...formes substantielles", "...forme sostanziali", "...wesentlicher Formvorschriften", "...wezenlijke vormvoorschriften"), vēlāk ieviestais tulkojums angļu valodā min tikai par

| Kohāsijsfonds | Cohesion Fund | Kohēzijas fonds |
|---|--|--|
| Komitologie-Beschluss (Beschluss des Rates 1999/468/EG vom 28. Juni 1999 zur Festlegung der Modalitäten für die Ausübung der der Kommission übertragenen Durchführungsbefugnisse) | Comitology Decision (Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission) | Komitoloģijas lēmums (Padomes lēmums 1999/468/EG (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību) |
| Komitologie-Verfahren (zum Erlass von Durchführungsvorschriften zum Sekundärrecht) - Beratungsverfahren (Art. 3 Komitologie-Beschluss) - Beratender Ausschuss - Verwaltungsverfahren (Art. 4 Komitologie-Beschluss) - Verwaltungsausschuss - Regelungsverfahren (Art. 5 Komitologie-Beschluss) - Regelungsausschuss - Verfahren bei Schutzmaßnahmen (Art. 6 Komitologie-Beschluss) | comitology procedure (for the enacting of implementing rules for the implementation of secondary law) - advisory procedure (art. 3 Comitology Decision) - advisory committee - management procedure (art. 4 Comitology Decision) - management committee - regulatory procedure (art. 5 Comitology Decision) - regulatory committee - safeguard procedure (art. 6 Comitology Decision) | komitoloģijas procedūra (sekundāro tiesību aktu ieviešanas noteikumu īstenošanai) - konsultēšanās procedūra (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) - padomdevēja komiteja - vadības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 4. pants) - vadības komiteja - regulatīvā procedūra (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) - regulatīvā komiteja - drošības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 6. pants) |
| Kommission der Europäischen Gemeinschaften (Europäische Kommission) - Generaldirektionen - Generalsekretariat - Juristischer Dienst - Kommissar (Mitglied der ~) - Präsident - Misstrauensantrag (gegen die ~) | Commission of the European Communities (European Commission) - Directorates-general - Secretariat-General - Legal Service - Commissioner (Member or the ~) - President - motion of censure (against the ~) | Eiropas Kopienų Komisija (Eiropas Komisija) - ģenerāldirektorāti - ģenerālsekretariāts - juridiskais dienests - komisārs (~as loceklis) - priekšsēdētājs - priekšlikums izteikt neuzticību (~ai) |
| Kompetenz (Zuständigkeit) - Gemeinschafts~ - ausschließliche ~ - konkurrierende ~ - parallele ~ - implizite ~, ungeschriebene ~ - geteilte ~ (Art. 2 II AEUV) - ~übertragung - ~verteilung - ~überschreitung - ~Kompetenz | competence - Community ~ - exclusive ~ - concurrent ~ - parallel ~ - implied power - shared ~ (art. 2(2) FEU Treaty) - transfer of ~s - distribution of ~s- - exceeding of powers, acting ultra vires, ultra vires action - ~ of competences | kompetence (piekritība) - Kopienas ~ - ekskluzīvā ~ - konkurējošā ~ - paralēlā ~ - [netieši noteikta pilnvara] - dalītā ~ (ESDL 2. panta otrā daļa) - ~es nodošana - kompetenču sadalījums - kompetenču pārkāpšana - ~ noteikt kompetenci |
| konsolidierte Fassung | consolidated text | konsolidētā versija |
| Konvergenz der Wirtschaftsleistung - Konvergenzkriterien (Kriterien für die Beteiligung an der Währungsunion, Art. 121 I EGV, Protokoll über die Konvergenzkriterien) | convergence of economic performance - convergence criteria (criteria for the participation in the monetary union, art. 121(1) EC Treaty, Protocol on the convergence criteria) | ekonomiskā konverģence - konverģences kritēriji (kritēriji dalībai monetārajā savienībā, EKL 121. panta pirmā daļa, Protokols par konverģences kritērijiem) |

procedūrai izvirzāmo prasību ievērošanu ("...essential procedural requirements"). Oficiālais tulkojums latviešu valodā atbilst EKL tulkojumam angļu valodā ("būtisku procedūras noteikumu pārkāpumi"). Interpretējot rezultāts tomēr ir vienāds: *formai izvirzāmo prasību ievērošana* iever sevī procedūras noteikumu ievērošanu, savukārt angļiem šo jēdzienu izprante ir apgriezta.

¹⁶ Art. 230 UA 2 EGV nennt ausdrücklich "die Verletzung dieses Vertrags oder einer bei seiner Durchführung anzuwendenden Rechtsvorschriften". Da alle äußeren und formellen Mängel unter die ersten beiden Klagegründe fallen, beschränkt sich dieser Klagegrund in der Praxis auf die Verletzung materiellen Rechts.

EKL 230. panta otrā rindkopa tieši nosaka: "Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistīto tiesību normu pārkāpumi." Tā kā visi ārējie un formālie trūkumi iekļaujas pirmajos divos prasības pamatos, tad praksē šīs prasības pamats aprobežojas ar materiālo tiesību normu pārkāpumu.

| | | |
|--|---|--|
| Kooperationsverfahren, Verfahren der Zusammenarbeit (Art. 252 EGV) | cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) | sadarbības procedūra (EKL 252. pants) |
| Kooperationsverhältnis (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der Grundrechte) | "relationship of cooperation" (between the Constitutional Court and the ECJ, for the protection of fundamental rights) | "sadarbības attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt pamattiesības) |
| L | | |
| Lauterkeit des Handelsverkehrs | fairness of trade transactions | tirdzniecības darījumu taisnīgums |
| Letztverantwortung (des souveränen Staates) | ultimate responsibility (of the sovereign state) | (suverēnas valsts) galējā atbildība |
| M | | |
| marktbeherrschende Stellung - Verbot des Missbrauchs einer ~ (Art. 82 EGV) | dominant position within the market - prohibition of abuse of a ~ (art. 82 EC Treaty) | dominējošais stāvoklis (EKL 82. pants) - dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums (EKL 82. pants) |
| Marktordnung, Marktorganisation - gemeinsame ~ | market organization - common ~ | tirgus organizācija - kopīga ~ |
| Maßnahmen gleicher Wirkung wie mengenmäßige Einfuhr-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) | measures having equivalent effect to quantitative restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty) | pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību (EKL 28. un 29. pants) |
| Mehrebenen... - ~system (die EU und ihre Mitgliedstaaten) - ~demokratie - ~konstitutionalismus | multi-level - ~ system (the EU and its member states) - ~ democracy - ~ constitutionalism | vairāku līmeņu - ~ sistēma (ES un tās dalībvalstis) - ~ demokrātija - ~ konstitucionālisms |
| Mehrheit - einfache ~ - qualifizierte - doppelte ~ - ~ von zwei Dritteln - ~sabstimmung - qualifizierte ~sabstimmung - mit qualifizierter ~ beschließen | majority - simple ~ - qualified ~ - double ~, dual ~ - ~ of two thirds - ~ voting - qualified ~ vote - to act by a qualified ~ | vairākums - vienkāršs balsu ~ - kvalificēts balsu ~ - dubults balsu ~ - divu trešdaļu balsu ~ - ~a balsojums - kvalificēts ~a balsojums - pieņemt ar kvalificētu balsu ~u |
| mengenmäßige Einfuhr-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) - Maßnahmen gleicher Wirkung wie ~ | quantitative restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty) - measures having equivalent effect to ~ | kvantitatīvi importa/eksporta ierobežojumi (EKL 28. un 29. pants) - pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību |
| Missbrauch einer marktbeherrschenden Stellung (Art. 82 EGV) | abuse of a dominant position within the market (art. 82 EC Treaty) | dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana (EKL 82. pants) |
| Misstrauensantrag (gegen Kommission) | motion of censure (against the Commission) | priekšlikums izteikt neuzticību (Komisijai) |
| Mitentscheidungsverfahren (Art. 251 EGV) | co-decision procedure (art. 251 EC Treaty) | koplēmuma procedūra (EKL 251. pants) |

| | | |
|--|--|---|
| <p>Mitgliedstaat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aufnahmemitgliedstaat (RL 2004/38) - Herkunftsstaat - Niederlassungs~ - Beitritt zur Union - Austritt aus der Union - Ausschluss aus der Union - nationale Identität - im Rat vereinigte Vertreter der ~en | <p>member state</p> <ul style="list-style-type: none"> - host member state (Directive 2004/38) - country of origin - ~ of establishment - accession to the Union - secession from the Union - expulsion from the Union - national identity - representatives of the ~s, meeting within the Council | <p>dalībvalsts</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzņēmēj~ (Direktīva 2004/38) - izcelsmes ~ - nodibināšanas ~ - pievienošanās Eiropas Savienībai - izstāšanās no Eiropas Savienības - izslēgšana no Eiropas Savienības - nacionālā identitāte - ~u pārstāvju tikšanās Padomē |
| <p>Mobilität</p> <ul style="list-style-type: none"> - grenzüberschreitende ~ | <p>mobility</p> <ul style="list-style-type: none"> - cross-border ~ | <p>mobilitāte</p> <ul style="list-style-type: none"> - pārrobežu ~ |
| N | | |
| <p>nationale Identität (des Mitgliedstaates)</p> | <p>national identity (of the member state)</p> | <p>(dalībvalsts) nacionālā identitāte</p> |
| <p>Nichtbeteiligungsklausel</p> | <p>opting out clause</p> | <p>nepiedalīšanās klauzula</p> |
| <p>Nichtigkeitsklage (gegen Sekundärrechtsakte, Art. 230 EGV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klagegründe (Unzuständigkeit, Verletzung wesentlicher Form- [oder Verfahrens-] vorschriften,¹⁷ Verletzung materiellen Rechts,¹⁸ Ermessensmissbrauch) | <p>action for annulment (of legal acts of the Community, art. 230 EC Treaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> - grounds of review/action (lack of competence, infringement of essential [formal or] procedural requirements,¹⁷ infringement of substantive law,¹⁸ misuse of powers) | <p>prasība par atzīšanu par spēkā neesošu (par sekundāriem tiesību aktiem, EKL 230. pants)</p> <ul style="list-style-type: none"> - prasības pamati (kompetences trūkums, būtiski [formas noteikumu vai] procedūras noteikumu pārkāpumi,¹⁷ materiālo tiesību normu pārkāpumi,¹⁸ nepareiza pilnvaru izmantošana) |
| <p>Nichtmitgliedstaat (Drittstaat)</p> | <p>non-member state (third country)</p> | <p>ne-dalībvalsts (trešā valsts)</p> |
| <p>Niederlassung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~smitgliedstaat | <p>establishment</p> <ul style="list-style-type: none"> - member state of ~ | <p>nodibinājums</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~a dalībvalsts |
| <p>Niederlassungsfreiheit (Art. 43 ff. EGV)</p> | <p>freedom of establishment (art. 43 et seq. EC Treaty)</p> | <p>nodibinājumu brīvība, brīvība veikt uzņēmējdarbību (EKL 43. un turpm. panti)</p> |
| O | | |
| <p>öffentliche (in Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38)¹⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ Gesundheit - ~ Ordnung - ~ Sicherheit - ~ Sittlichkeit | <p>public (in art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38)¹⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ health - ~ policy - ~ security - ~ morality | <p>publiskā, sabiedriska, sabiedrības (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38)¹⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedrības veselība - sabiedriskā kārtība - sabiedriskā drošība - sabiedrības morāle |
| <p>öffentliche Gewalt, Hoheitsgewalt</p> <ul style="list-style-type: none"> - supranationale ~ | <p>public power, sovereign power</p> <ul style="list-style-type: none"> - supranational ~ | <p>publiskā vara, suverēnā vara</p> <ul style="list-style-type: none"> - supranacionālā ~ |

¹⁷ Siehe zur korrekten Terminologie Fußnote 15. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 15.

¹⁸ Siehe Fußnote 16. / Skat. atsauci Nr. 16.

¹⁹ Beachte: Der Inhalt dieser unbestimmten Rechtsbegriffe stimmt trotz des ähnlichen oder identischen Wortlautes nicht unbedingt mit dem im nationalen Recht überein! / Ņemiet vērā: šo nenoteikto tiesību jēdzienu saturs, neraugoties uz līdzīgu vai identisku vārdisko skanējumu, ne vienmēr saskan ar nacionālajās tiesībās lietoto nenoteikto tiesību jēdzienu saturu!

| | | |
|---|---|--|
| öffentliches Defizit - übermäßiges ~ (Art. 104 EGV) - Protokoll über das Verfahren bei einem übermäßigen ~ | government deficit - excessive ~ (art. 104 EC Treaty) - Protocol on the Excessive Deficit Procedure | valsts budžeta deficīts - pārmērīgs ~ (EKL 104. pants) - Protokols par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru |
| OLAF (Europäisches Amt für Betrugsbekämpfung) | OLAF (European Anti-Fraud Office) | OLAF (Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai) |
| opting out, Nichtbeteiligung - Nichtbeteiligungsklausel | opting out - ~ clause | [<i>opting out</i>], nepiedalīšanās - nepiedalīšanās klauzula |
| ordentliches Gesetzgebungsverfahren (Art. 294 AEUV; bisher: Mitentscheidungsverfahren, Art. 251 EGV) | ordinary legislative procedure (art. 294 FEU Treaty; hitherto: co-decision procedure, art. 251 EC Treaty) | parastā likumdošanas procedūra (ESDL 294. pants; līdz šim: koplēmuma procedūra, EKL 251. pants) |
| Ordnung - öffentliche (Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) | [regime, system, order] - public policy (art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) | kārtība - sabiedriskā ~ (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) |
| Organ | [institution] | [institūcija] |
| Osterweiterung (der Europäischen Union) | Eastern enlargement (of the European Union) | paplašināšanās austrumu virzienā |
| P | | |
| Person - juristische - natürliche | person - legal - natural | persona - juridiskā - fiziskā |
| Personenverkehrsfreiheit | free movement of persons | personu aprīte |
| PJZ (polizeiliche und justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen) | PJC (police and judicial cooperation in criminal matters) | policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās |
| Politiken (der Europäischen Gemeinschaft/Union) - Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik (ESVP) - Gemeinsame Agrarpolitik (GAP) - Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (GASP) - Gemeinsame Fischereipolitik (GFP) - Gemeinsame Handelspolitik - Gemeinsame Verkehrspolitik | policies (of the European Community/ Union) - European Security and Defence Policy (ESDP) - Common Agricultural Policy (CAP) - Common Foreign and Security Policy (CFSP) - Common Fisheries Policy (CFP) - Common Commercial Policy - Common Transport Policy | (Eiropas Kopienas/Savienības) politikas - Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) - Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) - Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) - Kopējā zivsaimniecības politika (KZP) - Kopējā tirdzniecības politika - Kopējā transporta politika |
| Politisches und Sicherheitspolitisches Komitee (PSK) (Art. 25 EUV) | Political and Security Committee (PSC) (art. 25 EU Treaty) | Politikas un drošības komiteja (ESL 25. pants) |
| polizeiliche und justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen (PJZ) | police and judicial cooperation in criminal matters (PJC) | policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās |
| Preisstabilität | price stability | cenu stabilitāte |

| | | |
|--|---|---|
| <p>Primärrecht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gründungsverträge (EUV, EGV/ AEUV, EAGV, Protokolle) - allgemeine Grundsätze des Unionsrechts - (ergänzendes) Gewohnheitsrecht - allgemeine Regeln des Völkerrechts (umstritten) | <p>primary law</p> <ul style="list-style-type: none"> - founding treaties (EU Treaty, EC/FEU Treaty, EURATOM Treaty, protocols) - general principles of Union law - (complementing) customary law - general rules of international law (disputed) | <p>primārās tiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - dibināšanas līgumi (ESL, EKL/ESDL, EURATOM līgums, protokoli) - Eiropas Savienības tiesību vispārējie principi - (papildinošas) paražu tiesības - starptautisko tiesību vispārējie noteikumi (diskutabli) |
| <p>privat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Privatperson - ~er Verband | <p>private</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ person - ~ association | <p>privāt(s)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~persona - ~a apvienība |
| <p>produktbezogene Regelungen</p> | <p>product-related rules</p> | <p>uz produktu attiecināmi noteikumi/ prasības</p> |
| Q | | |
| <p>Querschnittsklausel</p> | <p>horizontal clause</p> | <p>[horizontālā klauzula]</p> |
| R | | |
| <p>Rahmenbeschluss (Art. 34 EUV)</p> | <p>framework decision (art. 34 EU Treaty)</p> | <p>ietvarlēmums (ESL 34. pants)</p> |
| <p>Rat (der Europäischen Union)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vorsitz - Präsident - Generalsekretär - Generalsekretariat - Ausschuss der Ständigen Vertreter (COREPER) - Stimmengewichtung - ~sbeschluss - ~sformationen (z.B. Rat "Allgemeine Angelegenheiten und Außenbeziehungen", Rat "Wirtschaft und Finanzen" [ECOFIN]) | <p>Council (of the European Union)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presidency - President - Secretary-General - General Secretariat - Committee of Permanent Representatives (COREPER) - weighting of votes - ~ decision - ~ configurations (e.g. General Affairs and External Relations Council, Economic and Financial Affairs Council [ECOFIN]) | <p>(Eiropas Savienības) Padome</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prezidentūra - Priekšsēdētājs - Ģenerālsēkretārs - Ģenerālsēkretariāts - Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) - balsu svars - ~es lēmums - ~es sastāvi, ~es konfigurācijas (piem., Vispārējo lietu un ārējo sakaru padome, Ekonomikas un finanšu [lietu] padome [ECOFIN]) |
| <p>Ratifizierung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ratifizieren | <p>ratification</p> <ul style="list-style-type: none"> - to ratify | <p>ratifikācija, ratificēšana</p> <ul style="list-style-type: none"> - ratificēt |
| <p>Raum der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts (Art. 2 EUV, 61 EGV)</p> | <p>area of freedom, security and justice (art. 2 EU Treaty, 61 EC Treaty)</p> | <p>brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (ESL 2. pants, EKL 61. pants)</p> |

| | | |
|--|---|--|
| <p>Recht²⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europa~ - ~ der Europäischen Union - Unions~²⁰ - Gemeinschafts~ - mitgliedstaatliches ~ - Primär~ - Sekundär~ - institutionelles ~ - materielles ~ - subjektives ~ - Grund~ - richterliche ~sfortbildung | <p>law²⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> - European ~ - European Union ~ - Union ~²⁰ - Community ~ - national ~ - primary ~ - secondary ~ - institutional ~ - substantive ~, material ~ - subjective right - fundamental right - judicial development of ~ | <p>tiesības²⁰</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas ~ - Eiropas Savienības ~ - Savienības ~²⁰ - Kopienas ~ - nacionālās ~ - primārās ~ - sekundārās ~ - institucionālās ~ - materiālās ~ - subjektīvās ~ - pamat~ - ~u tālākveidošana |
| <p>Rechtfertigung (von Eingriffen in Grundfreiheiten oder Grundrechte) durch Schranken</p> <ul style="list-style-type: none"> - rechtfertigende Gründe | <p>justification (of encroachments on fundamental freedoms or rights) by the [fundamental freedom's/right's] limits</p> <ul style="list-style-type: none"> - grounds of ~ | <p>pamatojums, attaisnojums (pie iejaukšanās pamatbrīvībās vai pamattiesībās ar robežu palīdzību)</p> <ul style="list-style-type: none"> - attaisnojuma pamati |
| <p>Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten</p> | <p>laws, regulations and administrative provisions of the member states (sometimes, the wording in the English version of the EC Treaty is "laws and regulations of the member states")</p> | <p>dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti²¹</p> |
| <p>Rechtsakt (Art. 249 EGV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verordnung - Richtlinie - Entscheidung - Empfehlung (rechtlich unverbindlich) - Stellungnahme (rechtlich unverbindl.) - Gesetz | <p>legal act (art. 249 EC Treaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulation - directive - decision - recommendation (no binding force) - opinion (no binding force) - statute, act (of parliament) | <p>tiesību akts (EKL 249. pants)</p> <ul style="list-style-type: none"> - regula - direktīva - lēmums - ieteikums (juridiski nesaistošs) - atzinums (juridiski nesaistošs) - likums |
| <p>Rechtsangleichung</p> | <p>approximation of laws</p> | <p>tiesību tuvināšana</p> |
| <p>Rechtsanwaltsrichtlinie (Richtlinie 98/5/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Februar 1998 zur Erleichterung der ständigen Ausübung des Rechtsanwaltsberufs in einem anderen Mitgliedstaat als dem, in dem die Qualifikation erworben wurde)</p> | <p>(Establishment of) Lawyers Directive (Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained)</p> | <p>[Advokātu direktīva] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/5/EK (1998. gada 16. februāris) par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija</p> |
| <p>Rechtsanwendungsbefehl (Befehl, das supranationale Recht innerstaatlich anzuwenden)</p> | <p>[order to apply the supranational law within the member state]</p> | <p>[tiesību piemērošanas pavēles]</p> |

²⁰ Siehe zur korrekten Terminologie Fußnote 28. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 28.

²¹ Offizielle Übersetzung; hier vorgeschlagene Übersetzung: "ārējos un iekšējos normatīvajos aktos". / Oficiālais tulkojums; projekta grupas priekšlikums: "ārējos un iekšējos normatīvajos aktos".

| | | |
|--|--|--|
| <p>Rechtsetzungsverfahren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitentscheidungsverfahren (Art. 251 EGV); zukünftig: ordentliches Gesetzgebungsverfahren (Art. 294 AEUV) - Kooperationsverfahren, Verfahren der Zusammenarbeit (Art. 252 EGV) - Zustimmungsverfahren - Anhörungsverfahren - Haushaltsverfahren (Art. 272 EGV) - Vertragsänderungsverfahren (Art. 48 EUV) - Komitologieverfahren (Beratungsverfahren, Verwaltungsverfahren, Regelungsverfahren) | <p>legislative procedure</p> <ul style="list-style-type: none"> - co-decision procedure (art. 251 EC Treaty); in future: ordinary legislative procedure (art. 294 FEU Treaty) - cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) - assent procedure - consultation procedure - budgetary procedure (art. 272 EC Treaty) - treaty revision procedure (art. 48 EU Treaty) - comitology procedure (advisory procedure, management procedure, regulatory procedure) | <p>likumdošanas procedūra</p> <ul style="list-style-type: none"> - koplēmuma procedūra (EKL 251. pants); nākotnē: parastā likumdošanas procedūra (ESDL 294. pants) - sadarbības procedūra (EKL 252. pants) - piekrišanas procedūra - konsultēšanās procedūra - budžeta pieņemšanas procedūra (EKL 272. pants) - līguma pārskatīšanas procedūra (ESL 48. pants) - komitoloģijas procedūra (konsultēšanās procedūra, vadības procedūra, regulatīvā procedūra) |
| Rechtsfrage | legal issue | tiesību jautājums |
| Rechtsmacht (≠ Recht!) (des souveränen Staates) | legal <i>power</i> (≠ right!) (of the sovereign state) | (suverēnas valsts) vara izdot normatīvus aktus un veikt faktisko rīcību, kurai piemīt tiesību spēks (≠ tiesības!) |
| Rechtsnatur | legal nature | tiesiskā daba |
| Rechtsordnung | legal order, legal system | tiesību sistēma |
| Rechtspersönlichkeit (der Europäischen Gemeinschaft/Union) | legal personality (of the European Community/Union) | (Eiropas Kopienas/Savienības) juridiskas personas statuss, tiesībsubjektība |
| Rechtsprechung (des Europäischen Gerichtshofs) ²² | jurisprudence (of the European Court of Justice) ²³ | (Eiropas Kopienu Tiesas) judikatūra, tiesu prakse |
| <ul style="list-style-type: none"> - ständige ~ - ~spraxis | <ul style="list-style-type: none"> - settled ~, constant ~ - judicial practice | <ul style="list-style-type: none"> - pastāvīgā tiesu prakse - tiesu prakse |
| Rechtsstaatlichkeit ²⁴ | [rule of law] ²⁴ | tiesiskums |
| <ul style="list-style-type: none"> - Rechtsstaat - Rechtsstaatsprinzip - EG als Rechtsgemeinschaft | <ul style="list-style-type: none"> - state under the ~, state based on the ~ - [principle of the ~] - EC as community based on the ~ | <ul style="list-style-type: none"> - tiesiska valsts - tiesiskas valsts princips - EK kā tiesību kopiena |
| Regelungsausschuss (Art. 5 Komitologie-Beschluss) | regulatory committee (art. 5 Comitology Decision) | regulatīvā komiteja (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) |
| Regelungsverfahren (Art. 5 Komitologie-Beschluss) | regulatory procedure (art. 5 Comitology Decision) | regulatīvā procedūra (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) |
| Regierungskonferenz | intergovernmental conference | starpvaldību konference |

²² Im deutschen juristischen Sprachgebrauch wird nicht deutlich zwischen Rechtsprechungspraxis und Judikatur im engeren Sinne unterschieden. / Vācu juridiskajā valodā netiek skaidri nošķirti tādi jēdzieni kā *tiesu prakse* un *judikatūra* šaurākā nozīmē.

²³ Im englischen Sprachgebrauch ist auch der Begriff "*case-law*" verbreitet. Dieser ist jedoch im Recht der Europäischen Union *nicht korrekt*, denn es handelt sich hier um ein *kontinentaleuropäisches Rechtssystem, in dem es ein "case-law" im eigentlichen Sinne nicht gibt*. Gerichtsentscheidungen interpretieren hier das Recht aber setzen kein Recht und binden die spätere Rechtsprechung nicht. Der Europäische Gerichtshof ist lediglich, wie jedes kontinentaleuropäische Gericht, zur begrenzten richterlichen Rechtsfortbildung im Rahmen des Vorgegebenen befugt.

Angļu valodā arī *termins „case-law“ (precedentu tiesības)* ir izplatīts. Tomēr Eiropas Savienības tiesību kontekstā tā lietošana *nav korekta*, jo Eiropas Savienības tiesību gadījumā runa ir par *kontinentālās Eiropas tiesību sistēmu, kurā „case-law“ (precedentu tiesības) nepastāv*. Tiesas nolēmumi iztulko tiesības, tomēr nerada tās. Nolēmumi nav saistoši tālākai judikatūrai. Eiropas Kopienu Tiesa, kā jebkura kontinentālās Eiropas tiesa, ir ierobežota savā darbības izpaušmē, nodarbojoties tikai ar tiesību tālākveidošanu esošo tiesību ietvaros.

²⁴ Beachte, dass die grundlegenden Konzepte des "Rechtsstaats" (deutsches Recht), des "Etat de droit" (französisches Recht) und der "rule of law" (englisches Recht) ursprünglich ähnlich aber nicht identisch waren und sich unter dem Einfluss der europäischen Integration erheblich angenähert haben. / Ņem vērā, ka tiesiskas valsts "Rechtsstaat" (vācu tiesības), "Etat de droit" (franču tiesības) un "rule of law" (angļu tiesības) koncepti izcelsmes ziņā bija līdzīgi, bet ne identiski, tomēr sakarā ar Eiropas integrāciju ir ievērojami satuvinājušies.

| | | |
|--|---|---|
| Richtervorlage im Vorabentscheidungsverfahren (Art. 234 EGV) | reference for a preliminary ruling (art. 234 EC Treaty) | tiesas pieteikums prejudiciālā nolēmu- ma saņemšanai (EKL 234. pants) |
| Richtlinie (Art. 249 UA 3 EGV) - eine ~ umsetzen - Umsetzungsfrist - unmittelbare Anwendbarkeit - richtlinienkonforme Auslegung des nationalen Rechts | directive (art. 249 sub-sect. 3 EC Treaty) - to transpose a ~, to implement a ~ - transposition period, implementation period - direct applicability - interpretation of national law in the light of a directive | direktīva (EKL 249. panta trešā rindkopa) - ieviest ~u - ieviešanas termiņš - tiešā piemērojamība - nacionālo tiesību iztulkošana atbilstoši ~ai |
| Rom I-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 593/2008 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 17. Juni 2008 über das auf vertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht (Rom I)) | Rome I Regulation (Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations (Rome I)) | Roma I Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)) |
| Rom II-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 864/2007 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 11. Juli 2007 über das auf außervertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht (Rom II)) | Rome II Regulation (Regulation (EC) No 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II)) | Roma II Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II)) |
| S | | |
| Sachverhalt | facts of the case | lietas faktiskie apstākļi |
| Satzung des [Europäischen] Gerichtshofs | Statute of the [European] Court of Justice | [Eiropas Kopienų] Tiesas Statūti |
| Schadensersatzklage (Art. 235 EGV) | action for damages (art. 235 EC Treaty) | zaudējumu atlīdzības prasība (EKL 235. pants) |
| Schema - Prüfungsschema | diagram, scheme - examination scheme | shēma - pārbaudes ~ |
| Schengen - ~er Informationssystem - ~er Übereinkommen - ~-Besitzstand - ~-Zone | Schengen - ~ Information System - ~ Agreements - ~ acquis - ~ area | Šengena - ~as informācijas sistēma - ~as līgumi - ~as acquis - ~as zona |
| (Europäische Union als) Schicksalsgemeinschaft | (European Union as) [community of common destiny, community of fate] | (Eiropas Savienība kā) [kopiena ar kopēju likteni] |
| Schranken (von Grundfreiheiten und Grundrechten - ausdrückliche - immanente - ~klausel - ~-Schranken | limits (of fundamental freedoms and fundamental rights) - explicit ~ - inherent ~ - limitation clause - limits of ~ | robežas (pamatbrīvību un pamattiesību) - tieši noteiktās ~ - netieši noteiktās ~ - ~u klauzula - ~u-robežas |

| | | |
|---|--|---|
| <p>Schutz</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~bereich - ~niveau - ~pflicht - Daten~ - Grundrechts~ - Umwelt~ - Gesundheits~ - Verbraucher~ | <p>protection</p> <ul style="list-style-type: none"> - sphere (scope/area) of ~ - level of ~ - duty of ~ - data ~ - ~ of fundamental rights - ~ of the environment - health ~ - consumer ~ | <p>aizsardzība</p> <ul style="list-style-type: none"> - aizsargājamā joma - ~as līmenis - aizsargāšanas pienākums - datu ~ - pamattiesību ~ - vides ~ - cilvēku veselības ~ - patērētāju (tiesību) ~ |
| <p>Schutzbereich (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts)</p> <ul style="list-style-type: none"> - persönlicher ~ - sachlicher ~ - räumlicher ~ - zeitlicher ~ | <p>sphere of protection (of a fundamental freedom or fundamental right) (also: scope of protection, area of protection)</p> <ul style="list-style-type: none"> - personal ~ - material ~ (also: substantive sphere/ scope, subject matter of protection) - geographic ~ (also: territorial ~) - temporal ~ | <p>(pamatbrīvības vai pamattiesības) aizsargājamā joma</p> <ul style="list-style-type: none"> - personas, kuras bauda pamattiesības un pamatbrīvības - materiālā ~ - ~ telpā - ~ laikā |
| <p>Schutzniveau</p> <ul style="list-style-type: none"> - hohes ~ - Gesundheits~ - Verbraucher~ | <p>level of protection</p> <ul style="list-style-type: none"> - high ~ - level of health protection - level of consumer protection | <p>aizsardzības līmenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - augsts ~ - cilvēku veselības ~ - patērētāju (tiesību) ~ |
| <p>Schutzpflicht</p> | <p>duty of protection</p> | <p>aizsargāšanas pienākums</p> |
| <p>Schwerpunkt</p> | <p>main emphasis</p> | <p>galvenais uzsvars</p> |
| <p>SE (Societas Europaea = Europäische Gesellschaft)</p> | <p>SE (Societas Europaea = European Company)</p> | <p>SE (Societas Europaea = Eiropas [uzņēmēj]sabiedrība, Eiropas komercsabiedrība²⁵)</p> |
| <p>Sektorenrichtlinie (Richtlinie 2004/17/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 31. März 2004 zur Koordinierung der Zuschlagserteilung durch Auftraggeber im Bereich der Wasser-, Energie- und Verkehrsversorgung sowie der Postdienste)</p> | <p>Special Sectors Directive (Directive 2004/17/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 coordinating the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors)</p> | <p>Īpašo nozaru direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs)</p> |
| <p>Sekundārrecht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verordnung (Art. 249 UA 2 EGV) - Richtlinie (Art. 249 UA 3 EGV) - Entscheidung (Art. 249 UA 4 EGV) - Durchführungsvorschriften (zur Durchführung des ~) | <p>secondary law</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulation (art. 249 sub-sect. 2 EC Treaty) - directive (art. 249 sub-sect. 3 EC Treaty) - decision (art. 249 sub-sect. 4 EC Treaty) - implementing rules (for the implementation of ~) | <p>sekundārās tiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - regula (EKL 249. panta otrā rindkopa) - direktīva (EKL 249. panta trešā rindkopa) - lēmums (EKL 249. panta ceturrtā rindkopa) - ieviešanas noteikumi (sekundāro tiesību ieviešanai) |
| <p>SEPA (Einheitlicher Euro-Zahlungsverkehrsraum)</p> | <p>SEPA (Single Euro Payments Area)</p> | <p>SEPA (vienotā euro maksājumu telpa)</p> |
| <p>Sicherheit</p> <ul style="list-style-type: none"> - öffentliche ~ (Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) | <p>security</p> <ul style="list-style-type: none"> - public ~ (art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) | <p>drošība</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedriskā ~ (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) |
| <p>Sittlichkeit</p> <ul style="list-style-type: none"> - öffentliche ~ (Art. 30 EGV) | <p>morality</p> <ul style="list-style-type: none"> - public ~ (art. 30 EC Treaty) | <p>morāle</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedrības ~ (EKL 30. pants) |

²⁵ Diesen Begriff verwendet man in der lettischen Gesetzgebung (z.B. Eiropas komercsabiedrību likums).

| | | |
|---|---|---|
| Sitzverteilung | allocation of seats | vietu sadale |
| [soft law] | soft law | [<i>soft law</i>], ieteikuma tiesības |
| Solidaritātsklausel (für den Fall von Terroranschlägen oder Katastrophen, Art. 222 AEUV) | solidarity clause (for the case of terrorist attacks or disaster, art. 222 FEU Treaty) | solidaritātes klauzula (teroristu uzbrukuma vai dabas, vai cilvēku izraisītas katastrofas gadījumā, ESDL 222. pants) |
| Souveränität - unbeeinträchtigte ~ des Staates im Prozess der supranationalen Integration | sovereignty - unaffected ~ of the state in the process of supranational integration | suverenitāte - neierobežojama valsts ~ supranacionālajā integrācijā |
| Staat - Mitglied~ - Aufnahme~~ - Heimat~ - Herkunfts~ - Dritt~ - Bundes~ - Einheits~ - ~lichkeit - ~svolk | state - member ~ - host ~ - home ~ - county of origin - third country - federal ~, federation - unitary state - ~hood - people of the ~ | valsts - dalīb~ - uzņēmēj~ - mītnes ~ - izcelsmes ~ - trešā ~ - federāla ~, federācija - unitāra ~ - valstiskums - ~ tauta |
| Staatenverbindung - internationale Organisation - supranationale Organisation - Staatenbund - Supranationale Union ²⁷ / Staatenverbund ²⁶ - Bundesstaat | association of states - international organisation - supranational organisation - confederation - supranational union ²⁷ / [compound of states] - federal state, federation | valstu savienība - starptautiska organizācija - supranacionāla organizācija - konfederācija - supranacionāla savienība ²⁷ / [valstu apvienība] - federāla valsts, federācija |
| Staatenverbund ²⁶ (→ Rechtsnatur der EU) | [compound of states, association of sovereign national states] (→ legal nature of the EU) | [valstu apvienība] (→ ES tiesiskā daba) |
| Staatshaftung - kraft Gemeinschaftsrechts (siehe EuGH, Verb. Rs. C-6/90, C-9/90, Francovich) - hinreichend qualifizierter Verstoß (Haftungsvoraussetzung) - unmittelbarer Kausalzusammenhang (Haftungsvoraussetzung) | state liability - pursuant to Community law (see ECJ, joint cases C-6/90, C-9/90, Francovich) - sufficiently serious breach (condition of liability) - direct causal link (condition of liability) | valsts atbildība - saskaņā ar Kopienas tiesībām (skat. EKT apv. lietas C-6/90, C-9/90, <i>Francovich</i>) - pietiekami nopietns pārkāpums (atbildības priekšnosacījums) - tieša cēloņsakarība (atbildības priekšnosacījums) |
| Stabilitäts- und Wachstumspakt (Entschließung des Europäischen Rates vom 17.06.1997, VO 1466/97, VO 1467/97) | Stability and Growth Pact (Resolution of the European Council of 17.06.1997, Regulation 1466/97, Regulation 1467/97) | Stabilitātes un izaugsmes pakts (17.06.1997 Eiropadomes rezolūcija, Regula 1466/97, Regula 1467/97) |
| Stellungnahme (Art. 249 UA 5 EGV) | opinion (art. 249 sub-sect. 5 EC Treaty) | atzinums (EKL 249. panta piektā rindkopa) |
| Strukturfonds | Structural Funds | struktūrfondi |
| subjektives Recht | subjective right | subjektīvās tiesības |

²⁶ Dieser vom deutschen Bundesverfassungsgericht zur Bezeichnung der Rechtsnatur der Europäischen Union verwendete Begriff (siehe BVerfGE 89, 155) lässt sich nicht korrekt in andere Sprachen übersetzen. In der englischen Übersetzung seines Urteils vom 30.06.2009 zur Verfassungsmäßigkeit der Ratifizierung des Vertrags von Lissabon verwendet das Bundesverfassungsgericht selbst die Formulierung "association of sovereign national states"; diese ist jedoch nur eine vague Umschreibung und keine korrekte Übersetzung. / Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas lietotais termins (skat. Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas spriedums 89, 155), ar kuru tā apzīmē Eiropas tiesību dabu, nevar tikt pareizi iztulkots citās valodās.

| | | |
|--|--|---|
| Subsidiaritātsprinzip (Art. 5 UA 2 EGV) | principle of subsidiarity (art. 5 sub-sect. 2 EC Treaty)- | subsidiaritātes princips (EKL 5. panta otrā rindkopa) |
| supranational - ~e Integration - ~e öffentliche Gewalt/Hoheitsgewalt - ~e Organisation - ~es Recht | supranational - ~ integration - ~ public power/sovereign power - ~ organisation - ~ law | supranacionāls - ~ā integrācija - ~a publiskā vara, suverēnā vara - ~a organizācija - ~ās tiesības |
| Supranationale Union ²⁷ (→ EU) | supranational union ²⁷ (→ EU) | supranacionāla savienība ²⁷ (→ ES) |
| T | | |
| Tarifvertrag | collective agreement | kolektīvā vienošanās |
| Tiertransportverordnung (Verordnung (EG) Nr. 1/2005 des Rates vom 22. Dezember 2004 über den Schutz von Tieren beim Transport und damit zusammenhängenden Vorgängen sowie zur Änderung der Richtlinien 64/432/EWG und 93/119/EG und der Verordnung (EG) Nr. 1255/97) | Animal Transport Regulation (Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations and amending Directives 64/432/EEC and 93/119/EC and Regulation (EC) No 1255/97) | Dzīvnieku transportēšanas regula (Padomes Regula (EK) Nr. 1/2005 (2004. gada 22. decembris) par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97) |
| Tochtergesellschaft | subsidiary (company) | filiāle (meitas uzņēmums) |
| Träger (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | holder (entitled subject) (of a fundamental freedom or a fundamental right) | subjekts (pamatbrīvību nesējs) |
| Transparenz | transparency | caurspīdīgums |
| U | | |
| UA (Unterabsatz, nicht nummerierter Teil eines Artikels oder eines Absatzes eines Artikels des EGV/EUV) | sub-sect. (sub-section), subparagraph (unnumbered part of an article or a section of an article of the EC/EU Treaty) | rindkopa (nenumurēta EKL / ESL panta daļa vai nenumurēta EKL / ESL panta daļas iedaļa) |
| ultra vires (außerhalb der Kompetenzen, in Überschreitung der Kompetenzen) | ultra vires | <i>ultra vires</i> (ārpus pilnvarām, pārkāpjot pilnvaras) |
| Umweltschutz | protection of the environment | vides aizsardzība |
| Umweltverträglichkeitsprüfung (UVP) - UVP-Richtlinie (Richtlinie 85/337) | environmental impact assessment (EIA) - EIA Directive (Directive 85/337) | ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) - IVN direktīva (Direktīva 85/337) |
| Unionsbürger (Art. 17 EGV) - ~schaft | citizen of the Union (art. 17 EC Treaty) - ~ship of the Union | (Eiropas) Savienības pilsonis (EKL 17. pants) - (Eiropas) Savienības pilsonība |

²⁷ Zur Supranationalen Union als neuer Organisationsform der Integration siehe *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001. / Par supranacionālu savienību kā jaunu integrācijas organizācijas formu skat. *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001.

| | | |
|--|---|--|
| Unionsrecht (Recht der Europ. Union) ²⁸ - Primärrecht - Sekundärrecht - Autonomie - Einheitlichkeit - unmittelbare innerstaatliche Geltung und Anwendbarkeit - Vorrang vor dem nationalen Recht | Union law (European Union law) ²⁸ - primary law - secondary law - autonomy - unity - direct effect and applicability within the member states - primacy over national law, supremacy over national law | (Eiropas) Savienības tiesības ²⁸ - primārās tiesības - sekundārās tiesības - autonomija - vienotība - tiešā iedarbība un piemērojamība dalībvalstīs - pārkums pār nacionālajām tiesībām |
| Unionstreue | loyalty within the Union | lojalitāte Eiropas Savienībā |
| Untätigkeitsklage (gegen Gemeinschaftsorgane, Art. 232 EGV) | action for failure to act (against Community institutions, art. 232 EC Treaty) | prasība bezdarbības dēļ (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 232. pants) |
| Unterabsatz (nicht nummerierter Teil eines Artikels oder eines Absatzes eines Artikels des EGV/EUV = UA) | sub-section, subparagraph (unnumbered part of an article or a section of an article of the EC/EU Treaty = sub-sect.) | rindkopa (nenumerēta EKL/ ESL panta daļa vai nenumurēta EKL / ESL panta daļas iedaļa) |
| Unzuständigkeit | lack of competence | kompetences trūkums |
| UVP-Richtlinie (Richtlinie 85/337/ EWG des Rates vom 27. Juni 1985 über die Umweltverträglichkeitsprüfung bei bestimmten öffentlichen und privaten Projekten) | EIA Directive (Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment) | IVN direktīva (Padomes Direktīva 85/337/EEK (1985. gada 27. jūnijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu) |
| V | | |
| Van Binsbergen-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung van Binsbergen (Rs. C-33/74) zur weiten Definition von Eingriffen in die Dienstleistungsfreiheit) | Van Binsbergen formula (formula of the ECJ developed in the case van Binsbergen (case C-33/74) for a large concept of encroachments on the freedom to provide services) | <i>Van Binsbergen</i> formula ²⁹ (lietā <i>Van Binsbergen</i> (lieta C-33/74) EKT sniegts plašs jēdziena "ierobežojumi pakalpojumu sniegšanas brīvībā" skaidrojums) |
| Verbraucherschutz | consumer protection | patērētāju (tiesību) aizsardzība |
| Verfahren der Zusammenarbeit, Kooperationsverfahren (Art. 252 EGV) | cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) | sadarbības procedūra (EKL 252. pants) |
| Verfahrensordnung des [Europäischen] Gerichtshofes - Zusätzliche Verfahrensordnung | Rules of Procedure of the [European] Court of Justice - Supplementary Rules | [Eiropas Kopien] Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi |

²⁸ Anmerkung zur *Terminologie*: Das gesamte Recht der Europäischen Union bildet das *Unionsrecht*. Das *Gemeinschaftsrecht* ist das Recht der Europäischen Gemeinschaften (EG, Euratom, früher auch EGKS). Es ist der wichtigste Teil des Unionsrechts. Mit dem Vertrag von Lissabon wird die Unterscheidung zwischen Gemeinschaftsrecht und Unionsrecht aufgegeben. Das *Europarecht* ist das gesamte Recht aller europäischen internationalen und supranationalen Institutionen (also auch das Recht des Europarates, die EMRK und die vom Europarat vorbereiteten völkerrechtlichen Verträge). Das Recht der Europäischen Union ist der bei weitem größte und neben der EMRK bedeutendste Teil des Europarechts.

Piezīme attiecībā uz *terminoloģiju*: Eiropas Savienības tiesību kopums veido *Savienības tiesības*. *Kopienas tiesības* ir Eiropas Kopien tiesības (EK, EURATOM, agrāk arī EOTK). Tā ir svarīgākā Savienības tiesību daļa. Līdz ar Lisabonas Līgumu Kopienas tiesības un Savienības tiesības netiek vairs nošķirtas. *Eiropas tiesības* ir visu Eiropas starptautisko un supranacionālo institūciju tiesību kopums (arī Eiropadomes tiesību, ECTK un Eiropadomes sagatavoto starptautisko līgumu kopums). Eiropas Savienības tiesības ir pati lielākā un blakus ECTK svarīgākā Eiropas tiesību daļa.

²⁹ Siehe Fußnote 13. / Skat. atsauci Nr. 13.

| | | |
|--|---|--|
| <p>Verfassung</p> <ul style="list-style-type: none"> - europäische ~ - ~sbegriff - ~stheorie - ~styp (Staats~, Unions~) - ~svertrag - ~sidentität, ~skern - ~geber - verfassunggebende Gewalt - ~sautonomie (der Mitgliedstaaten) - ~sfähigkeit~ (der Europäischen Union) - ~ EGV als "Verfassungsurkunde"? - ~sbeschwerde | <p>constitution</p> <ul style="list-style-type: none"> - European ~ - concept of ~ - ~al theory - type of ~ (state ~, union ~) - ~al treaty - identity of the ~, essence of the ~ - constituent authority - constituent power - ~al autonomy (of the member states) - ~al capacity (of the European Union) - EC Treaty as "constitutional charter"? - ~al complaint | <p>konstitūcija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Konstitūcija - ~as jēdziens - konstitucionālā teorija - ~as veids (savienības ~, valsts ~) - konstitucionālais līgums - ~as identitāte - ~as devējs - ~as došanas vara - (dalībvalstu) konstitucionālā autonomija - konstitucionālā kapacitāte - EKL kā „konstitucionāls akts”? - konstitucionālā sūdzība |
| <p>Verfassungsüberlieferungen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gemeinsame ~ der Mitgliedstaaten | <p>constitutional traditions</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ common to the Member States | <p>konstitucionālās tradīcijas</p> <ul style="list-style-type: none"> - dalībvalstu kopējās ~ |
| <p>Verfassungsverbund³⁰</p> | <p>constitutional compound</p> | <p>konstitucionālā apvienība</p> |
| <p>Vergaberecht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vergabeverfahren - Vergaberichtlinie - Sektorenrichtlinie | <p>public procurement law</p> <ul style="list-style-type: none"> - public procurement procedure - Public Procurement Directive - Special Sectors Directive | <p>publiskā iepirkuma tiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - publiskā iepirkuma procedūra - Publiskā iepirkuma direktīva - Īpašo nozaru direktīva |
| <p>Vergaberichtlinie (Richtlinie 2004/18/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 31. März 2004 über die Koordinierung der Verfahren zur Vergabe öffentlicher Bauaufträge, Lieferaufträge und Dienstleistungsaufträge)</p> | <p>Public Procurement Directive (Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts)</p> | <p>Publiskā iepirkuma direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru)</p> |
| <p>Verhältnismäßigkeit</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~sprinzip, ~sgrundsatz - ~sprüfung - zulässiger Zweck (der Maßnahme) - Geeignetheit - Erforderlichkeit - Verhältnismäßigkeit (im engeren Sinne) | <p>proportionality</p> <ul style="list-style-type: none"> - principle of ~ - ~ test - legitimate aim (of the measure) - suitability - necessity - proportionality (in the narrower sense) | <p>proporcionalitāte, samērīgums</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~es princips, ~a princips - samērīguma pārbaude - (pasākuma/līdzekļa) leģitīmais mērķis - piemērotība - vajadzība - atbilstība, samērīgums (šaurākā nozīmē) |
| <p>Verkaufsmodalitäten</p> | <p>general conditions of sale</p> | <p>vispārējie pārdošanas nosacījumi</p> |
| <p>Vermittlungsausschuss (Art. 251 IV EGV)</p> | <p>Conciliation Committee (art. 251(4) EC Treaty)</p> | <p>Samierināšanas komiteja (EKL 251. panta ceturtā daļa)</p> |
| <p>Verordnung (Art. 249 UA 2 EGV)</p> | <p>regulation (art. 249 sub-sect. 2 EC Treaty)</p> | <p>regula (EKL 249. panta otrā rindkopa)</p> |
| <p>verstärkte Zusammenarbeit (Art. 43 ff. EUV)</p> | <p>enhanced cooperation (Art. 43 et seq. EU Treaty)</p> | <p>ciešāka sadarbība (EKL 43. un turpm. panti)</p> |

³⁰ Dieser von einigen Autoren im Europarecht verwendete Begriff soll zum Ausdruck bringen, dass in der Europäischen Union die Verfassungen der Mitgliedstaaten und die Gründungsverträge der Europäischen Union (nach Ansicht dieser Autoren) zu einer verfassungsrechtlichen Gesamtheit verbunden sind.

Šis dažu autoru lietotais termins Eiropas Savienības tiesībās atspoguļo (šo autoru) ideju, ka Eiropas Savienībā dalībvalstu konstitūcijas un Savienības dibināšanas līgumi ir savienoti konstitucionālā veselumā.

| | | |
|---|--|--|
| Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union (AEUV) | Treaty on the Functioning of the European Union (FEU Treaty) | Līgums par Eiropas Savienības darbību (ESDL) |
| Vertrag über die Europäische Union (EUV) | Treaty on European Union (EU Treaty) | Līgums par Eiropas Savienību (ESL) |
| Vertrag über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl (EGKS) | Treaty establishing the European Coal and Steel Community (ECSC Treaty) | Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums (EOTKL) |
| Vertrag über eine Verfassung für Europa | Treaty establishing a Constitution for Europe | Līgums par Konstitūciju Eiropai |
| Vertrag von Lissabon zur Änderung des Vertrags über die Europäische Union und des Vertrags zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft | Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community | Lisabonas Līgums, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu |
| Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft (EAGV) | Treaty establishing the European Atomic Energy Community (EURATOM Treaty) | Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums (EURATOM līgums) |
| Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft (EGV) | Treaty establishing the European Community (EC Treaty) | Eiropas Kopienas dibināšanas līgums (EKL) |
| Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft (EWGV) | Treaty establishing the European Economic Community (EEC Treaty) | Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums (EEKL) |
| Vertrag - völkerrechtlicher ~ | treaty - international ~ | līgums - starptautisks ~ |
| Vertragsänderungsverfahren (Art. 48 EUV) - ordentliches ~ (Art. 48 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) - vereinfachtes ~ (Art. 48 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | treaty revision procedure (art. 48 EU Treaty) - ordinary ~ (art. 48 EU Treaty [version of Lisbon]) - simplified ~ (art. 48 EU Treaty [version of Lisbon]) | līguma pārskatīšanas procedūra (ESL 48. pants) - parastā ~ (ESL 48. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) - vienkāršotā ~ (ESL 48. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| Vertragsverletzungsverfahren (gegen Mitgliedstaat, Art. 226 f. EGV) - Zwangsgeld (Art. 228 II EGV) | proceedings for failure to fulfil obligations, infringement proceedings (against member state, art. 226 et seq. EC Treaty) - penalty payment (Art. 228(2) EC Treaty) | procedūra par līguma noteikumu pārkāpumu (pret dalībvalstīm, EKL 226. un 227. pants) - soda nauda (EKL 228. panta otrā daļa) |
| Vertreter der Mitgliedstaaten - im Rat vereinigte ~ (intergouvernementale Kooperation außerhalb des Rahmens der EU aber anlässlich des Zusammentreffens im Rat) | representatives of the member states - ~, meeting within the Council (inter-governmental cooperation outside the institutional framework of the EU but on the occasion of meeting in the Council) | dalībvalstu pārstāvji - ~u tikšanās Padomē (neregulārā starpvaldību sadarbības forma ārpus Eiropas Savienības institucionālā ietvara) |
| vertriebsbezogene Regelungen | sales-related rules | ar pārdošanu saistīti noteikumi |
| Verwaltungsausschuss (Art. 4 Komitologie-Beschluss) | management committee (art. 4 Comitology Decision) | vadības komiteja (Komitoloģijas lēmuma 4. pants) |
| Verwaltungsverfahren (Art. 4 Komitologie-Beschluss) | management procedure (art. 4 Comitology Decision) | vadības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 4. pants) |
| Visum | visa | vīza |

| | | |
|--|---|--|
| <p>Volk</p> <ul style="list-style-type: none"> - europäisches ~ - Staats~ - Unions~ | <p>people</p> <ul style="list-style-type: none"> - European ~ - ~ of the state - ~ of the Union | <p>tauta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas ~ - valsts ~ - Eiropas Savienības ~ |
| <p>Völkerrecht</p> <ul style="list-style-type: none"> - völkerrechtlicher Vertrag | <p>public international law</p> <ul style="list-style-type: none"> - international treaty | <p>starptautiskās publiskās tiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - starptautisks līgums |
| <p>Vorabentscheidung (des EuGH nach Art. 234 EGV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vorabentscheidungsverfahren - Richtervorlage im Vorabentscheidungsverfahren | <p>preliminary ruling (of the ECJ according to art. 234 EC Treaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> - preliminary ruling proceedings - reference for a preliminary ruling | <p>prejudiciālais nolēmums (EKT pēc EKL 234. pants)</p> <ul style="list-style-type: none"> - prejudiciālā nolēmuma sniegšanas procedūra - tiesas pieteikums prejudiciālā nolēmuma saņemšanai |
| <p>Vorverfahren (z.B. nach Art. 226, 227 EGV)</p> | <p>preliminary proceedings (e.g. according to art. 226, 227 EC Treaty)</p> | <p>strīda iepriekšējās ārpustiesas risināšanas kārtība (piem., saskaņā ar EKL 226. un 227. pantu)</p> |
| <p>Vorrang (des Unionsrechts)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anwendungs~ - (kein) Geltungs~ | <p>primacy, supremacy (of Union law)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ in application - (no) ~ in validity | <p>pārākums (Eiropas Savienības tiesību)</p> <ul style="list-style-type: none"> - piemērošanas ~ - (nav) spēkā esamības ~ |
| <p>Vorsitz (des Rates)</p> | <p>Presidency (of the Council)</p> | <p>(Padomes) prezidentūra</p> |
| W | | |
| <p>Währungsunion</p> | <p>monetary union</p> | <p>monetārā savienība</p> |
| <p>Wanderarbeitnehmer-Verordnung (Verordnung (EWG) Nr. 1408/71 des Rates vom 14.06.1971 zur Anwendung der Systeme der sozialen Sicherheit auf Arbeitnehmer und deren Familien, die innerhalb der Gemeinschaft zu- und abwandern; demnächst abgelöst durch Verordnung (EG) Nr. 883/2004 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 29.04.2004 zur Koordinierung der Systeme der sozialen Sicherheit)</p> | <p>Social security for migrant workers Regulation (Regulation (EEC) No 1408/71 of the Council of 14 June 1971 on the application of social security schemes to employed persons and their families moving within the Community; in future: Regulation (EC) No 883/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the coordination of social security systems)</p> | <p>Migrējošā darbaspēka sociālās nodrošināšanas regula (Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienas teritorijā); nākotnē: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu</p> |
| <p>Waren</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ausfuhr - ~einfuhr - ~lieferung - ~verkehr - grenzüberschreitender ~ - innergemeinschaftlicher ~ | <p>goods</p> <ul style="list-style-type: none"> - export of ~ - import of ~ - delivery of ~ - movement of ~, circulation of ~, trade - cross-border trade - intra-community trade | <p>preces</p> <ul style="list-style-type: none"> - preču eksports - preču imports - preču piegāde - preču aprīte, preču kustība, preču tirdzniecība - pārrobežu tirdzniecība - tirdzniecība Eiropas Kopienas iekšējā tirgū |
| <p>Warenverkehrsfreiheit, freier Warenverkehr (Art. 23 ff. EGV)</p> | <p>free movement of goods (art. 23 et seq. EC Treaty)</p> | <p>brīva preču aprīte (EKL 23. un turpm. panti)</p> |
| <p>Wechselkursmechanismus</p> | <p>exchange-rate mechanism</p> | <p>valūtas maiņas mehānisms</p> |
| <p>Weißbuch (der Kommission)</p> | <p>White Paper (of the Commission)</p> | <p>(Komisijas) Baltā grāmata</p> |

| | | |
|---|---|--|
| Wesensgehalt (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | essence (of a fundamental freedom or fundamental right) | (pamatbrīvības vai pamattiesības) būtība |
| Wettbewerb - ~srecht - ~sverfälschung | competition - ~ law - distortion of ~ | konkurence - ~es tiesības - ~es izkropļošana, ³¹ ~es deformēšana |
| Wiener Vertragsrechtskonvention (Wiener Übereinkommen über das Recht der Verträge = WVRK) | Vienna Convention on the Law of Treaties (Vienna Convention) | Vīnes konvencija par starptautiskajām līgumtiesībām (Vīnes konvencija) |
| Wirtschafts- und Finanzausschuss (Art. 114 II EGV) | Economic and Financial Committee (art. 114(2) EC Treaty) | Ekonomikas un finanšu komiteja (EKL 114. panta otrā daļa) |
| Wirtschafts- und Sozialausschuss | Economic and Social Committee | Ekonomikas un sociālo lietu komiteja |
| Wirtschafts- und Währungsunion | Economic and Monetary Union | Ekonomiskā un monetārā savienība |
| Wirtschaftspolitik - Grundzüge der ~ der Mitgliedstaaten und der Gemeinschaft (Art. 99 II EGV) | economic policy - broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community (art. 99(2) EC Treaty) | ekonomikas politika - dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EKL 99. panta otrā daļa) |
| Wohnsitz | residence | dzīves vieta |
| WVRK (Wiener Übereinkommen über das Recht der Verträge = Wiener Vertragsrechtskonvention) | Vienna Convention on the Law of Treaties (Vienna Convention) | Vīnes konvencija par starptautiskajām līgumtiesībām (Vīnes konvencija) |
| WWU (Wirtschafts- und Währungsunion) | EMU (Economic and Monetary Union) | EMS (Ekonomiskā un monetārā savienība) |
| Z | | |
| Zahlung - ~smittel - ~sverkehr - ~sverpflichtung | payment - means of ~ - movement of ~s, ~ transactions - financial obligation | maksājums - maksāšanas līdzeklis - ~u aprīte, ~u transakcijas - maksāšanas pienākums |
| Zahlungsdiensterichtlinie (Richtlinie 2007/64/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 13. November 2007 über Zahlungsdienste im Binnenmarkt, zur Änderung der Richtlinien 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG und 2006/48/EG sowie zur Aufhebung der Richtlinie 97/5/EG) | Payment Services Directive (Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC) | Maksājumu pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK) |
| Zahlungsverkehrsfreiheit (Art. 56 ff. EGV) | free movement of payments (art. 56 et seq. EC Treaty) | maksājumu aprītes brīvība (EKL 56. un turpm. pantī) |
| Ziel | objective | mērķis |

³¹ Vgl. die amtliche Übersetzung in der konsolidierten Fassung des EGV (zukünftig: AEUV) nach dem Vertrag von Lissabon. / Skat. oficiālo tulkojumu konsolidētajā EKL (nākotnē: ESDL) saskaņā ar Lisabonas Līgumu.

| | | |
|--|--|---|
| ZK (Verordnung (EWG) Nr. 2913/92 des Rates vom 12. Oktober 1992 zur Festlegung des Zollkodex der Gemeinschaften = Zollkodex) | CC (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code = Customs Codex) | KMK (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi = Kopienas Muitas kodekss) |
| Zoll - Einfuhr~ - Ausfuhr~ - zollgleiche Abgaben (Abgaben gleicher Wirkung, Art. 25 EGV) - Gemeinsamer ~tarif (GZT) - ~kodex (ZK) | customs duty - ~ on imports - ~ on exports - charges having equivalent effect to customs duties, art. 25 EC Treaty - Common Customs Tariff (CCT) - Customs Codex, Customs Code (CC) | muita - ievēd~ - izved~ - maksājumi ar muitas nodevām līdzvērtīgu iedarbību - Kopējais Muitas tarifs (KMT) - Kopienas Muitas kodekss (KMK) |
| zollgleiche Abgaben (Abgaben gleicher Wirkung wie Zölle, Art. 25 EGV) | charges having equivalent effect to customs duties (art. 25 EC Treaty) | maksājumi ar muitas nodevām līdzvērtīgu iedarbību (EKL 25. pants) |
| Zollkodex (Verordnung (EWG) Nr. 2913/92 des Rates vom 12. Oktober 1992 zur Festlegung des Zollkodex der Gemeinschaften = ZK) | Customs Codex (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code = CC) | Kopienas Muitas kodekss (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi = KMK) |
| Zollunion (Art. 23 ff. EGV) | customs union (art. 23 et seq. EC Treaty) | Muitas savienība (EKL 23. un turpm. panti) |
| Zulässigkeit der Klage | admissibility of the action | prasības pieļaujamība |
| Zusammenarbeit - intergouvernementale ~ - verstärkte ~ (Art. 43 ff. EUV) - Verwaltungs~ (Richtlinie 2006/123) | cooperation - intergovernmental ~ - enhanced ~ (art. 43 et seq. EU Treaty) - administrative ~ (Directive 2006/123) | sadarbība - starpvaldību ~ - ciešāka ~ (ESL 43. un turpm. panti) - administratīvā ~ (Direktīva 2006/123) |
| Zusammenhalt - wirtschaftlicher und sozialer ~ (Art. 158 ff. EGV) - territorialer ~ (neu in Art. 174 AEUV) | cohesion - economic and social ~ (art. 158 et seq. EC Treaty) - territorial ~ (new, art. 174 FEU Treaty) | kohēzija - ekonomiskā un sociālā ~ (EKL 158. un turpm. panti) - teritoriālā ~ (jauninājums, ESDL 174. pants) |
| Zuständigkeit - Unzuständigkeit | competence, jurisdiction - lack of ~ | kompetence, piekritība - ~es trūkums, ~as trūkums |
| Zustimmungsverfahren | assent procedure | piekrišanas procedūra |
| Zwangsgeld (gegen Mitgliedstaat, Art. 228 II EGV) | penalty payment (to be paid by a member state, art. 228(2) EC Treaty) | soda nauda (maksā dalībvalsts, EKL 228. panta otrā daļa) |
| zwingende Gründe des Allgemeininteresses, zwingende öffentliche Interessen (immanente Schranken der Grundfreiheiten) | overriding ³² reasons of public interest, imperative reasons of public interest (inherent limits of the fundamental freedoms) | būtiskas sabiedrības intereses (netiešie pamatbrīvību ierobežojumi) |

³² Beachte, dass der englische Begriff "overriding reasons" (auch: "overriding requirements relating to") nicht exakt mit der Begrifflichkeit in anderen Sprachen ("raisons impérieuses"/"exigences impératives", "razones imperiosas", "zwingende Gründe"/"zwingende Erfordernisse", "dwingende redenen" etc.) übereinstimmt. Er ist jedoch im englischen Sprachgebrauch zum Europarecht weit verbreitet und kann daher, obwohl inkorrekt, mit der gebotenen Vorsicht verwendet werden. Präziser aber weniger verbreitet ist die Alternative "imperative reasons". Im lettischen Sprachgebrauch wird allgemein der Begriff "būtiskas intereses" verwendet.

Ņem vērā, ka angļu valodā jēdziens "overriding reasons" (arī: "overriding requirements relating to") nesaskan tieši ar terminu jēgu citās valodās ("raisons impérieuses"/"exigences impératives", "razones imperiosas", "zwingende Gründe"/"zwingende Erfordernisse", "dwingende redenen" utt.). Tomēr angļu valodā Eiropas tiesību ietvaros tas ir izplatīts un, lai arī nekorekti, tomēr ar zināmu piesardzību tiek lietots. Precīzāks, bet ne tik izplatīts ir alternatīvs termins „imperative reasons”. Latviešu valodā tiek lietots jēdziens "būtiskas intereses".

Terminu apkopojums Nr.2: angļu - vācu - latviešu

Verzeichnis 2: englisch-deutsch-lettisch / Table 2: English-German-Latvian

| A | | |
|---|--|--|
| abuse of a dominant position within the market (art. 82 EC Treaty) | Missbrauch einer marktbeherrschenden Stellung (Art. 82 EGV) | dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana (EKL 82. pants) |
| accession (to the European Union) - Act of ~ - ~ criteria - Treaty of ~ | Beitritt (zur Europäischen Union) - ~sakte - ~skriterien - ~svertrag | pievienošanās (Eiropas Savienībai) - ~ akts - ~ kritēriji - Līgums par ~os |
| ACP States (African, Caribbean and Pacific States) | AKP-Staaten (afrikanische, karibische und pazifische Staaten) | ĀKK valstis (Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstis) |
| acquis communautaire, Community acquis (entirety of existing EU law, including soft law and ECJ jurisprudence) | acquis communautaire, gemeinschaftlicher Besitzstand (Gesamtheit des bestehenden EU-Rechts einschließlich Soft Law und EuGH-Rechtsprechung) | <i>acquis communautaire</i> (ES tiesību kopums, kas sevī iekļauj <i>soft law</i> un EKT judikatūru) |
| action - to bring/file an ~ - well-founded/unfounded ~ - admissibility of the ~ - see also forms of ~ - see also grounds of ~ | Klage - ~erheben - begründete/unbegründete ~ - Zulässigkeit der ~ - siehe auch ~arten - siehe auch ~gründe | prasība - celt ~u - pamatota/nepamatota ~ - ~as pieļaujamība - skat. arī ~u veidi - skat. arī ~as pamati |
| action for annulment (of legal acts of the Community, art. 230 EC Treaty) - grounds of review/action (lack of competence, infringement of essential [formal or] procedural requirements, ¹ infringement of substantive law, ² misuse of powers) | Nichtigkeitsklage (gegen Sekundärrechtsakte, Art. 230 EGV) - Klagegründe (Unzuständigkeit, Verletzung wesentlicher Form- [oder Verfahrens-] vorschriften, ¹ Verletzung materiellen Rechts, ² Ermessensmissbrauch) | prasība par atzīšanu par spēkā neesošu (par sekundāriem tiesību aktiem, EKL 230. pants) - prasības pamati (kompetences trūkums, būtiski [formas noteikumu vai] procedūras noteikumu pārkāpumi, ¹ materiālo tiesību normu pārkāpumi, ² nepareiza pilnvaru izmantošana) |
| action for damages (art. 235 EC Treaty) | Schadensersatzklage (Art. 235 EGV) | zaudējumu atlīdzības prasība (EKL 235. pants) |
| action for failure to act (against Community institutions, art. 232 EC Treaty) | Untätigkeitsklage (gegen Gemeinschaftsorgane, Art. 232 EGV) | prasība bezdarbības dēļ (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 232. pants) |
| addressee (obliged subject) (of a fundamental freedom or fundamental right) - ~ of the fundamental freedom - ~ of the fundamental right | Adressat (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) - Grundfreiheits~ - Grundrechts~ | (pamatbrīvību un pamattiesību) adresāts (pienākuma nesējs) - pamatbrīvību adresāts - pamattiesību adresāts |
| admissibility of the action | Zulässigkeit der Klage | prasības pieļaujamība |

¹ Concerning the correct terminology, see footnote 22. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 22.

² See footnote 23. / Skat. atsauci Nr. 23.

| | | |
|--|--|---|
| advisory committee (art. 3 Comitology Decision) | Beratender Ausschuss (Art. 3 Komitologie-Beschluss) | padomdevēja komiteja (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) |
| advisory procedure (art. 3 Comitology Decision) | Beratungsverfahren (Art. 3 Komitologie-Beschluss) | konsultēšanās procedūra (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) |
| advocate-general (at the ECJ) - opinion | Generalanwalt (am EuGH) - Schlussantrag | ģenerālvokāts (EKT) - viedoklis |
| allocation of seats | Sitzverteilung | vieta sadale |
| Animal Transport Regulation (Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations and amending Directives 64/432/EEC and 93/119/EC and Regulation (EC) No 1255/97) | Tiertransportverordnung (Verordnung (EG) Nr. 1/2005 des Rates vom 22. Dezember 2004 über den Schutz von Tieren beim Transport und damit zusammenhängenden Vorgängen sowie zur Änderung der Richtlinien 64/432/EWG und 93/119/EG und der Verordnung (EG) Nr. 1255/97) | Dzīvnieku transportēšanas regula (Padomes Regula (EK) Nr. 1/2005 (2004. gada 22. decembris) par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97) |
| Antitrust Enforcement Regulation (Council Regulation (EC) No 1/2003 of 16 December 2002 on the implementation of the rules on competition laid down in Articles 81 and 82 of the Treaty) | Kartellrechtsverordnung (Verordnung (EG) Nr. 1/2003 des Rates vom 16. Dezember 2002 zur Durchführung der in den Artikeln 81 und 82 des Vertrags niedergelegten Wettbewerbsregeln) | Konkurences noteikumu īstenošanas regula (Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā) |
| approximation of laws | Rechtsangleichung | tiesību tuvināšana |
| area of freedom, security and justice (art. 2 EU Treaty, 61 EC Treaty) | Raum der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts (Art. 2 EUV, 61 EGV) | brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (ESL 2. pants, EKL 61. pants) |
| arrest warrant - European ~ | Haftbefehl - Europäischer ~ | apcietināšanas orderis - Eiropas ~ |
| assent procedure | Zustimmungsverfahren | piekrišanas procedūra |
| association of states - international organisation - supranational organisation - confederation - supranational union ³ / [compound of states] - federal state, federation | Staatenverbindung - internationale Organisation - supranationale Organisation - Staatenbund - Supranationale Union ³ / Staatenverbund ⁹ - Bundesstaat | valstu savienība - starptautiska organizācija - supranacionāla organizācija - konfederācija - supranacionāla savienība ³ / [valstu apvienība] - federāla valsts, federācija |
| association of sovereign national states, compound of states, (→ legal nature of the EU) | Staatenverbund ⁴ (→ Rechtsnatur der EU) | [valstu apvienība] (→ ES tiesiskā daba) |

³ Concerning the supranational union as a new form of organisation for the purpose of integration, see *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001. / Par supranacionālu savienību kā jaunu integrācijas organizācijas formu skat. *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001.

⁴ The notion "Staatenverbund", used by the German Federal Constitutional Court to determine the legal nature of the European Union (see BVerfGE 89, 155), cannot be translated correctly into other languages. The court itself, in its translation of its judgement on the constitutionality of the ratification of the Treaty of Lisbon from June 30, 2009, uses the term "association of sovereign national states", which is a vague description but not a correct translation. / Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas lietotais termins (skat. Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas spriedums 89, 155), ar kuru tā apzīmē Eiropas tiesību dabu, nevar tikt pareizi iztulkots citās valodās.

| | | |
|--|--|---|
| Audiovisual Media Services Directive (Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 of the European Parliament and of the Council on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services (Audiovisual Media Services Directive)) | Audiovisuelle Mediendienste-Richtlinie (Richtlinie 89/552/EWG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 3. Oktober 1989 zur Koordinierung bestimmter Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten über die Bereitstellung audiovisueller Mediendienste (Richtlinie über audiovisuelle Mediendienste)) | Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 89/552/EEK (1989. gada 3. oktobris) par dažu audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanas noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva)). |
| authorisation scheme | Genehmigungsregelung | atļauju piešķiršanas sistēma |
| B | | |
| Biopatent Directive (Directive 98/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 July 1998 on the legal protection of biotechnological inventions) | Biopatentrichtlinie (Richtlinie 98/44/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 6. Juli 1998 über den rechtlichen Schutz biotechnologischer Erfindungen) | Biopataenta direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/44/EK (1998. gada 6. jūlijs) par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā) |
| Bosman formula (formula of the ECJ developed in the case Bosman (case C-415/93) for a large concept of encroachments on the freedom of movement for workers) | Bosman-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Bosman (Rs. C-415/93) zur weiten Definition von Eingriffen in die Arbeitnehmerfreizügigkeit) | <i>Bosman</i> formula ⁵ (EKT sniegts plašs jēdziens "brīvas darbinieku kustības ierobežojumi" skaidrojums lietā <i>Bosman</i> (lieta C-415/93)) |
| broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community (art. 99(2) EC Treaty) | Grundzüge der Wirtschaftspolitik der Mitgliedstaaten und der Gemeinschaft (Art. 99 II EGV) | dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EKL 99. panta otrā daļa) |
| Brussels II Regulation (Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters) | Brüssel I-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 44/2001 des Rates vom 22. Dezember 2000 über die gerichtliche Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Zivil- und Handelssachen) | Briseles I Regula (Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās) |
| Brussels II Regulation (Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No 1347/2000) | Brüssel II-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 2201/2003 des Rates vom 27. November 2003 über die Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Ehesachen und in Verfahren betreffend die elterliche Verantwortung und zur Aufhebung der Verordnung (EG) Nr. 1347/2000) | Briseles II Regula (Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu) |

⁵ When Court decisions are identified by reference to the names of the parties, these names *must not* be translated or transcribed to other languages - not even if this is common in a given language. The same applies to the labelling of so-called "formulas" that are based on court decisions (therefore: "*Bosman* formula", not "Bosmaņa formula"). Any translation or transcription may lead to misunderstandings and complicate cross-linguistic legal communication in an unprofessional way. Furthermore, it might be interpreted as a violation of human dignity and hence a rejection of the common European fundamental values. We recommend to illustrate the foreign-language origin of the name by formatting it in *italics*. If necessary, it is also possible to append the transcription of the name in brackets (e.g. "EKT, lieta C-415/93, *Bosman* [Bosmanis]").

Kad tiesu spriedumi tiek nosaukti pēc lietas dalībnieku vārdiem, tie *nav* jātulko vai jātranskribē citās valodās - pat tad, ja tas kādā valodā ir pieņemts. Tas pats attiecas uz t.s. „formulām”, kas ir izveidotas, balstoties uz tiesas spriedumiem (tāpēc: "*Bosman* formula", nevis "Bosmaņa formula"). Ikvienu tulkošana vai transkribēšana var novest pie pārpratumiem un tādējādi neprofesionālā veidā apgrūtināt starpvalodu juridisko saziņu. Turklāt tā var tikt saprasta kā cilvēka cieņas pārkāpums un līdz ar to arī kā kopējo Eiropas vērtību noraidīšana. Mēs iesakām ilustrēt vārda citvalodu izcelsmi, iezīmējot to *slīprakstā*. Ja nepieciešams, var pievienot vārda transkripciju kvadrātiņkāvēs (piem., "EKT, lieta C-415/93, *Bosman* [Bosmanis]").

| | | |
|---|---|---|
| budget - ~ary discipline - ~ary procedure (art. 272 EC Treaty) | Haushalt, Haushaltsplan - Haushaltssdisziplin - Haushaltsverfahren (Art. 272 EGV) | budžets, budžeta plāns - budžeta disciplīna - budžeta pieņemšanas procedūra (EKL 272. pants) |
| C | | |
| CAP (Common Agricultural Policy) | GAP (Gemeinsame Agrarpolitik) | KLP (Kopējā lauksaimniecības politika) |
| Capital Movement Directive (Council Directive 88/ 361/EEC of 24 June 1988 for the implementation of Article 67 of the Treaty) | Kapitalverkehrsrichtlinie (Richtlinie 88/361/EWG des Rates vom 24. Juni 1988 zur Durchführung von Artikel 67 des Vertrages) | Kapitāla aprites direktīva (Padomes Direktīva 88/361/EEK (1988. gada 24. jūnijs) par Līguma 67. panta īstenošanu) |
| capital transactions, capital movement, circulation of capital | Kapitalverkehr | kapitāla aprite |
| cartel - prohibition of ~s (art. 81 EC Treaty) | Kartel - ~verbot (Art. 81 EGV) | kartelis - karteļu aizliegums (EKL 81. pants) |
| case-law ⁶ | Fallrecht | <i>case-law</i> (precedentu tiesības) |
| case-solving - facts of the case - question of the case, case question - case solution (≠ case study!) - draft outline - literature research - structure, composition - basic structure - examination scheme (often laid down in a diagram) - writing down, writing - [analytical style of writing, as to be found in legal opinions] - table of contents - index | Fallbearbeitung - Sachverhalt - Fallfrage - Falllösung (≠ Fallstudie!) - Arbeitsgliederung - Literaturrecherche - Aufbau - Grund~ - Prüfungsschema - Niederschrift - Gutachtenstil - Inhaltsverzeichnis - Sachverzeichnis | kāzusa risināšana - lietas faktiskie apstākļi - problēmjautājums - kāzusa risinājums (≠ izpēte) - darba plāns - literatūras izpēte - struktūra - pamat~ - pārbaudes shēma - tīrraksts, rakstīšana - atzinuma stils - satura rādītājs - terminu rādītājs |
| CC (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code = Customs Codex) | ZK (Verordnung (EWG) Nr. 2913/92 des Rates vom 12. Oktober 1992 zur Festlegung des Zollkodex der Gemeinschaften = Zollkodex) | KMK (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi = Kopienas Muitas kodekss) |
| CCT (Council Regulation (EEC) No 2658/87 of 23 July 1987 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff = Common Customs Tariff) | GZT (Verordnung (EWG) Nr. 2658/87 des Rates vom 23. Juli 1987 über die zolltarifliche und statistische Nomenklatur sowie den Gemeinsamen Zolltarif = Gemeinsamer Zolltarif) | KMT (Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu = Kopējais muitas tarifs) |
| CFCA (Community Fisheries Control Agency) | EUFA (Europäische Fischereiaufsichtsagentur) | CFCA (Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra) |
| CFP (Common Fisheries Policy) | GFP (Gemeinsame Fischereipolitik) | KZP (Kopējā zivsaimniecības politika) |

⁶ Note that there is *no case-law* in the proper meaning of the word in the law of the European Union, since it is a *continental European legal system*. The correct English term for the decisions of the European Court of Justice is "jurisprudence" (in German: "Rechtsprechung", in Latvian: "judikatūra"). See also footnote 25.

Ņem vērā, ka Eiropas Savienības tiesības ietilpst *kontinentālās Eiropas tiesību sistēmā*, tadē] *case law (precedentu tiesības)* šī vārda tiešajā nozīmē tajās nepastāv. Eiropas Kopienų Tiesas nolēmumos angļu valodā tā vietā ir lietojams korekts termins "jurisprudence" (vācu valodā: "Rechtsprechung", latviešu valodā: "judikatūra"). Skat. arī atsauci Nr. 25.

| | | |
|--|---|--|
| CFSP (Common Foreign and Security Policy) | GASP (Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik) | KĀDP (Kopējā ārpolitika un drošības politika) |
| charges having equivalent effect to customs duties (art. 25 EC Treaty) | Abgaben gleicher Wirkung wie Zölle, zollgleiche Abgaben (Art. 25 EGV) | maksājumi ar muitas nodevām līdzvērtīgu iedarbību (EKL 25. pants) |
| Charter of Fundamental Rights of the European Union | Charta der Grundrechte der Europäischen Union (Grundrechtecharta) | Eiropas Savienības Pamattiesību harta |
| citizen of the Union (art. 17 EC Treaty) - ~ship of the Union | Unionsbürger (Art. 17 EGV) - ~schaft | (Eiropas) Savienības pilsonis (EKL 17. pants) - (Eiropas) Savienības pilsonība |
| co-decision procedure (art. 251 EC Treaty) | Mitentscheidungsverfahren (Art. 251 EGV) | koplēmuma procedūra (EKL 251. pants) |
| cohesion - Cohesion Fund - economic and social ~ (art. 158 et seq. EC Treaty) - territorial ~ (new, art. 174 FEU Treaty) | Zusammenhalt - Kohäsionsfonds - wirtschaftlicher und sozialer ~ (Art. 158 ff. EGV) - territorialer ~ (neu in Art. 174 AEUV) | kohēzija - Kohēzijas fonds - ekonomiskā un sociālā ~ (EKL 158. un turpm. panti) - teritoriālā ~ (jauninājums, ESDL 174. pants) |
| collective agreement | Tarifvertrag | kolektīvā vienošanās |
| Comitology Decision (Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission) | Komitologie-Beschluss (Beschluss des Rates 1999/468/EG vom 28. Juni 1999 zur Festlegung der Modalitäten für die Ausübung der der Kommission übertragenen Durchführungsbefugnisse) | Komitoloģijas lēmums (Padomes lēmums 1999/468/EG (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību) |
| comitology procedure (for the enacting of implementing rules for the implementation of secondary law) - advisory procedure (art. 3 Comitology Decision) - advisory committee - management procedure (art. 4 Comitology Decision) - management committee - regulatory procedure (art. 5 Comitology Decision) - regulatory committee - safeguard procedure (art. 6 Comitology Decision) | Komitologie-Verfahren (zum Erlass von Durchführungsvorschriften zum Sekundärrecht) - Beratungsverfahren (Art. 3 Komitologie-Beschluss) - Beratender Ausschuss - Verwaltungsverfahren (Art. 4 Komitologie-Beschluss) - Verwaltungsausschuss - Regelungsverfahren (Art. 5 Komitologie-Beschluss) - Regelungsausschuss - Verfahren bei Schutzmaßnahmen (Art. 6 Komitologie-Beschluss) | komitoloģijas procedūra (sekundāro tiesību aktu ieviešanas noteikumu īstenošanai) - konsultēšanās procedūra (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) - padomdevēja komiteja - vadības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 4. pants) - vadības komiteja - regulatīvā procedūra (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) - regulatīvā komiteja - drošības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 6. pants) |
| Commission of the European Communities (European Commission) - Directorates-general - Secretariat-General - Legal Service - Commissioner (Member or the ~) - President - motion of censure (against the ~) | Kommission der Europäischen Gemeinschaften (Europäische Kommission) - Generaldirektionen - Generalsekretariat - Juristischer Dienst - Kommissar (Mitglied der ~) - Präsident - Misstrauensantrag (gegen die ~) | Eiropas Kopienų Komisija (Eiropas Komisija) - ģenerāldirektorāti - ģenerālsekretariāts - juridiskais dienests - komisārs (~as loceklis) - priekšsēdētājs - priekšlikums izteikt neuzticību (~ai) |
| Committee of Permanent Representatives (COREPER) (art. 207(1) EC Treaty) | Ausschuss der Ständigen Vertreter (COREPER) (Art. 207 I EGV) | Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) (EKL 207. panta pirmā daļa) |
| Committee of the Regions | Ausschuss der Regionen | Reģionu komiteja |

| | | |
|--|---|--|
| Common Agricultural Policy (CAP) | Gemeinsame Agrarpolitik (GAP) | Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) |
| Common Commercial Policy | Gemeinsame Handelspolitik | kopējā tirdzniecības politika |
| Common Fisheries Policy (CFP) | Gemeinsame Fischereipolitik (GFP) | Kopējā zivsaimniecības politika (KZP) |
| Common Foreign and Security Policy (CFSP) | Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (GASP) | Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) |
| Common Frame of Reference for European contract law (academic draft) | Gemeinsamer Referenzrahmen für das Europäische Vertragsrecht (akademischer Entwurf) | Vienots pamatprincipu kopums attiecībā uz Eiropas līgumtiesībām (zinātnisks projekts), Eiropas līgumtiesību kopējais modelis (zinātnisks projekts) |
| common market - ~ organization | Gemeinsamer Markt - gemeinsame Marktordnung, gemeinsame Marktorganisation | kopējais tirgus - kopīga tirgus organizācija |
| common position (art. 12, 34 EU Treaty) | gemeinsamer Standpunkt (Art. 12, 34 EUV) | kopēja nostāja (ESL 12. un 34. pants) |
| common strategy (art. 12 EU Treaty) | gemeinsame Strategie (Art. 12 EUV) | kopīga stratēģija (ESL 12. pants) |
| Community Fisheries Control Agency (CFCA) | Europäische Fischereiaufsichtsagentur (EUFA) | Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (CFCA) |
| Community law ⁷ - see also → Union law - primary law - secondary law | Gemeinschaftsrecht ⁷ - siehe auch → Unionsrecht - Primärrecht - Sekundärrecht | Kopienas tiesības ⁷ - skat. arī → Eiropas Savienības tiesības - primārās tiesības - sekundārās tiesības |
| Community trade mark (CTM) | Gemeinschaftsmarke | Kopienas preču zīme |
| company - official wording in art. 48 EC Treaty: "companies or firms..." | Gesellschaft - amtlicher Wortlaut in Art. 48 EGV: "Gesellschaften" | sabiedrība - oficiālais formulējums EKL 48. pantā: "sabiedrības" |
| competence - exclusive ~ - concurrent ~ - parallel ~ - shared ~ (art. 2(2) FEU Treaty) - implied power - Community ~ - transfer of ~s - distribution of ~s - lack of ~ - exceeding of powers, acting ultra vires, ultra vires action - ~ of competences | Kompetenz, Zuständigkeit - ausschließliche ~ - konkurrierende ~ - parallele ~ - geteilte ~ (Art. 2 II AEUV) - implizite ~, ungeschriebene ~ - Gemeinschafts~ - ~übertragung - ~verteilung - Unzuständigkeit - ~überschreitung - ~Kompetenz | kompetence (piekritība) - ekskluzīvā ~ - konkurējošā ~ - paralēlā ~ - [netieši noteikta pilnvara] - dalītā ~ (ESDL 2. panta otrā daļa) - Kopienas ~ - ~es nodošana - kompetenču sadalījums - kompetences trūkums - kompetenču pārkāpšana - ~ noteikt kompetenci |
| competition - ~ law - distortion of ~ | Wettbewerb - ~srecht - ~sverfälschung | konkurence - ~es tiesības - ~es izkropļošana, ⁸ ~es deformēšana |

⁷ Concerning the correct terminology, see footnote 19. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 19.

⁸ See the official translation in the consolidated text of the EC Treaty (in future: FEU Treaty) according to the Treaty of Lisbon. / Salīdzināt oficiālo tulkojumu konsolidētajā EKL (nākotnē: ESDL) saskaņā ar Lisabonas Līgumu.

| | | |
|---|--|--|
| compound of states, association of sovereign national states (→ legal nature of the EU) | Staatenverbund ⁹ (→ Rechtsnatur der EU) | [valstu apvienība] (→ ES tiesiskā daba) |
| Conciliation Committee (art. 251(4) EC Treaty) | Vermittlungsausschuss (Art. 251 IV EGV) | Samierināšanas komiteja (EKL 251. panta ceturrtā daļa) |
| confederation | Staatenbund | konfederācija |
| consolidated text | konsolidierte Fassung | konsolidētā versija |
| constitution - European ~ - concept of ~ - ~al theory - type of ~ (state ~, union ~) - ~al treaty - identity of the ~, essence of the ~ - constituent authority - constituent power - ~al autonomy (of the member states) - ~al capacity (of the European Union) - EC Treaty as "constitutional charter"? - ~al complaint | Verfassung - europäische ~ - ~sbegriff - ~stheorie - ~styp (Staats~, Unions~) - ~svertrag - ~sidentität, ~skern - ~geber - verfassunggebende Gewalt - ~sautonomie (der Mitgliedstaaten) - ~sfähigkeit~ (der Europäischen Union) - ~ EGV als "Verfassungsurkunde"? - ~sbeschwerde | konstitūcija - Eiropas Konstitūcija - ~as jēdziens - konstitucionālā teorija - ~as veids (savienības ~, valsts ~) - konsitutcionālais līgums - ~as identitāte - ~as devējs - ~as došanas vara - (dalībvalstu) konstitucionālā autonomija - konstitucionālā kapacitāte - EKL kā „konstitucionāls akts”? - konstitucionālā sūdzība |
| constitutional compound ¹⁰ | Verfassungsverbund ¹⁰ | konstitucionālā apvienība |
| constitutional traditions - ~ common to the Member States | Verfassungsüberlieferungen - gemeinsame ~ der Mitgliedstaaten | konstitucionālās tradīcijas - dalībvalstu kopējās ~ |
| consultation (of the European Parliament) | Anhörung (des Europäischen Parlamentes) | konsultēšanās (ar Eiropas Parlamentu) |
| consumer protection | Verbraucherschutz | patērētāju (tiesību) aizsardzība |
| convergence of economic performance - convergence criteria (criteria for the participation in the monetary union, art. 121(1) EC Treaty, Protocol on the convergence criteria) | Konvergenz der Wirtschaftsleistung - Konvergenzkriterien (Kriterien für die Beteiligung an der Währungsunion, Art. 121 I EGV, Protokoll über die Konvergenzkriterien) | ekonomiskā konverģence - konverģences kritēriji (kritēriji dalībai monetārajā savienībā, EKL 121. panta pirmā daļa, Protokols par konverģences kritērijiem) |
| cooperation - enhanced ~ (art. 43 et seq. EU Treaty) - administrative ~ (Directive 2006/123) - intergovernmental ~ - "relationship of ~" (between the Constitutional Court and the ECJ, for the protection of fundamental rights) - ~ procedure (art. 252 EC Treaty) | Zusammenarbeit - verstärkte ~ (Art. 43 ff. EUV) - Verwaltungs~ (Richtlinie 2006/123) - intergouvernementale ~ - Kooperationsverhältnis (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der Grundrechte) - Verfahren der ~, Kooperationsverfahren (Art. 252 EGV) | sadarbība - ciešāka ~ (ESL 43. un turpm. panti) - administratīvā ~ (Direktīva 2006/123) - starpvaldību ~ - "~as attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt pamattiesības) - ~as procedūra (EKL 252. pants) |

⁹ The notion "Staatenverbund", used by the German Federal Constitutional Court to determine the legal nature of the European Union (see BVerfGE 89, 155), cannot be translated correctly into other languages. The court itself, in its translation of its judgement on the constitutionality of the ratification of the Treaty of Lisbon from June 30, 2009, uses the term "association of sovereign national states", which is a vague description but not a correct translation. / Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas lietotais termins (skat. Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas spriedums 89, 155), ar kuru tā apzīmē Eiropas tiesību dabu, nevar tikt pareizi iztulkots citās valodās.

¹⁰ This notion, used by some authors in the field of European Union law, reflects the idea (of these authors) that in the European Union, the constitutions of the member states and the founding treaties of the Union are conjoined to a constitutional whole.
Šis dažu autoru lietotais termins Eiropas Savienības tiesībās atspoguļo (šo autoru) ideju, ka Eiropas Savienībā dalībvalstu konstitūcijas un Savienības dibināšanas līgumi ir savienoti konstitucionālā veselumā.

| | | |
|--|--|--|
| cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) | Kooperationsverfahren, Verfahren der Zusammenarbeit (Art. 252 EGV) | sadarbības procedūra (EKL 252. pants) |
| COREPER (Committee of Permanent Representatives) | COREPER (Ausschuss der Ständigen Vertreter) | COREPER (Pastāvīgo pārstāvju komiteja) |
| Council (of the European Union) - Presidency - President - Secretary-General - General Secretariat - Committee of Permanent Representatives (COREPER) - weighting of votes - ~ decision - ~ configurations (e.g. General Affairs and External Relations Council, Economic and Financial Affairs Council [ECOFIN]) | Rat (der Europäischen Union) - Vorsitz - Präsident - Generalsekretär - Generalsekretariat - Ausschuss der Ständigen Vertreter (COREPER) - Stimmengewichtung - ~sbeschluss - ~sformationen (z.B. Rat "Allgemeine Angelegenheiten und Außenbeziehungen", Rat "Wirtschaft und Finanzen" [ECOFIN]) | (Eiropas Savienības) Padome - Prezidentūra - Priekšsēdētājs - Ģenerālsekretārs - Ģenerālsekretariāts - Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) - balsu svars - ~es lēmums - ~es sastāvi, ~es konfigurācijas (piem., Vispārējo lietu un ārējo sakaru padome, Ekonomikas un finanšu [lietu] padome [ECOFIN]) |
| Council of Europe (apart from the EU) - Statute of the ~ | Europarat (außerhalb der EU) - Satzung des ~es | Eiropas Padome - ~es Statūti |
| country of origin - ~ principle | Herkunftsstaat - Herkunftslandsprinzip | izcelsmes valsts - ~ princips |
| Court of First Instance (of the European Communities) | Gericht erster Instanz (der Europäischen Gemeinschaften) | (Eiropas Kopienų) Pirmās instances tiesa |
| Court of Justice of the European Communities ¹¹ (European Court of Justice = ECJ) - advocates-general - Grand Chamber - chambers - President - Registrar - judge-rapporteur - judgement - interim measure - written procedure - oral procedure - expedited procedure - Statute - Rules of Procedure - Supplementary Rules | Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften ¹¹ (Europäischer Gerichtshof = EuGH) - Generalanwälte - Große Kammer - Kammern - Präsident - Kanzler - Berichterstatter - Urteil - einstweilige Anordnung - schriftliches Verfahren - mündliches Verfahren - beschleunigtes Verfahren - Satzung - Verfahrensordnung - Zusätzliche Verfahrensordnung | Eiropas Kopienų Tiesa (EKT) ¹¹ - ģenerālvokāti - lielā palāta - palātas - priekšsēdētājs - sekretārs - tiesnesis referents - spriedums - pagaidu noregulējums/pasākums - rakstveida process - mutvārdu process - pātrinātais process - Statūti - Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi, Papildus reglaments |
| cross-border - ~ mobility | grenzüberschreitend - ~e Mobilität | pārrobežu - ~ mobilitāte |
| Customs Codex (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code = CC) | Zollkodex (Verordnung (EWG) Nr. 2913/92 des Rates vom 12. Oktober 1992 zur Festlegung des Zollkodex der Gemeinschaften = ZK) | Kopienų Muitas kodeksas (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienų Muitas kodeksa izveidi = KMK) |

¹¹ In future (if the Treaty of Lisbon comes into force) / nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): Court of Justice of the European Union / Gerichtshof der Europäischen Union / Eiropas Savienības Tiesa (EST).

| | | |
|---|---|---|
| <p>customs duty</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ on imports - ~ on exports - charges having equivalent effect to customs duties, art. 25 EC Treaty - Common Customs Tariff (CCT) - Customs Codex, Customs Code (CC) | <p>Zoll</p> <ul style="list-style-type: none"> - Einfuhr~ - Ausfuhr~ - zollgleiche Abgaben (Abgaben gleicher Wirkung, Art. 25 EGV) - Gemeinsamer ~tarif (GZT) - ~kodex (ZK) | <p>muita</p> <ul style="list-style-type: none"> - ievēd~ - izvēd~ - maksājumi ar muitas nodevām līdzvērtīgu iedarbību - Kopējais Muitas tarifs (KMT) - Kopienas Muitas kodekss (KMK) |
| <p>customs union (art. 23 et seq. EC Treaty)</p> | <p>Zollunion (Art. 23 ff. EGV)</p> | <p>Muitas savienība (EKL 23. un turpm. pantī)</p> |
| D | | |
| <p>Dassonville formula (formula of the ECJ developed in the case Dassonville (case 8/74) to define the term "measures having equivalent effect to quantitative restrictions on imports of goods" in the sense of art. 28 EC Treaty)</p> | <p>Dassonville-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Dassonville (Rs. 8/74) zur Definition der "Maßnahmen mit gleicher Wirkung wie mengenmäßige Einfuhrbeschränkungen von Waren" im Sinne von Art. 28 EGV)</p> | <p><i>Dassonville</i> formula¹² (EKT sniegts EKL 28. pantā minētā jēdziena „pasākumi ar kvantitatīviem importa ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību” skaidrojums lietā <i>Dassonville</i> (lieta 8/74))</p> |
| <p>decision (art. 249 sub-sect. 4 EC Treaty)</p> | <p>Entscheidung (Art. 249 UA 4 EGV)</p> | <p>lēmums (EKL 249. panta ceturta rindkopa)</p> |
| <p>decision-making power</p> | <p>Entscheidungsrecht</p> | <p>lēmuma pieņemšanas tiesības</p> |
| <p>democratic deficit (in the European Union)</p> | <p>demokratisches Defizit (in der Europäischen Union)</p> | <p>demokrātijas trūkums (Eiropas Savienībā)</p> |
| <p>deparliamentarisation</p> | <p>Entparlamentarisierung</p> | <p>deparlamentarizācija</p> |
| <p>directive (art. 249 sub-sect. 3 EC Treaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> - to transpose a ~, to implement a ~ - transposition period, implementation period - direct applicability - interpretation of national law in the light of a directive | <p>Richtlinie (Art. 249 UA 3 EGV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - eine ~ umsetzen - Umsetzungsfrist - unmittelbare Anwendbarkeit - richtlinienkonforme Auslegung des nationalen Rechts | <p>direktīva (EKL 249. panta trešā rindkopa)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ieviest ~u - ieviešanas termiņš - tiešā piemērojamība - nacionālo tiesību iztulkošana atbilstoši ~ai |
| <p>directorate-general (of the Commission)</p> | <p>Generaldirektion (der Kommission)</p> | <p>(Eiropas Komisijas) ģenerāldirektorāts</p> |
| <p>discrimination</p> <ul style="list-style-type: none"> - concept of ~ - prohibition of ~ (art. 12 EC Treaty) - open (direct) ~ - hidden (indirect) ~ - ~ of one's own nationals | <p>Diskriminierung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~sbegriff - ~sverbot (Art. 12 EGV) - offene (direkte) ~ - versteckte (indirekte) ~ - Inländer~ | <p>diskriminācija</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~as jēdziens - ~as aizliegums (EKL 12. pants) - atklātā (tiešā) ~ - slēptā (netiešā) ~ - valsts pilsoņu ~ |
| <p>documents</p> <ul style="list-style-type: none"> - right of access to ~ (art. 255 EC Treaty, art. 42 Charter of Fundamental Rights) | <p>Dokumente</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recht auf Zugang zu ~n (Art. 255 EGV, Art. 42 Grundrechtecharta) | <p>dokumenti</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiesības piekļūt ~iem (EKL 255. pants, Pamattiesību hartas 42. pants) |
| <p>domestic</p> | <p>innerstaatlich, inländisch</p> | <p>iekšzemes</p> |
| <p>dominant position within the market</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohibition of abuse of ~ (art. 82 EC Treaty) | <p>marktbeherrschende Stellung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbot des Missbrauchs einer ~ (Art. 82 EGV) | <p>dominējošais stāvoklis (EKL 82. pants)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums (EKL 82. pants) |

¹² See footnote 5. / Skat. atsauci Nr. 5.

| | | |
|---|--|---|
| duty of protection | Schutzpflicht | aizsargāšanas pienākums |
| E | | |
| €(euro) | € (Euro) | €(euro ¹³ , eiro) |
| Eastern enlargement (of the European Union) | Osterweiterung (der Europäischen Union) | paplašināšanās austrumu virzienā |
| EC (European Community) | EG (Europäische Gemeinschaft) | EK (Eiropas Kopiena) |
| EC Merger [Control] Regulation (Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings) | EG-Fusionskontrollverordnung (Verordnung (EG) Nr. 139/2004 des Rates vom 20. Januar 2004 über die Kontrolle von Unternehmenszusammenschlüssen) | EK Apvienošanās [kontroles] regula (Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju) |
| EC Treaty (Treaty establishing the European Community) | EGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft) | EKL (Eiropas Kopienas dibināšanas līgums) |
| ECB (European Central Bank) - Governing Council (of the ECB) - Executive Board (of the ECB) - General Council (of the ECB) | EZB (Europäische Zentralbank) - EZB-Rat - Direktorium (der EZB) - Erweiterter Rat (der EZB) | ECB (Eiropas Centrālā banka) - (ECB) Padome - (ECB) Valde - (ECB) Ģenerālpadome |
| ECHR (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms = European Convention on Human Rights) | EMRK (Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten = Europäische Menschenrechtskonvention) | ECTK (Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija = Eiropas Cilvēktiesību konvencija) |
| ECJ (Court of Justice of the European Communities ¹⁴ = European Court of Justice) | EuGH (Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften = Europäischer Gerichtshof) ¹⁴ | EKT (Eiropas Kopienų Tiesa) ¹⁴ |
| ECOFIN (Council of the European Union in the configuration "Economic and Financial Affairs Council") | ECOFIN (Rat der Europäischen Union in der Ratsformation "Rat 'Wirtschaft und Finanzen'") | ECOFIN (viens no Eiropas Savienības Padomes sastāviem "Ekonomikas un finanšu [lietu] padome") |
| Economic and Financial Committee (art. 114(2) EC Treaty) | Wirtschafts- und Finanzausschuss (Art. 114 II EGV) | Ekonomikas un finanšu komiteja (EKL 114. panta otrā daļa) |
| Economic and Monetary Union | Wirtschafts- und Währungsunion | Ekonomiskā un monetārā savienība |
| Economic and Social Committee | Wirtschafts- und Sozialausschuss | Ekonomikas un sociālo lietu komiteja |
| economic policy - broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community (art. 99(2) EC Treaty) | Wirtschaftspolitik - Grundzüge der ~ der Mitgliedstaaten und der Gemeinschaft (Art. 99 II EGV) | ekonomikas politika - dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EKL 99. panta otrā daļa) |
| ECSC (European Coal and Steel Community) | EGKS (Europäische Gemeinschaft für Kohl und Stahl) | EOTK (Eiropas Ogļu un tērauda kopiena) |
| ECSC Treaty (Treaty establishing the European Coal and Steel Community) | EGKSV (Vertrag über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl) | EOTKL (Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums) |

¹³ See footnote 15. / Skat. atsauci Nr. 15.

¹⁴ In future (if the Treaty of Lisbon comes into force) / nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): Court of Justice of the European Union / Gerichtshof der Europäischen Union / Eiropas Savienības Tiesa (EST).

| | | |
|---|--|--|
| EEA (European Economic Area) - ~ Agreement (Agreement on the European Economic Area) | EWR (Europäischer Wirtschaftsraum) - ~V (Akommen über den Europäischen Wirtschaftsraum) | EEZ (Eiropas Ekonomikas zona) - ~ līgums (Eiropas Ekonomikas zonas līgums) |
| EEA (European Environment Agency) | EUA (Europäische Umweltagentur) | EVA (Eiropas Vides aģentūra) |
| EEC (European Economic Community) | EWG (Europäische Wirtschaftsgemeinschaft) | EEK (Eiropas Ekonomikas kopiena) |
| EEC Treaty (Treaty establishing the European Economic Community, now: EC Treaty) | EWGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft, heute: EGV) | EEKL (Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums; tagad: EKL) |
| EFF (European Fisheries funds) | EFF (Europäischer Fischereifonds) | EZF (Eiropas Zivsaimniecības fonds) |
| effet utile, effectiveness (of Community law) (most important and most common argument in the jurisprudence of the ECJ) | effet utile, nützliche Wirkung, praktische Wirksamkeit (des Gemeinschaftsrechts) (wichtigstes und häufigstes Argument in der Rechtsprechung des EuGH) | (Kopienas tiesību) <i>effet utile</i> , efektivitāte (svarīgākais un visbiežāk lietotais arguments EKT judikatūrā) |
| EIA Directive (Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment) | UVP-Richtlinie (Richtlinie 85/337/EWG des Rates vom 27. Juni 1985 über die Umweltverträglichkeitsprüfung bei bestimmten öffentlichen und privaten Projekten) | IVN direktīva (Padomes Direktīva 85/337/EEK (1985. gada 27. jūnijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu) |
| EIB (European Investment Bank) | EIB (Europäische Investitionsbank) | EIB (Eiropas Investīciju banka) |
| EIF (European Investment Fund) | EIF (Europäischer Investitionsfonds) | EIF (Eiropas Investīciju fonds) |
| employee, worker, - official wording in art. 39 EC Treaty: worker | Angestellter, Arbeitnehmer, Arbeiter - amtlicher Wortlaut in Art. 39 EGV: Arbeitnehmer | darba ņēmējs, darbinieks |
| employment - gainful ~, gainful occupation - self~ | Beschäftigung, Tätigkeit - Erwerbstätigkeit - selbständige Erwerbstätigkeit | nodarbošanās, nodarbinātība - algots darbs, nodarbošanās, nodarbinātība - pašnodarbinātība |
| EMSA (European Maritime Safety Agency) | EMSA (Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs) | EMSA (Eiropas Jūras drošības aģentūra) |
| EMU (Economic and Monetary Union) | WWU (Wirtschafts- und Währungsunion) | EMS (Ekonomiskā un monetārā savienība) |
| encroachment (on a fundamental freedom or fundamental right) (= interference) - justification by the fundamental freedom's/right's limits | Eingriff (in Grundfreiheit oder Grundrecht) (= Beeinträchtigung) - Rechtfertigung durch die Grundfreiheits-/Grundrechts-Schranken | ierobežojums (pamatbrīvībās vai pamattiesībās) (iejaukšanās) - attaisnojums saskaņā ar pamatbrīvību/pamattiesību robežām |
| enhanced cooperation (Art. 43 et seq. EU Treaty) | verstärkte Zusammenarbeit (Art. 43 ff. EUV) | ciešāka sadarbība (EKL 43. un turpm. panti) |
| enlargement (of the European Communities/Union) - Southern ~ - Northern ~ - Eastern ~ | Erweiterung (der Europäischen Gemeinschaften/Union) - Süd~ - Nord~ - Ost~ | paplašināšanās (Eiropas Kopienų/Savienības) - dienvidu ~ - ziemeļu ~ - austrumu ~ |

| | | |
|--|--|--|
| environment - protection of the ~ | Umwelt - ~schutz | vide - ~es aizsardzība |
| environmental impact assessment (EIA) - EIA Directive (Directive 85/337) | Umweltverträglichkeitsprüfung (UVP) - UVP-Richtlinie (Richtlinie 85/337) | ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) - IVN direktīva (Direktīva 85/337) |
| ERDF (European Regional Development Fund) | EFRE (Europäischer Fonds für regionale Entwicklung) | ERAF (Eiropas Reģionālās attīstības fonds) |
| ESCB (European System of Central Banks) | ESZB (Europäisches System der Zentralbanken) | ECBS (Eiropas Centrālo banku sistēma) |
| ESDP (European security and defence policy) | ESVP (Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik) | EDAP (Eiropas drošības un aizsardzības politika) |
| ESF (European Social Funds) | ESF (Europäischer Sozialfonds) | ESF (Eiropas Sociālais fonds) |
| essence (of a fundamental freedom or fundamental right) | Wesensgehalt (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | (pamatbrīvības vai pamattiesības) būtība |
| establishment - member state of ~ | Niederlassung - ~smitgliedstaat | nodibinājums - ~a dalībvalsts |
| EU (European Union) | EU (Europäische Union) | ES (Eiropas Savienība) |
| EU Treaty (Treaty on European Union) | EUV (Vertrag über die Europäische Union) | ESL (Līgums par Eiropas Savienību) |
| EURATOM (European Atomic Energy Community) | EURATOM (Europäische Atomgemeinschaft) | Eiropas Atomenerģijas kopiena (EURATOM) |
| EURATOM Treaty (Treaty establishing the European Atomic Energy Community) | EAGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft) | EURATOM līgums (Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums) |
| euro (€) - ~ area - Euro Group (ministers of those member States whose currency is the euro) - Protocol on the Euro Group - Eurosystem (ECB together with the central banks of the member States whose currency is the euro) | Euro (€) - ~Währungsgebiet - ~Gruppe (Minister der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) - Protokoll betreffend die ~Gruppe - ~system (EZB und Zentralbanken der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) | euro ¹⁵ , eiro (€) - euro zona - Eurogrupa (to dalībvalstu, kurās naudas vienība ir euro, ministru kopums) - Protokols par Eurogrupu - Eurosistēma (ECB kopā ar to dalībvalstu centrālajām bankām, kuru naudas vienība ir euro) |

¹⁵ The *correct Latvian term for the European currency* is disputed. The common term in everyday usage is "eiro". The Terminology Commission of the Latvian Academy of Sciences has recommended this term in its decision no. 40 of October 19, 2004 (before, with the decision no. 36, it had tried to introduce the term "eira"). In the past, the Latvian governments have also advocated the "eiro". By contrast, the European institutions, in particular the European Central Bank, demand that the unitary European expression for the European currency must not be translated into individual languages. According to them, even in the Latvian language, the correct term can only be "euro".

The dispute does not concern the common, private usage, which, in a legal system based on freedom, cannot be subject to legal rules or restrictions. Neither the state neither the union are entitled to prescribe to the citizen to say "euro" or "eiro". The same applies to science, since the freedom of science implies the right of the researcher to decide in own responsibility about the correct use of the technical terms. The dispute is rather about the correct expression for the European currency in *legal terminology*. As far as legal norms prescribe a certain *legal usage*, this is binding for all public authorities - including the legislator, the ministries, the courts and the notaries in their official documents.

In 2005, the Cabinet of Ministers of the Republic of Latvia has decreed in the *Regulation No. 564* that the term "eiro" must be applied. The regulation is part of the Latvian law. However, the question arises, if it violates European Union law. In this case it must not be applied (and, consequently, must not be observed), since the law of the European Union has primacy over national law. The right to determine the official term for the European currency in all languages and hence in the Latvian language is an exclusive competence of the Union. It does not fall under the competences of the Republic of Latvia.

There is no provision in European Union law, which explicitly prohibits the translation of the expression "euro" in other languages. However, this prohibition may derive from the *Council Regulation (EC) No. 974/98 of 3 May 1998 on the introduction of the euro* by the way of interpretation. The second preamble consideration of this regulation states that the name given to the European currency shall be the "euro". It underlines that the European Council considered that "the name of the single currency must be the same in all the official languages of the European Union". Preamble considerations are not legal norms but just aids to interpretation. Yet, there is a relevant legal norm in art. 2 of the Regulation. According

| | | |
|---|--|--|
| EUROJUST (The European Union's Judicial Cooperation Unit) | EUROJUST (Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union) | EUROJUST, EIROJUSTS (Eiropas Savienības tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība) |
| European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders (FRONTEX) | Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen (FRONTEX) | Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (FRONTEX) |

to this provision, the currency of the participating member states shall be the "euro" and the currency unit shall be "one euro". With regard to the preamble consideration and to the telos of the provision, this has to be interpreted to the effect that art. 2 authoritatively and bindingly determines the name of the new currency, introducing in fact the same word uniformly for all official languages of the Union, without regard to the particularities of the individual language or to the language usage. Since the euro represents the *central symbol of European integration* and therefore must reflect in its name the determination to unite, this result is not surprising. It does after all not constitute a *violation of the principle of respect for the national identities of the member states (art. 6(3) EU Treaty)*, since this principle demands to take the national identities into consideration for the balancing of interests but does not mean that they have absolute priority. Admittedly, the Latvian language is particularly protected by art. 4 of the Latvian constitution and the introduction of the word "euro" without translation contravenes its basic rules. However, with regard to the paramount importance of a unitary term for the European currency and in the interest of a responsible participation in the project of European integration, this exception must be accepted.

Temporarily, the European Union itself used the term "eiro" in its official publication of the Regulation 974/98 in Latvian language, and this fact was a serious obstacle to the presented interpretation. However, this embarrassing mistake was soon corrected by an official corrigendum (see the Special edition of the Official Journal in Latvian, chapter 10, volume 003, p. 427). According to the corrigendum, all over the text, the term "eiro" was to be replaced by the term "euro". Since this clarification, it follows unambiguously from the wording of the Regulation 974/98, that the the correct Latvian designation is "euro". Therefore, it is *impermissible to use the term "eiro" in legal usage*. The Cabinet of Ministers has reacted (insufficiently) by decreeing with the Regulation No. 933 of 2007, which amends the Regulation No. 564, that in Latvian legal acts only the correct term "euro" will be employed.

In future (if the Treaty of Lisbon comes into force), the correct term "euro" follows directly from primary law. The Latvian wording of the new art. 3(4) EU Treaty will be: "Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro". The Treaty on the Functioning of the European Union also employs this term at many points. Moreover, it contains corresponding composed terms, such as "Eurogrupa" (art. 237) and "Eurosistēma" (Art. 282). Latvia has submitted a declaration on the spelling of the name of the single currency in the Treaties. There it pronounces its opinion that the spelling has no effect on the existing rules of the Latvian language. However, this can only apply to the general language usage and not to the legal terminology, as it is determined in the Treaties. Moreover, the unilateral declaration is only an aid to interpretation and not an integrated part of the Treaties.

Par *pareizu Eiropas vienotās valūtas nosaukumu latviešu valodā* pastāv strīds. Sarunvalodā tiek lietots vārds "eiro". Lietot šo terminu ir ieteikusi Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija 2004. gada 19. oktobra lēmumā nr. 40 (pirms tam lēmumā Nr.36 tā piedāvāja lietot vārdu "eira"). Arī Latvijas valdība vēsturiski ir atbalstījusi termina "eiro" lietošanu. Turpretim Eiropas institūcijas, īpaši Eiropas Centrālā banka uzstāj, ka Eiropas vienotās valūtas vienoto apzīmējumu nedrīkst tulkot atsevišķās valodās. Tādējādi ECB pozīcija ir, ka arī latviešu valodā vienīgais pareizais vārds var būt "euro".

Šis strīds gan neattiecas uz vārda lietojumu sarunvalodā, kas uz brīvību balstītā tiesību sistēmā nevar tikt ierobežota ar noteikumiem vai aizliegumiem. Ne valsts, nedz arī Eiropas Savienība nav tiesīgas piespiest pilsoni lietot terminu "euro" vai "eiro". Tas pats attiecas uz zinātni, ņemot vērā, ka zinātniskā brīvība ietver pētnieka tiesības izlemt par pareizu tehnisko terminu lietojumu, uzņemoties par to atbildību. Strīds drīzāk ir par Eiropas vienotās valūtas nosaukumu *juridiskajā terminoloģijā*. Tiktāl, ciktāl tiesību normas nosaka noteiktu *juridiskās terminoloģijas lietojumu*, tā ir saistoša visām valsts institūcijām – to skaitā likumdevējam, ministriņām, tiesām un notāriem, sagatavojot oficiālos dokumentus.

2005. gadā Latvijas Republikas Ministru kabinets izdeva *noteikumus Nr.564*, kas noteica, ka ir jālieto vārds "eiro". Noteikumi kā normatīvs akts ir Latvijas tiesību sastāvdaļa. Taču jānoskaidro, vai tie nav pretrunā ar Eiropas Savienības tiesībām. Šajā gadījumā tos nevar piemērot (un, līdz ar to - ņemt vērā), jo Eiropas Savienības tiesībām ir pārkāpums pār nacionālajām tiesībām. Tiesības noteikt Eiropas vienotās valūtas oficiālo nosaukumu visās valodās, tostarp latviešu, ir Savienības ekskluzīvā kompetence. Tā nav Latvijas Republikas kompetence.

Eiropas Savienības tiesībās nav noteikuma, kas tieši aizliedz vārda "euro" tulkošanu citās valodās. Šādu aizliegumu tomēr varētu izsecināt no *Padomes Regulas (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu (1998. gada 3. maijs)* interpretācijas ceļā. Šīs regulas preambulas otrais apsvērums noteic, ka Eiropas vienotās valūtas nosaukums būs "euro". Tajā uzsvērts, ka Eiropadome uzskata, ka "vienotās valūtas nosaukumam ir jābūt vienādam visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās". Preambulu apsvērumi ir nevis tiesību normas, bet gan vienīgi palīgs interpretācijai. Tomēr ir atrodama arī atbilstoša tiesību norma - regulas 2. pants. Saskaņā ar to iesaistīto dalībvalstu valūta ir "euro" un valūtas vienība ir "viens euro". Ņemot vērā preambulas apsvērumu un minētās normas mērķi, tā ir jāinterpretē tā, ka 2. pants ir saistošs un autoritatīvi nosaka jaunās valūtas nosaukumu, faktiski ieviešot vienveidīgu jaunās valūtas apzīmējumu visās oficiālajās Savienības valodās, ņemot vērā atsevišķu valodu vai to lietojuma īpatnības. Tā kā euro ir *galvenais Eiropas integrācijas simbols* un tādējādi tā nosaukumam ir jāatspoguļo gribu būt vienotiem, šāds iznākums nav pārsteidzošs. Galu galā tas *nav dalībvalstu nacionālās identitātes respektēšanas principa pārkāpums (ESL 6. panta trešā daļa)*, jo šis princips nozīmē, ka dalībvalstu nacionālā identitāte ir jāņem vērā, līdzsvarojot intereses, bet nenozīmē, ka tai ir absolūta prioritāte. Jāatzīst, ka latviešu valodu sevišķi aizsargā Latvijas Republikas Satversmes 4. pants un vārda "euro" ieviešana, to netulkojot, nonāk pretrunā ar šī panta pamatnoteikumiem. Tomēr, ņemot vērā Eiropas vienotās valūtas vienota nosaukuma sevišķi svarīgo nozīmi, šis izņēmums ir jāpieņem atbildīgas dalības Eiropas integrācijā interesēs.

Jāatzīmē, ka īsu laiku posmā arī pati Eiropas Savienība lietoja vārdu "eiro" oficiālajā regulas Nr. 974/98 publikācijā latviešu valodā un šis fakts bija nopietns šķērslis piedāvātajai interpretācijai. Tomēr šī apkaunojošā kļūda drīz tika izlabota ar oficiālu kļūdu labojumu (skat. Oficiālā Vēstneša Īpašo izdevumu latviešu valodā, 10. nodaļa, 003 sējums, 427. lpp.). Saskaņā ar to, visā regulas tekstā vārds "eiro" bija jāaizstāj ar vārdu "euro". Kopš šī precizējuma tas, ka pareizais apzīmējums latviešu valodā ir "euro", no regulas Nr. 974/98 teksta izriet nepārprotami. Tādējādi *ir nepieļaujami lietot vārdu "eiro" juridiskajā terminoloģijā*. Ministru kabinets ir (nepietiekami) reaģējis, 2007. gadā izdodot noteikumus Nr. 933, ar kuriem groza noteikumus Nr. 564, nosakot, ka Latvijas tiesību aktos tiek lietots vienīgi pareizais apzīmējums "euro".

Nākotnē (ja stāties spēkā Lisabonas Līgums) pareizais vārds "euro" būs tieši iekļauts primārajās tiesībās. Jaunā ESL 3. panta ceturtais daļas redakcija latviešu valodā būs: "Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro." Arī Līgumā par Eiropas Savienības darbību šis vārds ir lietots daudzās vietās. Vēl vairāk, tajā ir ietverti atbilstoši salikteni kā "Eurogrupa" (237. pants) un "Eurosistēma" (282. pants). Līgumiem Latvija ir pievienojusi deklarāciju par vienotās valūtas pareizrakstību, kurā tā dara zināmu savu viedokli, ka šī pareizrakstība neietekmē pastāvošos latviešu valodas lietošanas noteikumus. Taču tā var attiekties vienīgi uz vispārējo valodas lietojumu, nevis juridisko terminoloģiju, jo pēdējā ir noteikta dibināšanas līgumos. Turklāt vienpusēja deklarācija ir vienīgi palīgs interpretācijā, nevis integrāla dibināšanas līgumu daļa.

| | | |
|---|---|---|
| European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD) | Europäischer Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER) | Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) |
| European Agricultural Guarantee Fund (EAGF) | Europäischer Garantiefonds für die Landwirtschaft (EGFL) | Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF) |
| European Anti-Fraud Office (OLAF) | Europäisches Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF) | Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) |
| European arrest warrant | Europäischer Haftbefehl | Eiropas apcietināšanas orderis |
| European Atomic Energy Community (EURATOM) | Europäische Atomgemeinschaft (EURATOM) | Eiropas Atomenerģijas kopiena (EURATOM) |
| European Central Bank (ECB) - Governing Council (of the ECB) - Executive Board (of the ECB) - General Council (of the ECB) | Europäische Zentralbank (EZB) - EZB-Rat - Direktorium (der EZB) - Erweiterter Rat (der EZB) | Eiropas Centrālā banka (ECB) - (ECB) Padome - (ECB) Valde - (ECB) Ģenerālpadome |
| European Citizens' Initiative (art. 11(4) EU Treaty [version of Lisbon]) | Europäische Bürgerinitiative (Art. 11 IV EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | Eiropas pilsoņu iniciatīva (ESL 11. panta ceturrtā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| European Coal and Steel Community (ECSC) | Europäische Gemeinschaft für Kohl und Stahl (EGKS) | Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK) |
| European Commission - Directorates-general - Secretariat-General - Legal Service - Commissioner (Member of the ~) - President - motion of censure (against the ~) | Europäische Kommission - Generaldirektionen - Generalsekretariat - Juristischer Dienst - Kommissar (Mitglied der ~) - Präsident - Misstrauensantrag (gegen die ~) | Eiropas Komisija - ģenerāldirektorāti - ģenerālsekretariāts - juridiskais dienests - komisārs (~as loceklis) - priekšsēdētājs - priekšlikums izteikt neuzticību (~ai) |
| European Community (EC) | Europäische Gemeinschaft (EG) | Eiropas Kopiena (EK) |
| European Company (Societas Europaea = SE) | Europäische Gesellschaft (Societas Europaea = SE) | Eiropas [uzņēmēj]sabiedrība, Eiropas komercsabiedrība ¹⁶ (Societas Europaea = SE) |
| European Convention (prepared the draft Treaty establishing a Constitution for Europe) | Europäischer Konvent (erarbeitete den Entwurf für den Vertrag über eine Verfassung für Europa) | Eiropas Konvents (sagatavoja līguma par Konstitūciju Eiropai projektu) |
| European Convention on Human Rights (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms = ECHR) | Europäische Menschenrechtskonvention (Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten = EMRK) | Eiropas Cilvēktiesību konvencija (Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija = ECTK) |
| European Council (≠ Council of Europe!) - President (art. 15(6) EU Treaty [version of Lisbon]) | Europäischer Rat (≠ Europarat!) - Präsident (Art. 15 VI EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | Eiropadome (≠ Eiropas Padome!) - priekšsēdētājs (ESL 15. panta sestā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| European Court of Auditors | Europäischer Rechnungshof | Eiropas Revīzijas palāta |

¹⁶ This term is used in Latvian legislation (e.g. Eiropas komercsabiedrību likums).

| | | |
|--|--|--|
| European Court of Justice (Court of Justice of the European Communities) ¹⁷ = ECJ - advocates-general - Grand Chamber - chambers - President - Registrar - judge-rapporteur - judgement - interim measure - written procedure - oral procedure - expedited procedure - Statute - Rules of Procedure - Supplementary Rules | Europäischer Gerichtshof (Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften) ¹⁷ = EuGH - Generalanwälte - Große Kammer - Kammern - Präsident - Kanzler - Berichterstatter - Urteil - einstweilige Anordnung - schriftliches Verfahren - mündliches Verfahren - beschleunigtes Verfahren - Satzung - Verfahrensordnung - Zusätzliche Verfahrensordnung | Eiropas Kopien Tiesa (EKT) ¹⁷ - ģenerālvokāti - lielā palāta - palātas - priekšsēdētājs - sekretārs - tiesnesis referents - spriedums - pagaidu noregulējums/pasākums - rakstveida process - mutvārdu process - paātrinātais process - Statūti - Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi, Papildus reglaments |
| European Data Protection Supervisor | Europäischer Datenschutzbeauftragter | Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs |
| European Defence Agency | Europäische Verteidigungsagentur | Eiropas Aizsardzības aģentūra |
| European Economic Area (EEA) - Agreement on the European Economic Area (EEA Agreement) | Europäischer Wirtschaftsraum (EWR) - Abkommen über den Europäischen Wirtschaftsraum (EWRV) | Eiropas Ekonomikas zona (EEZ) - Eiropas Ekonomikas zonas līgums (EEZL) |
| European Economic Community (EEC) | Europäische Wirtschaftsgemeinschaft (EWG) | Eiropas Ekonomikas kopiena (EEK) |
| European Environment Agency (EEA) | Europäische Umweltagentur (EUA) | Eiropas Vides aģentūra (EVA) |
| European External Action Service (art. 27(3) EU Treaty [version of Lisbon]) | Europäischer Auswärtiger Dienst (Art. 27 III EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | Eiropas Ārējās darbības dienests (ESL 27. panta trešā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| European financial area | Europäischer Finanzraum | Eiropas finanšu zona |
| European Fisheries funds (EFF) | Europäischer Fischereifonds (EFF) | Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF) |
| European Investment Bank (EIB) | Europäische Investitionsbank (EIB) | Eiropas Investīciju banka (EIB) |
| European Investment Fund (EIF) | Europäischer Investitionfonds (EIF) | Eiropas Investīciju fonds (EIF) |
| European Judicial Network - ~ in criminal matters (Joint Action 98/428/JHA) - ~ in civil and commercial matters (Council Decision 2001/470/EC) | Europäisches Justizielles Netz - ~ für Strafsachen (Gemeinsame Maßnahme 98/428/JI) - ~ für Zivil- und Handelssachen (Entscheidung des Rates 2001/470/EG) | Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls - ~ krimināllietās (Vienotā Rīcība 98/428/TI) - ~ civillietās un komercietās (Padomes lēmums 2001/470/EK) |
| European law ¹⁸ | Europarecht ¹⁸ | Eiropas tiesības ¹⁸ |
| European Maritime Safety Agency (EMSA) | Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs (EMSA) | Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA) |
| European Ombudsman | Europäischer Bürgerbeauftragter | Eiropas ombuds |

¹⁷ In future (if the Treaty of Lisbon comes into force) / nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): Court of Justice of the European Union / Gerichtshof der Europäischen Union / Eiropas Savienības Tiesa (EST).

¹⁸ Concerning the correct terminology, see footnote 19. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 19.

| | | |
|--|--|--|
| <p>European Parliament</p> <ul style="list-style-type: none"> - consultation - assent, consent - President - Bureau - Secretariat - political groups - parliamentary committees - committees of inquiry - Ombudsman (Art. 195 EC Treaty) - Member of the ~ <p>- Statute for Members of the ~</p> | <p>Europäisches Parlament</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anhörung - Zustimmung - Präsident - Präsidium - Generalsekretariat - Fraktionen - parlamentarische Ausschüsse - Untersuchungsausschüsse - Bürgerbeauftragter (Art. 195 EGV) - Mitglied des Europäischen Parlaments (Abgeordneter) - Abgeordnetenstatut des Europäischen Parlaments | <p>Eiropas Parlaments</p> <ul style="list-style-type: none"> - konsultēšanās - piekrišana - priekšsēdētājs - prezidijs - ģenerālsekretariāts - frakcijas - parlamentārās komitejas - izmeklēšanas komitejas - ombuds (EKL 195. pants) - ~a deputāts <p>- ~a deputātu nolikums</p> |
| European Personnel Selection Office | Europäisches Amt für Personalauswahl | Eiropas Personāla atlases birojs |
| European Police Office (Europol) | Europäisches Polizeiamt (Europol) | Eiropas Policijas birojs (Eiropols) |
| European Regional Development Fund (ERDF) | Europäischer Fonds für regionale Entwicklung (EFRE) | Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) |
| European security and defence policy (ESDP) | Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik (ESVP) | Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) |
| European Social Funds (ESF) | Europäischer Sozialfonds (ESF) | Eiropas Sociālais fonds (ESF) |
| European System of Central Banks (ESCB) | Europäisches System der Zentralbanken (ESZB) | Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) |
| <p>European Union (EU)</p> <ul style="list-style-type: none"> - single institutional framework - first "pillar" (EC), second "pillar" (CFSP), third "pillar" (PJZ) <p>- legal personality</p> <ul style="list-style-type: none"> - Accession - secession, withdrawal - expulsion - policies | <p>Europäische Union (EU)</p> <ul style="list-style-type: none"> - einheitlicher institutioneller Rahmen - erste "Säule" (EG), zweite "Säule" (GASP), dritte "Säule" (PJZ) <p>- Rechtspersönlichkeit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beitritt - Austritt - Ausschluss - Politiken | <p>Eiropas Savienība (ES)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vienots institucionālais ietvars - pirmais "pīlārs" (EK), otrais "pīlārs" (KĀDP), trešais "pīlārs" (policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās) - tiesībsubjektība, juridiskas personas statuss - pievienošanās - izstāšanās - izslēgšana - politikas |
| European Union Civil Service Tribunal | Gericht für den öffentlichen Dienst der Europäischen Union | Eiropas Savienības Civildienesta tiesa |
| European Union Fundamental Rights Agency (FRA) | Agentur der Europäischen Union für Grundrechte (FRA) | Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA) |
| <p>European Union law¹⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - primary law - secondary law - autonomy - unity - direct effect and applicability within the member states - primacy over national law, supremacy over national law | <p>Recht der Europäischen Union¹⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primärrecht - Sekundärrecht - Autonomie - Einheitlichkeit - unmittelbare innerstaatliche Geltung und Anwendbarkeit - Vorrang vor dem nationalen Recht | <p>Eiropas Savienības tiesības¹⁹</p> <ul style="list-style-type: none"> - primārās tiesības - sekundārās tiesības - autonomija - vienotība - tiešā iedarbība un piemērojāmība dalībvalstīs - pārkums pār nacionālajām tiesībām |

¹⁹ Note concerning the *terminology*: The *Union law* is the entire law of the European Union. The *Community law* is the law of the European Communities (EC, EURATOM, in former times also the ECSC). It is the most important part of the Union law. The Treaty of Lisbon will abandon the distinction between Community law and Union law. The term *European law* describes the total of the law of all international and supranational

| | | |
|---|---|--|
| European Union's Judicial Cooperation Unit (EUROJUST) | Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union (EUROJUST) | Eiropas Savienības Tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība (EUROJUST, EIROJUSTS) |
| European Voluntary Humanitarian Aid Corps (art. 214(5) FEU Treaty) | Europäisches Freiwilligenkorps für humanitäre Hilfe (Art. 214 V AEUV) | Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpuss (ESDL 214. panta piektā daļa) |
| Europeanisation | Europäisierung | eiropēizācija |
| Europol (European Police Office) | Europol (Europäisches Polizeiamt) | Eiropols (Eiropas Policijas birojs) |
| eurosystem (ECB together with the central banks of the member States whose currency is the euro) | Eurosystem (EZB und Zentralbanken der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) | Eurosistēma (ECB kopā ar to dalībvalstu centrālajām bankām, kuru naudas vienība ir euro) |
| exchange-rate mechanism | Wechselkursmechanismus | valūtas maiņas mehānisms |
| excluded sector (sector excluded from the protection by a fundamental freedom) | Bereichsausnahme (von einer Grundfreiheit nicht geschützter Bereich) | izņēmuma joma (joma, kuru neaizsargā pamatbrīvības) |
| Executive agencies (supporting the Commission in the management of Community programs, see Regulation 58/2003) | Exekutivagenturen (zur Unterstützung der Kommission bei der Verwaltung von Gemeinschaftsprogrammen, siehe VO 58/2003) | izpildaģentūras (lai atbalstītu Komisiju Kopienu programmu pārvaldē; skat. Regulu 58/2003) |
| expulsion from the European Union (only as a measure of last resort in case of material breach of treaty, according to art. 60(2) lit. a of the Vienna Convention on the Law of Treaties) | Ausschluss aus der Europäischen Union (nur als letztes Mittel im Falle erheblicher Vertragsverletzung nach Art. 60 II lit. a Wiener Vertragsrechtskonvention) | izslēgšana no Eiropas Savienības (tikai kā galējais līdzeklis Līguma materiālo tiesību normu pārkāpuma gadījumā saskaņā ar Vīnes konvencijas par starptautiskajām līgumtiesībām 60. panta otro daļu) |
| F | | |
| facts of the case | Sachverhalt | lietas faktiskie apstākļi |
| fairness of trade transactions | Lauterkeit des Handelsverkehrs | tirdzniecības darījumu taisnīgums |
| family member | Familienangehöriger | ģimenes loceklis |
| FEU Treaty (Treaty on the Functioning of the European Union) | AEUV (Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union) | ESDL (Līgums par Eiropas Savienības darbību) |
| Financial Regulation (Regulation 1605/2002) | Haushaltsordnung (VO 1605/2002) | Finanšu regula (Regula 1605/2002) |
| financial year | Haushaltssjahr | finanšu gads |

European institutions (including the law of the Council of Europe, the ECHR and the international treaties prepared by the Council of Europe). The law of the European Union is by far the biggest part and, beside the ECHR, the most important part of the European law.

Piezīme attiecībā uz *terminoloģiju*: Eiropas Savienības tiesību kopums veido *Savienības tiesības*. *Kopienas tiesības* ir Eiropas Kopienu tiesības (EK, EURATOM, agrāk arī EOTK). Tā ir svarīgākā Savienības tiesību daļa. Līdz ar Lisabonas Līgumu Kopienas tiesības un Savienības tiesības netiek vairs nošķirtas. *Eiropas tiesības* ir visu Eiropas starptautisko un supranacionālo institūciju tiesību kopums (arī Eiropadomes tiesību, ECTK un Eiropadomes sagatavoto starptautisko līgumu kopums). Eiropas Savienības tiesības ir pati lielākā un blakus ECTK svarīgākā Eiropas tiesību daļa.

| | | |
|---|--|---|
| <p>forms of action</p> <ul style="list-style-type: none"> - action for annulment (of legal acts of the Community, art. 230 EC Treaty) - action for damages (against the Community, art. 235 EC Treaty) - action for failure to act (against Community institutions, art. 232 EC Treaty) - action for failure to fulfil obligations (against member state, art. 226 et seq. EC Treaty) - preliminary ruling proceedings (on reference for a preliminary ruling by a national Court (art. 234 EC Treaty) - opinion proceeding (art. 300(6) EC Treaty) | <p>Klagearten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nichtigkeitsklage (gegen Sekundärrechtsakte, Art. 230 EGV) - Schadensersatzklage (gegen Gemeinschaft, Art. 235 EGV) - Untätigkeitsklage (gegen Gemeinschaftsorgane, Art. 232 EGV) - Vertragsverletzungsklage (gegen Mitgliedstaat, Art. 226 f. EGV) - Vorabentscheidungsverfahren (auf Vorlage eines mitgliedstaatlichen Gerichts, Art. 234 EGV) - Gutachtenverfahren (Art. 300 VI EGV) | <p>prasību veidi</p> <ul style="list-style-type: none"> - prasība par atzīšanu par spēkā neesošu (par sekundāriem tiesību aktiem, EKL 230. pants) - zaudējumu atlīdzības prasība (pret Eiropas Kopienu, EKL 235. pants) - prasība bezdarbības dēļ (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 232. pants) - prasība par līguma noteikumu pārkāpumu (pret dalībvalstīm, EKL 226. un 227. pants) - prejudiciāla nolēmuma sniegšanas procedūra (pēc dalībvalsts tiesas lūguma, EKL 234. pants) - atzinuma sniegšanas procedūra (EKL 300. pants) |
| <p>founding treaties (EU Treaty, EC Treaty/FEU Treaty, EURATOM Treaty, protocols)</p> | <p>Gründungsverträge (EUV, EGV/AEUV, EAGV, Protokolle)</p> | <p>dibināšanas līgumi (ESL, EKL/ESDL, EURATOM līgums, protokoli)</p> |
| <p>FRA (European Union Fundamental Rights Agency)</p> | <p>FRA (Agentur der Europäischen Union für Grundrechte)</p> | <p>FRA (Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra)</p> |
| <p>framework decision (art. 34 EU Treaty)</p> | <p>Rahmenbeschluss (Art. 34 EUV)</p> | <p>ietvarlēmums (ESL 34. pants)</p> |
| <p>Free Movement Directive (Directive 2004/38/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States amending Regulation (EEC) No 1612/68 and repealing Directives 64/221/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC and 93/96/EEC)</p> | <p>Freizügigkeitsrichtlinie (Richtlinie 2004/38/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 29. April 2004 über das Recht der Unionsbürger und ihrer Familienangehörigen, sich im Hoheitsgebiet der Mitgliedstaaten frei zu bewegen und aufzuhalten, zur Änderung der Verordnung (EWG) Nr. 1612/68 und zur Aufhebung der Richtlinien 64/221/ EWG, 68/360/EWG, 72/194/ EWG, 73/ 148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG und 93/96/ EWG)</p> | <p>Brīvas pārvietošanās direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK)</p> |
| <p>free movement of capital (art. 56 et seq. EC Treaty)</p> | <p>Kapitalverkehrsfreiheit (Art. 56 ff. EGV)</p> | <p>kapitāla aprites brīvība (EKL 56. un turpm. panti)</p> |
| <p>free movement of goods (art. 23 et seq. EC Treaty)</p> | <p>Warenverkehrsfreiheit, freier Warenverkehr (Art. 23 ff. EGV)</p> | <p>brīva preču aprite (EKL 23. un turpm. panti)</p> |
| <p>free movement of payments (art. 56 et seq. EC Treaty)</p> | <p>Zahlungsverkehrsfreiheit (Art. 56 ff. EGV)</p> | <p>maksājumu aprites brīvība (EKL 56. un turpm. panti)</p> |
| <p>free movement of persons</p> | <p>Personenverkehrsfreiheit</p> | <p>personu aprite</p> |
| <p>free movement of workers, freedom of movement for workers (art. 39 et seq. EC Treaty)</p> | <p>Arbeitnehmerfreizügigkeit (Art. 39 ff. EGV)</p> | <p>darba ņēmēju pārvietošanās brīvība (EKL 39. un turpm. panti)</p> |
| <p>freedom of establishment (art. 43 et seq. EC Treaty)</p> | <p>Niederlassungsfreiheit (Art. 43 ff. EGV)</p> | <p>nodibinājumu brīvība, brīvība veikt uzņēmējdarbību (EKL 43. un turpm. panti)</p> |

| | | |
|--|---|--|
| (general) freedom of movement and residence (art. 18 EC Treaty) | Freizügigkeitsrecht (allgemeines) (Art. 18 EUV) | (vispārējās) tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs (EKL 18. pants) |
| freedom to provide services (art. 49 et seq. EC Treaty) - freedom to provide services in another member state - freedom to receive services in another member state - freedom to provide/receive cross-border services | Dienstleistungsfreiheit (Art. 49 ff. EGV) - aktive ~ - passive ~ - Korrespondenz~ | pakalpojumu sniegšanas brīvība (EKL 49. un turpm. panti) - brīvība sniegt pakalpojumus citā dalībvalstī - brīvība saņemt pakalpojumus citā dalībvalstī - brīvība sniegt/ saņemt pārrobežu pakalpojumus |
| FRONTEX (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders) | FRONTEX (Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen) | FRONTEX (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām) |
| Fund - European Regional Development ~ (ERDF) - European Agricultural Guarantee ~ (EAGF) - European Agricultural ~ for Rural Development (EAFRD) - European Social ~ (ESF) - Cohesion ~ - Structural ~s | Fonds - Europäischer ~ für regionale Entwicklung (EFRE) - Europäischer Garantie~ für die Landwirtschaft (EGFL) - Europäischer Landwirtschafts~ für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER) - Europäischer Sozial~ (ESF) - Kohäsions~ - Struktur~s | fonds - Eiropas Reģionālās attīstības ~ (ERAF) - Eiropas Lauksaimniecības garantiju ~ (ELGF) - Eiropas Lauksaimniecības ~ lauku attīstībai (ELFLA) - Eiropas Sociālais ~ (ESF) - kohēzijas ~ - struktūrfondi |
| fundamental freedoms - holder (entitled subject) - addressee (obliged subject) - sphere (scope/area) of protection - encroachment/interference - restriction (form of encroachment) - limit - violation - third-party effect, horizontal effect - convergence - concurrence - ~ as prohibitions of restriction - ~ as prohibitions of discrimination | Grundfreiheiten - Träger (Berechtigter) - Adressat (Verpflichteter) - Schutzbereich - Eingriff/Beeinträchtigung - Beschränkung (Form des Eingriffs) - Schranke - Verletzung - Drittwirkung - Konvergenz - Konkurrenz - ~ als Beschränkungsverbote - ~ als Diskriminierungsverbote | pamatbrīvības - subjekts (nesējs) - adresāts (pienākuma nesējs) - aizsargājamā joma - iejaukšanās/ierobežojums - nediskriminējošs ierobežojums (ierobežojuma forma) - robeža - pārkāpums, prettiesisks aizskārums - horizontālā iedarbība - konverģence - konkurence - ~ kā nediskriminējoša ierobežojuma aizliegumi - ~ kā diskriminācijas aizliegumi |
| fundamental rights - sphere (scope/area) of protection - encroachment - limit - violation - catalogue of ~s - Charter of Fundamental Rights - protection of ~s - "relationship of cooperation" (between the Constitutional Court and the ECJ for the protection of ~s) | Grundrechte - Schutzbereich - Eingriff - Schranke - Verletzung - ~skatalog - ~echarta - ~sschutz - "Kooperationsverhältnis" (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der ~e) | pamattiesības - aizsargājamā joma - iejaukšanās - robeža - pārkāpums, prettiesisks aizskārums - ~u katalogs - Pamattiesību harta - ~u aizsardzība - "sadarbības attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt ~) |
| fundamental values - ~ clause, clause on ~ (art. 6(1) EU Treaty) | Grundwerte - ~klausel (Art. 6 I EUV) | pamatvērtības - ~u klauzula (ESL 6. panta pirmā daļa) |

| | | |
|---|--|--|
| G | | |
| gainful employment, gainful occupation - self-employment | Erwerbstätigkeit - selbständige ~ | algots darbs, nodarbošanās, nodarbinātība - pašnodarbinātība |
| general conditions of sale | Verkaufsmodalitäten | vispārējie pārdošanas nosacījumi |
| general guideline for the common foreign and security policy (art. 12 EU Treaty) | allgemeine Leitlinie der Gemeinsamen Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 12 EUV) | Kopējās ārējās un drošības politikas vadlīnijas (ESL 12. pants) |
| general principles of law - general principles of Union law | allgemeine Rechtsgrundsätze - allgemeine Grundsätze des Unionsrechts | vispārējie tiesību principi - Eiropas Savienības tiesību vispārējie principi |
| general theory of state (close to political theory, also concerns with non-state organisations such as the European Union) | Allgemeine Staatslehre (befasst sich auch mit nichtstaatlichen Organisationsformen wie der Europäischen Union) | vispārējā valsts zinātne (ietver sevī arī mācību par tādām nevalstiskām organizācijām kā Eiropas Savienība) |
| golden shares | goldene Aktien (Sonderaktien) | zelta akcijas |
| goods - export of ~ - import of ~ - delivery of ~ - movement of ~, circulation of ~, trade - cross-border trade - intra-community trade | Waren - ~ausfuhr - ~einfuhr - ~lieferung - ~verkehr - grenzüberschreitender ~ - innergemeinschaftlicher ~ | preces - preču eksports - preču imports - preču piegāde - preču aprīte, preču kustība, preču tirdzniecība - pārrobežu tirdzniecība - tirdzniecība Eiropas Kopienas iekšējā tirgū |
| government deficit - excessive ~ (art. 104 EC Treaty) - Protocol on the Excessive Deficit Procedure | öffentliches Defizit - übermäßiges ~ (Art. 104 EGV) - Protokoll über das Verfahren bei einem übermäßigen ~ | valsts budžeta deficīts - pārmērīgs ~ (EKL 104. pants) - Protokols par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru |
| governmentalisation | Gouvernementalisierung | [valdību lomas palielināšanās] |
| Graf formula (formula of the ECJ developed in the case Graf (case C-190/98) for a corrective reduction of the large concept of enroachments on the freedom of movement for workers according to the Bosman formula) | Graf-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Graf (Rs. C-190/98) zur korrigierenden Einschränkung des weiten Verständnisses von Eingriffen in die Arbeitnehmerfreizügigkeit nach der Bosman-Formel) | <i>Graf</i> formula ²⁰ (EKT lietā <i>Graf</i> (C-190/98) radīta formula, lai sašaurinātu lietā <i>Bosman</i> radīto plašo jēdziena "brīvas darbinieku kustības ierobežojumi" izpratni) |
| Green Paper (of the Commission) | Grünbüch (der Kommission) | (Komisijas Zaļā grāmata) |

²⁰ See footnote 27. / Skat. atsauci Nr. 27.

| | | |
|---|---|--|
| <p>grounds of review/action (according to art. 230 sub-sect. 2 EC Treaty)²¹</p> <ul style="list-style-type: none"> - lack of competence - infringement of essential [formal or] procedural requirements²² - infringement of substantive law²³ - misuse of powers | <p>Klagegründe (nach Art. 230 UA 2 EGV)²¹</p> <ul style="list-style-type: none"> - Unzuständigkeit - Verletzung wesentlicher Form- [oder Verfahrens-] Vorschriften²² - Verletzung materiellen Rechts²³ - Ermessensmissbrauch | <p>prasības pamati (EKL 230. panta otrā rindkopa)²¹</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompetences trūkums - būtiski [formas noteikumu vai] procedūras noteikumu pārkāpumi²² - materiālo tiesību normu pārkāpumi²³ - nepareiza pilnvaru izmantošana |
| <p>"guardian of the Treaties" (the Commission)</p> | <p>"Hüterin der Verträge" (die Kommission)</p> | <p>"līgumu sargātāja" (Komisija)</p> |
| H | | |
| <p>harmonisation</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ of laws (~ of the laws and regulations [and administrative provisions] of the member states) - ~measure | <p>Harmonisierung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rechts~ (~ der Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten) - ~maßnahme | <p>saskaņošana, harmonizācija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiesību aktu ~ (dalībvalstu likumu un valsts pārvaldes iekšējo normatīvo aktu ~) - ~as pasākums |
| <p>health</p> <ul style="list-style-type: none"> - public ~ (art. 39(3), 46 EC Treaty, Directive 2004/38) | <p>Gesundheit</p> <ul style="list-style-type: none"> - öffentliche ~ (Art. 39 III, 46 EGV, RL 2004/38) | <p>veselība</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedrības ~ (EKL 39. panta trešā daļa, 46. pants, Direktīva 2004/38) |
| <p>High Representative for the common foreign and security policy (art. 18(3) EU Treaty); in future: High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (art. 18 EU Treaty [version of Lisbon])</p> | <p>Hoher Vertreter für die Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 III EUV); zukünftig: Hoher Vertreter der Union für Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon)</p> | <p>Kopējās ārpolitikas un drošības politikas Augstais pārstāvis (EKL 18. panta trešā daļa); nākotnē: Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (ESL 18. pants [Lisabonas Līguma redakcija])</p> |
| <p>holder (entitled subject) (of a fundamental freedom or a fundamental right)</p> | <p>Träger (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts = Grundfreiheitsträger bzw. Grundrechtsträger)</p> | <p>subjekts (pamatbrīvību nesējs)</p> |
| <p>home state</p> | <p>Heimatstaat</p> | <p>mītnes valsts</p> |
| <p>homogeneity</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ of value systems - ~ clause (art. 6(1) EU Treaty) | <p>Homogenität</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ der Wertordnungen - ~sklausel (Art. 6 I EUV) | <p>homogenitāte, viendabīgums</p> <ul style="list-style-type: none"> - vērtību sistēmu ~ - ~es, ~a klauzula (ESL 6. panta pirmā daļa) |

²¹ The enumeration of the grounds for annulment in art. 230 sub-sect. 2 EC Treaty also determines the *structure of the examination of the legality of a legal act* of the European Community. / EKL 230. panta otrajā rindkopā minētās prasības par atzīšanu par spēkā neesošu pamatu uzskaitījums vienlaicīgi nosaka arī Eiropas Kopienas *tiesību akta tiesiskuma pārbaudes struktūru*.

²² The divergent formulations in the various languages present a bright example of the heterogeneity of legal terminology in Europe. While the original French, Italian, German and Dutch versions, following the French legal tradition, only mention the *formal* requirements ("...formes substantielles", "...forme sostanziali", "...wesentlicher Formvorschriften", "...wezenlijke vormvoorschriften"), the later English translation only quotes the *procedural* requirements ("...essential procedural requirements"). The official Latvian translation is orientated by the English version ("būtisku procedūras noteikumu pārkāpumiem"). However, in all languages the interpretation of the clause brings the same result: According to the continental perspective, the procedural requirements represent a subcategory of the formal requirements. According to the British perspective, it is the other way around.

Atšķirīgais jēdziena formulējums dažādās valodās ir acīmredzams piemērs tiesību terminu dažādībai Eiropā. Kamēr oriģinālversijā franču, itāļu, vācu un holandiešu valodā, sekojot franču tiesību tradīcijām, tiek runāts par *formai izvirzāmo prasību ievērošanu* ("...formes substantielles", "...forme sostanziali", "...wesentlicher Formvorschriften", "...wezenlijke vormvoorschriften"), vēlāk ieviestais tulkojums angļu valodā min tikai par *procedūrai izvirzāmo prasību ievērošanu* ("...essential procedural requirements"). Oficiālais tulkojums latviešu valodā atbilst EKL tulkojumam angļu valodā ("būtisku procedūras noteikumu pārkāpumi"). Interpretējot rezultāts tomēr ir vienāds: *formai izvirzāmo prasību ievērošana* iever sevī *procedūras noteikumu ievērošanu*, savukārt angļiem šo jēdzienu izprante ir apgriezta.

²³ The wording of art. 230 sub-sect. 2 EC Treaty refers to the "infringement of this Treaty or of any rule of law relating to its application". Since all external and formal aspects fall under the first two grounds of review, this ground is practically limited to infringements of substantial law. EKL 230. panta otrā rindkopa tieši nosaka: "Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistīto tiesību normu pārkāpumi." Tā kā visi ārējie un formālie trūkumi iekļaujas pirmajos divos prasības pamatos, tad praksē šis prasības pamats aprobežojas ar materiālo tiesību normu pārkāpumu.

| | | |
|---|--|---|
| horizontal clause | Querschnittsklausel | [horizontālā klauzula] |
| horizontal effect, third-party effect (of fundamental freedoms or rights) - indirect ~ - direct ~ | Drittwirkung (von Grundfreiheiten oder Grundrechten) - mittelbare ~ - unmittelbare ~ | (pamatbrīvību vai pamattiesību) horizontālā iedarbība - tiešā ~ - netiešā ~ |
| host member state (Directive 2004/38) | Aufnahmemitgliedstaat (RL 2004/38) | uzņēmējdalībvalsts (Direktīva 2004/38) |
| I | | |
| immigration - ~ policy | Einwanderung - ~spolitik | imigrācija - ~as politika |
| implied power | implizierte (stillschweigend mitinbegriffene) Kompetenz, ungeschriebene Kompetenz | [netieši noteikta pilnvara] |
| imports/exports - measures having equivalent effect to quantitative restrictions on ~ (art. 28, 29 EC Treaty) | Einfuhr/Ausfuhr, Import/Export - Maßnahmen gleicher Wirkung wie mengenmäßige ~beschränkungen (Art. 28, 29 EGV) | imports/eksports - pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību (EKL 28. un 29. pants) |
| infringement proceedings, proceedings for failure to fulfil obligations (against member state, art. 226 et seq. EC Treaty) - penalty payment (Art. 228(2) EC Treaty) | Vertragsverletzungsverfahren (gegen Mitgliedstaat, Art. 226 f. EGV) - Zwangsgeld (Art. 228 II EGV) | procedūra par līguma noteikumu pārkāpumu (pret dalībvalstīm, EKL 226. un 227. pants) - soda nauda (EKL 228. panta otrā daļa) |
| institutional balance | institutionelles Gleichgewicht | institucionālais līdzsvars |
| institutions - single institutional framework - institutional balance | Institutionen, Organe - einheitlicher institutioneller Rahmen - institutionelles Gleichgewicht | institūcijas - vienots institucionāls ietvars - institucionālais līdzsvars |
| integration - European ~ - supranational ~ - organisation of ~ | Integration - europäische ~ - supranationale ~ - ~sverband | integrācija - Eiropas ~ - supranacionālā ~ - integrēta apvienība |
| intellectual property | geistiges Eigentum | intelektuālais īpašums |
| interference (with a fundamental freedom/right) (= encroachment) - justification by the fundamental freedom's/right's limits | Beeinträchtigung (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) (= Eingriff) - Rechtfertigung durch die Grundfreiheits-/Grundrechts-Schranken | (pamatbrīvībās vai pamattiesībās) ierobežojums (= iejaukšanās) - attaisnojums saskaņā ar pamatbrīvību/pamattiesību robežām |
| intergovernmental conference | Regierungskonferenz | starpvaldību konference |
| intergovernmental cooperation | intergouvernementale Kooperation | starpvaldību sadarbība |
| interim measure (of the European Court of Justice) | einstweilige Anordnung (des Europäischen Gerichtshofs) | (Eiropas Kopienu Tiesas) pagaidu noregulējums, pagaidu pasākums |
| interinstitutional agreements (soft law) | interinstitutionelle Vereinbarungen (soft law) | starpinstitucionālas vienošanās (<i>soft law</i>) |

| | | |
|--|---|--|
| internal market - ~ scoreboard (of the Commission) ²⁴ - ~ law | Binnenmarkt - ~anzeiger (der Kommission) - ~recht | iekšējais tirgus - iekšējā tirgus ziņotājs - iekšējā tirgus tiesības |
| international treaty | völkerrechtlicher Vertrag | starptautisks līgums |
| interpretation - ~ in the light of the fundamental rights - ~ of national law in the light of a directive - ~ of national law in the light of Union law - ~ of statutes in the light of the constitution | Auslegung - grundrechtskonforme ~ - richtlinienkonforme ~ des nationalen Rechts - unionsrechtskonforme ~ des nationalen Rechts - verfassungskonforme ~ Auslegung von Gesetzen | interpretācija, iztulkošana - ~ atbilstoši pamattiesībām - nacionālo tiesību ~ atbilstoši direktīvai - nacionālo tiesību ~ atbilstoši Eiropas Savienības tiesībām - likumu ~ atbilstoši konstitūcijai |
| J | | |
| joint action (art. 12 EU Treaty) | gemeinsame Aktion (Art. 12 EUV) | kopīga rīcība (ESL 12. pants) |
| judicial cooperation - ~ in criminal matters - ~ in civil matters | justizielle Zusammenarbeit - ~ in Strafsachen - ~ in Zivilsachen | tiesu iestāžu sadarbība - ~ krimināllietās - ~ civillietās |
| jurisprudence (of the European Court of Justice) ²⁵ - settled ~, constant ~ - judicial practice | Rechtsprechung (des Europäischen Gerichtshofs) ²⁶ - ständige ~ - ~spraxis | (Eiropas Kopienu Tiesas) judikatūra, tiesu prakse - pastāvīgā tiesu prakse - tiesu prakse |
| justification (of encroachments on fundamental freedoms or rights) by the [fundamental freedom's/right's] limits - grounds of ~ | Rechtfertigung (von Eingriffen in Grundfreiheiten oder Grundrechte) durch Schranken - rechtfertigende Gründe | pamatojums, attaisnojums (pie iejaukšanās pamatbrīvībās vai pamattiesībās ar robežu palīdzību) - attaisnojuma pamati |
| K | | |
| Keck formula (formula of the ECJ developed in the decision Keck (joint cases C-267, C-268/91) for a corrective reduction of the Dassonville formula) | Keck-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Keck (Verb. Rs. C-267, C-268/91) zur korrigierenden Einschränkung der Dassonville-Formel) | Keck formula ²⁷ (EKT lietā Keck (apv. lietas C-267 un C-268/91) radīta formula, lai sašaurinātu lietā Dassonville radīto plašo jēdziena ("pasākumi ar kvantitatīviem importa ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību") izpratni) |

²⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_en.htm.

²⁵ Some English texts on European Union law also use the term "case-law". However, this term is *not correct*, since European Union law is a *continental European legal order, which does not follow a rule of precedent and does not know any case-law in the proper meaning of the word*. In this legal order, Court decisions interpret the law but do not make new law and do not have any binding effect on Court decisions in the future. As any continental European Court, the European Court of Justice is only empowered to a limited further development of the (existing) law by the way of judicial interpretation ["richterliche Rechtsfortbildung"].

Angļu valodā arī *termins „case-law“ (precedentu tiesības)* ir izplatīts. Tomēr Eiropas Savienības tiesību kontekstā tā lietošana *nav korekta*, jo Eiropas Savienības tiesību gadījumā runa ir par *kontinentālās Eiropas tiesību sistēmu, kurā „case-law“ (precedentu tiesības) nepastāv*. Tiesas nolēmumi iztulko tiesības, tomēr nerada tās. Nolēmumi nav saistoši tālākai judikatūrai. Eiropas Kopienu Tiesa, kā jebkura kontinentālās Eiropas tiesa, ir ierobežota savā darbības izpaušmē, nodarbojoties tikai ar tiesību tālākveidošanu esošo tiesību ietvaros.

²⁶ Im deutschen juristischen Sprachgebrauch wird nicht deutlich zwischen Rechtsprechungspraxis und Judikatur im engeren Sinne unterschieden. / Vācu juridiskajā valodā netiek skaidri nošķirti tādi jēdzieni kā *tiesu prakse* un *judikatūra* šaurākā nozīmē.

²⁷ When Court decisions are identified by reference to the names of the parties, these names *must not* be translated or transcribed to other languages - not even if this is common in a given language. The same applies to the labelling of so-called "formulas" that are based on court decisions (therefore: "Keck formula", not "Keka formula"). Any translation or transcription may lead to misunderstandings and complicate cross-linguistic legal communication in an unprofessional way. Furthermore, it might be interpreted as a violation of human dignity and hence a rejection of the common European fundamental values. We recommend to illustrate the foreign-language origin of the name by formatting it in *italics*. If necessary, it is also possible to append the transcription of the name in brackets (e.g. "EKT, apv. lietas C-267, C-268/91, Keck [Keks]").

| L | | |
|--|--|--|
| lack of competence | Unzuständigkeit | kompetences trūkums |
| law ²⁸ - European ~ - European Union ~ - Union ~ - Community ~ - national ~ - primary ~ - secondary ~ - institutional ~ - substantive ~, material ~ - judicial development of ~ | Recht ²⁸ - Europa~ - ~ der Europäischen Union - Unions~ - Gemeinschafts~ - mitgliedstaatliches ~ - Primär~ - Sekundär~ - institutionelles ~ - materielles ~ - richterliche ~sfortbildung | tiesības ²⁸ - Eiropas ~ - Eiropas Savienības ~ - Savienības ~ - Kopienas ~ - nacionālās ~ - primārās ~ - sekundārās ~ - institucionālās ~ - materiālās ~ - ~u tālākveidošana |
| laws, regulations and administrative provisions of the member states (sometimes, the wording in the English version of the EC Treaty is "laws and regulations of the member states") | Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten | dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti ²⁹ |
| (Establishment of) Lawyers Directive (Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained) | Rechtsanwaltsrichtlinie (Richtlinie 98/5/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Februar 1998 zur Erleichterung der ständigen Ausübung des Rechtsanwaltsberufs in einem anderen Mitgliedstaat als dem, in dem die Qualifikation erworben wurde) | [Advokātu direktīva] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/5/EK (1998. gada 16. februāris) par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija |
| legal act (art. 249 EC Treaty) - regulation - directive - decision - recommendation (no binding force) - opinion (no binding force) - statute, act (of parliament) | Rechtsakt (Art. 249 EGV) - Verordnung - Richtlinie - Entscheidung - Empfehlung (rechtlich unverbindlich) - Stellungnahme (rechtlich verbindl.) - Gesetz | tiesību akts (EKL 249. pants) - regula - direktīva - lēmums - ieteikums (juridiski nesaistošs) - atzinums (juridiski nesaistošs) - likums |
| legal issue | Rechtsfrage | tiesību jautājums |
| legal nature | Rechtsnatur | tiesiskā daba |
| legal order, legal system | Rechtsordnung | tiesību sistēma |
| legal personality (of the European Community/Union) | Rechtspersönlichkeit (der Europäischen Gemeinschaft/Union) | (Eiropas Kopienas/Savienības) juridiskas personas statuss, tiesībsubjektība |

Kad tiesu spriedumi tiek nosaukti pēc lietas dalībnieku vārdiem, tie *nav* jātulko vai jātranskribē citās valodās - pat tad, ja tas kādā valodā ir pieņemts. Tas pats attiecas uz t.s. „formulām”, kas ir izveidotas, balstoties uz tiesas spriedumiem (tāpēc: "*Keck* formula", nevis "Keka formula"). Ikviena tulkošana vai transkribēšana var novest pie pārpratumiem un tādējādi neprofesionālā veidā apgrūtināt starpvalodu juridisko saziņu. Turklāt tā var tikt saprasta kā cilvēka cieņas pārkāpums un līdz ar to arī kā kopējo Eiropas vērtību noraidīšana. Mēs iesakām ilustrēt vārda citvalodu izcelsmi, iezīmējot to *slīprakstā*. Ja nepieciešams, var pievienot vārda transkripciju kvadrātiekvās (piem., "EKT, apv. lietas C-267, C-268/91, *Keck* [Keks]").

²⁸ Concerning the correct terminology, see footnote 19. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 19.

²⁹ Official translation; our proposed translation: "ārējos un iekšējos normatīvajos aktos". / Oficiālais tulkojums; projekta grupas priekšlikums: "ārējos un iekšējos normatīvajos aktos".

| | | |
|--|---|--|
| <p>legislative procedure</p> <ul style="list-style-type: none"> - co-decision procedure (art. 251 EC Treaty); in future: ordinary legislative procedure (art. 294 FEU Treaty) - cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) - assent procedure - consultation procedure - budgetary procedure (art. 272 EC Treaty) - treaty revision procedure (art. 48 EU Treaty) - comitology procedure (advisory procedure, management procedure, regulatory procedure) | <p>Rechtsetzungsverfahren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitentscheidungsverfahren (Art. 251 EGV); zukünftig: ordentliches Gesetzgebungsverfahren (Art. 294 AEUV) - Kooperationsverfahren, Verfahren der Zusammenarbeit (Art. 252 EGV) - Zustimmungsverfahren - Anhörungsverfahren - Haushaltsverfahren (Art. 272 EGV) - Vertragsänderungsverfahren (Art. 48 EUV) - Komitologieverfahren (Beratungsverfahren, Verwaltungsverfahren, Regelfungsverfahren) | <p>likumdošanas procedūra</p> <ul style="list-style-type: none"> - koplēmuma procedūra (EKL 251. pants); nākotnē: parastā likumdošanas procedūra (ESDL 294. pants) - sadarbības procedūra (EKL 252. pants) - piekrišanas procedūra - konsultēšanās procedūra - budžeta pieņemšanas procedūra (EKL 272. pants) - līguma pārskatīšanas procedūra (ESL 48. pants) - komitoloģijas procedūra (konsultēšanās procedūra, vadības procedūra, regulatīvā procedūra) |
| <p>level of protection</p> <ul style="list-style-type: none"> - high ~ - level of health protection - level of consumer protection | <p>Schutzniveau</p> <ul style="list-style-type: none"> - hohes ~ - Gesundheits~ - Verbraucher~ | <p>aizsardzības līmenis</p> <ul style="list-style-type: none"> - augsts ~ - cilvēku veselības ~ - patērētāju (tiesību) ~ |
| <p>limits (of fundamental freedoms and fundamental rights)</p> <ul style="list-style-type: none"> - explicit ~ - inherent ~ - limitation clause - limits of ~ | <p>Schranken (von Grundfreiheiten und Grundrechten)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ausdrückliche - immanente - ~klausel - ~Schranken | <p>robežas (pamatbrīvību un pamattiesību)</p> <ul style="list-style-type: none"> - tieši noteiktās ~ - netieši noteiktās ~ - ~u klauzula - ~u-robežas |
| <p>loyalty within the Union</p> | <p>Unionstreue</p> | <p>lojalitāte Eiropas Savienībā</p> |
| <p>M</p> | | |
| <p>main emphasis</p> | <p>Schwerpunkt</p> | <p>galvenais uzsvars</p> |
| <p>majority</p> <ul style="list-style-type: none"> - simple ~ - qualified ~ - double ~, dual ~ - ~ of two thirds - ~ voting - qualified ~ vote - to act by a qualified ~ | <p>Mehrheit</p> <ul style="list-style-type: none"> - einfache ~ - qualifizierte - doppelte ~ - ~ von zwei Dritteln - ~sabstimmung - qualifizierte ~sabstimmung - mit qualifizierter ~ beschließen | <p>vairākums</p> <ul style="list-style-type: none"> - vienkāršs balsu ~ - kvalificēts balsu ~ - dubults balsu ~ - divu trešdaļu balsu ~ - ~a balsojums - kvalificēts ~a balsojums - pieņemt ar kvalificētu balsu ~u |
| <p>management committee (art. 4 Comitology Decision)</p> | <p>Verwaltungsausschuss (Art. 4 Komitologie-Beschluss)</p> | <p>vadības komiteja (Komitoloģijas lēmuma 4. pants)</p> |
| <p>management procedure (art. 4 Comitology Decision)</p> | <p>Verwaltungsverfahren (Art. 4 Komitologie-Beschluss)</p> | <p>vadības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 4. pants)</p> |
| <p>market organization</p> <ul style="list-style-type: none"> - common ~ | <p>Marktordnung, Marktorganisation</p> <ul style="list-style-type: none"> - gemeinsame ~ | <p>tirgus organizācija</p> <ul style="list-style-type: none"> - kopīga ~ |
| <p>"masters of the treaties" (the member states)</p> | <p>"Herren der Verträge" (die Mitgliedstaaten)</p> | <p>"līguma noteicējas" (dalībvalstis)</p> |
| <p>measures having equivalent effect to quantitative restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty)</p> | <p>Maßnahmen gleicher Wirkung wie mengenmäßige Einfuhr-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV)</p> | <p>pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību (EKL 28. un 29. pants)</p> |

| | | |
|--|--|---|
| <p>member state</p> <ul style="list-style-type: none"> - host member state (Directive 2004/38) - country of origin - ~ of establishment - accession to the Union - secession from the Union - expulsion from the Union - national identity - representatives of the ~s, meeting within the Council | <p>Mitgliedstaat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aufnahmemitgliedstaat (RL 2004/38) - Herkunftsstaat - Niederlassungs~ - Beitritt zur Union - Austritt aus der Union - Ausschluss aus der Union - nationale Identität - im Rat vereinigte Vertreter der ~en | <p>dalībvalsts</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzņēmēj~ (Direktīva 2004/38) - izcelsmes ~ - nodibināšanas ~ - pievienošanās Eiropas Savienībai - izstāšanās no Eiropas Savienības - izslēgšana no Eiropas Savienības - nacionālā identitāte - ~u pārstāvju tikšanās Padomē |
| <p>merger control</p> <ul style="list-style-type: none"> - EC Merger [Control] Regulation (Regulation 139/2004) | <p>Fusionskontrolle</p> <ul style="list-style-type: none"> - EG-Fusionskontrollverordnung (VO 139/2004) | <p>apvienošanās kontrole</p> <ul style="list-style-type: none"> - EK Apvienošanās [kontroles] regula (Regula 139/2004) |
| <p>merits/substance of the case, merits/well-foundedness of the action</p> | <p>Begründetheit der Klage</p> | <p>prasības pamatotība</p> |
| <p>misuse of powers</p> | <p>Ermessensmissbrauch</p> | <p>nepareiza pilnvaru izmantošana</p> |
| <p>mixed agreement</p> | <p>gemischtes Abkommen</p> | <p>jauktais līgums</p> |
| <p>mobility</p> <ul style="list-style-type: none"> - cross-border ~ | <p>Mobilität</p> <ul style="list-style-type: none"> - grenzüberschreitende ~ | <p>mobilitāte</p> <ul style="list-style-type: none"> - pārrobežu ~ |
| <p>monetary union</p> | <p>Währungsunion</p> | <p>monetārā savienība</p> |
| <p>morality</p> <ul style="list-style-type: none"> - public ~ (art. 30 EC Treaty) | <p>Sittlichkeit</p> <ul style="list-style-type: none"> - öffentliche ~ (Art. 30 EGV) | <p>morāle</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedrības ~ (EKL 30. pants) |
| <p>motion of censure (against the Commission)</p> | <p>Misstrauensantrag (gegen Kommission)</p> | <p>priekšlikums izteikt neuzticību (Komisijai)</p> |
| <p>multi-level</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ system (the EU and its member states) - ~ democracy - ~ constitutionalism | <p>Mehrebenen...</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~system (die EU und ihre Mitgliedstaaten) - ~demokratie - ~konstitutionalismus | <p>vairāku līmeņu</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ sistēma (ES un tās dalībvalstis) - ~ demokrātija - ~ konstitucionālisms |
| <p>mutual assistance clause (for the case of armed aggression, art. 42(7) EU Treaty [version of Lisbon])</p> | <p>Beistandsklausel (für den Fall eines bewaffneten Angriffs, Art. 42 VII EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon)</p> | <p>savstarpējās palīdzības klauzula (bruņotas agresijas gadījumā, ESL 42. panta septītā daļa [Lisabonas Līguma redakcija])</p> |
| <p>mutual recognition</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ of diplomas, certificates and other evidence of formal qualifications - Professional Recognition Directive (Directive 2005/36) | <p>gegenseitige Anerkennung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ von Diplomen, Prüfungszeugnissen und sonstigen Befähigungsnachweisen - Berufsamerkennungs-Richtlinie (Richtlinie 2005/36) | <p>savstarpēja atzīšana</p> <ul style="list-style-type: none"> - diplomu, sertifikātu un citu pierādījumu par kvalifikāciju ~u - Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (Direktīva 2005/36/EK) |
| <p>N</p> | | |
| <p>national identity (of the member state)</p> | <p>nationale Identität (des Mitgliedstaates)</p> | <p>(dalībvalsts) nacionālā identitāte</p> |
| <p>national treatment (equal treatment of own and foreign nationals)</p> | <p>Inländergleichbehandlung</p> | <p>vienlīdzīga attieksme pret valsts pilsoņiem un ārvalstniekiem</p> |

| | | |
|--|--|---|
| nationals - discrimination of one's own ~ - national treatment (equal treatment of own and foreign ~) | Staatsangehörige - Inländerdiskriminierung - Inländergleichbehandlung | valsts pilsoņi - ~u diskriminācija - vienlīdzīga attieksme pret ~iem un ārvalstniekiem |
| necessity (of a measure) - measure must be the least intrusive act of intervention that is equally conducive | Erforderlichkeit (einer Maßnahme) - Maßnahme muss das mildeste Mittel unter allen gleich geeigneten Mitteln sein | (pasākuma/līdzekļa) vajadzība - pasākumam/līdzeklim, salīdzinot ar citiem pasākumiem/līdzekļiem, ir jābūt ar vismazāk ierobežojošo iedarbību |
| non-member state (third country) | Nichtmitgliedstaat (Drittstaat) | ne-dalībvalsts (trešā valsts) |
| non-tariff barrier | nicht-tarifäres Handelshemmnis | ar tarifiem nesaistīts tirdzniecības šķērslis |
| O | | |
| objective | Ziel | mērķis |
| Office for Harmonization in the Internal Market (OHIM) | Harmonisierungsamt für den Binnenmarkt (HABM), Europäisches Markenamt | Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (ITSB) |
| Office for Official Publications of the European Communities (Publications Office) | Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften (Amt für Veröffentlichungen) | Eiropas Kopienu Oficiālo publikāciju birojs (Publikāciju birojs) |
| Official Journal of the European Union (OJ) | Amtsblatt der Europäischen Union (ABl.) | Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis (OV) |
| OHIM (Office for Harmonization in the Internal Market) | HABM (Harmonisierungsamt für den Binnenmarkt, Europäisches Markenamt) | ITSB (Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs) |
| OLAF (European Anti-Fraud Office) | OLAF (Europäisches Amt für Betrugsbekämpfung) | OLAF (Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai) |
| opinion (art. 249 sub-sect. 5 EC Treaty) | Stellungnahme (Art. 249 UA 5 EGV) | atzinums (EKL 249. panta piektā rindkopa) |
| opinion proceeding (art. 300(6) EC Treaty) | Gutachtenverfahren (Art. 300 VI EGV) | atzinuma sniegšanas procedūra (EKL 300. panta sestā daļa) |
| opting out - ~ clause | opting out, Nichtbeteiligung - Nichtbeteiligungsklausel | [<i>opting out</i>], nepiedalīšanās - nepiedalīšanās klauzula |
| ordinary legislative procedure (art. 294 FEU Treaty; hitherto: co-decision procedure, art. 251 EC Treaty) | ordentliches Gesetzgebungsverfahren (Art. 294 AEUV; bisher: Mitentscheidungsverfahren, Art. 251 EGV) | parastā likumdošanas procedūra (ESDL 294. pants; līdz šim: koplēmuma procedūra, EKL 251. pants) |
| overriding ³⁰ (= imperative) reasons of public interest (inherent limits of the fundamental freedoms) | zwingende Gründe des Allgemeininteresses, zwingende öffentliche Interessen (immanente Schranken der Grundfreiheiten) | būtiskas sabiedrības intereses, imperatīvas sabiedrības intereses (netiešie pamatbrīvību ierobežojumi) |

³⁰ Note that the English term "overriding reasons" (also: "overriding requirements relating to") does not exactly correspond to the terms in other languages ("raisons impérieuses"/"exigences impératives", "razones imperiosas", "zwingende Gründe"/"zwingende Erfordernisse", "dwingende redenen" etc). It is, however, very common in English language texts on European law. Therefore, it may be employed with due cautiousness, even if it is incorrect. The alternative term "imperative reasons" is more accurate but less common. In Latvian legal usage, generally the term "būtiskas intereses" is common.

| P | | |
|---|---|--|
| <p>payment</p> <ul style="list-style-type: none"> - means of ~ - movement of ~s, ~ transactions - ~ obligation, financial obligation - principle of equal ~ for male and female workers (art. 141(1) EC Treaty) - penalty ~ (to be paid by a member state, art. 228(2) EC Treaty) | <p>Zahlung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~smittel - ~sverkehr - ~sverpflichtung - Grundsatz des gleichen Entgelts für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) - Zwangsgeld (gegen Mitgliedstaat, Art. 228 II EGV) | <p>maksājums</p> <ul style="list-style-type: none"> - maksāšanas līdzeklis - ~u aprīte, ~u transakcijas - maksāšanas pienākums - princips par vienādu atalgojumu sievietēm un vīriešiem (EKL 141. panta pirmā daļa) - soda nauda (maksā dalībvalsts, EKL 228. panta otrā daļa) |
| <p>Payment Services Directive (Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC)</p> | <p>Zahlungsdiensterichtlinie (Richtlinie 2007/64/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 13. November 2007 über Zahlungsdienste im Binnenmarkt, zur Änderung der Richtlinien 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG und 2006/48/EG sowie zur Aufhebung der Richtlinie 97/5/EG)</p> | <p>Maksājumu pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK)</p> |
| <p>people</p> <ul style="list-style-type: none"> - European ~ - ~ of the state - ~ of the Union | <p>Volk</p> <ul style="list-style-type: none"> - europäisches ~ - Staats~ - Unions~ | <p>tauta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas ~ - valsts ~ - Eiropas Savienības ~ |
| <p>person</p> <ul style="list-style-type: none"> - legal - natural | <p>Person</p> <ul style="list-style-type: none"> - juristische - natürliche | <p>persona</p> <ul style="list-style-type: none"> - juridiskā - fiziskā |
| <p>PJC (police and judicial cooperation in criminal matters)</p> | <p>PJZ (polizeiliche und justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen)</p> | <p>policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās</p> |
| <p>point of single contacts (for foreign service providers, Directive 2006/123)</p> | <p>einheitlicher Ansprechpartner (für ausländische Dienstleistungserbringer, RL 2006/123)</p> | <p>vienots kontaktpunkts [vienas pieturas aģentūra] (ārvalsts pakalpojumu sniedzējiem, Direktīva 2006/ 123)</p> |
| <p>police and judicial cooperation in criminal matters (PJC)</p> | <p>polizeiliche und justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen (PJZ)</p> | <p>policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās</p> |
| <p>policies (of the European Community/ Union)</p> <ul style="list-style-type: none"> - European Security and Defence Policy (ESDP) - Common Agricultural Policy (CAP) - Common Foreign and Security Policy (CFSP) - Common Fisheries Policy (CFP) - Common Commercial Policy - Common Transport Policy | <p>Politiken (der Europäischen Gemeinschaft/Union)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik (ESVP) - Gemeinsame Agrarpolitik (GAP) - Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (GASP) - Gemeinsame Fischereipolitik (GFP) - Gemeinsame Handelspolitik - Gemeinsame Verkehrspolitik | <p>(Eiropas Kopienas/Savienības) politikas</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) - Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) - Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) - Kopējā zivsaimniecības politika (KZP) - Kopējā tirdzniecības politika - Kopējā transporta politika |
| <p>Political and Security Committee (PSC) (art. 25 EU Treaty)</p> | <p>Politisches und Sicherheitspolitisches Komitee (PSK) (Art. 25 EUV)</p> | <p>Politikas un drošības komiteja (ESL 25. pants)</p> |

Ņem vērā, ka angļu valodā jēdziens "overriding reasons" (arī: "overriding requirements relating to") nesaskan tieši ar terminu jēgu citās valodās ("raisons impérieuses"/"exigences impératives", "razones imperiosas", "zwingende Gründe"/"zwingende Erfordernisse", "dwingende redenen" utt.). Tomēr angļu valodā Eiropas tiesību ietvaros tas ir izplatīts un, lai arī nekorekti, tomēr ar zināmu piesardzību tiek lietots. Precīzāks, bet ne tik izplatīts ir alternatīvs termins „imperative reasons”. Latviešu valodā tiek lietots jēdziens "būtiskas intereses".

| | | |
|---|--|--|
| Posting Directive (Directive 96/71/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1996 concerning the posting of workers in the framework of the provision of services) | Entsenderichtlinie (Richtlinie 96/71/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Dezember 1996 über die Entsendung von Arbeitnehmern im Rahmen der Erbringung von Dienstleistungen) | Darbā norīkošanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā) |
| power | Befugnis | pilnvaras |
| preliminary proceedings (e.g. according to art. 226, 227 EC Treaty) | Vorverfahren (z.B. nach Art. 226, 227 EGV) | strīda iepriekšējās ārpustiesas risināšanas kārtība (piem., saskaņā ar EKL 226. un 227. pantu) |
| preliminary ruling (of the ECJ according to art. 234 EC Treaty) - preliminary ruling proceedings - reference for a preliminary ruling | Vorabentscheidung (des EuGH nach Art. 234 EGV) - Vorabentscheidungsverfahren - Richtervorlage im Vorabentscheidungsverfahren | prejudiciālais nolēmums (EKT pēc EKL 234. pants) - prejudiciālā nolēmuma sniegšanas procedūra - tiesas pieteikums prejudiciālā nolēmuma saņemšanai |
| Presidency (of the Council) | Vorsitz (des Rates) | (Padomes) prezidentūra |
| price stability | Preisstabilität | cenu stabilitāte |
| primacy, supremacy (of Union law) - ~ in application - (no) ~ in validity | Vorrang (des Unionsrechts) - Anwendungs~ - (kein) Geltungs~ | pārākums (Eiropas Savienības tiesību) - piemērošanas ~ - (nav) spēkā esamības ~ |
| primary law - founding treaties (EU Treaty, EC/FEU Treaty, EURATOM Treaty, protocols) - general principles of Union law - (complementing) customary law - general rules of international law (disputed) | Primärrecht - Gründungsverträge (EUV, EGV/AEUV, EAGV, Protokolle) - allgemeine Grundsätze des Unionsrechts - (ergänzendes) Gewohnheitsrecht - allgemeine Regeln des Völkerrechts (umstritten) | primārās tiesības - dibināšanas līgumi (ESL, EKL/ESDL, EURATOM līgums, protokoli) - Eiropas Savienības tiesību vispārējie principi - (papildinošas) paražu tiesības - starptautisko tiesību vispārējie noteikumi (diskutabli) |
| principle - general ~ of Union law - of respect for the national identities of the member states (art. 6(3) EU Treaty) - ~ of specific attribution of powers (Art. 5 EU Treaty ³¹ , 5 sub-sect. 1 EC Treaty) - ~ of equal pay for male and female workers (art. 141(1) EC Treaty) - ~ of institutional balance - ~ of an open market economy with free competition (art. 4 EC Treaty) - ~ of loyalty within the Union - ~ of proportionality - ~ of subsidiarity (art. 5 sub-sect. 2 EC Treaty) | Grundsatz - allgemeiner ~ des Unionsrechts - der Achtung der nationalen Identität der Mitgliedstaaten (Art. 6 III EUV) - ~ der begrenzten Einzelermächtigung (Art. 5 EUV, 5 UA 1 EGV) - ~ des gleichen Entgelts für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) - ~ des institutionellen Gleichgewichts - ~ einer offenen Marktwirtschaft mit freiem Wettbewerb (Art. 4 EGV) - ~ der Unionstreue - ~ der Verhältnismäßigkeit - Subsidiaritäts~ (Art. 5 UA 2 EGV) | princips - Eiropas Savienības tiesību vispārējais ~ - ~ respektēt dalībvalstu nacionālo identitāti (ESL 6. panta trešā daļa) - noteiktu pilnvaru piešķiršanas ~ (ESL 5. pants ³¹ , EKL 5. panta pirmā rindkopa) - ~ par vienādu atalgojumu sievietēm un vīriešiem - institucionālā līdzsvara ~ - ~, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā pastāv brīva konkurence (EKL 4. pants) - lojalitātes Eiropas Savienībā ~ - proporcionalitātes ~, samērīguma ~ - subsidiaritātes ~ (EKL 5. pants otrā rindkopa) |
| private - ~ person - ~ association | privat - Privatperson - ~er Verband | privāt(s) - ~persona - ~a apvienība |

³¹ English and Latvian wording of art. 5(1) EU Treaty in the version of Lisbon: "principle of conferral" / "kompetences piešķiršanas princips". / ESL 5. panta Lisabonas Līguma redakcijā formulējums angļu un latviešu valodā: "principle of conferral" / "kompetences piešķiršanas princips".

| | | |
|--|---|--|
| proceedings for failure to fulfil obligations, infringement proceeding (against member state, art. 226 et seq. EC Treaty) - penalty payment (Art. 228(2) EC Treaty) | Vertragsverletzungsverfahren (gegen Mitgliedstaat, Art. 226 f. EGV) - Zwangsgeld (Art. 228 II EGV) | procedūra par līguma noteikumu pārkāpumu (pret dalībvalstīm, EKL 226. un 227. pants) - soda nauda (EKL 228. panta otrā daļa) |
| product-related rules | produktbezogene Regelungen | uz produktu attiecināmi noteikumi/prasības |
| Professional Recognition Directive (Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications) | Berufsanerkennungsrichtlinie (Richtlinie 2005/36/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 7. September 2005 über die Anerkennung von Berufsqualifikationen) | Profesionālo kvalifikāciju atzīšanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu)) |
| property - intellectual~ | Eigentum - geistiges ~ | īpašums - intelektuālais ~ |
| proportionality - principle of ~ - ~ test - legitimate aim (of the measure) - suitability - necessity - proportionality (in the narrower sense) | Verhältnismäßigkeit - ~sprinzip, ~sgrundsatz - ~sprüfung - zulässiger Zweck (der Maßnahme) - Geeignetheit - Erforderlichkeit - Verhältnismäßigkeit (im engeren Sinne) | proporcionalitāte, samērīgums - ~es princips, ~a princips - samērīguma pārbaude - (pasākuma/līdzekļa) leģitīmais mērķis - piemērotība - vajadzība - atbilstība, samērīgums (šaurākā nozīmē) |
| protection - sphere (scope/area) of ~ - level of ~ - duty of ~ - data ~ - ~ of fundamental rights - ~ of the environment - health ~ - consumer ~ | Schutz - ~bereich - ~niveau - ~pflicht - Daten~ - Grundrechts~ - Umwelt~ - Gesundheits~ - Verbraucher~ | aizsardzība - aizsargājamā joma - ~as līmenis - aizsargāšanas pienākums - datu ~ - pamattiesību ~ - vides ~ - cilvēku veselības ~ - patērētāju (tiesību) ~ |
| public (in art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) ³² - ~ health - ~ policy - ~ security - ~ morality | öffentliche (in Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) ³² - ~ Gesundheit - ~ Ordnung - ~ Sicherheit - ~ Sittlichkeit | publiski, sabiedriski, sabiedrības (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) ³² - sabiedrības veselība - sabiedriskā kārtība - sabiedriskā drošība - sabiedrības morāle |
| public international law | Völkerrecht | starptautiskās publiskās tiesības |
| public power, sovereign power - supranational ~ | öffentliche Gewalt, Hoheitsgewalt - supranationale ~ | publiskā vara, suverēnā vara - supranacionālā ~ |
| Public Procurement Directive (Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts) | Vergaberichtlinie (Richtlinie 2004/18/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 31. März 2004 über die Koordinierung der Verfahren zur Vergabe öffentlicher Bauaufträge, Lieferaufträge und Dienstleistungsaufträge) | Publiskā iepirkuma direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru) |

³² Note: Despite the similar or identical wording, the meaning of these vague legal concepts may be different from that in national law! / Ņemiet vērā: šo nenoteikto tiesību jēdzienu saturu, neraugoties uz līdzīgu vai identisku vārdisko skanējumu, ne vienmēr saskan ar nacionālajās tiesībās lietoto nenoteikto tiesību jēdzienu saturu!

| | | |
|--|--|---|
| public procurement law - public procurement procedure - Public Procurement Directive - Special Sectors Directive | Vergaberecht - Vergabeverfahren - Vergaberichtlinie - Sektorenrichtlinie | publiskā iepirkuma tiesības - publiskā iepirkuma procedūra - Publiskā iepirkuma direktīva - Īpašo nozaru direktīva |
| Publications Office (Office for Official Publications of the European Communities) | Amt für Veröffentlichungen (Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften) | Publikāciju birojs (Eiropas Kopienų Oficiālo publikāciju birojs) |
| Q | | |
| quantitative restrictions on imports/exports (Art. 28, 29 EC Treaty) - measures having equivalent effect to ~ | mengenmäßige Einfuhr-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) - Maßnahmen gleicher Wirkung wie ~ | kvantitatīvi importa/eksporta ierobežojumi (EKL 28. un 29. pants) - pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību |
| R | | |
| ratification - to ratify | Ratifizierung - ratifizieren | ratifikācija, ratificēšana - ratificēt |
| read together with | i. V. m. (in Verbindung mit) | kopsakarā ar |
| recommendation (art. 249 sub-sect. 5 EC Treaty) | Empfehlung (Art. 249 UA 5 EGV) | ieteikums (EKL 249. panta piektā rindkopa) |
| reference for a preliminary ruling (art. 234 EC Treaty) | Richtervorlage im Vorabentscheidungsverfahren (Art. 234 EGV) | tiesas pieteikums prejudiciālā nolēmuma saņemšanai (EKL 234. pants) |
| regulation (art. 249 sub-sect. 2 EC Treaty) | Verordnung (Art. 249 UA 2 EGV) | regula (EKL 249. panta otrā rindkopa) |
| regulatory committee (art. 5 Comitology Decision) | Regelungsausschuss (Art. 5 Komitologie-Beschluss) | regulatīvā komiteja (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) |
| regulatory procedure (art. 5 Comitology Decision) | Regelungsverfahren (Art. 5 Komitologie-Beschluss) | regulatīvā procedūra (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) |
| "relationship of cooperation" (between the Constitutional Court and the ECJ, for the protection of fundamental rights) | Kooperationsverhältnis (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der Grundrechte) | "sadarbības attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt pamattiesības) |
| remuneration, payment - principle of equal pay for male and female workers (art. 141(1) EC Treaty) | Entgelt - Grundsatz des gleichen ~s für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) | atalgojums - princips par vienādu ~u sievietēm un vīriešiem (EKL 141. panta pirmā daļa) |
| representatives of the member states - ~, meeting within the Council (inter-governmental cooperation outside the institutional framework of the EU but on the occasion of meeting in the Council) | Vertreter der Mitgliedstaaten - im Rat vereinigte ~ (intergouvernementale Kooperation außerhalb des Rahmens der EU aber anlässlich des Zusammentreffens im Rat) | dalībvalstu pārstāvji - ~u tikšanās Padomē (neregulārā starpvaldību sadarbības forma ārpus Eiropas Savienības institucionālā ietvara) |
| residence - ~ card (art. 10 Directive 2004/38) - right of ~ - permanent ~ | Aufenthalt, Wohnsitz - ~skarte (Art. 10 RL 2004/38) - ~srecht - Dauer~ | uzturēšanās, dzīves vieta - ~ atļauja (Direktīvas 2004/38 10. pants) - ~ tiesības - pastāvīgā ~ |

| | | |
|---|--|---|
| restriction (of a fundamental freedom) - concept of ~ - fundamental freedoms as prohibitions of ~ | Beschränkung (einer Grundfreiheit) - ~sbegriff - Grundfreiheiten als ~sverbote | (pamatbrīvību) nediskriminējošs ierobežojums - nediskriminējoša ierobežojuma jēdziens - pamatbrīvības kā nediskriminējoša ierobežojuma aizliegums |
| right - subjective ~ - fundamental ~, basic ~ | Recht - subjektives ~ - Grund~ | tiesības - subjektīvās ~ - pamat~ |
| Rome I Regulation (Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations (Rome I)) | Rom I-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 593/2008 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 17. Juni 2008 über das auf vertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht (Rom I)) | Roma I Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)) |
| Rome II Regulation (Regulation (EC) No 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II)) | Rom II-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 864/2007 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 11. Juli 2007 über das auf außervertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht (Rom II)) | Roma II Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II)) |
| rule of law ³³ - state under the ~, state based on the ~ - [principle of the ~] - EC as community based on the ~ | [Rechtsstaatlichkeit] ³³ - Rechtsstaat - Rechtsstaatsprinzip - EG als Rechtsgemeinschaft | tiesiskums - tiesiska valsts - tiesiskas valsts princips - EK kā tiesību kopiena |
| Rules of Procedure of the [European] Court of Justice - Supplementary Rules | Verfahrensordnung des [Europäischen] Gerichtshofes - Zusätzliche Verfahrensordnung | [Eiropas Kopien] Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi |
| S | | |
| sales-related rules | vertriebsbezogene Regelungen | ar pārdošanu saistīti noteikumi |
| scheme, diagram - examination scheme | Schema - Prüfungsschema | shēma - pārbaudes ~ |
| Schengen - ~ Information System - ~ Agreements - ~ acquis - ~ area | Schengen - ~er Informationssystem - ~er Übereinkommen - ~-Besitzstand - ~-Zone | Šengena - ~as informācijas sistēma - ~as līgumi - ~as acquis - ~as zona |
| scope of application, field of application | Anwendungsbereich | piemērošanas joma |

³³ Note: Initially, the fundamental concepts of "rule of law" (English law), "Rechtsstaat" (German law) and "Etat de droit" (French law) were akin, but not identical. Under the influence of the European integration, they have considerably approached. / Ņem vērā, ka tiesiskas valsts "Rechtsstaat" (vācu tiesības), "Etat de droit" (franču tiesības) un "rule of law" (angļu tiesības) koncepti izcelsmes ziņā bija līdzīgi, bet ne identiski, tomēr sakarā ar Eiropas integrāciju ir ievērojami satuvinājušies.

| | | |
|--|---|---|
| <p>scope of protection (of a fundamental freedom or fundamental right) (also: sphere of protection, area of protection)</p> <ul style="list-style-type: none"> - personal ~ - material ~ (also: substantive sphere/ scope, subject matter of protection) - geographic ~ (also: territorial ~) - temporal ~ | <p>Schutzbereich (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts)</p> <ul style="list-style-type: none"> - persönlicher ~ - sachlicher ~ - räumlicher ~ - zeitlicher ~ | <p>(pamatbrīvības vai pamattiesības) aizsargājamā joma</p> <ul style="list-style-type: none"> - personas, kuras bauda pamattiesības un pamatbrīvības - materiālā ~ - ~ telpā - ~ laikā |
| SE (Societas Europaea = European Company) | SE (Societas Europaea = Europäische Gesellschaft) | SE (Societas Europaea = Eiropas [uzņēmēj]sabiedrība, Eiropas komercsabiedrība ³⁴) |
| SEA (Single European Act) | EEA (Einheitliche Europäische Akte) | VEA (Vienotais Eiropas akts) |
| secession (from the European Union) | Austritt (aus der Europäischen Union) | izstāšanās (no Eiropas Savienības) |
| <ul style="list-style-type: none"> - right of secession, right to withdraw (Art. 50 EU Treaty [version of Lisbon]) | <ul style="list-style-type: none"> - Austrittsrecht (Art. 50 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | <ul style="list-style-type: none"> - tiesības izstāties (ESL 50. pants [Lisbonas Līguma redakcija]) |
| <p>secondary law</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulation (art. 249 sub-sect. 2 EC Treaty) - directive (art. 249 sub-sect. 3 EC Treaty) - decision (art. 249 sub-sect. 4 EC Treaty) - implementing rules (for the implementation of ~) | <p>Sekundārrecht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verordnung (Art. 249 UA 2 EGV) - Richtlinie (Art. 249 UA 3 EGV) - Entscheidung (Art. 249 UA 4 EGV) - Durchführungsvorschriften (zur Durchführung des ~) | <p>sekundārās tiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - regula (EKL 249. panta otrā rindkopa) - direktīva (EKL 249. panta trešā rindkopa) - lēmums (EKL 249. panta ceturrtā rindkopa) - ieviešanas noteikumi (sekundāro tiesību ieviešanai) |
| <p>security</p> <ul style="list-style-type: none"> - public ~ (art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) | <p>Sicherheit</p> <ul style="list-style-type: none"> - öffentliche ~ (Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) | <p>drošība</p> <ul style="list-style-type: none"> - sabiedriskā ~ (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) |
| self-employment | selbständige Erwerbstätigkeit | pašnodarbinātība |
| SEPA (Single Euro Payments Area) | SEPA (Einheitlicher Euro-Zahlungsverkehrsraum) | SEPA (vienotā euro maksājumu telpa) |
| <p>service</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ recipient - ~ provider - ~ provision - Services Directive - cross-border ~ - ~ of general economic interest (art. 86(2) EC Treaty) | <p>Dienstleistung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~sempfänger - ~serbringer - ~serbringung - ~srichtlinie - Korrespondenz- - ~ von allgemeinem wirtschaftlichem Interesse (Art. 86 II EGV) | <p>pakalpojums</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~a saņēmējs - ~a sniedzējs - ~a sniegšana - Pakalpojumu direktīva - pārrobežu ~ - ~ ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (EKL 86. panta otrā daļa) |
| Services Directive (Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market) | Dienstleistungsrichtlinie (Richtlinie 2006/123/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 12. Dezember 2006 über Dienstleistungen im Binnenmarkt) | Pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū) |
| Single Euro Payments Area (SEPA) | Einheitlicher Euro-Zahlungsverkehrsraum (SEPA) | vienotā euro maksājumu telpa (SEPA) |
| Single European Act (SEA) | Einheitliche Europäische Akte (EEA) | Vienotais Eiropas akts (VEA) |

³⁴ This term is used in Latvian legislation (e.g. Eiropas komercsabiedrību likums).

| | | |
|--|---|---|
| Social security for migrant workers Regulation (Regulation (EEC) No 1408/71 of the Council of 14 June 1971 on the application of social security schemes to employed persons and their families moving within the Community; in future: Regulation (EC) No 883/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the coordination of social security systems) | Wanderarbeitnehmer-Verordnung (Verordnung (EWG) Nr. 1408/71 des Rates vom 14.06.1971 zur Anwendung der Systeme der sozialen Sicherheit auf Arbeitnehmer und deren Familien, die innerhalb der Gemeinschaft zu- und abwandern; demnächst abgelöst durch Verordnung (EG) Nr. 883/2004 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 29.04.2004 zur Koordinierung der Systeme der sozialen Sicherheit) | Migrējošā darbaspēka sociālās nodrošināšanas regula (Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienas teritorijā); nākotnē: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu |
| soft law | [soft law] | [soft law], ieteikuma tiesības |
| solidarity clause (for the case of terrorist attacks or disaster, art. 222 FEU Treaty) | Solidaritātsklausel (für den Fall von Terroranschlägen oder Katastrophen, Art. 222 AEUV) | solidaritātes klauzula (teroristu uzbrukuma vai dabas, vai cilvēku izraisītas katastrofas gadījumā, ESDL 222. pants) |
| sovereign power, public power - supranational ~ | Hoheitsgewalt, öffentliche Gewalt - supranationale ~ | suverēnā vara, publiskā vara - supranacionālā ~ |
| sovereign rights | Hoheitsrechte | suverēnās tiesības |
| sovereignty - unaffected ~ of the state in the process of supranational integration | Souveränität - unbeeinträchtigte ~ des Staates im Prozess der supranationalen Integration | suverenitāte - neierobežojama valsts ~ supranacionālajā integrācijā |
| Special Sectors Directive (Directive 2004/17/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 coordinating the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors) | Sektorenrichtlinie (Richtlinie 2004/17/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 31. März 2004 zur Koordinierung der Zuschlagserteilung durch Auftraggeber im Bereich der Wasser-, Energie- und Verkehrsversorgung sowie der Postdienste) | Īpašo nozaru direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs) |
| sphere of protection (of a fundamental freedom or fundamental right) (also: scope of protection, area of protection) - personal ~ - material ~ (also: substantive sphere/ scope, subject matter of protection) - geographic ~ (also: territorial ~) - temporal ~ | Schutzbereich (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) - persönlicher ~ - sachlicher ~ - räumlicher ~ - zeitlicher ~ | (pamatbrīvības vai pamattiesības) aizsargājāmā joma - personas, kuras bauda pamattiesības un pamatbrīvības - materiālā ~ - ~ telpā - ~ laikā |
| Stability and Growth Pact (Resolution of the European Council of 17.06.1997, Regulation 1466/97, Regulation 1467/97) | Stabilitāts- und Wachstumspakt (Entschließung des Europäischen Rates vom 17.06.1997, VO 1466/97, VO 1467/97) | Stabilitātes un izaugsmes pakts (17.06.1997 Eiropadomes rezolūcija, Regula 1466/97, Regula 1467/97) |
| state - member ~ - host ~ - home ~ - county of origin - third country - federal ~, federation - unitary ~ - ~hood - people of the ~ | Staat - Mitglied~ - Aufnahme~~ - Heimat~ - Herkunfts~ - Dritt~ - Bundes~ - Einheits~ - ~lichkeit - ~svolk | valsts - dalīb~ - uzņēmēj~ - mītnes ~ - izcelsmes ~ - trešā ~ - federāla ~, federācija - unitāra ~ - valstiskums - ~ tauta |

| | | |
|--|--|---|
| <p>state aid (public aid or subsidy, art. 87 et seq. EC Treaty, Regulation 659/1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - existing aid - new aid - authorised aid - unlawful aid - individual aid - aid scheme - monitoring of ~s, supervision of ~s - notification - preliminary examination - formal investigation procedure - on-site monitoring - recovery | <p>Beihilfe (öffentliche Subvention, Art. 87 ff. EGV, VO 659/1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestehende ~ - neue ~ - genehmigte ~ - rechtswidrige ~ - Einzel~ - ~regelung - ~naufsicht, ~nkontrolle - Notifizierung - vorläufige Prüfung - förmliches Prüfverfahren - Nachprüfung vor Ort - Rückforderung | <p>valsts atbalsts (subsīdijas, EKL 87. un turpm. panti, Regula 659/1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pastāvošais atbalsts - jauns atbalsts - atļauts atbalsts - nelikumīgs atbalsts - individuāls atbalsts - atbalsta shēma - ~a sniegšanas uzraudzība/pārskatīšana - paziņojums - iepriekšēja izskatīšana - formālā izmeklēšanas procedūra - uzraudzība uz vietas - atgūšana |
| <p>State Aids Regulation (Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty)</p> | <p>Beihilfeverordnung (Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates vom 22. März 1999 über besondere Vorschriften für die Anwendung von Artikel 93 des EG-Vertrags)</p> | <p>Valsts atbalsta regula (Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai)</p> |
| <p>state liability</p> <ul style="list-style-type: none"> - pursuant to Community law (see ECJ, joint cases C-6/90, C-9/90, Francovich) - sufficiently serious breach (condition of liability) - direct causal link | <p>Staatshaftung</p> <ul style="list-style-type: none"> - kraft Gemeinschaftsrechts (siehe EuGH, Verb. Rs. C-6/90, C-9/90, Francovich) - hinreichend qualifizierter Verstoß (Haftungsvoraussetzung) - unmittelbarer Kausalzusammenhang | <p>valsts atbildība</p> <ul style="list-style-type: none"> - saskaņā ar Kopienas tiesībām (skat. EKT apv. lietas C-6/90, C-9/90, <i>Francovich</i>) - pietiekami nopietns pārkāpums (atbildības priekšnosacījums) - tieša cēloņsakarība (atbildības priekšnosacījums) |
| <p>Statute of the [European] Court of Justice</p> | <p>Satzung des [Europäischen] Gerichtshofs</p> | <p>[Eiropas Kopienų] Tiesas Statūti</p> |
| <p>Structural Funds</p> | <p>Strukturfonds</p> | <p>struktūrfondi</p> |
| <p>subjective right</p> | <p>subjektives Recht</p> | <p>subjektīvās tiesības</p> |
| <p>sub-sect. (sub-section), subparagraph (unnumbered part of an article or a section of an article of the EC/EU Treaty)</p> | <p>UA (Unterabsatz, nicht nummerierter Teil eines Artikels oder eines Absatzes eines Artikels des EGV/EUV)</p> | <p>rindkopa (nenumurēta EKL / ESL panta daļa vai nenumurēta EKL / ESL panta daļas iedaļa)</p> |
| <p>subsidiarity</p> <ul style="list-style-type: none"> - principle of ~ (art. 5 sub-sect. 2 EC Treaty) | <p>Subsidiarität</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~sprinzip (Art. 5 UA 2 EGV) | <p>subsidiaritāte</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~es princips (EKL 5. panta otrā rindkopa) |
| <p>subsidiary (company)</p> | <p>Tochtergesellschaft</p> | <p>filiāle (meitas uzņēmums)</p> |
| <p>substance/merits of the case, merits/well-foundedness of the action</p> | <p>Begründetheit der Klage</p> | <p>prasības pamatotība</p> |
| <p>suitability (of a measure)</p> | <p>Geeignetheit (einer Maßnahme)</p> | <p>(pasākuma/līdzekļa) piemērotība</p> |

| | | |
|---|---|---|
| supranational - ~ integration - ~ public power/sovereign power - ~ organisation - ~ union ³⁵ (→ EU) - ~ law | supranational - ~e Integration - ~e öffentliche Gewalt/Hoheitsgewalt - ~e Organisation - Supranationale Union ³⁵ (→ EU) - ~es Recht | supranacionāls - ~ā integrācija - ~a publiskā vara, suverēnā vara - ~a organizācija - ~a savienība ³⁵ (→ ES) - ~ās tiesības |
| supremacy, primacy (of Union law) | Vorrang (des Unionsrechts) | pārākums (Eiropas Savienības tiesību) |
| T | | |
| tariff barrier | tarifāres Handelshemmnis | ar tarifiem saistīts tirdzniecības šķērslis |
| territory | Hoheitsgebiet | valsts suverēnā teritorija |
| third country (non-member state) - ~ national | Drittstaat (Nichtmitgliedstaat) - ~sangehöriger, ~nangehöriger | trešā valsts (valsts, kas nav dalībvalsts) - trešās valsts pilsonis |
| third-party effect, horizontal effect (of fundamental freedoms or rights) - indirect ~ - direct ~ | Drittwirkung (von Grundfreiheiten oder Grundrechten) - mittelbare ~ - unmittelbare ~ | horizontālā iedarbība (attiecībā uz pamatbrīvībām vai pamattiesībām) - tiešā ~ - netiešā ~ |
| trade - cross-border ~ - intra-community ~ - ~ barrier (tariff barrier or non-tariff barrier) | Handel - grenzüberschreitender Warenverkehr - innergemeinschaftlicher Warenverkehr - ~shemmnis (tarifāres oder nicht-tarifāres ~) | tirdzniecība - pārrobežu ~ - preču ~ Eiropas Kopienas iekšējā tirgū - ~as šķērslis (ar tarifiem saistīts vai ar tarifiem nesaistīts) |
| transparency | Transparenz | caurspīdīgums |
| treaty - international ~ | Vertrag - völkerrechtlicher ~ | līgums - starptautisks ~ |
| Treaty establishing a Constitution for Europe | Vertrag über eine Verfassung für Europa | Līgums par Konstitūciju Eiropai |
| Treaty establishing the European Atomic Energy Community (EURATOM Treaty) | Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft (EAGV) | Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums (EURATOM līgums) |
| Treaty establishing the European Coal and Steel Community (ECSC Treaty) | Vertrag über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl (EGKSV) | Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums (EOTKL) |
| Treaty establishing the European Community (EC Treaty) | Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft (EGV) | Eiropas Kopienas dibināšanas līgums (EKL) |
| Treaty establishing the European Economic Community (EEC Treaty) | Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft (EWGV) | Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums (EEKL) |

³⁵ Concerning the supranational union as a new form of organisation for the purpose of integration, see *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001. / Par supranacionālu savienību kā jaunu integrācijas organizācijas formu skat. *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001.

| | | |
|---|--|--|
| Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community | Vertrag von Lissabon zur Änderung des Vertrags über die Europäische Union und des Vertrags zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft | Lisabonas Līgums, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu |
| Treaty on European Union (EU Treaty) | Vertrag über die Europäische Union (EUV) | Līgums par Eiropas Savienību (ESL) |
| Treaty on the Functioning of the European Union (FEU Treaty) | Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union (AEUV) | Līgums par Eiropas Savienības darbību (ESDL) |
| treaty revision procedure (art. 48 EU Treaty) - ordinary ~ (art. 48 EU Treaty [version of Lisbon]) - simplified ~ (art. 48 EU Treaty [version of Lisbon]) | Vertragsänderungsverfahren (Art. 48 EUV) - ordentliches ~ (Art. 48 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) - vereinfachtes ~ (Art. 48 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | līguma pārskatīšanas procedūra (ESL 48. pants) - parastā ~ (ESL 48. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) - vienkāršotā ~ (ESL 48. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) |
| U | | |
| ultra vires - ~ action | ultra vires (außerhalb der Kompetenzen, in Überschreitung der Kompetenzen) - Kompetenzüberschreitung | <i>ultra vires</i> (ārpus pilnvarām, pārkāpjot pilnvaras) - kompetenču pārkāpšana |
| unanimous(ly) | einstimmig | vienbalsīgi |
| Union law (European Union law) ³⁶ - primary law - secondary law - autonomy - unity - direct effect and applicability within the member states - primacy over national law, supremacy over national law | Unionsrecht (Recht der Europ. Union) ³⁶ - Primärrecht - Sekundärrecht - Autonomie - Einheitlichkeit - unmittelbare innerstaatliche Geltung und Anwendbarkeit - Vorrang vor dem nationalen Recht | (Eiropas) Savienības tiesības ³⁶ - primārās tiesības - sekundārās tiesības - autonomija - vienotība - tiešā iedarbība un piemērojamība dalībvalstīs - pārkāpums pār nacionālajām tiesībām |
| V | | |
| Van Binsbergen formula (formula of the ECJ developed in the case van Binsbergen (case C-33/74) for a large concept of encroachments on the freedom to provide services) | Van Binsbergen-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung van Binsbergen (Rs. C-33/74) zur weiten Definition von Eingriffen in die Dienstleistungsfreiheit) | <i>Van Binsbergen</i> formula ³⁷ (lietā <i>Van Binsbergen</i> (lieta C-33/74) EKT sniegts plašs jēdziena "ierobežojumi pakalpojumu sniegšanas brīvībā" skaidrojums) |
| Vienna Convention on the Law of Treaties (Vienna Convention) | Wiener Vertragsrechtskonvention (Wiener Übereinkommen über das Recht der Verträge = WVRK) | Vīnes konvencija par starptautiskajām līgumtiesībām (Vīnes konvencija) |
| visa | Visum | vīza |

³⁶ Concerning the correct terminology, see footnote 19. / Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 19.

³⁷ See footnote 27. / Skat. atsauci Nr. 27.

| | | |
|---|---|---|
| W | | |
| White Paper (of the Commission) | Weißbuch (der Kommission) | (Komisijas) Baltā grāmata |
| worker, employee (official wording in art. 39 EC Treaty: "worker") - posted worker | Angestellter, Arbeitnehmer, Arbeiter (amtlicher Wortlaut in Art. 39 EGV: "Arbeitnehmer") - entsandter Arbeitnehmer | darba ņēmējs, darbinieks - darbā norīkots darba ņēmējs |

Terminu apkopojums Nr.3: latviešu - vācu - angļu

Verzeichnis 3: lettisch-deutsch-englisch / Table 3: Latvian-German-English

| A | | |
|--|--|--|
| <i>acquis communautaire</i> (ES tiesību kopums, kas sevī iekļauj <i>soft law</i> un EKT judikatūru) | acquis communautaire, gemeinschaftlicher Besitzstand (Gesamtheit des bestehenden EU-Rechts einschließlich Soft Law und EuGH-Rechtsprechung) | acquis communautaire, Community acquis (entirety of existing EU law, including soft law and ECJ jurisprudence) |
| (pamatbrīvību un pamattiesību) adresāts (pienākuma nesējs) | Adressat (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | addressee (obliged subject) (of a fundamental freedom or fundamental right) |
| [Advokātu direktīva] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/5/EK (1998. gada 16. februāris) par pasākumiem, lai atvieglotu advokāta profesijas pastāvīgu praktizēšanu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā iegūta kvalifikācija | Rechtsanwaltsrichtlinie (Richtlinie 98/5/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Februar 1998 zur Erleichterung der ständigen Ausübung des Rechtsanwaltsberufs in einem anderen Mitgliedstaat als dem, in dem die Qualifikation erworben wurde) | (Establishment of) Lawyers Directive (Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained) |
| aizsardzība - aizsargājamā joma - aizsargāšanas pienākums - datu ~ - pamattiesību ~ - vides ~ - cilvēku veselības ~ - patērētāju (tiesību) ~ | Schutz - ~bereich - ~pflicht - Daten~ - Grundrechts~ - Umwelt~ - Gesundheits~ - Verbraucher~ | protection - sphere (scope/area) of ~ - duty of ~ - data ~ - ~ of fundamental rights - ~ of the environment - health ~ - consumer ~ |
| aizsardzības līmenis - augsts ~ - cilvēku veselības ~ - patērētāju (tiesību) ~ | Schutzniveau - hohes ~ - Gesundheits~ - Verbraucher~ | level of protection - high ~ - level of health protection - level of consumer protection |
| (pamatbrīvības vai pamattiesības) aizsargājamā joma - personas, kuras bauda pamattiesības un pamatbrīvības - materiālā ~ - ~ telpā - ~ laikā | Schutzbereich (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) - persönlicher ~ - sachlicher ~ - räumlicher ~ - zeitlicher ~ | sphere of protection (of a fundamental freedom or fundamental right) (also: scope of protection, area of protection) - personal ~ - material ~ (also: substantive sphere/ scope, subject matter of protection) - geographic ~ (also: territorial ~) - temporal ~ |
| aizsargāšanas pienākums | Schutzpflicht | duty of protection |
| algots darbs, nodarbošanās, nodarbinātība - pašnodarbinātība | Erwerbstätigkeit - selbständige ~ | gainful employment, gainful occupation - self-employment |
| apcietināšanas orderis - Eiropas ~ | Haftbefehl - Europäischer ~ | arrest warrant - European ~ |

| | | |
|---|--|--|
| apvienošanās kontrole - EK Apvienošanās [kontroles] regula (Regula 139/2004) | Fusionskontrolle - EG-Fusionskontrollverordnung (VO 139/2004) | merger control - EC Merger [Control] Regulation (Regulation 139/2004) |
| ar pārdošanu saistīti noteikumi | vertriebsbezogene Regelungen | sales-related rules |
| atalgojums - princips par vienādu ~u sievietēm un vīriešiem (EKL 141. panta pirmā daļa) | Entgelt - Grundsatz des gleichen ~s für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) | remuneration, payment - principle of equal pay for male and fe- male workers (art. 141(1) EC Treaty) |
| atļauju piešķiršanas sistēma | Genehmigungsregelung | authorisation scheme |
| atzinums (EKL 249. panta piektā rindkopa) - ~a sniegšanas procedūra (EKL 300. panta sestā daļa) | Stellungnahme (Art. 249 UA 5 EGV) - Gutachtenverfahren (Art. 300 VI EGV) | opinion (art. 249 sub-sect. 5 EC Treaty) - ~ proceeding (art. 300(6) EC Treaty) |
| Audiovizuālo mediju pakalpojumu di- rektīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 89/552/EEK (1989. gada 3. oktobris) par dažu audiovizuālo me- diju pakalpojumu sniegšanas noteikumu koordinēšanu, kas ietverti dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva)). | Audiovisuelle Mediendienste-Richtlinie (Richtlinie 89/552/EWG des Europäi- schen Parlaments und des Rates vom 3. Oktober 1989 zur Koordinierung be- stimmter Rechts- und Verwaltungsvor- schriften der Mitgliedstaaten über die Bereitstellung audiovisueller Medien- dienste (Richtlinie über audiovisuelle Mediendienste)) | Audiovisual Media Services Directive (Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 of the European Parliament and of the Council on the coordination of cer- tain provisions laid down by law, regu- lation or administrative action in Mem- ber States concerning the provision of audiovisual media services (Audiovisual Media Services Directive)) |
| Ā | | |
| ĀKK valstis (Āfrikas, Karību jūras un Klusā okeāna valstis) | AKP-Staaten (afrikanische, karibische und pazifische Staaten) | ACP States (African, Caribbean and Pacific States) |
| ārējie un iekšējie normatīvie akti (= dalībvalstu normatīvie un administra- tīvie akti ¹) | Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten | laws, regulations and administrative provisions of the member states (some- times, the wording in the English ver- sion of the EC Treaty is "laws and regu- lations of the member states") |
| B | | |
| (Komisijas) Baltā grāmata | Weißbuch (der Kommission) | White Paper (of the Commission) |
| Biopatenta direktīva (Eiropas Parla- menta un Padomes Direktīva 98/44/EK (1998. gada 6. jūlijs) par izgudrojumu tiesisko aizsardzību biotehnoloģijā) | Biopatentrichtlinie (Richtlinie 98/44/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 6. Juli 1998 über den recht- lichen Schutz biotechnologischer Erfin- dungen) | Biopatent Directive (Directive 98/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 July 1998 on the legal pro- tection of biotechnological inventions) |
| <i>Bosman</i> formula ² (EKT sniegts plašs jēdziena „brīvas darbinieku kustības ierobežojumi” skaidrojums lietā <i>Bos- man</i> (lieta C-415/93)) | Bosman-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Bosman (Rs. C-415/ 93) zur weiten Definition von Eingriffen in die Arbeitnehmerfreizügigkeit) | Bosman formula (formula of the ECJ developed in the case Bosman (case C-415/93) for a large concept of en- croachments on the freedom of move- ment for workers) |

¹ Termina "Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten" oficiālais tulkojums; projekta grupas priekšlikums: "ārējie un iekšējie norma-
tīvie akti".

² Kad tiesu spriedumi tiek nosaukti pēc lietas dalībnieku vārdiem, tie *nav* jātulko vai jātranskribē citās valodās - pat tad, ja tas kādā valodā ir pie-
ņemts. Tas pats attiecas uz t.s. „formulām”, kas ir izveidotas, balstoties uz tiesas spriedumiem (tāpēc: "*Bosman* formula", nevis "Bosmaņa for-
mula"). Ikviena tulkošana vai transkribēšana var novest pie pārpratumiem un tādejādi neprofesionālā veidā apgrūtināt starpvalodu juridisko saziņu.

| | | |
|--|--|---|
| Briseles I Regula (Padomes Regula (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās) | Brüssel I-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 44/2001 des Rates vom 22. Dezember 2000 über die gerichtliche Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Zivil- und Handelssachen) | Brussels II Regulation (Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters) |
| Briseles II Regula (Padomes Regula (EK) Nr. 2201/2003 (2003. gada 27. novembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi laulības lietās un lietās par vecāku atbildību un par Regulas (EK) Nr. 1347/2000 atcelšanu) | Brüssel II-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 2201/2003 des Rates vom 27. November 2003 über die Zuständigkeit und die Anerkennung und Vollstreckung von Entscheidungen in Ehesachen und in Verfahren betreffend die elterliche Verantwortung und zur Aufhebung der Verordnung (EG) Nr. 1347/2000) | Brussels II Regulation (Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No 1347/2000) |
| brīva preču aprīte (EKL 23. un turpm. pant) | Warenverkehrsfreiheit, freier Warenverkehr (Art. 23 ff. EGV) | free movement of goods (art. 23 et seq. EC Treaty) |
| Brīvas pārvietošanās direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK) | Freizügigkeitsrichtlinie (Richtlinie 2004/38/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 29. April 2004 über das Recht der Unionsbürger und ihrer Familienangehörigen, sich im Hoheitsgebiet der Mitgliedstaaten frei zu bewegen und aufzuhalten, zur Änderung der Verordnung (EWG) Nr. 1612/68 und zur Aufhebung der Richtlinien 64/221/ EWG, 68/360/EWG, 72/194/ EWG, 73/ 148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG und 93/96/ EWG) | Free Movement Directive (Directive 2004/38/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States amending Regulation (EEC) No 1612/68 and repealing Directives 64/221/EEC, 68/360/EEC, 72/194/EEC, 73/148/EEC, 75/34/EEC, 75/35/EEC, 90/364/EEC, 90/365/EEC and 93/96/EEC) |
| brīvības, drošības un tiesiskuma telpa (ESL 2. pants, EKL 61. pants) | Raum der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts (Art. 2 EUV, 61 EGV) | area of freedom, security and justice (art. 2 EU Treaty, 61 EC Treaty) |
| budžets - ~a disciplīna - ~a plāns - ~a pieņemšanas procedūra (EKL 272. pants) | Haushalt - ~sdisziplin - ~splan - ~sverfahren (Art. 272 EGV) | budget - ~ary discipline - ~ - ~ary procedure (art. 272 EC Treaty) |
| būtiskas sabiedrības intereses (netiešie pamatbrīvību ierobežojumi) | zwingende Gründe des Allgemeininteresses, zwingende öffentliche Interessen (immanente Schranken der Grundfreiheiten) | overriding ³ reasons of public interest, imperative reasons of public interest (inherent limits of the fundamental freedoms) |
| (pamatbrīvības vai pamattiesības) būtība | Wesensgehalt (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | essence (of a fundamental freedom or fundamental right) |

Turklāt tā var tikt saprasta kā cilvēka cieņas pārkāpums un līdz ar to arī kā kopējo Eiropas vērtību noraidīšana. Mēs iesakām ilustrēt vārda citvalodu izcelsmi, iezīmējot to *slīprakstā*. Ja nepieciešams, var pievienot vārda transkripciju kvadrātiņkāvēs (piem., "EKT, lieta C-415/93, *Bosman* [Bosmanis]").

³ Ņem vērā, ka angļu valodā jēdziens "overriding reasons" (arī: "overriding requirements relating to") nesaskan tieši ar terminu jēgu citās valodās ("raisons impérieuses"/"exigences impératives", "razones imperiosas", "zwingende Gründe"/"zwingende Erfordernisse", "dwingende redenen" utt.). Tomēr angļu valodā Eiropas tiesību ietvaros tas ir izplatīts un, lai arī nekorekti, tomēr ar zināmu piesardzību tiek lietots. Precīzāks, bet ne tik izplatīts ir alternatīvs termins „imperative reasons”. Latviešu valodā tiek lietots jēdziens "būtiskas intereses".

Note that the English term "overriding reasons" (also: "overriding requirements relating to") does not exactly correspond to the terms in other languages ("raisons impérieuses"/"exigences impératives", "razones imperiosas", "zwingende Gründe"/"zwingende Erfordernisse", "dwingende redenen" etc). It is, however, very common in English language texts on European law. Therefore, it may be employed with due cautiousness, even if it is incorrect. The alternative term "imperative reasons" is more accurate but less common. In Latvian legal usage, generally the term "būtiskas intereses" is common.

| | | |
|---|--|--|
| C | | |
| caurspīdīgums | Transparenz | transparency |
| cenu stabilitāte | Preisstabilität | price stability |
| CFCA (Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra) | EUFA (Europäische Fischereiaufsichtsagentur) | CFCA (Community Fisheries Control Agency) |
| ciešāka sadarbība (EKL 43. un turpm. panti) | verstärkte Zusammenarbeit (Art. 43 ff. EUV) | enhanced cooperation (Art. 43 et seq. EU Treaty) |
| COREPER (Pastāvīgo pārstāvju komiteja) | COREPER (Ausschuss der Ständigen Vertreter) | COREPER (Committee of Permanent Representatives) |
| D | | |
| dalībvalsts - uzņēmēj~ (Direktīva 2004/38) - izcelsmes ~ - nodibināšanas ~ - pievienošanās Eiropas Savienībai - izstāšanās no Eiropas Savienības - izslēgšana no Eiropas Savienības - nacionālā identitāte - ~u pārstāvju tikšanās Padomē | Mitgliedstaat - Aufnahmemitgliedstaat (RL 2004/38) - Herkunftsstaat - Niederlassungs~ - Beitritt zur Union - Austritt aus der Union - Ausschluss aus der Union - nationale Identität - im Rat vereinigte Vertreter der ~en | member state - host member state (Directive 2004/38) - country of origin - ~ of establishment - accession to the Union - secession from the Union - expulsion from the Union - national identity - representatives of the ~s, meeting within the Council |
| dalībvalstu normatīvie un administratīvie akti ¹ | Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten | laws, regulations and administrative provisions of the member states (sometimes, the wording in the English version of the EC Treaty is "laws and regulations of the member states") |
| dalībvalstu pārstāvji - ~u tikšanās Padomē (neregulārā starptautiskās sadarbības forma ārpus Eiropas Savienības institucionālā ietvara) | Vertreter der Mitgliedstaaten - im Rat vereinigte ~ (intergouvernementale Kooperation außerhalb des Rahmens der EU aber anlässlich des Zusammentreffens im Rat) | representatives of the member states - ~, meeting within the Council (intergovernmental cooperation outside the institutional framework of the EU but on the occasion of meeting in the Council) |
| dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EKL 99. panta otrā daļa) | Grundzüge der Wirtschaftspolitik der Mitgliedstaaten und der Gemeinschaft (Art. 99 II EGV) | broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community (art. 99(2) EC Treaty) |
| darba ņēmējs, darbinieks - darbā norīkots darba ņēmējs | Arbeitnehmer - entsandter ~ | employee, worker (official wording in art. 39 EC Treaty: "worker") - posted worker |
| darba ņēmēju pārvietošanās brīvība (EKL 39. un turpm. panti) | Arbeitnehmerfreizügigkeit (Art. 39 ff. EGV) | freedom of movement for workers, free movement of workers (art. 39 et seq. EC Treaty) |

| | | |
|---|--|--|
| Darbā norīkošanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā) | Entsenderichtlinie (Richtlinie 96/71/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 16. Dezember 1996 über die Entsendung von Arbeitnehmern im Rahmen der Erbringung von Dienstleistungen) | Posting Directive (Directive 96/71/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1996 concerning the posting of workers in the framework of the provision of services) |
| darbinieks, darba ņēmējs | Arbeitnehmer | employee, worker - official wording in art. 39 EC Treaty: worker |
| <i>Dassonville</i> ⁴ formula (EKL sniegts EKL 28. pantā minētā jēdziena „pasākumi ar kvantitatīviem importa ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību” skaidrojums lietā <i>Dassonville</i> (lieta 8/74)) | Dassonville-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Dassonville (Rs. 8/74) zur Definition der "Maßnahmen mit gleicher Wirkung wie mengenmäßige Einfuhrbeschränkungen von Waren" im Sinne von Art. 28 EGV) | Dassonville formula (formula of the ECJ developed in the case Dassonville (case 8/74) to define the term "measures having equivalent effect to quantitative restrictions on imports of goods" in the sense of art. 28 EC Treaty) |
| demokrātijas trūkums (Eiropas Savienībā) | demokratisches Defizit (in der Europäischen Union) | democratic deficit (in the European Union) |
| deparlamentarizācija | Entparlamentarisierung | deparliamentarisation |
| dibināšanas līgumi (ESL, EKL/ESDL, EURATOM līgums, protokoli) | Gründungsverträge (EUV, EGV/AEUV, EAGV, Protokolle) | founding treaties (EU Treaty, EC Treaty/FEU Treaty, EURATOM Treaty, protocols) |
| direktīva (EKL 249. panta trešā rindkopa) - ieviest ~u - ieviešanas termiņš - tiešā piemērojamība - nacionālo tiesību iztulkošana atbilstoši ~ai | Richtlinie (Art. 249 UA 3 EGV) - eine ~ umsetzen - Umsetzungsfrist - unmittelbare Anwendbarkeit - richtlinienkonforme Auslegung des nationalen Rechts | directive (art. 249 sub-sect. 3 EC Treaty) - to transpose a ~, to implement a ~ - transposition period, implementation period - direct applicability - interpretation of national law in the light of a directive |
| diskriminācija - ~as jēdziens - ~as aizliegums (EKL 12. pants) - atklātā (tiešā) ~ - slēptā (netiešā) ~ - valsts pilsoņu ~ | Diskriminierung - ~sbegriff - ~sverbot (Art. 12 EGV) - offene (direkte) ~ - versteckte (indirekte) ~ - Inländer~ | discrimination - concept of ~ - prohibition of ~ (art. 12 EC Treaty) - open (direct) ~ - hidden (indirect) ~ - ~ of one's own nationals |
| dokumenti - tiesības piekļūt ~iem (EKL 255. pants, Pamattiesību hartas 42. pants) | Dokumente - Recht auf Zugang zu ~n (Art. 255 EGV, Art. 42 Grundrechtecharta) | documents - right of access to ~ (art. 255 EC Treaty, art. 42 Charter of Fundamental Rights) |
| dominējošais stāvoklis (EKL 82. pants) - dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums (EKL 82. pants) | marktbeherrschende Stellung - Verbot des Missbrauchs einer ~ (Art. 82 EGV) | dominant position within the market - prohibition of abuse of a ~ (art. 82 EC Treaty) |
| drošība - sabiedriskā ~ (EKL 30. pants, 39. pants trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) | Sicherheit - öffentliche ~ (Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) | security - public ~ (art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) |

⁴ Skat. atsauci Nr. 2.

| dzīves vieta | Wohnsitz | residence |
|---|--|--|
| Dzīvnieku transportēšanas regula (Padomes Regula (EK) Nr. 1/2005 (2004. gada 22. decembris) par dzīvnieku aizsardzību pārvadāšanas un saistīto darbību laikā un grozījumu izdarīšanu Direktīvās 64/432/EEK un 93/119/EK un Regulā (EK) Nr. 1255/97) | Tiertransportverordnung (Verordnung (EG) Nr. 1/2005 des Rates vom 22. Dezember 2004 über den Schutz von Tieren beim Transport und damit zusammenhängenden Vorgängen sowie zur Änderung der Richtlinien 64/432/EWG und 93/119/EG und der Verordnung (EG) Nr. 1255/97) | Animal Transport Regulation (Council Regulation (EC) No 1/2005 of 22 December 2004 on the protection of animals during transport and related operations and amending Directives 64/432/EEC and 93/119/EC and Regulation (EC) No 1255/97) |
| E | | |
| €(euro ⁵ , eiro) | € (Euro) | €(euro) |
| ECB (Eiropas Centrālā banka) - (ECB) Padome - (ECB) Valde - (ECB) Ģenerālpadome | EZB (Europäische Zentralbank) - EZB-Rat - Direktorium (der EZB) - Erweiterter Rat (der EZB) | ECB (European Central Bank) - Governing Council (of the ECB) - Executive Board (of the ECB) - General Council (of the ECB) |
| ECBS (Eiropas Centrālo banku sistēma) | ESZB (Europäisches System der Zentralbanken) | ESCB (European System of Central Banks) |
| ECOFIN (viens no Eiropas Savienības Padomes sastāviem "Ekonomikas un finanšu [lietu] padome") | ECOFIN (Rat der Europäischen Union in der Ratsformation "Rat 'Wirtschaft und Finanzen'") | ECOFIN (Council of the European Union in the configuration "Economic and Financial Affairs Council") |
| ECTK (Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija = Eiropas Cilvēktiesību konvencija) | EMRK (Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten = Europäische Menschenrechtskonvention) | ECHR (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms = European Convention on Human Rights) |
| EDAP (Eiropas drošības un aizsardzības politika) | ESVP (Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik) | ESDP (European security and defence policy) |
| EEK (Eiropas Ekonomikas kopiena) | EWG (Europäische Wirtschaftsgemeinschaft) | EEC (European Economic Community) |
| EEKL (Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums; tagad: EKL) | EWGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft, heute: EGV) | EEC Treaty (Treaty establishing the European Economic Community, now: EC Treaty) |
| EEZ (Eiropas Ekonomikas zona) - ~ līgums (Eiropas Ekonomikas zonas līgums) | EWR (Europäischer Wirtschaftsraum) - ~V (Abkommen über den Europäischen Wirtschaftsraum) | EEA (European Economic Area) - ~ Agreement (Agreement on the European Economic Area) |
| (Kopienas tiesību) <i>effet utile</i> , efektivitāte (svarīgākais un visbiežāk lietotais arguments EKT judikatūrā) | effet utile, nützliche Wirkung, praktische Wirksamkeit (des Gemeinschaftsrechts) (wichtigstes und häufigstes Argument in der Rechtsprechung des EuGH) | effet utile, effectiveness (of Community law) (most important and most common argument in the jurisprudence of the ECJ) |
| EIB (Eiropas Investīciju banka) | EIB (Europäische Investitionsbank) | EIB (European Investment Bank) |
| EIF (Eiropas Investīciju fonds) | EIF (Europäischer Investitionsfonds) | EIF (European Investment Fund) |

⁵ Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 12.

| | | |
|--|---|---|
| eiro, euro (€) - skat. euro ⁶ | Euro (€) | euro (€) |
| EIROJUSTS, EUROJUST (Eiropas Savienības tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība) | EUROJUST (Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union) | EUROJUST (The European Union's Judicial Cooperation Unit) |
| Eiropadome (≠ Eiropas Padome!) - priekšsēdētājs (ESL 15. panta sestā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) | Europäischer Rat (≠ Europarat!) - Präsident (Art. 15 VI EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | European Council (≠ Council of Europe!) - President (art. 15(6) EU Treaty [version of Lisbon]) |
| Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (FRONTEX) | Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen (FRONTEX) | European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders (FRONTEX) |
| Eiropas Aizsardzības aģentūra | Europäische Verteidigungsagentur | European Defence Agency |
| Eiropas apcietināšanas orderis | Europäischer Haftbefehl | European arrest warrant |
| Eiropas Atomenerģijas kopiena (EURATOM) | Europäische Atomgemeinschaft (EURATOM) | European Atomic Energy Community (EURATOM) |
| Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums (EURATOM līgums) | Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft (EAGV) | Treaty establishing the European Atomic Energy Community (EURATOM Treaty) |
| Eiropas Ārējās darbības dienests (ESL 27. panta trešā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) | Europäischer Auswärtiger Dienst (Art. 27 III EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | European External Action Service (art. 27(3) EU Treaty [version of Lisbon]) |
| Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) | Europäisches Amt für Betrugsbekämpfung (OLAF) | European Anti-Fraud Office (OLAF) |
| Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpuss (ESDL 214. panta piektā daļa) | Europäisches Freiwilligenkorps für humanitäre Hilfe (Art. 214 V AEUV) | European Voluntary Humanitarian Aid Corps (art. 214(5) FEU Treaty) |
| Eiropas Centrālā banka (ECB) - (ECB) Padome - (ECB) Valde - (ECB) Ģenerālpadome | Europäische Zentralbank (EZB) - EZB-Rat - Direktorium (der EZB) - Erweiterter Rat (der EZB) | European Central Bank (ECB) - Governing Council (of the ECB) - Executive Board (of the ECB) - General Council (of the ECB) |
| Eiropas Centrālo banku sistēma (ECBS) | Europäisches System der Zentralbanken (ESZB) | European System of Central Banks (ESCB) |
| Eiropas Cilvēktiesību konvencija (Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija = ECTK) | Europäische Menschenrechtskonvention (Konvention zum Schutze der Menschenrechte und Grundfreiheiten = EMRK) | European Convention on Human Rights (Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms = ECHR) |
| Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs | Europäischer Datenschutzbeauftragter | European Data Protection Supervisor |
| Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) | Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik (ESVP) | European security and defence policy (ESDP) |
| Eiropas Ekonomikas kopiena (EEK) | Europäische Wirtschaftsgemeinschaft (EWG) | European Economic Community (EEC) |

⁶ Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 12.

| | | |
|---|--|--|
| Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums (EEKL) | Vertrag zur Gründung der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft (EWGV) | Treaty establishing the European Economic Community (EEC Treaty) |
| Eiropas Ekonomikas zona (EEZ) - Eiropas Ekonomikas zonas līgums (EEZL) | Europäischer Wirtschaftsraum (EWR) - Abkommen über den Europäischen Wirtschaftsraum (EWRV) | European Economic Area (EEA) - Agreement on the European Economic Area (EEA Agreement) |
| Eiropas finanšu zona | Europäischer Finanzraum | European financial area |
| Eiropas Investīciju banka (EIB) | Europäische Investitionsbank (EIB) | European Investment Bank (EIB) |
| Eiropas Investīciju fonds (EIF) | Europäischer Investitionsfonds (EIF) | European Investment Fund (EIF) |
| Eiropas Jūras drošības aģentūra (EMSA) | Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs (EMSA) | European Maritime Safety Agency (EMSA) |
| Eiropas Komisija - ģenerāldirektorāti - ģenerālsekretariāts - juridiskais dienests - komišārs (~as loceklis) - priekšsēdētājs - priekšlikums izteikt neuzticību (~ai) | Europäische Kommission - Generaldirektionen - Generalsekretariat - Juristischer Dienst - Kommissar (Mitglied der ~) - Präsident - Misstrauensantrag (gegen die ~) | European Commission - Directorates-general - Secretariat-General - Legal Service - Commissioner (Member or the ~) - President - motion of censure (against the ~) |
| Eiropas Konventa (sagatavoja līguma par Konstitūciju Eiropai projektu) | Europäischer Konvent (erarbeitete den Entwurf für den Vertrag über eine Verfassung für Europa) | European Convention (prepared the draft Treaty establishing a Constitution for Europe) |
| Eiropas Kopiena (EK) | Europäische Gemeinschaft (EG) | European Community (EC) |
| Eiropas Kopienas dibināšanas līgums (EKL) | Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft (EGV) | Treaty establishing the European Community (EC Treaty) |
| Eiropas Kopienas Komisija (Eiropas Komisija) - ģenerāldirektorāti - ģenerālsekretariāts - juridiskais dienests - komišārs (~as loceklis) - priekšsēdētājs - priekšlikums izteikt neuzticību (~ai) | Kommission der Europäischen Gemeinschaften (Europäische Kommission) - Generaldirektionen - Generalsekretariat - Juristischer Dienst - Kommissar (Mitglied der ~) - Präsident - Misstrauensantrag (gegen die ~) | Commission of the European Communities (European Commission) - Directorates-general - Secretariat-General - Legal Service - Commissioner (Member or the ~) - President - motion of censure (against the ~) |
| Eiropas Kopienas Oficiālo publikāciju birojs (Publikāciju birojs) | Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften (Amt für Veröffentlichungen) | Office for Official Publications of the European Communities (Publications Office) |

| | | |
|---|--|--|
| <p>Eiropas Kopienų Tiesa (EKT)⁷</p> <ul style="list-style-type: none"> - ģenerālvokāti - lielā palāta - palātas - priekšsēdētājs - sekretārs - tiesnesis referents - spriedums - pagaidu noregulējums/pasākums - rakstveida process - mutvārdu process - paātrinātais process - Statūti - Tiesas Reģlaments - Papildu procesuālie noteikumi, Papildus reģlaments | <p>Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften⁷ (Europäischer Gerichtshof = EuGH)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Generalanwälte - Große Kammer - Kammern - Präsident - Kanzler - Berichterstatter - Urteil - einstweilige Anordnung - schriftliches Verfahren - mündliches Verfahren - beschleunigtes Verfahren - Satzung - Verfahrensordnung - Zusätzliche Verfahrensordnung | <p>Court of Justice of the European Communities⁷ (European Court of Justice = ECJ)</p> <ul style="list-style-type: none"> - advocates-general - Grand Chamber - chambers - President - Registrar - judge-rapporteur - judgement - interim measure - written procedure - oral procedure - expedited procedure - Statute - Rules of Procedure - Supplementary Rules |
| <p>Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA)</p> | <p>Europäischer Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER)</p> | <p>European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD)</p> |
| <p>Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF)</p> | <p>Europäischer Garantiefonds für die Landwirtschaft (EGFL)</p> | <p>European Agricultural Guarantee Fund (EAGF)</p> |
| <p>Eiropas līgumtiesību kopējais modelis (zinātnisks projekts), Vienots pamatprincipu kopums attiecībā uz Eiropas līgumtiesībām (zinātnisks projekts)</p> | <p>Gemeinsamer Referenzrahmen für das Europäische Vertragsrecht (akademischer Entwurf)</p> | <p>Common Frame of Reference for European contract law (academic draft)</p> |
| <p>Eiropas Ogļu un tērauda kopiena (EOTK)</p> | <p>Europäische Gemeinschaft für Kohl und Stahl (EGKS)</p> | <p>European Coal and Steel Community (ECSC)</p> |
| <p>Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums (EOTKL)</p> | <p>Vertrag über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl (EGKSV)</p> | <p>Treaty establishing the European Coal and Steel Community (ECSC Treaty)</p> |
| <p>Eiropas ombuds</p> | <p>Europäischer Bürgerbeauftragter</p> | <p>European Ombudsman</p> |
| <p>Eiropas Padome - ~es Statūti</p> | <p>Europarat (außerhalb der EU) - Satzung des ~es</p> | <p>Council of Europe (apart from the EU) - Statute of the ~</p> |
| <p>Eiropas Parlaments - konsultēšanās - piekrišana - priekšsēdētājs - prezidijs - ģenerālsēkretariāts - frakcijas - parlamentārās komitejas - izmeklēšanas komitejas - ombuds (EKL 195. pants) - ~a deputāts - ~a deputātu nolikums</p> | <p>Europäisches Parlament - Anhörung - Zustimmung - Präsident - Präsidium - Generalsekretariat - Fraktionen - parlamentarische Ausschüsse - Untersuchungsausschüsse - Bürgerbeauftragter (Art. 195 EGV) - Mitglied des Europäischen Parlaments (Abgeordneter) - Abgeordnetenstatut des Europäischen Parlaments</p> | <p>European Parliament - consultation - assent, consent - President - Bureau - Secretariat - political groups - parliamentary committees - committees of inquiry - Ombudsman (Art. 195 EC Treaty) - Member of the ~ - Statute for Members of the ~</p> |

⁷ Nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): Eiropas Savienības Tiesa (EST) / Gerichtshof der Europäischen Union / Court of Justice of the European Union.

| | | |
|--|---|--|
| Eiropas Personāla atlases birojs | Europäisches Amt für Personalauswahl | European Personnel Selection Office |
| Eiropas pilsoņu iniciatīva (ESL 11. panta ceturtā daļa [Lisabonas Līguma redakcija]) | Europäische Bürgerinitiative (Art. 11 IV EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | European Citizens' Initiative (art. 11(4) EU Treaty [version of Lisbon]) |
| Eiropas Policijas birojs (Eiropols) | Europäisches Polizeiamt (Europol) | European Police Office (Europol) |
| Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) | Europäischer Fonds für regionale Entwicklung (EFRE) | European Regional Development Fund (ERDF) |
| Eiropas Revīzijas palāta | Europäischer Rechnungshof | European Court of Auditors |
| Eiropas [uzņēmēj]sabiedrība, Eiropas komercsabiedrība ⁸ (Societas Europaea = SE) | Europäische Gesellschaft (Societas Europaea = SE) | European Company (Societas Europaea = SE) |
| Eiropas Savienība (ES) - vienots institucionālais ietvars - pirmais "pīlārs" (EK), otrais "pīlārs" (KĀDP), trešais "pīlārs" (policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās) - tiesībsubjektība, juridiskas personas statuss - pievienošanās - izstāšanās - izslēgšana - politikas | Europäische Union (EU) - einheitlicher institutioneller Rahmen - erste "Säule" (EG), zweite "Säule" (GASP), dritte "Säule" (PJZ) - Rechtspersönlichkeit - Beitritt - Austritt - Ausschluss - Politiken | European Union (EU) - single institutional framework - first "pillar" (EC), second "pillar" (CFSP), third "pillar" (PJC) - legal personality - Accession - secession, withdrawal - expulsion - policies |
| Eiropas Savienības Civildienesta tiesa | Gericht für den öffentlichen Dienst der Europäischen Union | European Union Civil Service Tribunal |
| Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis (OV) | Amtsblatt der Europäischen Union (ABl.) | Official Journal of the European Union (OJ) |
| Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (FRA) | Agentur der Europäischen Union für Grundrechte (FRA) | European Union Fundamental Rights Agency (FRA) |
| Eiropas Savienības Pamattiesību harta | Charta der Grundrechte der Europäischen Union (Grundrechtecharta) | Charter of Fundamental Rights of the European Union |
| Eiropas Savienības pilsonis (EKL 17. pants) - Eiropas Savienības pilsonība | Unionsbürger (Art. 17 EGV) - ~schaft | citizen of the Union (art. 17 EC Treaty) - ~ship of the Union |
| Eiropas Savienības tiesības ⁹ - primārās tiesības - sekundārās tiesības - autonomija - vienotība - tiešā iedarbība un piemērojamība dalībvalstīs - pārkums pār nacionālajām tiesībām | Unionsrecht (Recht der Europ. Union) ⁹ - Primärrecht - Sekundärrecht - Autonomie - Einheitlichkeit - unmittelbare innerstaatliche Geltung und Anwendbarkeit - Vorrang vor dem nationalen Recht | Union law (European Union law) ⁹ - primary law - secondary law - autonomy - unity - direct effect and applicability within the member states - primacy over national law, supremacy over national law |

⁸ Šis termins tiek lietots Eiropas komercsabiedrību likumā.

⁹ Piezīme attiecībā uz *terminoloģiju*: Eiropas Savienības tiesību kopums veido *Savienības tiesības*. *Kopienas tiesības* ir Eiropas Kopienas tiesības (EK, EURATOM, agrāk arī EOTK). Tā ir svarīgākā Savienības tiesību daļa. Līdz ar Lisabonas Līgumu Kopienas tiesības un Savienības tiesības netiek vairs nošķirtas. *Eiropas tiesības* ir visu Eiropas starptautisko un supranacionālo institūciju tiesību kopums (arī Eiropadomes tiesību, ECTK un Eiropadomes sagatavoto starptautisko līgumu kopums). Eiropas Savienības tiesības ir pati lielākā un blakus ECTK svarīgākā Eiropas tiesību daļa.

| | | |
|--|--|---|
| Eiropas Savienības Tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība (EUROJUST, EIROJUSTS) | Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union (EUROJUST) | The European Union's Judicial Cooperation Unit (EUROJUST) |
| Eiropas Savienības tiesību vispārējie principi | allgemeine Grundsätze des Unionsrechts | general principles of Union law |
| Eiropas Sociālais fonds (ESF) | Europäischer Sozialfonds (ESF) | European Social Funds (ESF) |
| Eiropas tiesības ¹⁰ | Europarecht ¹⁰ | European law ¹⁰ |
| Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls - ~ krimināllietās (Vienotā Rīcība 98/428/TI) - ~ civillietās un komercietās (Padomes lēmums 2001/470/EK) | Europäisches Justizielles Netz - ~ für Strafsachen (Gemeinsame Maßnahme 98/428/JI) - ~ für Zivil- und Handelssachen (Entscheidung des Rates 2001/470/EG) | European Judicial Network - ~ in criminal matters (Joint Action 98/428/JHA) - ~ in civil and commercial matters (Council Decision 2001/470/EC) |
| Eiropas Vides aģentūra (EVA) | Europäische Umweltagentur (EUA) | European Environment Agency (EEA) |
| Eiropas Zivsaimniecības fonds (EZF) | Europäischer Fischereifonds (EFF) | European Fisheries funds (EFF) |
| Eiropas Zivsaimniecības kontroles aģentūra (CFCA) | Europäische Fischereiaufsichtsagentur (EUFA) | Community Fisheries Control Agency (CFCA) |
| eiropeizācija | Europäisierung | Europeanisation |
| Eiropols (Eiropas Policijas birojs) | Europol (Europäisches Polizeiamt) | Europol (European Police Office) |
| EK (Eiropas Kopiena) | EG (Europäische Gemeinschaft) | EC (European Community) |
| EK Apvienošanās [kontroles] regula (Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju) | EG-Fusionskontrollverordnung (Verordnung (EG) Nr. 139/2004 des Rates vom 20. Januar 2004 über die Kontrolle von Unternehmenszusammenschlüssen) | EC Merger [Control] Regulation (Council Regulation (EC) No 139/2004 of 20 January 2004 on the control of concentrations between undertakings) |
| EKL (Eiropas Kopienas dibināšanas līgums) | EGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft) | EC Treaty (Treaty establishing the European Community) |
| ekonomikas politika - dalībvalstu un Kopienas ekonomikas politikas vispārējās pamatnostādnes (EKL 99. panta otrā daļa) | Wirtschaftspolitik - Grundzüge der ~ der Mitgliedstaaten und der Gemeinschaft (Art. 99 II EGV) | economic policy - broad guidelines for the economic policies of the Member States and the Community (art. 99(2) EC Treaty) |
| Ekonomikas un finanšu komiteja (EKL 114. panta otrā daļa) | Wirtschafts- und Finanzausschuss (Art. 114 II EGV) | Economic and Financial Committee (art. 114(2) EC Treaty) |
| Ekonomikas un sociālo lietu komiteja | Wirtschafts- und Sozialausschuss | Economic and Social Committee |
| ekonomiskā konverģence - konverģences kritēriji (kritēriji dalībai monetārajā savienībā, EKL 121. panta pirmā daļa, Protokols par konverģences kritērijiem) | Konvergenz der Wirtschaftsleistung - Konvergenzkriterien (Kriterien für die Beteiligung an der Währungsunion, Art. 121 I EGV, Protokoll über die Konvergenzkriterien) | convergence of economic performance - convergence criteria (criteria for the participation in the monetary union, art. 121(1) EC Treaty, Protocol on the convergence criteria) |
| Ekonomiskā un monetārā savienība | Wirtschafts- und Währungsunion | Economic and Monetary Union |

¹⁰ Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 9.

| | | |
|--|--|--|
| EKT (Eiropas Kopienų Tiesa) ¹¹ - ģenerālvokāti - lielā palāta - palātas - priekšsēdētājs - sekretārs - tiesnesis referents - spriedums - pagaidu noregulējums/pasākums - rakstveida process - mutvārdu process - paātrinātais process - Statūti - Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi, Papildus reglaments | EuGH (Gerichtshof der Europäischen Gemeinschaften ¹¹ = Europäischer Gerichtshof) - Generalanwälte - Große Kammer - Kammern - Präsident - Kanzler - Berichterstatter - Urteil - einstweilige Anordnung - schriftliches Verfahren - mündliches Verfahren - beschleunigtes Verfahren - Satzung - Verfahrensordnung - Zusätzliche Verfahrensordnung | ECJ (Court of Justice of the European Communities ¹¹ = European Court of Justice) - advocates-general - Grand Chamber - chambers - President - Registrar - judge-rapporteur - judgement - interim measure - written procedure - oral procedure - expedited procedure - Statute - Rules of Procedure - Supplementary Rules |
| EMS (Ekonomiskā un monetārā savienība) | WWU (Wirtschafts- und Währungsunion) | EMU (Economic and Monetary Union) |
| EMSA (Eiropas Jūras drošības aģentūra) | EMSA (Europäische Agentur für die Sicherheit des Seeverkehrs) | EMSA (European Maritime Safety Agency) |
| EOTK (Eiropas Ogļu un tērauda kopiena) | EGKS (Europäische Gemeinschaft für Kohl und Stahl) | ECSC (European Coal and Steel Community) |
| EOTKL (Eiropas Ogļu un tērauda kopienas dibināšanas līgums) | EGKSV (Vertrag über die Gründung der Europäischen Gemeinschaft für Kohle und Stahl) | ECSC Treaty (Treaty establishing the European Coal and Steel Community) |
| ERAF (Eiropas Reģionālās attīstības fonds) | EFRE (Europäischer Fonds für regionale Entwicklung) | ERDF (European Regional Development Fund) |
| ES (Eiropas Savienība) | EU (Europäische Union) | EU (European Union) |
| ESDL (Līgums par Eiropas Savienības darbību) | AEUV (Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union) | FEU Treaty (Treaty on the Functioning of the European Union) |
| ESF (Eiropas Sociālais fonds) | ESF (Europäischer Sozialfonds) | ESF (European Social Funds) |
| ESL (Līgums par Eiropas Savienību) | EUV (Vertrag über die Europäische Union) | EU Treaty (Treaty on European Union) |
| EST - skat. EKT | EuGH | ECJ |

¹¹ Nākotnē (gadījumā, ja spēkā stājas Lisabonas līgums): EST (Eiropas Savienības Tiesa / Gerichtshof der Europäischen Union / Court of Justice of the European Union).

| | | |
|--|---|--|
| EURATOM Līgums (Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgums) | EAGV (Vertrag zur Gründung der Europäischen Atomgemeinschaft) | EURATOM Treaty (Treaty establishing the European Atomic Energy Community) |
| euro ¹² , eiro (€) - euro zona - Eurogrupa (to dalībvalstu, kurās naudas vienība ir euro, ministru kopums) - Protokols par Eurogrupu - Eurosistēma (ECB kopā ar to dalībvalstu centrālajām bankām, kuru naudas vienība ir euro) | Euro (€) - ~-Währungsgebiet - ~-Gruppe (Minister der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) - Protokoll betreffend die ~-Gruppe - ~system (EZB und Zentralbanken der Mitgliedstaaten, deren Währung der Euro ist) | euro (€) - ~ area - Euro Group (ministers of those member States whose currency is the euro) - Protocol on the Euro Group - Eurosystem (ECB together with the central banks of the member States whose currency is the euro) |
| EUROJUST, EIROJUSTS (Eiropas Savienības tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienība) | EUROJUST (Einheit für justizielle Zusammenarbeit der Europäischen Union) | EUROJUST (The European Union's Judicial Cooperation Unit) |
| EVA (Eiropas Vides aģentūra) | EUA (Europäische Umweltagentur) | EEA (European Environment Agency) |
| EZF (Eiropas Zivsaimniecības fonds) | EFF (Europäischer Fischereifonds) | EFF (European Fisheries funds) |
| F | | |
| filiāle (meitas uzņēmums) | Tochtergesellschaft | subsidiary (company) |
| finanšu gads | Haushaltsjahr | financial year |

¹² Par *pareizu Eiropas vienotās valūtas nosaukumu latviešu valodā* pastāv strīds. Sarunvalodā tiek lietots vārds "eiro". Lietot šo terminu ir ieteikusi Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija 2004. gada 19. oktobra lēmumā nr. 40 (pirms tam lēmumā Nr.36 tā piedāvāja lietot vārdu "eira"). Arī Latvijas valdība vēsturiski ir atbalstījusi termina "eiro" lietošanu. Turpretim Eiropas institūcijas, īpaši Eiropas Centrālā banka uzstāj, ka Eiropas vienotās valūtas vienoto apzīmējumu nedrīkst tulkot atsevišķās valodās. Tādējādi ECB pozīcija ir, ka arī latviešu valodā vienīgais pareizais vārds var būt "euro".

Šis strīds gan neattiecas uz vārda lietojumu sarunvalodā, kas uz brīvību balstītā tiesību sistēmā nevar tikt ierobežota ar noteikumiem vai aizliegumiem. Ne valsts, nedz arī Eiropas Savienība nav tiesīgas piespiest pilsoni lietot terminu "euro" vai "eiro". Tas pats attiecas uz zinātni, ņemot vērā, ka zinātniskā brīvība ietver pētnieka tiesības izlemt par pareizu tehnisko terminu lietojumu, uzņemoties par to atbildību. Strīds drīzāk ir par Eiropas vienotās valūtas nosaukumu *juridiskajā terminoloģijā*. Tiktāl, ciktāl tiesību normas nosaka noteiktu *juridiskās terminoloģijas lietojumu*, tā ir saistoša visām valsts institūcijām – to skaitā likumdevējam, ministriem, tiesām un notāriem, sagatavojot oficiālos dokumentus.

2005. gadā Latvijas Republikas Ministru kabinets izdeva *noteikumu Nr.564*, kas noteica, ka ir jālieto vārds "eiro". Noteikumi kā normatīvs akts ir Latvijas tiesību sastāvdaļa. Taču jānoskaidro, vai tie nav pretrunā ar Eiropas Savienības tiesībām. Šajā gadījumā tos nevar piemērot (un, līdz ar to - ņemt vērā), jo Eiropas Savienības tiesībām ir pārkāpums pār nacionālajām tiesībām. Tiesības noteikt Eiropas vienotās valūtas oficiālo nosaukumu visās valodās, tostarp latviešu, ir Savienības ekskluzīvā kompetence. Tā nav Latvijas Republikas kompetence.

Eiropas Savienības tiesībās nav noteikuma, kas tieši aizliedz vārda "euro" tulkošanu citās valodās. Šādu aizliegumu tomēr varētu izsecināt no *Padomes Regulas (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu (1998. gada 3. maijs)* interpretācijas ceļā. Šīs regulas preambulas otrais apsvērums noteic, ka Eiropas vienotās valūtas nosaukums būs "euro". Tajā uzsvērts, ka Eiropadome uzskata, ka "vienotās valūtas nosaukumam ir jābūt vienādam visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās". Preambulu apsvērumi ir nevis tiesību normas, bet gan vienīgi palīgs interpretācijai. Tomēr ir atrodama arī atbilstoša tiesību norma - regulas 2. pants. Saskaņā ar to iesaistīto dalībvalstu valūta ir "euro" un valūtas vienība ir "viens euro". ņemot vērā preambulas apsvērumu un minētās normas mērķi, tā ir jāinterpretē tā, ka 2. pants ir saistošs un autoritatīvi nosaka jaunās valūtas nosaukumu, faktiski ieviešot vienveidīgu jaunās valūtas apzīmējumu visās oficiālajās Savienības valodās, neņemot vērā atsevišķu valodu vai to lietojuma īpatnības. Tā kā euro ir *galvenais Eiropas integrācijas simbols* un tādējādi tā nosaukumam ir jāatspoguļo gribu būt vienotiem, šāds iznākums nav pārsteidzošs. Galu galā tas nav dalībvalstu nacionālās identitātes respektēšanas principa pārkāpums (*ESL 6. panta trešā daļa*), jo šis princips nozīmē, ka dalībvalstu nacionālā identitāte ir jāņem vērā, līdzsvarojošā interese, bet nenozīmē, ka tai ir absolūta prioritāte. Jāatzīst, ka latviešu valodu sevišķi aizsargā Latvijas Republikas Satversmes 4. pants un vārda "euro" ieviešana, to netulkojot, nonāk pretrunā ar šī panta pamatnoteikumiem. Tomēr, ņemot vērā Eiropas vienotās valūtas vienota nosaukuma sevišķi svarīgo nozīmi, šis izņēmums ir jāpieņem atbildīgas dalības Eiropas integrācijā interesēs.

Jāatzīmē, ka īsu laika posmā arī pati Eiropas Savienība lietoja vārdu "eiro" oficiālajā regulas Nr. 974/98 publikācijā latviešu valodā un šis fakts bija nopietns šķērslis piedāvātajai interpretācijai. Tomēr šī apkaunojošā kļūda drīz tika izlabota ar oficiālu kļūdu labojumu (skat. Oficiālā Vēstneša Īpašo izdevumu latviešu valodā, 10. nodaļa, 003 sējums, 427. lpp.). Saskaņā ar to, visā regulas tekstā vārds "eiro" bija jāaizstāj ar vārdu "euro". Kopš šī precizējuma tas, ka pareizais apzīmējums latviešu valodā ir "euro", no regulas Nr. 974/98 teksta izriet nepārprotami. Tādējādi *ir nepieļaujami lietot vārdu "eiro" juridiskajā terminoloģijā*. Ministru kabinets ir (nepietiekami) reaģējis, 2007. gadā izdodot noteikumus Nr. 933, ar kuriem groza noteikumus Nr. 564, nosakot, ka Latvijas tiesību aktos tiek lietots vienīgi pareizais apzīmējums "euro".

Nākotnē (ja stāties spēkā Lisabonas Līgums) pareizais vārds "euro" būs tieši iekļauts primārajās tiesībās. Jaunā ESL 3. panta ceturtais daļas redakcija latviešu valodā būs: "Savienība izveido ekonomisko un monetāro savienību, kuras valūta ir euro." Arī Līgumā par Eiropas Savienības darbību šis vārds ir lietots daudzās vietās. Vēl vairāk, tajā ir ietverti atbilstoši salikteni kā "Eurogrupa" (237. pants) un "Eurosistēma" (282. pants). Līgumiem Latvija ir pievienojusi deklarāciju par vienotās valūtas pareizrakstību, kurā tā dara zināmu savu viedokli, ka šī pareizrakstība neietekmē pastāvošos latviešu valodas lietošanas noteikumus. Taču tā var attiekties vienīgi uz vispārējo valodas lietojumu, nevis juridisko terminoloģiju, jo pēdējā ir noteikta dibināšanas līgumos. Turklāt vienpusēja deklarācija ir vienīgi palīgs interpretācijā, nevis integrāla dibināšanas līgumu daļa.

| | | |
|--|--|---|
| Finanšu regula (Regula 1605/2002) | Haushaltsordnung (VO 1605/2002) | Financial Regulation (Regulation 1605/2002) |
| fonds - Eiropas Reģionālās attīstības ~ (ERAF) - Eiropas Lauksaimniecības garantiju ~ (ELGF) - Eiropas Lauksaimniecības ~ lauku attīstībai (ELFLA) - Eiropas Sociālais ~ (ESF) - kohēzijas ~ - struktūrfondi | Fonds - Europäischer ~ für regionale Entwicklung (EFRE) - Europäischer Garantie~ für die Landwirtschaft (EGFL) - Europäischer Landwirtschafts~ für die Entwicklung des ländlichen Raums (ELER) - Europäischer Sozial~ (ESF) - Kohäsions~ - Struktur~ | Fund - European Regional Development ~ (ERDF) - European Agricultural Guarantee ~ (EAGF) - European Agricultural ~ for Rural Development (EAFRD) - European Social ~ (ESF) - Cohesion ~ - Structural ~s |
| FRA (Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra) | FRA (Agentur der Europäischen Union für Grundrechte) | FRA (European Union Fundamental Rights Agency) |
| FRONTEX (Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām) | FRONTEX (Europäische Agentur für die operative Zusammenarbeit an den Außengrenzen) | FRONTEX (European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders) |
| G | | |
| (suverēnas valsts) galējā atbildība | Letztverantwortung (des souveränen Staates) | ultimate responsibility (of the sovereign state) |
| galvenais uzsvars | Schwerpunkt | main emphasis |
| <i>Graf</i> formula ¹³ (EKT lietā <i>Graf</i> (C-190/98) radīta formula, lai sašaurinātu lietā <i>Bosman</i> radīto plašo jēdziena "brīvas darbinieku kustības ierobežojumi" izpratni) | Graf-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Graf (Rs. C-190/98) zur korrigierenden Einschränkung des weiten Verständnisses von Eingriffen in die Arbeitnehmerfreizügigkeit nach der Bosman-Formel) | Graf formula (formula of the ECJ developed in the case Graf (case C-190/98) for a corrective reduction of the large concept of enroachments on the freedom of movement for workers according to the Bosman formula) |
| Ģ | | |
| ģenerālvokāts (EKT) - viedoklis | Generalanwalt (am EuGH) - Schlussantrag | advocate-general (at the ECJ) - opinion |
| (Eiropas Komisijas) ģenerāldirektorāts | Generaldirektion (der Kommission) | directorate-general (of the Commission) |
| ģimenes loceklis | Familienangehöriger | family member |
| H | | |
| harmonizācija, saskaņošana, - tiesību aktu ~ (dalībvalstu likumu un valsts pārvaldes iekšējo normatīvo aktu ~) - ~as pasākums | Harmonisierung - Rechts~ (~ der Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten) - ~smaßnahme | harmonisation - ~ of laws (~ of the laws and regulations [and administrative provisions] of the member states) - ~measure |

¹³ Skat. atsauci Nr. 2.

| | | |
|---|--|---|
| homogenitāte, viendabīgums - vērtību sistēmu ~ - ~es, ~a klauzula (ESL 6. panta pirmā daļa) | Homogenität - ~ der Wertordnungen - ~sklausel (Art. 6 I EUV) | homogeneity - ~ of value systems - ~ clause (art. 6(1) EU Treaty) |
| (pamatbrīvību vai pamattiesību) horizontālā iedarbība - tiešā ~ - netiešā ~ | Drittwirkung (von Grundfreiheiten oder Grundrechten) - mittelbare ~ - unmittelbare ~ | third-party effect, horizontal effect (of fundamental freedoms or rights) - indirect ~ - direct ~ |
| I | | |
| iekšējais tirgus - iekšējā tirgus ziņotājs ¹⁴ - iekšējā tirgus tiesības - iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (ITSB) | Binnenmarkt - ~anzeiger (der Kommission) ¹⁴ - ~recht - Harmonisierungsamt für den ~ (HABM) | internal market - ~ scoreboard (of the Commission) ¹⁴ - ~ law - office for Harmonization in the Internal Market (OHIM) |
| iekšzemes | innerstaatlich, inländisch | domestic |
| (pamatbrīvībās vai pamattiesībās) ierobežojums (= iejaukšanās) - nediskriminējošs ~ - attaisnojums saskaņā ar pamatbrīvību/pamattiesību robežām | <i>Beeinträchtigung</i> (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts), Eingriff (in eine Grundfreiheit oder ein Grundrecht) - Beschränkung - Rechtfertigung durch die Grundfreiheits-/Grundrechts-Schranken | interference (with a fundamental freedom/right), <i>encroachment</i> (on a fundamental freedom/right) - restriction - justification by the fundamental freedom's/right's limits |
| ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) - IVN direktīva (Direktīva 85/337) | Umweltverträglichkeitsprüfung (UVP) - UVP-Richtlinie (Richtlinie 85/337) | environmental impact assessment (EIA) - EIA Directive (Directive 85/337) |
| ieteikuma tiesības, [soft law] | [soft law] | soft law |
| ieteikums (EKL 249. panta piektā rindkopa) | Empfehlung (Art. 249 UA 5 EGV) | recommendation (art. 249 sub-sect. 5 EC Treaty) |
| ietvarlēmums (ESL 34. pants) | Rahmenbeschluss (Art. 34 EUV) | framework decision (art. 34 EU Treaty) |
| imigrācija - ~as politika | Einwanderung - ~spolitik | immigration - ~ policy |
| importa/eksporta ierobežojumi (EKL 28. un 29. pants) - pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību | Ein-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) - Maßnahmen gleicher Wirkung wie mengenmäßige ~ | restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty) - measures having equivalent effect to quantitative ~ |
| institucionālais līdzsvars | institutionelles Gleichgewicht | institutional balance |
| institūcijas - vienots institucionālais ietvars - institucionālais līdzsvars | Institutionen, Organe - einheitlicher institutioneller Rahmen - institutionelles Gleichgewicht | institutions - single institutional framework - institutional balance |
| integrācija - Eiropas ~ - supranacionālā ~ - integrēta apvienība | Integration - europäische ~ - supranationale ~ - ~sverband | integration - European ~ - supranational ~ - organisation of ~ |

¹⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_de.htm (vācu valodā), [/index_en.htm](http://ec.europa.eu/internal_market/score/index_en.htm) (angļu valodā).

| | | |
|--|--|---|
| interpretācija, iztulkošana - ~ atbilstoši pamattiesībām - nacionālo tiesību ~ atbilstoši direktīvai - nacionālo tiesību ~ atbilstoši Eiropas Savienības tiesībām - likumu ~ atbilstoši konstitūcijai | Auslegung - grundrechtskonforme ~ - richtlinienkonforme ~ des nationalen Rechts - unionsrechtskonforme ~ des nationalen Rechts - verfassungskonforme ~ Auslegung von Gesetzen | interpretation - ~ in the light of the fundamental rights - ~ of national law in the light of a directive - ~ of national law in the light of Union law - ~ of statutes in the light of the constitution |
| ITSB (Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs) | HABM (Harmonisierungsamt für den Binnenmarkt, Europäisches Markenamt) | OHIM (Office for Harmonization in the Internal Market) |
| IVN direktīva (Padomes Direktīva 85/337/EEK (1985. gada 27. jūnijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu) | UVP-Richtlinie (Richtlinie 85/337/EWG des Rates vom 27. Juni 1985 über die Umweltverträglichkeitsprüfung bei bestimmten öffentlichen und privaten Projekten) | EIA Directive (Council Directive 85/337/EEC of 27 June 1985 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment) |
| izcelsmes valsts - ~ princips | Herkunftsstaat - Herkunftslandsprinzip | country of origin - ~ principle |
| izņēmuma joma (joma, kuru neaizsargā pamatbrīvības) | Bereichsausnahme (von einer Grundfreiheit nicht geschützter Bereich) | [excluded sector] (sector not protected by a fundamental freedom) |
| izpildaģentūras (lai atbalstītu Komisiju Kopienų programmu pārvaldē; skat. Regulu 58/2003) | Exekutivagenturen (zur Unterstützung der Kommission bei der Verwaltung von Gemeinschaftsprogrammen, siehe VO 58/2003) | Executive agencies (supporting the Commission in the management of Community programs, see Regulation 58/2003) |
| izslēgšana no Eiropas Savienības (tikai kā galējais līdzeklis Līguma materiālo tiesību normu pārkāpuma gadījumā saskaņā ar Vīnes konvencijas par starptautiskajām līgumtiesībām 60. panta otro daļu) | Ausschluss aus der Europäischen Union (nur als letztes Mittel im Falle erheblicher Vertragsverletzung nach Art. 60 II lit. a Wiener Vertragsrechtskonvention) | expulsion from the European Union (only as a measure of last resort in case of material breach of treaty, according to art. 60(2) lit. a of the Vienna Convention on the Law of Treaties) |
| izstāšanās (no Eiropas Savienības) - tiesības izstāties (ESL 50. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) | Austritt (aus der Europäischen Union) - Austrittsrecht (Art. 50 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | secession (from the European Union) - right of secession, right to withdraw (Art. 50 EU Treaty [version of Lisbon]) |
| I | | |
| Īpašo nozaru direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/17/EK (2004. gada 31. marts), ar ko koordinē iepirkuma procedūras, kuras piemēro subjekti, kas darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs) | Sektorenrichtlinie (Richtlinie 2004/17/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 31. März 2004 zur Koordinierung der Zuschlagserteilung durch Auftraggeber im Bereich der Wasser-, Energie- und Verkehrsversorgung sowie der Postdienste) | Special Sectors Directive (Directive 2004/17/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 coordinating the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors) |
| īpašums - intelektuālais ~ | Eigentum - geistiges ~ | property - intellectual~ |
| J | | |
| jauktais līgums | gemischtes Abkommen | mixed agreement |

| | | |
|---|---|---|
| (Eiropas Kopienas Tiesas) judikatūra - pastāvīgā tiesu prakse | Rechtsprechung (des Europäischen Gerichtshofs) ¹⁵ - ständige ~ | jurisprudence (of the European Court of Justice) ¹⁶ - settled ~, constant ~ |
| (Eiropas Kopienas/Savienības) juridiskās personas statuss, tiesībsubjektība | Rechtspersönlichkeit (der Europäischen Gemeinschaft/Union) | legal personality (of the European Community/Union) |
| K | | |
| kapitāla aprīte | Kapitalverkehr | capital transactions, capital movement, circulation of capital |
| kapitāla aprītes brīvība (EKL 56. un turpm. pants) | Kapitalverkehrsfreiheit (Art. 56 ff. EGV) | free movement of capital (art. 56 et seq. EC Treaty) |
| Kapitāla aprītes direktīva (Padomes Direktīva 88/361/EEK (1988. gada 24. jūnijs) par Līguma 67. panta īstenošanu) | Kapitalverkehrsrichtlinie (Richtlinie 88/361/EWG des Rates vom 24. Juni 1988 zur Durchführung von Artikel 67 des Vertrages) | Capital Movement Directive (Council Directive 88/361/EEC of 24 June 1988 for the implementation of Article 67 of the Treaty) |
| karteļu aizliegums (EKL 81. pants) | Kartellverbot (Art. 81 EGV) | prohibition of cartels (art. 81 EC Treaty) |
| KĀDP (Kopējā ārpolitika un drošības politika) | GASP (Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik) | CFSP (Common Foreign and Security Policy) |
| kārtība - sabiedriskā ~ (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) | Ordnung - öffentliche (Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) | [regime, system, order] - public policy (art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) |
| kāzusa risināšana - lietas faktiskie apstākļi - problēmjautājums - kāzusa risinājums (≠ izpēte) - darba plāns - literatūras izpēte - struktūra - pamat~ - pārbaudes shēma - tīrraksts, rakstīšana - atzinuma stils - satura rādītājs - terminu rādītājs | Fallbearbeitung - Sachverhalt - Fallfrage - Falllösung (≠ Fallstudie!) - Arbeitsgliederung - Literaturrecherche - Aufbau - Grund~ - Prüfungsschema - Niederschrift - Gutachtenstil - Inhaltsverzeichnis - Sachverzeichnis | case-solving - facts of the case - question of the case, case question - case solution (≠ case study!) - draft outline - literature research - structure, composition - basic structure - examination scheme (often laid down in a diagram) - writing down, writing - [analytical style of writing, as to be found in legal opinions] - table of contents - index |

¹⁵ Vācu juridiskajā valodā netiek skaidri nošķirti tādi jēdzieni kā *tiesu prakse* un *judikatūra* šaurākā nozīmē. / Im deutschen juristischen Sprachgebrauch wird nicht deutlich zwischen Rechtsprechungspraxis und Judikatur im engeren Sinne unterschieden.

¹⁶ Angļu valodā arī *termins* „*case-law*“ (*precedentu tiesības*) ir izplatīts. Tomēr Eiropas Savienības tiesību kontekstā tā lietošana *nav korekta*, jo Eiropas Savienības tiesību gadījumā runa ir par *kontinentālās Eiropas tiesību sistēmu*, kurā „*case-law*“ (*precedentu tiesības*) *nepastāv*. Tiesas nolēmumi iztulko tiesības, tomēr nerada tās. Nolēmumi nav saistoši tālākai judikatūrai. Eiropas Kopienas Tiesa, kā jebkura kontinentālās Eiropas tiesa, ir ierobežota savā darbības izpaušmē, nodarbojoties tikai ar tiesību tālākveidošanu esošo tiesību ietvaros.

Some English texts on European Union law also use the term "*case-law*". However, this term is *not correct*, since European Union law is a *continental European legal order, which does not follow a rule of precedent and does not know any case-law in the proper meaning of the word*. In this legal order, Court decisions interpret the law but do not make new law and do not have any binding effect on Court decisions in the future. As any continental European Court, the European Court of Justice is only empowered to a limited further development of the (existing) law by the way of judicial interpretation.

| | | |
|--|---|--|
| <i>Keck</i> formula ¹⁷ (EKT lietā <i>Keck</i> (apv. lietas C-267 un C-268/91) radīta formula, lai sašaurinātu lietā <i>Dassonville</i> radīto plašo jēdziena ("pasākumi ar kvantitatīviem importa ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību") izpratni) | Keck-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung Keck (Verb. Rs. C-267, C-268/91) zur korrigierenden Einschränkung der Dassonville-Formel) | Keck formula (formula of the ECJ developed in the decision Keck (joint cases C-267, C-268/91) for a corrective reduction of the Dassonville formula) |
| KLP (Kopējā lauksaimniecības politika) | GAP (Gemeinsame Agrarpolitik) | CAP (Common Agricultural Policy) |
| KMK (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi = Kopienas Muitas kodekss) | ZK (Verordnung (EWG) Nr. 2913/92 des Rates vom 12. Oktober 1992 zur Festlegung des Zollkodex der Gemeinschaften = Zollkodex) | CC (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code = Customs Codex) |
| KMT (Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu = Kopējais muitas tarifs) | GZT (Verordnung (EWG) Nr. 2658/87 des Rates vom 23. Juli 1987 über die zolltarifliche und statistische Nomenklatur sowie den Gemeinsamen Zolltarif = Gemeinsamer Zolltarif) | CCT (Council Regulation (EEC) No 2658/87 of 23 July 1987 on the tariff and statistical nomenclature and on the Common Customs Tariff = Common Customs Tariff) |
| kohēzija - ekonomiskā un sociālā ~ (EKL 158. un turpm. panti) - teritoriālā ~ (jauninājums, ESDL 174. pants) | Zusammenhalt - wirtschaftlicher und sozialer ~ (Art. 158 ff. EGV) - territorialer ~ (neu in Art. 174 AEUV) | cohesion - economic and social ~ (art. 158 et seq. EC Treaty) - territorial ~ (new, art. 174 FEU Treaty) |
| Kohēzijas fonds | Kohāsijsfonds | Cohesion Fund |
| kolektīvā vienošanās | Tarifvertrag | collective agreement |
| Komitoloģijas lēmums (Padomes lēmums 1999/468/EG (1999. gada 28. jūnijs), ar ko nosaka Komisijai piešķirto ieviešanas pilnvaru īstenošanas kārtību) | Komitologie-Beschluss (Beschluss des Rates 1999/468/EG vom 28. Juni 1999 zur Festlegung der Modalitäten für die Ausübung der der Kommission übertragenen Durchführungsbefugnisse) | Comitology Decision (Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission) |
| komitoloģijas procedūra (sekundāro tiesību aktu ieviešanas noteikumu īstenošanai) - konsultēšanās procedūra (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) - padomdevēja komiteja - vadības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 4. pants) - vadības komiteja - regulatīvā procedūra (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) - regulatīvā komiteja - drošības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 6. pants) | Komitologie-Verfahren (zum Erlass von Durchführungsvorschriften zum Sekundärrecht) - Beratungsverfahren (Art. 3 Komitologie-Beschluss) - Beratender Ausschuss - Verwaltungsverfahren (Art. 4 Komitologie-Beschluss) - Verwaltungsausschuss - Regelungsverfahren (Art. 5 Komitologie-Beschluss) - Regelausschuss - Verfahren bei Schutzmaßnahmen (Art. 6 Komitologie-Beschluss) | comitology procedure (for the enacting of implementing rules for the implementation of secondary law) - advisory procedure (art. 3 Comitology Decision) - advisory committee - management procedure (art. 4 Comitology Decision) - management committee - regulatory procedure (art. 5 Comitology Decision) - regulatory committee - safeguard procedure (art. 6 Comitology Decision) |

¹⁷ Kad tiesu spriedumi tiek nosaukti pēc lietas dalībnieku vārdiem, tie *nav* jātulko vai jātranskribē citās valodās - pat tad, ja tas kādā valodā ir pieņemts. Tas pats attiecas uz t.s. „formulām”, kas ir izveidotas, balstoties uz tiesas spriedumiem (tāpēc: "*Keck* formula", nevis "Keka formula"). Ikvienu tulkošana vai transkribēšana var novest pie pārpratumiem un tādējādi neprofesionālā veidā apgrūtināt starpvalodu juridisko saziņu. Turklāt tā var tikt saprasta kā cilvēka cieņas pārkāpums un līdz ar to arī kā kopējo Eiropas vērtību noraidīšana. Mēs iesakām ilustrēt vārda citvalodu izcelsmi, iezīmējot to *slīprakstā*. Ja nepieciešams, var pievienot vārda transkripciju kvadrātiekvās (piem., "EKT, apv. lietas C-267, C-268/91, *Keck* [Keks]").

| | | |
|---|--|---|
| <p>kompetence (piekritība)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ekskluzīvā ~ - konkurējošā ~ - paralēlā ~ - dalītā ~ (ESDL 2. panta otrā daļa) - [netieši noteikta pilnvara] - Kopienas ~ - ~es nodošana - kompetenču sadalījums - kompetenču pārkāpšana - ~es trūkums - ~ noteikt kompetenci | <p>Kompetenz (Zuständigkeit)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ausschließliche ~ - konkurrierende ~ - parallele ~ - geteilte ~ (Art. 2 II AEUV) - implizite ~, ungeschriebene ~ - Gemeinschafts~ - ~übertragung - ~verteilung - ~überschreitung - Unzuständigkeit - ~Kompetenz | <p>competence (jurisdiction)</p> <ul style="list-style-type: none"> - exclusive ~ - concurrent ~ - parallel ~ - shared ~ (art. 2(2) FEU Treaty) - implied power - Community ~ - transfer of ~s - distribution of ~s- - exceeding of powers, acting ultra vires, ultra vires action - lack of ~ - ~ of competences |
| <p>konfederācija</p> | <p>Staatenbund</p> | <p>confederation</p> |
| <p>konkurence</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~es tiesības - ~es izkropļošana,¹⁸ ~es deformēšana | <p>Wettbewerb</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~srecht - ~sverfälschung | <p>competition</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ law - distortion of ~ |
| <p>Konkurences noteikumu īstenošanas regula (Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā)</p> | <p>Kartellrechtsverordnung (Verordnung (EG) Nr. 1/2003 des Rates vom 16. Dezember 2002 zur Durchführung der in den Artikeln 81 und 82 des Vertrags niedergelegten Wettbewerbsregeln)</p> | <p>Antitrust Enforcement Regulation (Council Regulation (EC) No 1/2003 of 16 December 2002 on the implementation of the rules on competition laid down in Articles 81 and 82 of the Treaty)</p> |
| <p>konsolidētā versija</p> | <p>konsolidierte Fassung</p> | <p>consolidated text</p> |
| <p>konstitucionālā apvienība¹⁹</p> | <p>Verfassungsverbund¹⁹</p> | <p>constitutional compound</p> |
| <p>konstitucionālās tradīcijas</p> <ul style="list-style-type: none"> - dalībvalstu kopējās ~ | <p>Verfassungsüberlieferungen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gemeinsame ~ der Mitgliedstaaten | <p>constitutional traditions</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ common to the Member States |
| <p>konstitūcija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Konstitūcija - ~as jēdziens - konstitucionālā teorija - ~as veids (savienības ~, valsts ~) - konsitucionālais līgums - ~as identitāte - ~as devējs - ~as došanas vara - (dalībvalstu) konstitucionālā autonomija - konstitucionālā kapacitāte - EKL kā „konstitucionāls akts”? - konstitucionālā sūdzība | <p>Verfassung</p> <ul style="list-style-type: none"> - europäische ~ - ~sbegriff - ~stheorie - ~styp (Staats~, Unions~) - ~svertrag - ~sidentität, ~skern - ~geber - verfassunggebende Gewalt - ~sautonomie (der Mitgliedstaaten) - ~sfähigkeit~ (der Europäischen Union) - ~ EGV als "Verfassungsurkunde"? - ~sbeschwerde | <p>constitution</p> <ul style="list-style-type: none"> - European ~ - concept of ~ - ~al theory - type of ~ (state ~, union ~) - ~al treaty - identity of the ~, essence of the ~ - constituent authority - constituent power - ~al autonomy (of the member states) - ~al capacity (of the European Union) - EC Treaty as "constitutional charter"? - ~al complaint |
| <p>konsultēšanās (ar Eiropas Parlamentu)</p> | <p>Anhörung (des Europäischen Parlamentes)</p> | <p>consultation (of the European Parliament)</p> |
| <p>konsultēšanās procedūra (Komitoloģijas lēmuma 3. pants)</p> | <p>Beratungsverfahren (Art. 3 Komitologie-Beschluss)</p> | <p>advisory procedure (art. 3 Comitology Decision)</p> |

¹⁸ Salīdzināt oficiālo tulkojumu konsolidētajā EKL (nākotnē: ESDL) saskaņā ar Lisabonas Līgumu.

¹⁹ Šis dažu autoru lietotais termins Eiropas Savienības tiesībās atspoguļo (šo autoru) ideju, ka Eiropas Savienībā dalībvalstu konstitūcijas un Savienības dibināšanas līgumi ir savienoti konstitucionālā veselumā.

| | | |
|--|---|--|
| konverģences kritēriji (kritēriji dalībai monetārajā savienībā, EKL 121. panta pirmā daļa, Protokols par konverģences kritērijiem) | Konvergenzkriterien (Kriterien für die Beteiligung an der Währungsunion, Art. 121 I EGV, Protokoll über die Konvergenzkriterien) | convergence criteria (criteria for the participation in the monetary union, art. 121(1) EC Treaty, Protocol on the convergence criteria) |
| kopējais tirgus | Gemeinsamer Markt | common market |
| Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) | Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (GASP) | Common Foreign and Security Policy (CFSP) |
| Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) | Gemeinsame Agrarpolitik (GAP) | Common Agricultural Policy (CAP) |
| kopēja nostāja (ESL 12. un 34. pants) | gemeinsamer Standpunkt (Art. 12, 34 EUV) | common position (art. 12, 34 EU Treaty) |
| kopējā tirdzniecības politika | Gemeinsame Handelspolitik | Common Commercial Policy |
| Kopējā zivsaimniecības politika (KZP) | Gemeinsame Fischereipolitik (GFP) | Common Fisheries Policy (CFP) |
| Kopējās ārējās un drošības politikas vadlīnijas (ESL 12. pants) | allgemeine Leitlinie der Gemeinsamen Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 12 EUV) | general guideline for the common foreign and security policy (art. 12 EU Treaty) |
| Kopējās ārpolitikas un drošības politikas Augstais pārstāvis (EKL 18. panta trešā daļa); nākotnē: Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (ESL 18. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) | Hoher Vertreter für die Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 III EUV); zukünftig: Hoher Vertreter der Union für Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | High Representative for the common foreign and security policy (art. 18(3) EU Treaty); in future: High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (art. 18 EU Treaty [version of Lisbon]) |
| Kopienas Muitas kodekss (Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi = KMK) | Zollkodex (Verordnung (EWG) Nr. 2913/92 des Rates vom 12. Oktober 1992 zur Festlegung des Zollkodex der Gemeinschaften = ZK) | Customs Codex (Council Regulation (EEC) No 2913/92 of 12 October 1992 establishing the Community Customs Code = CC) |
| Kopienas preču zīme | Gemeinschaftsmarke | Community trade mark (CTM) |
| Kopienas tiesības ²⁰ - skat. arī → Eiropas Savienības tiesības - primārās tiesības - sekundārās tiesības | Gemeinschaftsrecht ²⁰ - siehe auch → Unionsrecht - Primärrecht - Sekundärrecht | Community law ²⁰ - see also → Union law - primary law - secondary law |
| kopīga rīcība (ESL 12. pants) | gemeinsame Aktion (Art. 12 EUV) | joint action (art. 12 EU Treaty) |
| kopīga stratēģija (ESL 12. pants) | gemeinsame Strategie (Art. 12 EUV) | common strategy (art. 12 EU Treaty) |
| kopīga tirgus organizācija | gemeinsame Marktordnung, gemeinsame Marktorganisation | common market organization |
| koplēmuma procedūra (EKL 251. pants) | Mitentscheidungsverfahren (Art. 251 EGV) | co-decision procedure (art. 251 EC Treaty) |
| kopsakarā ar | i. V. m. (in Verbindung mit) | read together with |

²⁰ Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 9.

| | | |
|--|--|--|
| kvantitatīvi importa/eksporta ierobežojumi (EKL 28. un 29. pants) - pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību | mengenmäßige Einfuhr-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) - Maßnahmen gleicher Wirkung wie ~ | quantitative restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty) - measures having equivalent effect to ~ |
| KZP (Kopējā zivsaimniecības politika) | GFP (Gemeinsame Fischereipolitik) | CFP (Common Fisheries Policy) |
| L | | |
| lēmuma pieņemšanas tiesības | Entscheidungsrecht | decision-making power |
| lēmums (EKL 249. panta ceturajā rindkopā) | Entscheidung (Art. 249 UA 4 EGV) | decision (art. 249 sub-sect. 4 EC Treaty) |
| lietas faktiskie apstākļi | Sachverhalt | facts of the case |
| likumdošanas procedūra - koplēmuma procedūra (EKL 251. pants); nākotnē: parastā likumdošanas procedūra (ESDL 294. pants) - sadarbības procedūra (EKL 252. pants) - piekrišanas procedūra - konsultēšanās procedūra - budžeta pieņemšanas procedūra (EKL 272. pants) - līguma pārskatīšanas procedūra (ESL 48. pants) - komitoloģijas procedūra (konsultēšanās procedūra, vadības procedūra, regulatīvā procedūra) | Rechtsetzungsverfahren - Mitentscheidungsverfahren (Art. 251 EGV); zukünftig: ordentliches Gesetzgebungsverfahren (Art. 294 AEUV) - Kooperationsverfahren, Verfahren der Zusammenarbeit (Art. 252 EGV) - Zustimmungsverfahren - Anhörungsverfahren - Haushaltsverfahren (Art. 272 EGV) - Vertragsänderungsverfahren (Art. 48 EUV) - Komitologieverfahren (Beratungsverfahren, Verwaltungsverfahren, Regelungsverfahren) | legislative procedure - co-decision procedure (art. 251 EC Treaty); in future: ordinary legislative procedure (art. 294 FEU Treaty) - cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) - assent procedure - consultation procedure - budgetary procedure (art. 272 EC Treaty) - treaty revision procedure (art. 48 EU Treaty) - comitology procedure (advisory procedure, management procedure, regulatory procedure) |
| Lisabonas Līgums, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu | Vertrag von Lissabon zur Änderung des Vertrags über die Europäische Union und des Vertrags zur Gründung der Europäischen Gemeinschaft | Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community |
| "līguma noteicējas" (dalībvalstis) | "Herren der Verträge" (die Mitgliedstaaten) | "masters of the treaties" (the member states) |
| līguma pārskatīšanas procedūra (ESL 48. pants) - parastā ~ (ESL 48. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) - vienkāršotā ~ (ESL 48. pants [Lisabonas Līguma redakcija]) | Vertragsänderungsverfahren (Art. 48 EUV) - ordentliches ~ (Art. 48 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) - vereinfachtes ~ (Art. 48 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon) | treaty revision procedure (art. 48 EU Treaty) - ordinary ~ (art. 48 EU Treaty [version of Lisbon]) - simplified ~ (art. 48 EU Treaty [version of Lisbon]) |
| Līgums par Eiropas Savienības darbību (ESDL) | Vertrag über die Arbeitsweise der Europäischen Union (AEUV) | Treaty on the Functioning of the European Union (FEU Treaty) |
| Līgums par Eiropas Savienību (ESL) | Vertrag über die Europäische Union (EUV) | Treaty on European Union (EU Treaty) |
| Līgums par Konstitūciju Eiropai | Vertrag über eine Verfassung für Europa | Treaty establishing a Constitution for Europe |
| līgums - starptautisks ~ | Vertrag - völkerrechtlicher ~ | treaty - international ~ |

| | | |
|---|---|--|
| "līgumu sargātāja" (Komisija) | "Hüterin der Verträge" (die Kommission) | "guardian of the Treaties" (the Commission) |
| lojalitāte Eiropas Savienībā | Unionstreue | loyalty within the Union |
| L | | |
| ļauņprātīga dominējošā stāvokļa izmantošana (EKL 82. pants) | Missbrauch einer marktbeherrschenden Stellung (Art. 82 EGV) | abuse of a dominant position within the market (art. 82 EC Treaty) |
| M | | |
| maksājumi ar muitas nodevām līdzvērtīgu iedarbību (EKL 25. pants) | Abgaben gleicher Wirkung wie Zölle, zollgleiche Abgaben (Art. 25 EGV) | charges having equivalent effect to customs duties (art. 25 EC Treaty) |
| maksājums - maksāšanas līdzeklis - ~u aprite, ~u transakcijas - maksāšanas pienākums | Zahlung - ~smittel - ~sverkehr - ~sverpflichtung | payment - means of ~ - movement of ~s, ~ transactions - financial obligation |
| maksājumu aprites brīvība (EKL 56. un turpm. panti) | Zahlungsverkehrsfreiheit (Art. 56 ff. EGV) | free movement of payments (art. 56 et seq. EC Treaty) |
| Maksājumu pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 97/7/EK, 2002/65/EK, 2005/60/EK un 2006/48/EK un atceļ Direktīvu 97/5/EK) | Zahlungsdiensterichtlinie (Richtlinie 2007/64/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 13. November 2007 über Zahlungsdienste im Binnenmarkt, zur Änderung der Richtlinien 97/7/EG, 2002/65/EG, 2005/60/EG und 2006/48/EG sowie zur Aufhebung der Richtlinie 97/5/EG) | Payment Services Directive (Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC) |
| mērķis | Ziel | objective |
| Migrējošā darbaspēka sociālās nodrošināšanas regula (Padomes Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma shēmu piemērošanu darbiniekiem, pašnodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, kas pārvietojas Kopienas teritorijā); nākotnē: Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu | Wanderarbeitnehmer-Verordnung (Verordnung (EWG) Nr. 1408/71 des Rates vom 14.06.1971 zur Anwendung der Systeme der sozialen Sicherheit auf Arbeitnehmer und deren Familien, die innerhalb der Gemeinschaft zu- und abwandern; demnächst abgelöst durch Verordnung (EG) Nr. 883/2004 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 29.04.2004 zur Koordinierung der Systeme der sozialen Sicherheit) | Social security for migrant workers Regulation (Regulation (EEC) No 1408/71 of the Council of 14 June 1971 on the application of social security schemes to employed persons and their families moving within the Community; in future: Regulation (EC) No 883/2004 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the coordination of social security systems) |
| mītnes valsts | Heimatstaat | home state |
| mobilitāte - pārrobežu ~ | Mobilität - grenzüberschreitende ~ | mobility - cross-border ~ |
| monētārā savienība | Währungsunion | monetary union |
| morāle - sabiedrības ~ (EKL 30. pants) | Sittlichkeit - öffentliche ~ (Art. 30 EGV) | morality - public ~ (art. 30 EC Treaty) |

| | | |
|---|--|--|
| muiņa - ievēd~ - izved~ - maksājumi ar muiņas nodevām līdzvērtīgu iedarbību - Kopējais Muiņas tarifs (KMT) - Kopienas Muiņas kodekss (KMK) | Zoll - Einfuhr~ - Ausfuhr~ - zollgleiche Abgaben (Abgaben gleicher Wirkung, Art. 25 EGV) - Gemeinsamer ~tarif (GZT) - ~kodex (ZK) | customs duty - ~ on imports - ~ on exports - charges having equivalent effect to customs duties, art. 25 EC Treaty - Common Customs Tariff (CCT) - Customs Codex, Customs Code (CC) |
| Muiņas savienība (EKL 23. un turpm. pantī) | Zollunion (Art. 23 ff. EGV) | customs union (art. 23 et seq. EC Treaty) |
| N | | |
| (dalībvalsts) nacionālā identitāte | nationale Identität (des Mitgliedstaates) | national identity (of the member state) |
| ne-dalībvalsts (trešā valsts) | Nichtmitgliedstaat (Drittstaat) | non-member state (third country) |
| (pamatbrīvību) nediskriminējošs ierobežojums - nediskriminējoša ierobežojuma jēdziens - pamatbrīvības kā nediskriminējoša ierobežojuma aizliegums | Beschränkung (einer Grundfreiheit) - ~sbegriff - Grundfreiheiten als ~sverbote | restriction (of a fundamental freedom) - concept of ~ - fundamental freedoms as prohibitions of ~ |
| nepareiza pilnvaru izmantošana | Ermessensmissbrauch | misuse of powers |
| [netieši noteikta pilnvara] | implizierte (stillschweigend mitinbegriffene) Kompetenz, ungeschriebene Kompetenz | implied power |
| nodarbošanās, nodarbinātība - pašnodarbinātība | Beschäftigung, Erwerbstätigkeit - selbständige Erwerbstätigkeit | employment, occupation - self-employment |
| nodibinājums - ~a dalībvalsts | Niederlassung - ~smitgliedstaat | establishment - member state of ~ |
| nodibinājumu brīvība, brīvība veikt uzņēmējdarbību (EKL 43. un turpm. pantī) | Niederlassungsfreiheit (Art. 43 ff. EGV) | freedom of establishment (art. 43 et seq. EC Treaty) |
| O | | |
| OLAF (Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai) | OLAF (Europäisches Amt für Betrugsbekämpfung) | OLAF (European Anti-Fraud Office) |
| OV (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis) | ABl. (Amtsblatt der Europäischen Union) | OJ (Official Journal of the European Union) |

| P | | |
|---|--|---|
| (Eiropas Savienības) Padome - Prezidentūra - Priekšsēdētājs - Ģenerālsēkretārs - Ģenerālsēkretariāts - Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) - balsu svars - ~es lēmums - ~es sastāvi, ~es konfigurācijas (piem., Vispārējo lietu un ārējo sakaru padome, Ekonomikas un finanšu [lietu] padome [ECOFIN]) | Rat (der Europäischen Union) - Vorsitz - Präsident - Generalsekretär - Generalsekretariat - Ausschuss der Ständigen Vertreter (COREPER) - Stimmengewichtung - ~sbeschluss - ~sformationen (z.B. Rat "Allgemeine Angelegenheiten und Außenbeziehungen", Rat "Wirtschaft und Finanzen" [ECOFIN]) | Council (of the European Union) - Presidency - President - Secretary-General - General Secretariat - Committee of Permanent Representatives (COREPER) - weighting of votes - ~ decision - ~ configurations (e.g. General Affairs and External Relations Council, Economic and Financial Affairs Council [ECOFIN]) |
| padomdevēja komiteja (Komitoloģijas lēmuma 3. pants) | Beratender Ausschuss (Art. 3 Komitologie-Beschluss) | advisory committee (art. 3 Comitology Decision) |
| (Eiropas Kopienų Tiesas) pagaidu noregulējums, pagaidu pasākums | einstweilige Anordnung (des Europäischen Gerichtshofs) | interim measure (of the European Court of Justice) |
| pakalpojums - ~a saņēmējs - ~a sniedzējs - ~a sniegšana - Pakalpojumu direktīva - pārrobežu ~ - ~ ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (EKL 86. panta otrā daļa) | Dienstleistung - ~sempfänger - ~serbringer - ~serbringung - ~srichtlinie - Korrespondenz- - ~ von allgemeinem wirtschaftlichem Interesse (Art. 86 II EGV) | service - ~ recipient - ~ provider - ~ provision - Services Directive - cross-border ~ - ~ of general economic interest (art. 86(2) EC Treaty) |
| Pakalpojumu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū) | Dienstleistungsrichtlinie (Richtlinie 2006/123/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 12. Dezember 2006 über Dienstleistungen im Binnenmarkt) | Services Directive (Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market) |
| pakalpojumu sniegšanas brīvība (EKL 49. un turpm. pantī) - brīvība sniegt pakalpojumus citā dalībvalstī - brīvība saņemt pakalpojumus citā dalībvalstī - brīvība sniegt/ saņemt pārrobežu pakalpojumus | Dienstleistungsfreiheit (Art. 49 ff. EGV) - aktive ~ - passive ~ - Korrespondenz~ | freedom to provide services (art. 49 et seq. EC Treaty) - freedom to provide services in another member state - freedom to receive services in another member state - freedom to provide/receive cross-border services |

| | | |
|--|---|--|
| <p>pamatbrīvības</p> <ul style="list-style-type: none"> - subjekts (nesējs) - adresāts (pienākuma nesējs) - aizsargājamā joma - iejaukšanās/ierobežojums - nediskriminējošs ierobežojums (ierobežojuma forma) - robeža - pārkāpums, prettiesisks aizskārums - horizontālā iedarbība - konverģence - konkurence - ~ kā nediskriminējoša ierobežojuma aizliegumi - ~ kā diskriminācijas aizliegumi | <p>Grundfreiheiten</p> <ul style="list-style-type: none"> - Träger (Berechtigter) - Adressat (Verpflichteter) - Schutzbereich - Eingriff/Beeinträchtigung - Beschränkung (Form des Eingriffs) - Schranke - Verletzung - Drittwirkung - Konvergenz - Konkurrenz - ~ als Beschränkungsverbote - ~ als Diskriminierungsverbote | <p>fundamental freedoms</p> <ul style="list-style-type: none"> - holder (entitled subject) - addressee (obliged subject) - sphere (scope/area) of protection - encroachment/interference - restriction (form of encroachment) - limit - violation - third-party effect, horizontal effect - convergence - concurrence - ~ as prohibitions of restriction - ~ as prohibitions of discrimination |
| <p>pamatbrīvību adresāts (pienākuma nesējs)</p> | <p>Grundfreiheitsadressat</p> | <p>addressee (obliged subject) of a fundamental freedom</p> |
| <p>pamatbrīvību robeža</p> | <p>Grundfreiheitssschranke</p> | <p>limit (of a fundamental freedom)</p> |
| <p>pamatbrīvību subjekts (nesējs)</p> | <p>Grundfreiheitsträger</p> | <p>holder (entitled subject) of a fundamental freedom</p> |
| <p>pamatojums, attaisnojums (pie iejaukšanās pamatbrīvībās vai pamattiesībās ar robežu palīdzību)</p> <ul style="list-style-type: none"> - attaisnojuma pamati | <p>Rechtfertigung (von Eingriffen in Grundfreiheiten oder Grundrechte) durch Schranken</p> <ul style="list-style-type: none"> - rechtfertigende Gründe | <p>justification (of encroachments on fundamental freedoms or rights) by the [fundamental freedom's/right's] limits</p> <ul style="list-style-type: none"> - grounds of ~ |
| <p>pamattiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - aizsargājamā joma - iejaukšanās - robeža - pārkāpums, prettiesisks aizskārums - ~u katalogs - Pamattiesību harta - ~u aizsardzība - "sadarbības attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt ~) | <p>Grundrechte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Schutzbereich - Eingriff - Schranke - Verletzung - ~skatalog - ~echarta - ~sschutz - "Kooperationsverhältnis" (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der ~e) | <p>fundamental rights</p> <ul style="list-style-type: none"> - sphere (scope/area) of protection - encroachment - limit - violation - catalogue of ~s - Charter of Fundamental Rights - protection of ~s - "relationship of cooperation" (between the Constitutional Court and the ECJ for the protection of ~s) |
| <p>Pamattiesību harta (Eiropas Savienības Pamattiesību harta)</p> | <p>Grundrechtecharta (Charta der Grundrechte der Europäischen Union)</p> | <p>Charter of Fundamental Rights (of the European Union)</p> |
| <p>pamattiesību robeža</p> | <p>Grundrechtsschranke</p> | <p>limit (of a fundamental right)</p> |
| <p>pamatvērtības</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~u klauzula (ESL 6. panta pirmā daļa) | <p>Grundwerte</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~klausel (Art. 6 I EUV) | <p>fundamental values</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ clause, clause on ~ (art. 6(1) EU Treaty) |
| <p>paplašināšanās (Eiropas Kopienų/Savienības)</p> <ul style="list-style-type: none"> - dienvidu ~ - ziemeļu ~ - austrumu ~ | <p>Erweiterung (der Europäischen Gemeinschaften/Union)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Süd~ - Nord~ - Ost~ | <p>enlargement (of the European Communities/Union)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Southern ~ - Northern ~ - Eastern ~ |
| <p>parastā likumdošanas procedūra (ESDL 294. pants; līdz šim: koplēmuma procedūra, EKL 251. pants)</p> | <p>ordentliches Gesetzgebungsverfahren (Art. 294 AEUV; bisher: Mitentscheidungsverfahren, Art. 251 EGV)</p> | <p>ordinary legislative procedure (art. 294 FEU Treaty; hitherto: co-decision procedure, art. 251 EC Treaty)</p> |

| | | |
|---|---|--|
| pasākumi ar kvantitatīviem importa/eksporta ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību (EKL 28. un 29. pants) | Maßnahmen gleicher Wirkung wie mengenmäßige Einfuhr-/Ausfuhrbeschränkungen (Art. 28, 29 EGV) | measures having equivalent effect to quantitative restrictions on imports/exports (art. 28, 29 EC Treaty) |
| Pastāvīgo pārstāvju komiteja (COREPER) (EKL 207. panta pirmā daļa) | Ausschuss der Ständigen Vertreter (COREPER) (Art. 207 I EGV) | Committee of Permanent Representatives (COREPER) (art. 207(1) EC Treaty) |
| patērētāju (tiesību) aizsardzība | Verbraucherschutz | consumer protection |
| pārākums (Eiropas Savienības tiesību) - piemērošanas ~ - (nav) spēkā esamības ~ | Vorrang (des Unionsrechts) - Anwendungs~ - (kein) Geltungs~ | primacy, supremacy (of Union law) - ~ in application - (no) ~ in validity |
| pārrobežu - ~ mobilitāte | grenzüberschreitend - ~e Mobilität | cross-border - ~ mobility |
| persona - juridiskā - fiziskā | Person - juristische - natürliche | person - legal - natural |
| personu aprite | Personenverkehrsfreiheit | free movement of persons |
| piekrišanas procedūra | Zustimmungsverfahren | assent procedure |
| piemērošanas joma | Anwendungsbereich | scope of application, field of application |
| (pasākuma/līdzekļa) piemērotība | Geeignetheit (einer Maßnahme) | suitability (of a measure) |
| pievienošanās (Eiropas Savienībai) - ~ akts - ~ kritēriji - Līgums par ~ os | Beitritt (zur Europäischen Union) - ~sakte - ~skriterien - ~svertrag | accession (to the European Union) - Act of ~ - ~ criteria - Treaty of ~ |
| pilnvaras | Befugnis | power |
| (Eiropas Kopienų) Pirmās instances tiesa | Gericht erster Instanz (der Europäischen Gemeinschaften) | Court of First Instance (of the European Communities) |
| polīcijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās | polizeiliche und justizielle Zusammenarbeit in Strafsachen (PJZ) | police and judicial cooperation in criminal matters (PJC) |
| (Eiropas Kopienų/Savienības) politikas - Eiropas drošības un aizsardzības politika (EDAP) - Kopējā lauksaimniecības politika (KLP) - Kopējā ārpolitika un drošības politika (KĀDP) - Kopējā zivsaimniecības politika (KZP) - Kopējā tirdzniecības politika - Kopējā transporta politika | Politiken (der Europäischen Gemeinschaft/Union) - Europäische Sicherheits- und Verteidigungspolitik (ESVP) - Gemeinsame Agrarpolitik (GAP) - Gemeinsame Außen- und Sicherheitspolitik (GASP) - Gemeinsame Fischereipolitik (GFP) - Gemeinsame Handelspolitik - Gemeinsame Verkehrspolitik | policies (of the European Community/Union) - European Security and Defence Policy (ESDP) - Common Agricultural Policy (CAP) - Common Foreign and Security Policy (CFSP) - Common Fisheries Policy (CFP) - Common Commercial Policy - Common Transport Policy |
| Politikas un drošības komiteja (ESL 25. pants) | Politisches und Sicherheitspolitisches Komitee (PSK) (Art. 25 EUV) | Political and Security Committee (PSC) (art. 25 EU Treaty) |

| | | |
|---|--|---|
| prasība par atzīšanu par spēkā neesošu (par sekundāriem tiesību aktiem, EKL 230. pants) - prasības pamati (kompetences trūkums, būtiski [formas noteikumu vai] procedūras noteikumu pārkāpumi, ²² materiālo tiesību normu pārkāpumi, ²³ nepareiza pilnvaru izmantošana) | Nichtigkeitsklage (gegen Sekundärrechtsakte, Art. 230 EGV) - Klagegründe (Unzuständigkeit, Verletzung wesentlicher Form- [oder Verfahrens-] vorschriften, ²² Verletzung materiellen Rechts, ²³ Ermessensmissbrauch) | action for annulment (of legal acts of the Community, art. 230 EC Treaty) - grounds of review/action (lack of competence, infringement of essential [formal or] procedural requirements, ²² infringement of substantive law, ²³ misuse of powers) |
| prasība bezdarbības dēļ (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 232. pants) | Untätigkeitsklage (gegen Gemeinschaftsorgane, Art. 232 EGV) | action for failure to act (against Community institutions, art. 232 EC Treaty) |
| prasība - celt ~u - pamatota/nepamatota ~ - ~as pieļaujamība | Klage - ~erheben - begründete/unbegründete ~ - Zulässigkeit der ~ | action - to bring/file an ~ - well-founded/unfounded ~ - admissibility of the ~ |
| prasības pamati (EKL 230. panta otrā rindkopa) ²¹ - kompetences trūkums - būtiski [formas noteikumu vai] procedūras noteikumu pārkāpumi ²² - materiālo tiesību normu pārkāpumi ²³ - nepareiza pilnvaru izmantošana | Klagegründe (nach Art. 230 UA 2 EGV) ²¹ - Unzuständigkeit - Verletzung wesentlicher Form- [oder Verfahrens-] Vorschriften ²² - Verletzung materiellen Rechts ²³ - Ermessensmissbrauch | grounds of review/action (according to art. 230 sub-sect. 2 EC Treaty) ²¹ - lack of competence - infringement of essential [formal or] procedural requirements ²² - infringement of substantive law ²³ - misuse of powers |
| prasības pamatotība | Begründetheit der Klage | substance/merits of the case, merits/well-foundedness of the action |
| prasības pieļaujamība | Zulässigkeit der Klage | admissibility of the action |
| prasību veidi - prasība par atzīšanu par spēkā neesošu (par sekundāriem tiesību aktiem, EKL 230. pants) - zaudējumu atlīdzības prasība (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 235. pants) - prasība bezdarbības dēļ (pret Eiropas Kopienas institūcijām, EKL 232. pants) - prasība par līguma noteikumu pārkāpumu (pret dalībvalstīm, EKL 226. un 227. pants) - prejudiciāla nolēmuma sniegšanas procedūra (pēc dalībvalsts tiesas lūguma, EKL 234. pants) - atzinuma sniegšanas procedūra (EKL 300. pants) | Klagearten - Nichtigkeitsklage (gegen Sekundärrechtsakte, Art. 230 EGV) - Schadensersatzklage (gegen Gemeinschaft, Art. 235 EGV) - Untätigkeitsklage (gegen Gemeinschaftsorgane, Art. 232 EGV) - Vertragsverletzungsklage (gegen Mitgliedstaat, Art. 226 f. EGV) - Vorabentscheidungsverfahren (auf Vorlage eines mitgliedstaatlichen Gerichts, Art. 234 EGV) - Gutachtenverfahren (Art. 300 VI EGV) | forms of action - action for annulment (of legal acts of the Community, art. 230 EC Treaty) - action for damages (against the Community, art. 235 EC Treaty) - action for failure to act (against Community institutions, art. 232 EC Treaty) - action for failure to fulfil obligations (against member state, art. 226 et seq. EC Treaty) - preliminary ruling proceedings (on reference for a preliminary ruling by a national Court (art. 234 EC Treaty) - opinion proceeding (art. 300(6) EC Treaty) |

²¹ EKL 230. panta otrajā rindkopā minētās prasības par atzīšanu par spēkā neesošu pamatu uzskaitījums vienlaicīgi nosaka arī Eiropas Kopienas tiesību akta tiesiskuma pārbaudes struktūru.

²² Atšķirīgais jēdziena formulējums dažādās valodās ir acīmredzams piemērs tiesību terminu dažādībai Eiropā. Kamēr oriģinālversijā franču, itāļu, vācu un holandiešu valodā, sekojot franču tiesību tradīcijām, tiek runāts par *formai izvērāmo prasību ievērošanu* ("...formes substantielles", "...forme sostanziali", "...wesentlicher Formvorschriften", "...wezenlijke vormvoorschriften"), vēlāk ieviestais tulkojums angļu valodā min tikai par *procedūrai izvērāmo prasību ievērošanu* ("...essential procedural requirements"). Oficiālais tulkojums latviešu valodā atbilst EKL tulkojumam angļu valodā ("būtisku procedūras noteikumu pārkāpumi"). Interpretējot rezultāts tomēr ir vienāds: *formai izvērāmo prasību ievērošana* iever sevī *procedūras noteikumu ievērošanu*, savukārt angļiem šo jēdzienu izprante ir apgriezta.

²³ EKL 230. panta otrā rindkopa tieši nosaka: "Līguma vai jebkuru ar tā piemērošanu saistīto tiesību normu pārkāpumi." Tā kā visi ārējie un formālie trūkumi iekļaujas pirmajos divos prasības pamatos, tad praksē šis prasības pamats aprobežojas ar materiālo tiesību normu pārkāpumu.

| | | |
|--|---|--|
| <preces< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - preču eksports - preču imports - preču piegāde - preču aprīte, preču kustība, preču tirdzniecība - pārrobežu tirdzniecība - tirdzniecība Eiropas Kopienas iekšējā tirgū </preces<> | <preces< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - ~ausfuhr - ~einfuhr - ~lieferung - ~verkehr - grenzüberschreitender ~ - innergemeinschaftlicher ~ </preces<> | <preces< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - export of ~ - import of ~ - delivery of ~ - movement of ~, circulation of ~, trade - cross-border trade - intra-community trade </preces<> |
| <prejudiciālais (ekt="" 234.="" ekl="" nolēmums="" pants)<="" pre="" pēc=""> <ul style="list-style-type: none"> - prejudiciālā nolēmuma sniegšanas procedūra - tiesas pieteikums prejudiciālā nolēmuma saņemšanai </prejudiciālais> | <prejudiciālais (des="" 234="" art.="" egv)<="" eugh="" nach="" nolēmums="" pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - Vorabentscheidungsverfahren - Richtervorlage im Vorabentscheidungsverfahren </prejudiciālais> | <prejudiciālais (of="" 234="" according="" art.="" ec="" ecj="" nolēmums="" pre="" the="" to="" treaty)<=""> <ul style="list-style-type: none"> - preliminary ruling proceedings - reference for a preliminary ruling </prejudiciālais> |
| (Padomes) prezidentūra | Vorsitz (des Rates) | Presidency (of the Council) |
| priekšlikums izteikt neuzticību (Komisijai) | Misstrauensantrag (gegen Kommission) | motion of censure (against the Commission) |
| <precīzās pre="" tiesības<=""> <ul style="list-style-type: none"> - dibināšanas līgumi (ESL, EKL/ESDL, EURATOM līgums, protokoli) - Eiropas Savienības tiesību vispārējie principi - (papildinošas) paražu tiesības - starptautisko tiesību vispārējie noteikumi (diskutābili) </precīzās> | <precīzās pre="" tiesības<=""> <ul style="list-style-type: none"> - Gründungsverträge (EUV, EGV/AEUV, EAGV, Protokolle) - allgemeine Grundsätze des Unionsrechts - (ergänzendes) Gewohnheitsrecht - allgemeine Regeln des Völkerrechts (umstritten) </precīzās> | <precīzās pre="" tiesības<=""> <ul style="list-style-type: none"> - founding treaties (EU Treaty, EC/FEU Treaty, EURATOM Treaty, protocols) - general principles of Union law - (complementing) customary law - general rules of international law (disputed) </precīzās> |
| <precīps< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - Eiropas Savienības tiesību vispārējais ~ - ~ respektēt dalībvalstu nacionālo identitāti (ESL 6. panta trešā daļa) - noteiktu pilnvaru piešķiršanas ~ (ESL 5. pants²⁴, EKL 5. panta pirmā rindkopa) - ~ par vienādu atalgojumu sievietēm un vīriešiem - institucionālā līdzsvara ~ - ~, kas paredz atvērta tirgus ekonomiku, kurā pastāv brīva konkurence (EKL 4. pants) - lojalitātes Eiropas Savienībā ~ - proporcionalitātes ~, samērīguma ~ - subsidiaritātes ~ (EKL 5. panta otrā rindkopa) </precīps<> | <precīps< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - allgemeiner ~ des Unionsrechts - der Achtung der nationalen Identität der Mitgliedstaaten (Art. 6 III EUV) - ~ der begrenzten Einzelermächtigung (Art. 5 EUV, 5 UA 1 EGV) - ~ des gleichen Entgelts für Männer und Frauen (Art. 141 I EGV) - ~ des institutionellen Gleichgewichts - ~ einer offenen Marktwirtschaft mit freiem Wettbewerb (Art. 4 EGV) - ~ der Unionstreue - ~ der Verhältnismäßigkeit - Subsidiaritäts~ (Art. 5 UA 2 EGV) </precīps<> | <precīps< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - general ~ of Union law - of respect for the national identities of the member states (art. 6(3) EU Treaty) - ~ of specific attribution of powers (Art. 5 EU Treaty²⁴, 5 sub-sect. 1 EC Treaty) - ~ of equal pay for male and female workers (art. 141(1) EC Treaty) - ~ of institutional balance - ~ of an open market economy with free competition (art. 4 EC Treaty) - ~ of loyalty within the Union - ~ of proportionality - ~ of subsidiarity (art. 5 sub-sect. 2 EC Treaty) </precīps<> |
| <precīps(s)< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - ~persona - ~a apvienība </precīps(s)<> | <precīps(s)< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - Privatperson - ~er Verband </precīps(s)<> | <precīps(s)< pre=""> <ul style="list-style-type: none"> - ~ person - ~ association </precīps(s)<> |
| <precedūra (pret="" 226.="" 227.="" dalībvalstīm,="" ekl="" līguma="" noteikumu="" pants)<="" par="" pre="" pārkāpumu="" un=""> <ul style="list-style-type: none"> - soda nauda (EKL 228. panta otrā daļa) </precedūra> | <precedūra (gegen="" 226="" art.="" egv)<="" f.="" līguma="" mitgliedstaat,="" noteikumu="" par="" pre="" pārkāpumu=""> <ul style="list-style-type: none"> - Zwangsgeld (Art. 228 II EGV) </precedūra> | <precedūra (against="" 226="" art.="" ec="" et="" līguma="" member="" noteikumu="" par="" pre="" pārkāpumu="" seq.="" state,="" treaty)<=""> <ul style="list-style-type: none"> - penalty payment (Art. 228(2) EC Treaty) </precedūra> |

²⁴ ESL 5. panta Lisabonas Līguma redakcijā formulējums latviešu un angļu valodā: "kompetences piešķiršanas princips" / "principle of conferral".

| | | |
|--|---|--|
| Profesionālo kvalifikāciju atzīšanas direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu)) | Berufsanerkennungsrichtlinie (Richtlinie 2005/36/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 7. September 2005 über die Anerkennung von Berufsqualifikationen) | Professional Recognition Directive (Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications) |
| proporcionalitāte, samērīgums - ~es princips, ~a princips - samērīguma pārbaude - (pasākuma/līdzekļa) leģitīmais mērķis - piemērotība - vajadzība - atbilstība, samērīgums (šaurākā nozīmē) | Verhältnismäßigkeit - ~sprinzip, ~sgrundsatz - ~sprüfung - zulässiger Zweck (der Maßnahme) - Geeignetheit - Erforderlichkeit - Verhältnismäßigkeit (im engeren Sinne) | proportionality - principle of ~ - ~ test - legitimate aim (of the measure) - suitability - necessity - proportionality (in the narrower sense) |
| Publikāciju birojs (Eiropas Kopienų Oficiālo publikāciju birojs) | Amt für Veröffentlichungen (Amt für amtliche Veröffentlichungen der Europäischen Gemeinschaften) | Publications Office (Office for Official Publications of the European Communities) |
| publiskā iepirkuma tiesības - publiskā iepirkuma procedūra - Publiskā iepirkuma direktīva - Īpašo nozaru direktīva | Vergaberecht - Vergabeverfahren - Vergaberichtlinie - Sektorenrichtlinie | public procurement law - public procurement procedure - Public Procurement Directive - Special Sectors Directive |
| Publiskā iepirkuma direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/18/EK (2004. gada 31. marts) par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru) | Vergaberichtlinie (Richtlinie 2004/18/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 31. März 2004 über die Koordinierung der Verfahren zur Vergabe öffentlicher Bauaufträge, Lieferaufträge und Dienstleistungsaufträge) | Public Procurement Directive (Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts) |
| publiskā vara, suverēnā vara - supranacionālā ~ | öffentliche Gewalt, Hoheitsgewalt - supranationale ~ | public power, sovereign power - supranational ~ |
| publisks, sabiedriska, sabiedrības (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) ²⁵ - sabiedrības veselība - sabiedriskā kārtība - sabiedriskā drošība - sabiedrības morāle | öffentliche (in Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) ²⁵ - ~ Gesundheit - ~ Ordnung - ~ Sicherheit - ~ Sittlichkeit | public (in art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) ²⁵ - ~ health - ~ policy - ~ security - ~ morality |
| R | | |
| ratifikācija, ratificēšana - ratificēt | Ratifizierung - ratifizieren | ratification - to ratify |
| regula (EKL 249. panta otrā rindkopa) | Verordnung (Art. 249 UA 2 EGV) | regulation (art. 249 sub-sect. 2 EC Treaty) |
| regulatīvā komiteja (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) | Regelungsausschuss (Art. 5 Komitologie-Beschluss) | regulatory committee (art. 5 Comitology Decision) |
| regulatīvā procedūra (Komitoloģijas lēmuma 5. pants) | Regelungsverfahren (Art. 5 Komitologie-Beschluss) | regulatory procedure (art. 5 Comitology Decision) |

²⁵ Ņemiet vērā: šo nenoteikto tiesību jēdzienu saturs, neraugoties uz līdzīgu vai identisku vārdisko skanējumu, ne vienmēr saskan ar nacionālajās tiesībās lietoto nenoteikto tiesību jēdzienu saturu!

| Reģionu komiteja | Ausschuss der Regionen | Committee of the Regions |
|---|--|---|
| rindkopa (nenumurēta EKL / ESL panta daļa vai nenumurēta EKL / ESL panta daļas iedaļa) | Unterabsatz (nicht nummerierter Teil eines Artikels oder eines Absatzes eines Artikels des EGV/EUV = UA) | sub-section, subparagraph (unnumbered part of an article or a section of an article of the EC/EU Treaty = sub-sect.) |
| robežas (pamatbrīvību un pamattiesību) - tieši noteiktās ~ - netieši noteiktās ~ - ~u klauzula - ~u-robežas | Schranken (von Grundfreiheiten und Grundrechten - ausdrückliche - immanente - ~klausel - ~Schranken | limits (of fundamental freedoms and fundamental rights) - explicit ~ - inherent ~ - limitation clause - limits of ~ |
| Roma I Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 593/2008 (2008. gada 17. jūnijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)) | Rom I-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 593/2008 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 17. Juni 2008 über das auf vertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht (Rom I)) | Rome I Regulation (Regulation (EC) No 593/2008 of the European Parliament and of the Council of 17 June 2008 on the law applicable to contractual obligations (Rome I)) |
| Roma II Regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 864/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par tiesību aktiem, kas piemērojami ārpuslīgumiskām saistībām (Roma II)) | Rom II-Verordnung (Verordnung (EG) Nr. 864/2007 des Europäischen Parlaments und des Rates vom 11. Juli 2007 über das auf außervertragliche Schuldverhältnisse anzuwendende Recht (Rom II)) | Rome II Regulation (Regulation (EC) No 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II)) |
| S | | |
| sabiedrīks, sabiedrības, publisks (EKL 30. pants, 39. panta trešā daļa, 46. pants, 58. panta pirmā daļa, Direktīva 2004/38) ²⁵ - sabiedrības veselība - sabiedriskā kārtība - sabiedriskā drošība - sabiedrības morāle | öffentliche (in Art. 30, 39 III, 46, 58 I EGV, RL 2004/38) ²⁵ - ~ Gesundheit - ~ Ordnung - ~ Sicherheit - ~ Sittlichkeit | public (in art. 30, 39(3), 46, 58(1) EC Treaty, Directive 2004/38) ²⁵ - ~ health - ~ policy - ~ security - ~ morality |
| sabiedrība - oficiālais formulējums EKL 48. pantā: "sabiedrības" | Gesellschaft - amtlicher Wortlaut in Art. 48 EGV: "Gesellschaften" | company - official wording in art. 48 EC Treaty: "companies or firms..." |
| sadarbība - ciešāka ~ (ESL 43. un turpm. panti) - administratīvā ~ (Direktīva 2006/123) - starpvaldību ~ | Zusammenarbeit - verstärkte ~ (Art. 43 ff. EUV) - Verwaltungs~ (Richtlinie 2006/123) - intergouvernementale ~ | cooperation - enhanced ~ (art. 43 et seq. EU Treaty) - administrative ~ (Directive 2006/123) - intergovernmental ~ |
| "sadarbības attiecības" (starp konstitucionālo tiesu un EKT nolūkā aizsargāt pamattiesības) | Kooperationsverhältnis (zwischen Verfassungsgericht und EuGH zum Schutz der Grundrechte) | "relationship of cooperation" (between the Constitutional Court and the ECJ, for the protection of fundamental rights) |
| sadarbības procedūra (EKL 252. pants) | Kooperationsverfahren, Verfahren der Zusammenarbeit (Art. 252 EGV) | cooperation procedure (art. 252 EC Treaty) |

| | | |
|---|---|--|
| <p>samērīgums, proporcionalitāte,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~a princips, ~es princips - samērīguma pārbaude - (pasākuma/līdzekļa) leģitīmais mērķis - piemērotība - vajadzība - atbilstība, samērīgums (šaurākā nozīmē) | <p>Verhältnismäßigkeit</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~sprinzip, ~sgrundsatz - ~sprüfung - zulässiger Zweck (der Maßnahme) - Geeignetheit - Erforderlichkeit - Verhältnismäßigkeit (im engeren Sinne) | <p>proportionality</p> <ul style="list-style-type: none"> - principle of ~ - ~ test - legitimate aim (of the measure) - suitability - necessity - proportionality (in the narrower sense) |
| <p>Samierināšanas komiteja (EKL 251. panta ceturta daļa)</p> | <p>Vermittlungsausschuss (Art. 251 IV EGV)</p> | <p>Conciliation Committee (art. 251(4) EC Treaty)</p> |
| <p>saskaņošana, harmonizācija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiesību aktu ~ (dalībvalstu likumu un valsts pārvaldes iekšējo normatīvo aktu ~) - ~as pasākums | <p>Harmonisierung</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rechts~ (~ der Rechts- und Verwaltungsvorschriften der Mitgliedstaaten) - ~smaßnahme | <p>harmonisation</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ of laws (~ of the laws and regulations [and administrative provisions] of the member states) - ~measure |
| <p>Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (ESL 18. pants [Lisabonas Līguma redakcija])</p> | <p>Hoher Vertreter der Union für Außen- und Sicherheitspolitik (Art. 18 EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon)</p> | <p>High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy (art. 18 EU Treaty [version of Lisbon])</p> |
| <p>Savienības pilsonis (EKL 17. pants)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Savienības pilsonība | <p>Unionsbürger (Art. 17 EGV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~schaft | <p>citizen of the Union (art. 17 EC Treaty)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ship of the Union |
| <p>(Eiropas) Savienības tiesības²⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> - primārās tiesības - sekundārās tiesības - autonomija - vienotība - tiešā iedarbība un piemērojamība dalībvalstīs - pārkums pār nacionālajām tiesībām | <p>Unionsrecht (Recht der Europ. Union)²⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> - Primärrecht - Sekundärrecht - Autonomie - Einheitlichkeit - unmittelbare innerstaatliche Geltung und Anwendbarkeit - Vorrang vor dem nationalen Recht | <p>Union law (European Union law)²⁶</p> <ul style="list-style-type: none"> - primary law - secondary law - autonomy - unity - direct effect and applicability within the member states - primacy over national law, supremacy over national law |
| <p>savstarpēja atzīšana</p> <ul style="list-style-type: none"> - diplomu, sertifikātu un citu pierādījumu par kvalifikāciju ~ - Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu | <p>gegenseitige Anerkennung</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ von Diplomen, Prüfungszeugnissen und sonstigen Befähigungsnachweisen - Berufsankennungs-Richtlinie (Richtlinie 2005/36) | <p>mutual recognition</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~ of diplomas, certificates and other evidence of formal qualifications - Professional Recognition Directive (Directive 2005/36) |
| <p>savstarpējās palīdzības klauzula (bruņotas agresijas gadījumā, ESL 42. panta septītā daļa [Lisabonas Līguma redakcija])</p> | <p>Beistandsklausel (für den Fall eines bewaffneten Angriffs, Art. 42 VII EUV in der Fassung des Vertrags von Lissabon)</p> | <p>mutual assistance clause (for the case of armed aggression, art. 42(7) EU Treaty [version of Lisbon])</p> |
| <p>SE (Societas Europaea = Eiropas [uzņēmēj]sabiedrība, Eiropas komercsabiedrība²⁷)</p> | <p>SE (Societas Europaea = Europäische Gesellschaft)</p> | <p>SE (Societas Europaea = European Company)</p> |
| <p>sekundārās tiesības</p> <ul style="list-style-type: none"> - regula (EKL 249. panta otrā rindkopa) - direktīva (EKL 249. panta trešā rindkopa) - lēmums (EKL 249. panta ceturta rindkopa) - ieviešanas noteikumi (sekundāro tiesību ieviešanai) | <p>Sekundärrecht</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verordnung (Art. 249 UA 2 EGV) - Richtlinie (Art. 249 UA 3 EGV) - Entscheidung (Art. 249 UA 4 EGV) - Durchführungsvorschriften (zur Durchführung des ~) | <p>secondary law</p> <ul style="list-style-type: none"> - regulation (art. 249 sub-sect. 2 EC Treaty) - directive (art. 249 sub-sect. 3 EC Treaty) - decision (art. 249 sub-sect. 4 EC Treaty) - implementing rules (for the implementation of ~) |

²⁶ Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 9.

²⁷ Šis termins tiek lietots Eiropas komercsabiedrību likumā.

| | | |
|---|---|---|
| SEPA (vienotā euro maksājumu telpa) | SEPA (Einheitlicher Euro-Zahlungsverkehrsraum) | SEPA (Single Euro Payments Area) |
| shēma - pārbaudes ~ | Schema - Prüfungsschema | diagram, scheme - examination scheme |
| soda nauda (maksā dalībvalsts, EKL 228. panta otrā daļa) | Zwangsgeld (gegen Mitgliedstaat, Art. 228 II EGV) | penalty payment (to be paid by a member state, art. 228(2) EC Treaty) |
| [<i>soft law</i>], ieteikuma tiesības | [soft law] | soft law |
| solidaritātes klauzula (teroristu uzbrukuma vai dabas, vai cilvēku izraisītas katastrofas gadījumā, ESDL 222. pants) | Solidaritätsklausel (für den Fall von Terroranschlägen oder Katastrophen, Art. 222 AEUV) | solidarity clause (for the case of terrorist attacks or disaster, art. 222 FEU Treaty) |
| Stabilitātes un izaugsmes pakts (17.06.1997 Eiropadomes rezolūcija, Regula 1466/97, Regula 1467/97) | Stabilitäts- und Wachstumspakt (Entschließung des Europäischen Rates vom 17.06.1997, VO 1466/97, VO 1467/97) | Stability and Growth Pact (Resolution of the European Council of 17.06.1997, Regulation 1466/97, Regulation 1467/97) |
| starpinstitucionālas vienošanās (<i>soft law</i>) | interinstitutionelle Vereinbarungen (soft law) | interinstitutional agreements (soft law) |
| starptautiskās publiskās tiesības - starptautisks līgums | Völkerrecht - völkerrechtlicher Vertrag | public international law - international treaty |
| starpvaldību konference | Regierungskonferenz | intergovernmental conference |
| starpvaldību sadarbība | intergouvernementale Kooperation | intergovernmental cooperation |
| strīda iepriekšējās ārpustiesas risināšanas kārtība (piem., saskaņā ar EKL 226. un 227. pantu) | Vorverfahren (z.B. nach Art. 226, 227 EGV) | preliminary proceedings (e.g. according to art. 226, 227 EC Treaty) |
| struktūrfondi | Strukturfonds | Structural Funds |
| subjektīvās tiesības | subjektives Recht | subjective right |
| subjekts (pamatbrīvību nesējs) | Träger (einer Grundfreiheit oder eines Grundrechts) | holder (entitled subject) (of a fundamental freedom or a fundamental right) |
| subsidiaritātes princips (EKL 5. panta otrā rindkopa) | Subsidiaritätsprinzip (Art. 5 UA 2 EGV) | principle of subsidiarity (art. 5 subsect. 2 EC Treaty)- |
| supranacionāla savienība ²⁷ (→ ES) | Supranationale Union ²⁷ (→ EU) | supranational union ²⁷ (→ EU) |
| supranacionāls - ~ā integrācija - ~a publiskā vara, suverēnā vara - ~a organizācija - ~a savienība (→ ES) - ~ās tiesības | supranational - ~e Integration - ~e öffentliche Gewalt/Hoheitsgewalt - ~e Organisation - ~ Supranationale Union (→ EU) - ~es Recht | supranational - ~ integration - ~ public power/sovereign power - ~ organisation - ~ union (→ EU) - ~ law |
| suverenitāte - neierobežojama valsts ~ supranacionālajā integrācijā | Souveränität - unbeeinträchtigte ~ des Staates im Prozess der supranationalen Integration | sovereignty - unaffected ~ of the state in the process of supranational integration |
| suverēnā vara, publiskā vara - supranacionālā ~ | Hoheitsgewalt, öffentliche Gewalt - supranationale ~ | sovereign power, public power - supranational ~ |
| suverēnās tiesības | Hoheitsrechte | sovereign rights |

| | | |
|--|--|---|
| Š | | |
| Šengena - ~as informācijas sistēma - ~as līgumi - ~as acquis - ~as zona | Schengen - ~er Informationssystem - ~er Übereinkommen - ~-Besitzstand - ~-Zone | Schengen - ~ Information System - ~ Agreements - ~ acquis - ~ area |
| T | | |
| tauta - Eiropas ~ - valsts ~ - Eiropas Savienības ~ | Volk - europäisches ~ - Staats~ - Unions~ | people - European ~ - ~ of the state - ~ of the Union |
| tiesas pieteikums prejudiciālā nolēmu- ma saņemšanai (EKL 234. pants) | Richtervorlage im Vorabentscheidungs- verfahren (Art. 234 EGV) | reference for a preliminary ruling (art. 234 EC Treaty) |
| [Eiropas Kopien] Tiesas Reglaments - Papildu procesuālie noteikumi | Verfahrensordnung des [Europäischen] Gerichtshofes - Zusätzliche Verfahrensordnung | Rules of Procedure of the [European] Court of Justice - Supplementary Rules |
| [Eiropas Kopien] Tiesas Statūti | Satzung des [Europäischen] Gerichts- hofs | Statute of the [European] Court of Justice |
| tiesiskā daba | Rechtsnatur | legal nature |
| tiesiskums - tiesiska valsts - tiesiskas valsts princips - EK kā tiesību kopiena | Rechtsstaatlichkeit ²⁸ - Rechtsstaat - Rechtsstaatsprinzip - EG als Rechtsgemeinschaft | [rule of law] ²⁸ - state under the ~, state based on the ~ - [principle of the ~] - EC as community based on the ~ |
| (vispārējās) tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs (EKL 18. pants) | Freizügigkeitsrecht (allgemeines) (Art. 18 EUV) | (general) freedom of movement and residence (art. 18 EC Treaty) |
| tiesības ²⁹ - Eiropas ~ - Eiropas Savienības ~ - Savienības ~ - Kopienas ~ - nacionālās ~ - primārās ~ - sekundārās ~ - institucionālās ~ - materiālās ~ - subjektīvās ~ - pamat~ - ~u tālākveidošana | Recht ²⁹ - Europa~ - ~ der Europäischen Union - Unions~ - Gemeinschafts~ - mitgliedstaatliches ~ - Primär~ - Sekundär~ - institutionelles ~ - materielles ~ - subjektives ~ - Grund~ - richterliche ~sfortbildung | law ²⁹ - European ~ - European Union ~ - Union ~ - Community ~ - national ~ - primary ~ - secondary ~ - institutional ~ - substantive ~, material ~ - subjective right - fundamental right - judicial development of ~ |
| tiesības pieņemt lēmumu | Entscheidungsrecht | decision-making power |
| tiesībsubjektība | Rechtspersönlichkeit | legal personality |

²⁸ Ņem vērā, ka tiesiskas valsts "Rechtsstaat" (vācu tiesības), "Etat de droit" (franču tiesības) un "rule of law" (angļu tiesības) koncepti izcelsmes ziņā bija līdzīgi, bet ne identiski, tomēr sakarā ar Eiropas integrāciju ir ievērojami satuvinājušies.

²⁹ Pareizo terminoloģiju skat. atsauci Nr. 9.

| | | |
|---|---|--|
| tiesību akts (EKL 249. pants) - regula - direktīva - lēmums - ieteikums (juridiski nesaistošs) - atzinums (juridiski nesaistošs) - likums | Rechtsakt (Art. 249 EGV) - Verordnung - Richtlinie - Entscheidung - Empfehlung (rechtlich unverbindlich) - Stellungnahme (rechtlich unverbindl.) - Gesetz | legal act (art. 249 EC Treaty) - regulation - directive - decision - recommendation (no binding force) - opinion (no binding force) - statute, act (of parliament) |
| tiesību jautājums | Rechtsfrage | legal issue |
| tiesību sistēma | Rechtsordnung | legal order, legal system |
| tiesību tuvināšana | Rechtsangleichung | approximation of laws |
| tiesu iestāžu sadarbība - ~ krimināllietās - ~ civillietās | justizielle Zusammenarbeit - ~ in Strafsachen - ~ in Zivilsachen | judicial cooperation - ~ in criminal matters - ~ in civil matters |
| (Eiropas Kopienu Tiesas) tiesu prakse - pastāvīgā ~ | Rechtsprechung (des Europäischen Gerichtshofs) ³⁰ - ständige ~ | jurisprudence, judicial practice (of the European Court of Justice) ³¹ - settled jurisprudence, constant jurisprudence |
| tirdzniecības darījumu taisnīgums | Lauterkeit des Handelsverkehrs | fairness of trade transactions |
| tirdzniecības šķēršļi - ar tarifiem saistīts ~ - ar tarifiem nesaistīts ~ | Handelshemmnis - tarifāres ~ - nicht-tarifāres ~ | trade barrier - tariff barrier - non-tariff barrier |
| tirgus organizācija - kopīga ~ | Marktordnung, Marktorganisation - gemeinsame ~ | market organization - common ~ |
| trešā valsts (valsts, kas nav dalībvalsts) - trešās valsts pilsonis | Drittstaat (Nichtmitgliedstaat) - ~sangehöriger, ~enangehöriger | third country (non-member state) - ~ national |
| U | | |
| <i>ultra vires</i> (ārpus pilnvarām, pārkāpjot pilnvaras) | ultra vires (außerhalb der Kompetenzen, in Überschreitung der Kompetenzen) | ultra vires |
| uz produktu attiecināmi noteikumi/prasības | produktbezogene Regelungen | product-related rules |
| uzņēmējadalībvalsts (Direktīva 2004/38) | Aufnahmemitgliedstaat (RL 2004/38) | host member state (Directive 2004/38) |

³⁰ Vācu juridiskajā valodā netiek skaidri nošķirti tādi jēdzieni kā *tiesu prakse* un *judikatūra* šaurākā nozīmē. / Im deutschen juristischen Sprachgebrauch wird nicht deutlich zwischen Rechtsprechungspraxis und Judikatur im engeren Sinne unterschieden.

³¹ Angļu valodā arī *termins* „*case-law*“ (*precedentu tiesības*) ir izplatīts. Tomēr Eiropas Savienības tiesību kontekstā tā lietošana *nav korekta*, jo Eiropas Savienības tiesību gadījumā runa ir par *kontinentālās Eiropas tiesību sistēmu*, kurā „*case-law*“ (*precedentu tiesības*) *nepastāv*. Tiesas nolēmumi iztulko tiesības, tomēr nerada tās. Nolēmumi nav saistoši tālākai judikatūrai. Eiropas Kopienu Tiesa, kā jebkura kontinentālās Eiropas tiesa, ir ierobežota savā darbības izpaušmē, nodarbojoties tikai ar tiesību tālākveidošanu esošo tiesību ietvaros.

Some English texts on European Union law also use the term "*case-law*". However, this term is *not correct*, since European Union law is a *continental European legal order*, which does not follow a rule of precedent and does not know any *case-law* in the proper meaning of the word. In this legal order, Court decisions interpret the law but do not make new law and do not have any binding effect on Court decisions in the future. As any continental European Court, the European Court of Justice is only empowered to a limited further development of the (existing) law by the way of judicial interpretation.

| | | |
|---|--|--|
| <p>uzturēšanās - ~ atļauja (Direktīvas 2004/38 10. pants) - ~ tiesības - pastāvīgā ~</p> | <p>Aufenthalt - ~skarte (Art. 10 RL 2004/38) - ~srecht - Dauer~</p> | <p>residence - ~ card (art. 10 Directive 2004/38) - right of ~ - permanent ~</p> |
| V | | |
| <p>vadības komiteja (Komitoloģijas lēmuma 4. pants)</p> | <p>Verwaltungsausschuss (Art. 4 Komitologie-Beschluss)</p> | <p>management committee (art. 4 Comitology Decision)</p> |
| <p>vadības procedūra (Komitoloģijas lēmuma 4. pants)</p> | <p>Verwaltungsverfahren (Art. 4 Komitologie-Beschluss)</p> | <p>management procedure (art. 4 Comitology Decision)</p> |
| <p>vairāku līmeņu - ~ sistēma (ES un tās dalībvalstis) - ~ demokrātija - ~ konstitucionālisms</p> | <p>Mehrebenen... - ~system (die EU und ihre Mitgliedstaaten) - ~demokratie - ~konstitutionalismus</p> | <p>multi-level - ~ system (the EU and its member states) - ~ democracy - ~ constitutionalism</p> |
| <p>vairākums - vienkāršs balsu ~ - kvalificēts balsu ~ - dubults balsu ~ - divu trešdaļu balsu ~ - ~a balsojums - kvalificēts ~a balsojums - pieņemts ar kvalificētu balsu ~u</p> | <p>Mehrheit - einfache ~ - qualifizierte - doppelte ~ - ~ von zwei Dritteln - ~sabstimmung - qualifizierte ~sabstimmung - mit qualifizierter ~ beschließen</p> | <p>majority - simple ~ - qualified ~ - double ~, dual ~ - ~ of two thirds - ~ voting - qualified ~ vote - to act by a qualified ~</p> |
| <p>(pasākuma/līdzekļa) vajadzība - pasākumam/līdzeklim, salīdzinot ar citiem pasākumiem/līdzekļiem, ir jābūt ar vismazāk ierobežojošo iedarbību</p> | <p>Erforderlichkeit (einer Maßnahme) - Maßnahme muss das mildeste Mittel unter allen gleich geeigneten Mitteln sein</p> | <p>necessity (of a measure) - measure must be the least intrusive act of intervention that is equally conducive</p> |
| <p>valsts - dalīb~ - uzņēmēj~ - mītnes ~ - izcelsmes ~ - trešā ~ - federāla ~, federācija - unitāra ~ - valstiskums - ~ tauta</p> | <p>Staat - Mitglied~ - Aufnahme~ - Heimat~ - Herkunfts~ - Dritt~ - Bundes~ - Einheits~ - ~lichkeit - ~svolk</p> | <p>state - member ~ - host ~ - home ~ - county of origin - third country - federal ~, federation - unitary ~ - ~hood - people of the ~</p> |
| <p>Valsts atbalsta regula (Padomes Regula (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai)</p> | <p>Beihilfeverordnung (Verordnung (EG) Nr. 659/1999 des Rates vom 22. März 1999 über besondere Vorschriften für die Anwendung von Artikel 93 des EG-Vertrags</p> | <p>State Aids Regulation (Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty)</p> |

| | | |
|---|---|--|
| <p>valsts atbalsts (subsīdijas, EKL 87. un turpm. panti, Regula 659/1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - pastāvošais atbalsts - jauns atbalsts - atļauts atbalsts - nelikumīgs atbalsts - individuāls atbalsts - atbalsta shēma - ~a sniegšanas uzraudzība/pārskatīšana - paziņojums - iepriekšēja izskatīšana - formālā izmeklēšanas procedūra - uzraudzība uz vietas - atgūšana | <p>Beihilfe (öffentliche Subvention, Art. 87 ff. EGV, VO 659/1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - bestehende ~ - neue ~ - genehmigte ~ - rechtswidrige ~ - Einzel~ - ~regelung - ~aufsicht, ~nkontrolle - Notifizierung - vorläufige Prüfung - förmliches Prüfverfahren - Nachprüfung vor Ort - Rückforderung | <p>state aid (public aid or subsidy, art. 87 et seq. EC Treaty, Regulation 659/1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - existing aid - new aid - authorised aid - unlawful aid - individual aid - aid scheme - monitoring of ~s, supervision of ~s - notification - preliminary examination - formal investigation procedure - on-site monitoring - recovery |
| <p>valsts atbildība</p> <ul style="list-style-type: none"> - saskaņā ar Kopienas tiesībām (skat. EKT apv. lietas C-6/90, C-9/90, <i>Francovich</i>) - pietiekami nopietns pārkāpums (atbildības priekšnosacījums) - tieša cēloņsakarība (atbildības priekšnosacījums) | <p>Staatshaftung</p> <ul style="list-style-type: none"> - kraft Gemeinschaftsrechts (siehe EuGH, Verb. Rs. C-6/90, C-9/90, <i>Francovich</i>) - hinreichend qualifizierter Verstoß (Haftungsvoraussetzung) - unmittelbarer Kausalzusammenhang (Haftungsvoraussetzung) | <p>state liability</p> <ul style="list-style-type: none"> - pursuant to Community law (see ECJ, joint cases C-6/90, C-9/90, <i>Francovich</i>) - sufficiently serious breach (condition of liability) - direct causal link (condition of liability) |
| <p>valsts budžeta deficīts</p> <ul style="list-style-type: none"> - pārmērīgs ~ (EKL 104. pants) - Protokols par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru | <p>öffentliches Defizit</p> <ul style="list-style-type: none"> - übermäßiges ~ (Art. 104 EGV) - Protokoll über das Verfahren bei einem übermäßigen ~ | <p>government deficit</p> <ul style="list-style-type: none"> - excessive ~ (art. 104 EC Treaty) - Protocol on the Excessive Deficit Procedure |
| <p>valsts pilsoņi</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~u diskriminācija - vienlīdzīga attieksme pret ~iem un ārvalstniekiem | <p>Inländer</p> <ul style="list-style-type: none"> - ~diskriminierung - ~gleichbehandlung | <p>national</p> <ul style="list-style-type: none"> - discrimination of one's own ~s - ~ treatment (equal treatment of own and foreign ~s) |
| <p>valsts suverēnā teritorija</p> | <p>Hoheitsgebiet</p> | <p>territory</p> |
| <p>valstu apvienība (→ ES tiesiskā daba)</p> | <p>Staatenverbund³² (→ Rechtsnatur der EU)</p> | <p>[compound of states, association of sovereign national states] (→ legal nature of the EU)</p> |
| <p>valstu savienība</p> <ul style="list-style-type: none"> - starptautiska organizācija - supranacionāla organizācija - konfederācija - supranacionāla savienība³³ / [valstu apvienība] - federāla valsts, federācija | <p>Staatenverbindung</p> <ul style="list-style-type: none"> - internationale Organisation - supranationale Organisation - Staatenbund - Supranationale Union³³ / Staatenverbund³² - Bundesstaat | <p>association of states</p> <ul style="list-style-type: none"> - international organisation - supranational organisation - confederation - supranational union³³ / [compound of states] - federal state, federation |

³² Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas lietotais termins (skat. Vācijas Federālās Konstitucionālās tiesas spriedums 89, 155), ar kuru tā apzīmē Eiropas tiesību dabu, nevar tikt pareizi iztulkots citās valodās. / Dieser vom deutschen Bundesverfassungsgericht zur Bezeichnung der Rechtsnatur der Europäischen Union verwendete Begriff (siehe BVerfGE 89, 155) lässt sich nicht korrekt in andere Sprachen übersetzen. In der englischen Übersetzung seines Urteils vom 30.06.2009 zur Verfassungsmäßigkeit der Ratifizierung des Vertrags von Lissabon verwendet das Bundesverfassungsgericht selbst die Formulierung "association of sovereign national states"; diese ist jedoch nur eine vague Umschreibung und keine korrekte Übersetzung.

³³ Par supranacionālu savienību kā jaunu integrācijas organizācijas formu skat. *Schmitz*, Integration in der Supranationalen Union, 2001.

| | | |
|--|---|---|
| valūtas maiņas mehānisms | Wechselkursmechanismus | exchange-rate mechanism |
| <i>Van Binsbergen</i> formula ³⁴ (lietā <i>Van Binsbergen</i> (lieta C-33/74) EKT sniegts plašs jēdziena "ierobežojumi pakalpojumu sniegšanas brīvībā" skaidrojums) | Van Binsbergen-Formel (Formel des EuGH aus der Entscheidung van Binsbergen (Rs. C-33/74) zur weiten Definition von Eingriffen in die Dienstleistungsfreiheit) | Van Binsbergen formula (formula of the ECJ developed in the case van Binsbergen (case C-33/74) for a large concept of encroachments on the freedom to provide services) |
| (suverēnas valsts) vara izdot normatīvus aktus un veikt faktisko rīcību, kurai piemīt tiesību spēks (≠ tiesības!) | Rechtsmacht (≠ Recht!) (des souveränen Staates) | legal power (≠ right!) (of the sovereign state) |
| VEA (Vienotais Eiropas akts) | EEA (Einheitliche Europäische Akte) | SEA (Single European Act) |
| veselība - sabiedrības ~ (EKL 39. panta trešā daļa, 46. pants, Direktīva 2004/38) | Gesundheit - öffentliche ~ (Art. 39 III, 46 EGV, RL 2004/38) | health - public ~ (art. 39(3), 46 EC Treaty, Directive 2004/38) |
| vides aizsardzība | Umweltschutz | protection of the environment |
| vienbalsīgi | einstimmig | unanimous(ly) |
| Vienotais Eiropas akts (VEA) | Einheitliche Europäische Akte (EEA) | Single European Act (SEA) |
| vienotā euro maksājumu telpa (SEPA) | Einheitlicher Euro-Zahlungsverkehrsraum (SEPA) | Single Euro Payments Area (SEPA) |
| vienots kontaktpunkts [vienas pieturas aģentūra] (ārvalsts pakalpojumu sniedzējiem, Direktīva 2006/123) | einheitlicher Ansprechpartner (für ausländische Dienstleistungserbringer, RL 2006/123) | point of single contacts (for foreign service providers, Directive 2006/123) |
| Vienots pamatprincipu kopums attiecībā uz Eiropas līgumtiesībām (zinātnisks projekts), Eiropas līgumtiesību kopējais modelis (zinātnisks projekts) | Gemeinsamer Referenzrahmen für das Europäische Vertragsrecht (akademischer Entwurf) | Common Frame of Reference for European contract law (academic draft) |
| vietu sadale | Sitzverteilung | allocation of seats |
| vispārējā valsts zinātne (ietver sevī arī mācību par tādām nevalstiskām organizācijām kā Eiropas Savienība) | Allgemeine Staatslehre (befasst sich auch mit nichtstaatlichen Organisationsformen wie der Europäischen Union) | general theory of state (close to political theory, also concerns with non-state organisations such as the European Union) |
| vispārējie pārdošanas nosacījumi | Verkaufsmodalitäten | general conditions of sale |
| vispārējie tiesību principi | allgemeine Rechtsgrundsätze | general principles of law |
| Vīnes konvencija par starptautiskajām līgumtiesībām (Vīnes konvencija) | Wiener Übereinkommen über das Recht der Verträge (Wiener Vertragsrechtskonvention = WVRK) | Vienna Convention on the Law of Treaties (Vienna Convention) |
| vīza | Visum | visa |

³⁴ Skat. atsauci Nr. 17.

| | | |
|---|------------------------------------|---|
| Z | | |
| (Komisijas) Zaļā grāmata | Grünbüch (der Kommission) | Green Paper (of the Commission) |
| zaudējumu atlīdzības prasība (EKL 235. pants) | Schadensersatzklage (Art. 235 EGV) | action for damages (art. 235 EC Treaty) |
| zelta akcijas | goldene Aktien (Sonderaktien) | golden shares |

Pielikums

Anhang / Appendix

| Eiropas Savienības un tās dalībvalstu kopējās pamatvērtības | Die gemeinsamen Grundwerte der Europäischen Union und ihrer Mitgliedstaaten | The common fundamental values of the European Union and its member states |
|---|--|---|
| <p style="text-align: center;">ESL 2. pants (Lisabonas Līguma redakcijā)</p> <p>"Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda pluralisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība."</p> | <p style="text-align: center;">Art. 2 EUV (in der Fassung des Vertrages von Lissabon)</p> <p>"Die Werte, auf die sich die Union gründet, sind die Achtung der Menschenwürde, Freiheit, Demokratie, Gleichheit, Rechtsstaatlichkeit und die Wahrung der Menschenrechte einschließlich der Rechte der Personen, die Minderheiten angehören. Diese Werte sind allen Mitgliedstaaten in einer Gesellschaft gemeinsam, die sich durch Pluralismus, Nichtdiskriminierung, Toleranz, Gerechtigkeit, Solidarität und die Gleichheit von Frauen und Männern auszeichnet."</p> | <p style="text-align: center;">Art. 2 EU Treaty (version of Lisbon)</p> <p>"The Union is founded on the values of respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities. These values are common to the Member States in a society in which pluralism, non-discrimination, tolerance, justice, solidarity and equality between women and men prevail."</p> |
| <p style="text-align: center;">Preambula Eiropas Savienības Pamattiesību harta (ekscerpts)</p> <p>"... Savienība balstās uz nedalāmām, universālām vērtībām – cilvēka cieņu, brīvību, vienlīdzību un solidaritāti; tās pamatā ir demokrātijas un tiesiskuma principi. Vislielāko uzmanību Savienība pievērš indivīdam, iedibinot Savienības pilsonību un izveidojot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu."</p> | <p style="text-align: center;">Präambel der Charta der Grundrechte der Europäischen Union (Auszug)</p> <p>"... gründet sich die Union auf die unteilbaren und universellen Werte der Würde des Menschen, der Freiheit, der Gleichheit und der Solidarität. Sie beruht auf den Grundsätzen der Demokratie und der Rechtsstaatlichkeit. Sie stellt den Menschen in den Mittelpunkt ihres Handelns, indem sie die Unionsbürgerschaft und einen Raum der Freiheit, der Sicherheit und des Rechts begründet."</p> | <p style="text-align: center;">Preamble of the Charter of Fundamental Rights of the European Union (excerpt)</p> <p>"... the Union is founded on the indivisible, universal values of human dignity, freedom, equality and solidarity; it is based on the principles of democracy and the rule of law. It places the individual at the heart of its activities, by establishing the citizenship of the Union and by creating an area of freedom, security and justice."</p> |